

5E2.1899/203

JAARCIJFERS

VOOR HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

KOLONIËN

Annuaire Statistique des Pays-Bas

(COLONIES)

1899

Bewerkt door het Centraal Bureau
voor de Statistiek

's GRAVENHAGE
GEBR. BELINFANTE

1901

V o o r b e r i c h t .

De Jaargang 1899 van de Koloniale Jaarcijfers sluit zich geheel aan bij den vorigen jaargang.

Alleen is uit het hoofdstuk „Bevolking” van Oost-Indië de tabel betreffende de verdeeling der Inlanders, Chineezen en andere vreemde oosterlingen, die voor eigen rekening eenige handel of industriëel bedrijf uitoefenen, naar hunne inkomens volgens de bedrijfsbelasting overgebracht naar het hoofdstuk „Economische en Sociale toestand der bevolking”, waar zij meer op hare plaats schijnt.

De Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek,

C. A. VERRIJN STUART.

's-Gravenhage, 11 Juni 1901.

REGISTER.

Régistre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N ^o .	I. Grondgebied. <i>Territoire.</i>	Pag.
I.	Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen volgens planimetrische berekeningen in 1891..... <i>Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques d'après une calcula-tion planimétrique effectuée en 1891.</i>	1
	II. Bevolking. <i>Population.</i>	
I.	Hoofdbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië (met uitzondering van het personeel van leger en vloot)..... <i>Population des Indes Néerlandaises (A l'exception du personnel de l'armée et de la Marine.)</i>	2
	A. Java en Madoera. <i>Java et Madouva.</i> 31 Dec. 1896.....	2
	B. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i> 31 Dec. 1895.....	3
II.	Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera..... <i>Population indigène relative de Java et de Madouva.</i>	4
III.	Getalsterkte der Inlandsche en met deze gelijkgestelde bevolking van Java en Madoera met onderscheiding van volwassenen en kinderen op 31 Dec. 1895..... <i>Population indigène à Java et Madouva (Adults et enfants) à 31 Déc. 1895.</i>	4
IV.	Getalsterkte der bevolking in de voornaamste steden op 't einde des jaars..... <i>Population des principales villes, à la fin de l'année.</i>	5
V.	Zielental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar het geboorteland op het einde des jaars..... <i>Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par pays de naissance,</i>	5
VI.	Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1895..... <i>Répartition de la population Européenne et assimilée par emplois et métiers 1895.</i>	6
VII.	Aantal in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven geboorten, huwelijken en sterfgevallen bij de Europeanen en daarmede gelijkgestelden, wat de inlandsche Christenen betreft voor zooveel inschrijving in de registers van den burgerlijken stand heeft plaats gehad..... <i>Naissances, mariages et décès chez les européens et assimilés inscrits aux registres de l'état civil.</i>	7
VIII.	Overzicht betreffende de van wege den burgerlijken geneeskundigen dienst behandelde lijders en de sterfte onder hen..... <i>Aperçu des malades traités par le service civil médical et le décès entre eux.</i>	7
IX.	Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en daarmede gelijkgestelde bevolking.. <i>Décès d'Européens et assimilés, par classes d'âge.</i>	8
	a. Bevolking in Indië geboren. <i>Nés aux Indes</i>	8
	b. Bevolking buiten Indië geboren. <i>Nés hors des Indes</i>	8

Verklaring der teekens

— beteekent 0.
* " de opgaven ontbreken.
† " de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes

— signifie 0.
* " les données font défaut.
† " les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
III. Physieke toestand der bevolking.	
<i>Etat physique de la population.</i>	
I. Aantal geneesheeren op het einde van 1899. <i>Nombre de médecins</i>	9
II. Koepokienting. <i>Vaccination</i>	9
III. Aantal verpleegden in de groote burgerlijke ziekgestichten op Java. <i>Nombre de personnes soignées dans les grands hôpitaux civils à Java.</i>	10
IV. Aantal personen omgekomen door bij het bestuur bekend geworden ongelukken. <i>Nombre de personnes mortes à cause d'accidents ayant été connus par le gouvernement.</i>	10
V. Krankzinnigen-verpleging. <i>Traitement des aliénés</i>	11
IV. Intellectuele toestand der bevolking.	
<i>Etat intellectuel de la population.</i>	
A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.....	12—18
<i>Enseignement pour Européens et assimilés.</i>	
I. Middelbaar onderwijs. <i>Enseignement moyen</i>	12—14
1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen. <i>Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.</i>	12
2. Gymnasium Willem III, te Batavia. <i>Lycée Guillaume III à Batavia.</i>	12
3. Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus voor jongens te Samarang en te Soerabaja. <i>Écoles moyennes supérieures pour garçons à Samarang et Sourabaya (cours de 5 ans.)</i>	13
4. Eindexamens. <i>Examen final</i>	13
5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia. <i>École moyenne de jeunes filles à Batavia. (cours de 3 ans.)</i>	14
6. Burger-avondschool te Soerabaja. <i>École moyenne du soir, Soerabaya.</i>	14
7. Kosten van het middelbaar onderwijs. <i>Frais de l'enseignement moyen</i>	14
II. Lager onderwijs.....	15
<i>Enseignement primaire.</i>	
1. Getal en aard der scholen op ult ^o December 1899. <i>Nombre et genre des écoles à la fin de 1899.</i>	15
2. Openbare scholen. <i>Écoles publiques</i>	16
3. Bijzondere scholen. <i>Écoles libres</i>	17
4. Gouvernements-normalscholen. <i>Écoles normales du Gouvernement.</i>	18
5. Uitslag der acte-examens. <i>Examens pour le personnel enseignant</i>	18
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen. <i>Frais de l'enseignement primaire pour Européens.</i>	18
B. Onderwijs voor inlanders.....	19—24
<i>Enseignement pour indigènes.</i>	
I. Kweekscholen voor inlandische onderwijzers.....	19
<i>Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.</i>	
1. Onderwijzend personeel. <i>Personnel enseignant</i>	19
2. Eindexamens. <i>Candidats à l'examen final</i>	20
II. Scholen voor zonen van inlandische hoofden en andere aanzienlijke inlanders. <i>Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.</i>	20
III. Lagere scholen. <i>Écoles primaires</i>	21—24
1. Aantal scholen en leerlingen. <i>Nombre des écoles et des élèves</i>	21
<i>A. Java en Madura. (1899) Java et Madouva — (1899)</i>	
<i>B. Buitenbezittingen. (1898) Autres possessions — (1898)</i>	
2. Particuliere scholen. <i>Écoles libres</i>	22
<i>a. Gesubsidiëerde scholen. Écoles subventionnées</i>	
<i>b. Niet gesubsidiëerde scholen. Écoles non subventionnées</i>	
3. Personeel aan de Gouvernementscholen voor inlanders. <i>Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.</i>	23
4. Kosten van het openbaar onderwijs voor inl. met inbegrip der subsidiën aan particuliere scholen <i>Frais de l'enseignement public pour les indigènes y comprises les subsides aux écoles libres</i>	24
C. Scholen voor vreemde oosterlingen op 't einde des jaars. <i>Écoles pour orientaux étrangers.</i>	24
V. Eerediensten. Cultes.	
I. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië.....	25
<i>Éclésiastiques desservant les communes chrétiennes.</i>	
<i>A. Java en Madoera. Java et Madouva</i>	
<i>B. Buitenbezittingen. Autres possessions</i>	

Verklaring der teekens:

- beteekent 0.
* " de opgaven ontbreken.
† " de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

- signifie 0.
* " les données sont défiant.
† " les données sont incomplètes.

N ^o .		Pag.
II.	Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen..... <i>Chrétiens parmi les indigènes et les orientaux étrangers.</i>	27
III.	Zendingen in Ned.-Indië. <i>Missionnaires et missions aux Indes Néerlandaises</i>	27
IV.	Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers..... <i>Aperçu par provinces des pèlerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.</i>	28—29
V.	Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers..... <i>Nombre des pèlerins.</i>	30
VI.	Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1874 en 1893..... <i>Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).</i>	30

VI. Economische en sociale toestand der bevolking.

Elat économique et social de la population.

A. LOONEN. *Salaires.*

I.	Werkloonen voor ambachtlieden en koelies in het algemeen..... <i>Salaires des ouvriers et coolies.</i>	31
II.	Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chinezen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting..... <i>Négociants et industriels, Indigènes, Chinois, et autres orientaux étrangers à Java et Madouira, répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt sur les revenus professionnels.</i>	32—33
III.	Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chinezen en andere vreemde oosterlingen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting..... <i>Chinois et autres orientaux étrangers étant négociants et industriels dans les possessions hors Java et Madouira répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt sur les revenus professionnels.</i>	32—33 8

B. Aard van het grondbezit. *Nature de la propriété foncière.*

I.	Algemeen overzicht betreffende den aard van het grondbezit der inlandische bevolking in de gouvernementlanden van Java en Madoera..... <i>Aperçu général de la propriété foncière de la population indigène à Java et Madouira.</i>	34
II.	Hoofdonterscheidingen bij het communaal grondbezit op Java..... <i>Distinctions de la propriété foncière communale à Java.</i>	34
III.	Ambtsvelden der dessahoofden en andere dessabestuurders..... <i>Terrés des chefs de dessa's etc.</i>	35

C. HEERENDIENSTEN. *Corvées.*

I.	Verdeeling van het getal dessa's naar den grondslag waarop de verplichting tot dienstprestatie rust in de gouvernementlanden van Java en Madoera..... <i>Répartition des dessa's d'après la base des corvées.</i>	35
II.	Heerendiensten..... <i>A. Java en Madoera. Java et Madouira.</i>	36 36
	<i>B. Buitenbezittingen. Autres possessions</i>	36

D. ARMWEZEN. *Assistance publique.*

I.	Instellingen van liefdadigheid. <i>Institutions de bienfaisance.</i>	
1.	Weeshuizen en gestichten tot verzorging van oude lieden, gebrekkigen, enz... <i>Orphelinats et hospices de vieillards, des infirmes etc.</i>	37
2.	Kerkelijke armbesturen in 1899..... <i>Bureaux de bienfaisance religieuse en 1899.</i>	37

E. INSTELLINGEN VAN VOORZORG. *Institutions de prévoyance.*

I.	Spaarbanken. <i>Caisse d'épargne</i>	38
1.	Postspaarbank. <i>Caisse d'épargne postale</i>	38
2.	De inleggers der voornaamste vijf particuliere spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed..... <i>Classification des déposants d'après leurs soldes et leur nationalité chez les principales caisses particulières.</i>	38
3.	Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de voornaamste vijf spaarbanken..... <i>Nombre des livrets et solde moyen du livret au 31 Déc. chez les principales caisses particulières.</i>	39

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

F. GERECHTELIJKE STATISTIEK. *Statistique judiciaire.*

A. Strafzaken bij den burgerlijken rechter. *Justice criminelle civile.*

N ^o .	Pag.
I. Misdrijven. <i>Crimes ou délits</i>	40—41
a. Eerste aanleg. <i>Première instance.</i>	
1. Totaal aantal beklagden bij de verschillende rechtscollegiën.....	40
<i>Nombre total des prévenus aux différents tribunaux.</i>	
2. Totaal aantal beklagden bij de verschillende rechtscollegiën verdeeld naar geslacht, landaard en aard van het misdrijf; aantal recidivisten.....	40
<i>Nombre des prévenus d'après le sexe, la nationalité et la nature des crimes ou délits; récidive.</i>	
3. Aantal beklagden verdeeld naar de beslissingen van den rechter.....	41
<i>Nombre des prévenus d'après les jugemens prononcés.</i>	
b. Rivisie. <i>Révicion.</i>	
1. Aantal beklagden wier zaak in rivisie werd behandeld.....	41
<i>Nombre des prévenus dont la chose fut jugée en révicion.</i>	
II. Overtredingen. <i>Contraventions</i>	41—42
a. Eerste aanleg. <i>Première instance.</i>	
1. Aantal beklagden bij de Europeesche en Inl. rechtbanken, behalve politierollen, regentschaps- en districtsgerechten.....	41
<i>Nombre des prévenus des tribunaux européens et indigènes à l'excl. des tribunaux de police etc.</i>	
2. Totaal aantal beklagden naar geslacht, landaard en aard der overtredingen ..	42
<i>Nombre des prévenus d'après le sexe, la nationalité et la nature des contraventions.</i>	
3. Totaal aantal beklagden naar de beslissingen van den rechter.....	42
<i>Nombre des prévenus d'après les jugemens prononcés.</i>	
b. Hooger beroep. <i>Appel.</i>	
1. Aantal beklagden. <i>Nombre des prévenus</i>	42
III. Politierollen, regentschaps- en districtsgerechten.....	43
<i>Rôles de police, tribunaux de régence et de district.</i>	43
1. Algemeen overzicht. <i>Aperçu général.</i>	
2. Totaal aantal beklagden bij de politierollen verdeeld naar geslacht, landaard en de rechterlijke beslissing.....	43
<i>Total des prévenus aux rôles de police d'après le sexe, la nationalité et le jugement prononcé.</i>	
B. Militaire strafzaken. <i>Justice criminelle militaire</i>	43—44
a. Eerste aanleg. <i>Première instance.</i>	
I. Aantal beklagden. <i>Nombre des prévenus</i>	43
II. Aantal beklagden wegens misdrijf naar de beslissingen van den rechter en den aard van het misdrijf.....	44
<i>Nombre des prévenus à cause de crimes d'après les jugemens prononcés et la nature des crimes.</i>	
III. Aantal beklagden wegens misdrijf naar leeftijd, landaard en rang; aantal recidivisten.....	44
<i>Age, nationalité et grade des prévenus à cause de crimes; récidive.</i>	
b. Hooger beroep. <i>Appel.</i>	
I. Aantal beklagden wegens misdrijf.....	44
<i>Nombre des prévenus à cause de crimes.</i>	
C. Burgerlijke zaken. <i>Causes Civiles</i>	45—46
I. Aantal te behandelen en aanhangig gebleven zaken.....	45
<i>Causes introduites pendant chaque année (y comprises celles pendantes au 1er Janvier) et pendantes à la fin de l'année.</i>	
II. Faillissementen. <i>Faillites</i>	46
III. Aantal verleden akten van eigendom, hypotheek, cessie van hypotheek enz.....	46
<i>Nombre des actes de propriété, d'hypothèque, de cession d'hypothèque etc.</i>	
G. GEVANGENISWEZEN. <i>Prisons.</i>	
I. Veroordeelde Europeanen aanwezig bij het einde des jaars in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen. <i>Européens condamnés présents dans les prison civils</i>	46
II. Veroordeelden in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden.....	47
<i>Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.</i>	

Verklaring der teekens
 — beteekent 0.
 * " de opgaven ontbreken.
 † " de opgaven zijn onvolledig.

Explicatjon des signes:
 — signifie 0.
 * " les données font défaut.
 † " les données sont incomplètes.

VII. **Volksnijverheid. Industrie.**A. Verzamelingsnijverheid. *Industrie minière.*

N ^o .		Pag.
I.	Tinproductie van Nederlandsch-Indië. <i>Production d'étain</i>	48
	1. Gouvernementsontginningen Banka. <i>Exploitation du Gouvernement à Banka</i> ..	48
	2. Particuliere exploitaties op Billiton en Riouw. <i>Exploitations particulières à Billiton et Riouw</i>	48
II.	Steenkolenproductie der voornaamste ondernemingen.....	49
	<i>Production de houilles des principales entreprises.</i>	
III.	Productie van petroleum der voornaamste ondernemingen.....	49
	<i>Production de pétrole des principales entreprises.</i>	
IV.	Productie van enkele andere delfstoffen. <i>Production de quelques autres minéraux</i>	49
	<i>B. Landbouw. Agriculture.</i>	
	<i>a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.</i>	
	<i>Cultures à Java et Madouira pour compte des indigènes.</i>	
I.	Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen voor geregelde cultuur.....	50
	<i>Total terrains en culture indigène.</i>	
II.	Totaal der beplante bouwgronden. <i>Total der terres cultivées</i>	50
III.	Getalsterkte van den veestapel op Java.....	50
	<i>Têtes de bétail à Java.</i>	
IV.	Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijken tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest.....	51
	<i>Répartition par provinces des terres, dont la culture a réussi.</i>	
	<i>b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOVERNEMENT EN PARTICULIEREN</i>	52
	<i>Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.</i>	
I.	Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1899.....	52
	<i>Terres en culture, 1899.</i>	
II.	Uitgestrektheid der gronden op Java door inlanders verhuurd aan landbouw-industrielen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt.....	53
	<i>Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec indication des cultures sur ces terrains.</i>	
III.	Totaal der gronden op Java door het gouvernement in huur of in erfpacht afgestaan naar de soort der ondernemers.....	53
	<i>Total des terres cédées en bail ou en emphytéose par le gouvernement.</i>	
IV.	Uitgestrektheid en verpondingswaarde der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren.....	54
	<i>Étendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.</i>	
V.	Suikercultuur op Java. <i>Culture du sucre à Java</i>	54—55
	1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur.....	54
	<i>Transition de la culture de sucre du Gouvernement à la culture libre.</i>	
	2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur op Java (op contracten met de bevolking berustende).....	54
	<i>Développement de la culture de sucre à Java par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.</i>	
	3. Suikerproductie (in picols) in 1899 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vorige jaren. <i>Sucres produits (picols) par provinces</i>	55
VI.	Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. <i>Culture du café dans les Indes Néerlandaises</i> ..	56—57
	1. Koffieproductie (in picols) in 1899, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der Gouvernements-productie der vorige jaren. <i>Cafés produits (picols), par provinces</i>	56
	2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië.....	57
	<i>Production de café (picols) dans les Indes Néerlandaises.</i>	
VII.	Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen..	58
	<i>Production de quinquina, par provinces.</i>	
VIII.	Tabakscultuur in Nederl.-Indië. <i>Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises</i>	58—59
	1. Tabaksproductie in 1899, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. <i>Kilogrammes de tabac produit, par provinces</i>	58
	2. Tabaksproductie van Java.....	59
	<i>Production de tabac à Java.</i>	
	3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust.....	59
	<i>Production de tabac à Sumatra Est.</i>	

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	" de opgaven ontbreken
†	" de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

—	signifie 0.
*	" les données sont défaut.
†	" les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
IX. Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen.....	60
<i>Production de thé à Java, par provinces.</i>	
X. Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen ...	60
<i>Production d'indigo à Java, par provinces.</i>	
XI. Productie van muskaatnoten en foelie, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen	61
<i>Production de noix de muscade et de macis.</i>	
XII. Cacaoproductie op Java. <i>Production de cacao à Java</i>	61
XIII. Boschwezen op Java en Madoera. <i>Administration des forêts à Java et Madouira</i>	62
<i>c. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. Autres branches de l'industrie.</i>	
I. Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1899.....	62
<i>Établissements d'industrie.</i>	
II. Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië..	63
<i>Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.</i>	
1. Algemeen overzicht. <i>Aperçu général.</i>	63
2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik.....	63
<i>Chaudières affectées à l'industrie.</i>	
VIII. Handel. Commerce.	
I. Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening.....	64
<i>Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.</i>	
II. Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening.....	65
<i>Part de Java et Madouira et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.</i>	
III. Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst.....	65
<i>Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance.</i>	
IV. Invoer door particulieren van eenige voornamste handelsartikelen in Ned.-Indië, en het aandeel van Nederland daarin.....	66-67
<i>Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas.</i>	
V. Invoer tot verbruik van eenige voornamste handelsartikelen in Java door particulieren..	66-67
<i>Importations à Java de quelques articles importants (commerce spécial).</i>	
VI. Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. <i>Exportations des principales marchandises</i> ..	68-69
1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk ..	68-69
<i>Exportations totales des Colonies, et de Java et Madouira séparément.</i>	
a. Uitgeklearde hoeveelheden volgens de officieele statistiek	68-69
<i>Exportations (d'après la statistique officielle.)</i>	
b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1899.....	68-69
<i>Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).</i>	
2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming	70
<i>Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.</i>	
3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming	71
<i>Exportations de Macassar, par destinations.</i>	
4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt.....	71
<i>Importations et exportations de monnaies d'argent (commerce avec les Pays-Bas.)</i>	
VII. Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker. <i>Sucres exportés de Java, par destinations</i>	72
VIII. Overzicht van de verdeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. <i>Cafés exportés des Indes, par pays de destination</i>	73
IX. Verscheping van koffie naar Java. <i>Cafés importés à Java</i>	73
X. Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt	74
<i>Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.</i>	
XI. Handel van Nederlandsch-Indië met Pinang en Singapore	74-75
<i>Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.</i>	
1. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië	74
<i>Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.</i>	

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig

Explication des signes

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

N ^o .		Pag.
	2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang	75
	<i>Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.</i>	
	3. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore.....	75
	<i>Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.</i>	
	4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore.....	75
	<i>Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et à l'exportation de Singapour.</i>	
XII.	Prijzen, <i>Prix</i>	76—78
	1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer.....	76
	<i>Prix de quelques articles importés.</i>	
	2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum.....	76
	<i>Prix à Java des métaux et du pétrole.</i>	
	3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer.....	77
	<i>Prix à Java de quelques articles exportés.</i>	
	4. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald.....	78
	<i>Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).</i>	
	5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voornaamste uitvoerartikelen op Java ...	78
	<i>Prix de quelques articles d'exportation de Java.</i>	

IX. **Scheepvaart.** *Navigation.*

I.	Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot	79
	<i>Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.</i>	
II.	Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de kofflevrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen	79
	<i>Affrètements de café exporté des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.</i>	
III.	Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. <i>Navigation entre les principaux ports des colonies et l'étranger</i>	80
IV.	Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië.....	81
	<i>Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.</i>	

X. **Verkeersmiddelen.***Moyens et voies d'échange et de transport.*

A. MUNT- EN BANKWEZEN.

Monnaies, institutions de crédit.

I.	Wissel- en discountkoersen. <i>Taux de change et de l'escompte</i>	82
II.	Javasche Bank. <i>Banque de Java</i>	83—84
	1. Opererend kapitaal der Bank. <i>Capital en opération</i>	83
	2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden	83
	<i>Prêts nouveaux, par nature des nautissemens.</i>	
	3. Bedrag der kassen, disconteerings, bankbiljetten in omloop en afgegeven assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank <i>Montant de l'encaisse métallique, escomptes, billets en circulation et assignations aux divers établissemens de la Banque</i>	84
	4. Koersen der bankactiën. <i>Cours des actions de la Banque</i>	84

B. SPOORWEGEN.

Chemins de fer.

I.	Staats- en particuliere spoorwegen. <i>Chemins de fer de l'Etat et des compagnies</i>	85—91
	1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer	85
	<i>Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'Etat et des compagnies.</i>	
	2. Algemeen overzicht van de aanlegkosten, uitgaven en inkomsten der exploitatie	85
	<i>Aperçu général des frais de construction, des frais et des recettes de l'exploitation.</i>	
	3. Inkomsten uit de exploitatie der verschillende spoorwegen per treinkilometer <i>Recettes de l'exploitation des différents chemins de fer par kilomètre-train</i>	86
	4. Rollend materieel op het einde des jaars bij de verschillende ondernemingen. <i>Matériel roulant des différentes entreprises à la fin de l'année.</i>	86

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	" de opgaven ontbreken.
†	" de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

—	signifie 0.
*	" les données font défaut.
†	" les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
5. Transportvermogen der verschillende spoorwegen..... <i>Faculté de transport des différens chemins de fer.</i>	87
6. Ongevallen aan personen overkomen door treinen ..... <i>Accidents survenus à des personnes par les chemins de fer.</i>	87
II. Staats-spoorwegen. <i>Chemins de fer de l'État</i>	88—89
1. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen .... <i>Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est).</i>	88
2. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjokarta-Tjilatjap ..... <i>Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjokarta-Tjilatjap).</i>	88
3. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen .... <i>Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).</i>	89
4. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn ter Sumatra's Westkust..... <i>Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne à Sumatra-Ouest.)</i>	89
5. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer..... <i>Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.</i>	89
III. Particuliere spoorwegen. <i>Chemins de fer des compagnies</i>	90—91
1. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I..... <i>Ligne Semarang—Principautés—Willem I.</i>	90
2. Lijn Batavia—Buitenzorg.....	90
3. Lijn Tegal—Balapoelang.....	91
4. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng Gedé.....	91
5. Lijnen in het landschap Deli. <i>Lignes à Deli. (Sumatra)</i>	91
C. TRAMWEGEN. <i>Tramways</i> .....92—93	
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. <i>Tramway à vapeur de l'État à Atjeh</i>	92
2. Algemeen overzicht van de aanlegkosten, de uitgaven en de inkomsten der verschillende stoomtramwegen..... <i>Aperçu général des frais de construction, des frais et des recettes de l'exploitation des différens tramways à vapeur.</i>	92
3. Reizigers en goederenvervoer op de verschillende stoomtramwegen..... <i>Transport de voyageurs et de marchandises sur les différens tramways à vapeur.</i>	93
D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN. <i>Services de transport par eau subventionnés.</i>	
I. Ned. Ind. Stoomvaartmaatschappij..... <i>Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise.</i>	93
E. POSTERLIJEN. <i>Postes.</i>	
I. Overzicht van de overgebrachte brieven enz..... <i>Lettres etc. transmises.</i>	94
1. Binnenlandsch verkeer. <i>Correspondance intérieure</i>	94
2. Buitenlandsch verkeer. <i>Correspondance extérieure</i>	94
II. Aantal verkochte briefkaarten. <i>Cartes postales vendues</i>	94
III. Postwissels. <i>Mandats de poste</i>	95
IV. Quitantiën. <i>Quittances par la poste</i>	95
V. Postpakketten. <i>Colis postaux</i>	95
F. TELEGRAFEN. <i>Télégraphes.</i>	
I. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden..... <i>Nombre de bureaux, lignes et fils.</i>	96
II. Exploitatie der Gouvernements-telegrafien. <i>Service des télégraphes</i>	96
XI. Staatsbestuur. <i>Organisation et administration de l'État.</i>	
A. FINANCIËN. <i>Finances.</i>	
I. Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland... <i>Recettes et dépenses de l'administration coloniale tant aux Indes qu'en Europe.</i>	97
II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1899..... <i>Récapitulation des services 1867—1899.</i>	97

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	" de opgaven ontbreken.
†	" de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

—	signifie 0.
*	" les données sont défaut.
†	" les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië in de jaren 1893—1897 vergeleken met de begrootingscijfers van 1898—1901.....	98-101
<i>Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.</i>	
IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867.....	102-103
<i>Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.</i>	
V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeerings der vorige tabel). <i>Recettes par groupes principaux de ressources</i>	104
VI. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen.....	105-111
<i>Aperçu du revenu des principaux impôts.</i>	
1. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente... <i>Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente”) à Java et Madouva.</i>	105
2. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1898 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. <i>Total des impôts directs perçus (par provinces).</i>	106
3. Bedrijfsbelasting. <i>Impôt sur le revenu industriel des Orientaux</i>	107
4. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.....	108
<i>Impôt des patentes des Européens et assimilés.</i>	
5. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.....	108
<i>Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).</i>	
6. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.....	109
<i>Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.</i>	
7. In- en uitvoerrechten en pakhuisuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.....	110
<i>Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.</i>	
8. Opbrengst van eenige voornaamste onverpachte middelen. <i>Principaux autres droits.</i>	110
VII. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten in de buitenbezittingen gedurende 1895 tot en met 1899.....	111
<i>Produit moyen des princ. ressources, dans les possessions hors de Java et Madouva années 1895—1899.</i>	
VIII. Producten. <i>Produits</i>	111
1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant.....	111
<i>Redevance pour plantations de canne à sucre.</i>	
2. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie.....	112
<i>Ventes de café, recette totale et par picol.</i>	
3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening. <i>Quantités d'étain de Banca livrées et vendues, frais et gains</i>	112
4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veulings- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.....	112
<i>Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.</i>	
IX. Monopoliën. <i>Monopoles</i>	113
1. Opiumpacht op Java en Madoera. <i>Monopole (affermé) de l'opium à Java et Madouva.</i>	113
2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned.-Indië.....	113
<i>Recettes et dépenses du fermage et de la régie de l'opium dans les Indes Néerlandaises.</i>	
3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen.....	114
<i>Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.</i>	
4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprizen, en geldelijke opbrengst.....	114
<i>Monopole du sel. Quantités vendues aux différents prix, et provenus.</i>	
X. Spoorwegen, posten en telegraphie. <i>Chemins de fer, postes et télégraphes</i>	115
1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opnemings der Staats-spoorwegen Ned. Indië.....	115
<i>Dépenses de construction des chemins de fer de l'Etat.</i>	
2. Rendement van spoorwegen, post en telegraphie.....	115
<i>Chemins de fer, postes et télégraphes. Rendement.</i>	
B. DEFENSIE. Défense.	
<i>Année 1898.</i>	
a. Landmacht. <i>Armée</i>	116-119
I. Overzicht van de aanwezige sterkte. <i>Effectif de l'armée</i>	116
II. De aanwezige sterkte op ult. December 1898, gesplitst naar wapens en diensten.....	116
<i>Effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1898.</i>	

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

N ^o .	Pag.
III. Specificatie der winst en verliescijfers van officieren.....	116
<i>Aperçu des pertes et des compléments des officiers.</i>	
IV. Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen.....	117
<i>Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats.</i>	
V. Werving in Nederland bij het koloniale werfdepot en sterkte der koloniale reserve...	117
<i>Recrutement aux Pays-Bas et effectif de la réserve Coloniale.</i>	
VI. Aanvulling in Ned. Indië van het getal onderofficieren en manschappen met uitzondering van de werving in Indië en de re-engagementen.....	118
<i>Complètement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.</i>	
VII. Werving in Indië.....	118
<i>Recrutement aux Indes.</i>	
VIII. Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. <i>Réengagements de un à six ans aux Indes..</i>	118
IX. Overzicht van het aantal behandelde, afgekeurde en overledene naar de voornaamste ziektevormen en in verhouding tot het totaal. <i>Nombre des malades par maladies.....</i>	119
X. Verdeeling der zieken naar den landaard en verhouding van het aantal zieken onder elken landaard op 100 militairen. <i>Nombre des malades par nationalités.....</i>	119
<i>b. Zeemacht. Marine.</i>	
I. Sterkte van de oorlogsmarine.....	120
<i>Effectif de la marine.</i>	
II. Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1900.....	120
<i>Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1900.</i>	

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. SURINAME.

Surinam.

I. Bevolking. Population.

I. Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie.....	121
<i>Chiffre de la population de toute la colonie.</i>	
II. Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking.....	121
<i>Tableau comparatif du chiffre de la population des districts.</i>	
III. Indeeling der bevolking naar het beroep op het einde des jaars.....	122
<i>Repartition de la population d'après la profession fin de l'année.</i>	
IV. Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen.....	122
<i>Mariages, naissances et décès.</i>	
V. Huwelijken naar de herkomst der huwenden.....	122
<i>Mariages d'après l'origine des mariés.</i>	
VI. Sterfte naar den leeftijd der gestorvenen.....	123
<i>Mortalité par âge des décédés.</i>	
VII. Immigratie. <i>Immigration.</i>	
1. Aantal aangekomen immigranten sedert 1 Januari 1853.....	123
<i>Nombre des immigrés depuis 1853.</i>	
2. Uit de Colonie vertrokken immigranten.....	123
<i>Immigrés partis de la colonie.</i>	
3. Immigranten contractueel verbonden op de plantages aanwezig op 31 December.....	124
<i>Nombre d'immigrés contractés dans les plantations au 31 Déc.</i>	
4. Overzicht van de huwelijken, geboorten en sterfgevallen onder de contractueel verbonden immigranten.....	124
<i>Aperçu des mariages des naissances et du décès parmi les immigrés contractés.</i>	
5. Overzicht van den gezondheidstoestand der onder contract verbonden immigranten.....	124
<i>Etat sanitaire des immigrés contractés.</i>	
6. Overzicht van den arbeid en het loon op plantages waar immigranten onder contract werkzaam zijn.....	125
<i>Aperçu du travail et des salaires sur plantations où travaillent des immigrés contractés.</i>	

II. Physieke toestand der bevolking.

Etat physique de la population.

I. Burgerlijke geneeskundige dienst.....	126
<i>Service sanitaire civil.</i>	

III. Intellectuele toestand der bevolking.

Etat intellectuel de la population.

I. Lagere scholen. <i>Ecoles primaires.</i>	126
II. Normalschool tot opleiding van onderwijzers.....	127
<i>Ecole normale pour l'éducation des instituteurs.</i>	

Verklaring der teekens:

—	betekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

—	signifie 0.
*	les données sont défaut.
†	les données sont incomplètes.

N^o.

Pag.

IV. Economische en sociale toestand der bevolking.

*Etat économique et social de la population.*A. ARMWEZEN. *Bienfaisance.*

I.	Weldadigheidsgesticht 's lands grond Bonifacé.....	127
	<i>Institution de bienfaisance 's Lands grond Bonifacé.</i>	
II.	Aantal van gouvernementewege gealimenteerde weezen op 't einde des jaars.....	127
	<i>Nombre d'orphelins alimentés par le gouvernement à la fin de l'année.</i>	

B. INSTELLINGEN VAN VOORZORG. *Institutions de prévoyance.*

I.	Koloniale spaarbank. <i>Caisse d'épargne coloniale.</i>	128
----	---	-----

C. GERECHTELIIKE STATISTIEK. *Statistique judiciaire.*a. Strafzaken. *Justice criminelle.*

I.	Hof van Justitie. <i>Cour de Justice.</i>	128
II.	Kantongerechten. <i>Justices de paix.</i>	129
III.	Omme gaande gerechten. <i>Tribunaux ambians.</i>	129
	b. Burgerlijke zaken. <i>Justice civile.</i>	129
I.	Getal zaken. <i>Nombre de causes.</i>	129

D. STATISTIEK VAN HET GEVANGENISWEZEN. *Prisons.*

1.	Aantal opgenomen en ontslagen gevangenen gedurende het jaar.....	130
	<i>Nombre des détenus entrés et sortis pendant l'année.</i>	

V. Volksnijverheid. *Industrie.*A. VERZAMELINGSNIJVERHEID. *Industrie minière.*

I.	Goudindustrie. <i>Industrie aurifère.</i>	
	1. Uitgestrektheid der voor de goudindustrie verpachte gronden.....	130
	<i>Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.</i>	
	2. Uitkomsten der goudindustrie.....	130
	<i>Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.</i>	

B. LANDBOUW. *Agriculture.*

I.	Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.....	131
	<i>Étendue des exploitations et nature des laboureurs.</i>	
II.	Productie der voornaamste landbonwartikelen.....	131
	<i>Quantités de produits agricoles.</i>	
III.	De Suiker- en Cacao-cultuur.....	131
	<i>Cultures du Sucre et du Cacao.</i>	
IV.	Veestapel. <i>Bétail.</i>	132

VI. Handel. *Commerce.*

I.	Algemeen overzicht.....	132
	<i>Aperçu général.</i>	
II.	Waarde van den invoer der voornaamste artikelen.....	132
	<i>Valeur des principales marchandises importées.</i>	
III.	Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw.....	133
	<i>Exportation des produits agricoles.</i>	
IV.	Aandeel der verschillende landen in het handelsverkeer.....	134
	<i>Parts des différents pays au commerce.</i>	
	A. Invoer. <i>Importation.</i>	134
	B. Uitvoer. <i>Exportation.</i>	134

VII. Scheepvaart. *Navigation.*

I.	Inklaring van stoom- en zeilschepen.....	135
	<i>Entrées de navires à vapeur et de voiliers.</i>	
II.	Inklaring naar de vlaggeu.....	135
	<i>Entrées d'après les pavillons.</i>	
III.	Uitklaring van stoom- en zeilschepen.....	135
	<i>Sorties des navires à vapeur et de voiliers.</i>	
IV.	Uitklaring naar de vlaggen.....	136
	<i>Sorties d'après les pavillons.</i>	

Verklaring der teekens:

—	beteekent 0.
*	de opgaven ontbreken.
†	de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

—	signifie 0.
*	les données font défaut.
†	les données sont incomplètes.

VIII. Verkeersmiddelen. Moyens d'échange et de transport.*A. MUNT- EN CREDIETWEZEN. Crédit.*

- I. Operatiën der Surinaamsche Bank. *Opérations de la banque de Surinam*..... 136
 II. Voornaamste posten der balans. *Principaux éléments du bilan*..... 137

B. POSTERIJEN.

- I. Ontvangen stukken. *Documents reçus*..... 137
 II. Verzonden stukken. *Documents expédiés*..... 138

C. STOOMVAARTDIENSTEN. Services de paquebots.

- I. Koninklijke West-Indische Maildienst. *Service de paquebots sur les Indes Occidentales*.. 138

IX. Staatsbestuur. Organisation et administration de l'état.*A. FINANCIËN. Finances.*

- I. Totaal der uitgaven en ontvangsten. *Dépenses et recettes*..... 138
 II. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname..... 138
Rendement des principaux impôts (Surinam.)
 I. Sterkte van de schutterij, de gewapende burgerwacht en van het garnizoen..... 139
Garde civique et garnison.

II. CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN.*Curaçao et dépendances.***I. Bevolking. Population.**

- I. Bevolking op 31 December 1889 en 1899..... 140
Population au 31 Déc. 1889 et 1899.
 II. Verdeling van de bevolking naar de geboorteplaats..... 140
Population par lieux de naissance.
 III. Loop der bevolking..... 141
Mouvement de la population.

II. Physieke toestand der bevolking.

- I. Bevolking in de gast- en ziekenhuizen op 31 December..... 141
Population des hôpitaux à la fin de l'année.

III. Intellectuele toestand der bevolking.*Etat intellectuel de la population.*

- I. Onderwijs. *Enseignement.*
 1. Curaçao..... 141
 2. Andere eilanden. *Autres îles*..... 142

Economische en sociale toestand der bevolking.*Etat économique et social de la population.**A. ARMWEZEN. Assistance publique.*

- I. Bedrag van den onderstand aan hulpbehoevende vrijgemaakten..... 142
Montant des dépenses de secours à de pauvres émancipés.

B. INSTELLINGEN VAN VOORZORG. Institutions de prévoyance.

- I. Spaar- en beleenbank op Curaçao..... 142
Caisse d'épargne et mont de piété à Curaçao.

C. GERECHTELIJKE STATISTIEK. Statistique judiciaire.

- I. Aantal behandelde zaken..... 143
Nombre de causes traitées.

D. GEVANGENISWEZEN. Prisons.

- I. Getal opgenomen gedetineerden gedurende het jaar..... 143
Nombre des détenus écroués pendant l'année.

Verklaring der teekens:

- beteekent 0.
 * " de opgaven ontbreken.
 † " de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

- signifie 0.
 * " les données sont défaut.
 † " les données sont incomplètes.

N^o.

Pag.

V. Volksnijverheid. Industrie.

- I. Ontginning van phosphorzure kalklagen..... 143
Exploitation du phosphate.
- II. Veestapel. *Bétail* 144

VI. Handel. Commerce.

- I. Waarde van de voornaamste artikelen van invoer op Curaçao..... 144
Valeur des principales marchandises importées à Curaçao.
- II. Waarde van den uitvoer der andere eilanden..... 144
Valeur de l'exportation des autres îles.

VII. Scheepvaart. Navigation.

- I. Aangekomen schepen in de haven van Curaçao..... 145
Navires entrés dans le port de Curaçao.
- II. Aangekomen schepen op de andere eilanden..... 145
Navires entrés aux autres îles.

VIII. Verkeersmiddelen.*Moyens et voies d'échange et de transport.***A. BANK- EN CREDITWEZEN. Crédit.**

- I. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao*..... 145
- II. Hypotheken. *Hypothèques*..... 146

B. POSTERIJEN EN TELEGRAFIE. Postes et télégraphes.

- I. Post- en telegraafverkeer van het eiland Curaçao 146
Postes et télégraphes à Curaçao.

IX. Staatsbestuur.*Organisation et administration de l'Etat.***A. FINANCIËN. Finances.**

- I. Overzicht der ontvangsten en uitgaven. *Aperçu des recettes et des dépenses*..... 147

B. DEFENSIE. Défense nationale.

- I. Sterkte van de schutterij en het garnizoen. *Garde civique et garnison* 147

Verklaring der teekens:

- beteekent 0.
- * " de opgaven ontbreken.
- † " de opgaven zijn onvolledig.

Explication des signes:

- signifie 0.
- * " les données font défaut.
- † " les données sont incomplètes.

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.		Blz.
Acte-examens (Uitslag der).....	18	Dokters djawa.....	19
Acten aantal verleden.....	46	Eeredienst.....	25—30
Ambtenaren (Europeesche).....	6	" (Protestantsche).....	25
Arbeidsloozen.....	31	" (Katholieke).....	25
Armbestuur (Kerkelijke).....	28	Faillissementen.....	45
Armwezen.....	37	Foelie (Productie van).....	61
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank.....	84	Geboorten onder Europeanen.....	7
Bank (Javasche).....	83, 84	Geneesheeren.....	9
Bankactiën (Koersen der).....	84	Geneeskundige dienst.....	9—11
Bankbiljetten in omloop.....	84	Gevangnissen.....	46—47
Bedevaartgangers.....	28—30	Goud (productie van).....	49
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen en opbrengst.....	32—33	Grondbezit (aard van het).....	34—35
Begrooting.....	106, 107	Gymnasium Willem III.....	12—13
Belastingen (Voornaamste).....	98—104	Hadij's onder de Inlanders.....	30
" op de Buitenbezittingen.....	105—111	Handel.....	64—78
Beleeningen bij de Javasche Bank.....	111	" met Penang.....	74—75
Beroepen.....	83	" " Singapore.....	75
Beroepen.....	6	Heerendiensten.....	35—36
Bevolking.....	2—8	Hoofdelijke belasting.....	106, 111
" (Bestandeelen der).....	2—5	Hoogere Burgerscholen.....	13, 14
" (Dichtheid der).....	4	Houtkap.....	62
" in de groote steden.....	5	Huwelijken (Europeesche).....	7
" (Loop der).....	17	Indigo-productie.....	60
" (Europeesche) naar geboorteland.....	5	Indigo (prijzen van).....	77
" naar beroepen en bedrijven.....	6	Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde.....	12
" (Economische en sociale toestand der).....	33—47	Instellingen van voorzorg.....	38—39
" (Intellectuele toestand der).....	12—24	Invoerrechten.....	66—67, 109—110
" (Physieke toestand der).....	9—11	Invoer van goederen.....	64—67
Boschwezen op Java en Madoera.....	62	" specie.....	64—65, 71
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen.....	50, 51	Joodkoper (productie van).....	49
" aan particulieren in eigendom afgestaan.....	54	Kinaproductie.....	58
" door de bevolking verhuurd.....	53	Koepokinenting.....	9
" door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan.....	53	Koffiecultuur.....	56—57
" gebezigt voor den landbouw door het gouvernement en particulieren.....	52	Koffieladingen (Bestemming van).....	73
Bruinsteen (productie van).....	49	Koffie (Opbrengst der veilingen van).....	112
Burgeravondschool.....	15	" (Verscheeping van) naar Java.....	74
Burgerlijke zaken.....	45, 46	Koffievrachten.....	79
Cacao (productie van).....	61	Koloniale reserve.....	117
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen.....	27	Koopvaardijvloot.....	79
Defensie.....	116—120	Krankzinnigenverpleging.....	10
Dessa's (Verdeling der) in verband met heerendiensten.....	35	Kweckscholen voor Inlandsche onderwijzers.....	20—21
Diamant (productie van).....	49	Landbouw.....	50—62
Disconteeringen bij de Javasche Bank.....	84	" voor eigen rekening der bevolking.....	50—51
		" voor rekening van het Gouvernement en de particulieren.....	52—62
		Landrente.....	105
		Leger.....	116—119
		Marine (Gouvernements-).....	119
		Marmer (productie van).....	49
		Metaalvoorraad bij de Javasche Bank.....	84
		Middelen.....	97, 102—115

	Blz.		Blz.
Middelen (Onverpachte)	110	Spoorwegen (Staats-)	85—89
" (Verpachte kleine)	114	" (Gelden besteed aan aanleg en opnemings van) ..	85, 115
Misdrijven	40—41, 43—44	" (Rendement van)	115
Monopoliën	113—114	" (Particuliere)	90—91
Munt- en Bankwezen	82—84	Staatsbestuur	97—120
Munt (in- en uitvoer van zilveren) ..	71	Steenkolen (productie van) ..	49
Normaalscholen	18	Sterfte onder de Europeanen	7, 8
Notenmuskaat (Productie van)	61	" onder de Europeanen naar leeftijd ..	8
Nijverheid	48—63	" in het leger	119
Nijverheidsinrichtingen	62—63	Stoomketels	63
Onderwijs	12—24	Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde) ..	93
" voor Europeanen	12—18	Strafzaken	40—44
" (Middelbaar)	12—16	" (militaire)	43—44
" (Kosten van het Middelbaar) ..	16	Suikercultuur op Java	54—55
" voor Europeanen (Lager) ..	15—18	" (overgang der gouvernementen) in vrije cultuur ..	54
" voor Europeanen (Kosten van het Lager) ..	18	" (vrije)	54
" voor Inlanders	19—24	Suikerladings (bestemming van) ..	72
" voor Inlanders (Kosten van het openbaar) ..	24	Suikerproductie	55
" voor vreemde Oosterlingen ..	24	Suikerrietaanplant (Cijns voor Gouvernementen) ..	111
Ongelukken	10, 87	Subsidien voor scholen van Inlanders ..	24
Ontvangsten van de Indische administratie ..	97	Successierecht	110
Oorlogsmarine	119	Suppletietroepen	118
Opium	113	Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van) ..	74
Oppervlakte	1	Tabaksproductie	58—59
Overschrijvingsrecht	110	Telegrafen	92—93
Overtredingen	41	" (Rendement van)	115
Pakhuishuur	110	Theeproductie	60
Patentrecht	106, 108	Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden) ..	112
Personeele belasting	106, 108	Tinproductie	48
Petroleum (productie van)	49	Tin (prijzen van)	77, 78
Posterijen	94—96	Tramwegen	92—93
" (Rendement van)	115	Uitgaven	97—101
Postspaarbanc	38	" voor de Indische administratie ..	97
Producten (Opbrengst van Gouvernementen) ..	112	Uitvoer van goederen	64—65, 68—71
" (Prijzen van Gouvernementen) ..	78	" van specie	64—65, 71
Prijzen	76—78	" van Makassar	71
Reengagementen in Indië	118	" van Padang	70
Rechtswezen	40—45	Uitvoerrechten	68—69, 109—110
Scheepvaart	79—81	Veestapel	50
Scheepvaartverkeer	80—81	Vendurechten	110
Scholen (Middelbare)	12—14	Veroordeelde Europeanen	45
" (Lagere) voor Europeanen ..	15	Verponding	106
" (Openbare lagere) voor Europeanen ..	16	Weeshuizen	37
" (Bijzondere lagere) voor Europeanen ..	17	Werving in Nederland	117
" voor Inlanders (Gouvernementen) ..	21—24	" " Indië	117
" voor Inlanders (Particuliere) ..	21—22	Wisselkoersen	82
" voor zonen van Inlandsche hoofden ..	20	Zaken (Burgerlijke)	44—45
" voor vreemde Oosterlingen ..	24	Zeemacht	119
Spaarbanken	38—39	Zegelrecht	120
Spoorwegen	85—91	Zendingen	26
		Ziekenhuizen	10
		Ziektegevallen in het leger	119
		Zout	114

II. West-Indië.

A. SURINAME.

Armwezen	127	Burgerlijke Zaken	129
Bank (Surinaamsche)	136—137	Cacaocultuur	131
Belastingen	139	Delfstoffen (Ontginning van) ..	130
Bevolking	123—125	Geboorten	122
" (Econom. en soc. toestand der) ..	127—130	Gevangeniswezen	130
" (Intell. toestand der)	126—127	Goudindustrie	130
" (Fysieke toestand der)	126	Handel	132—134
Budget (Koloniaal)	138	Huwelijken	122

	Blz.		Blz.
Immigratie	123	Scheepvaart	134—136
Inklaringen	135	Spaarbanken	128
Instellingen van voorzorg	128	Staatsbestuur	138—139
Invoer	132—134	Sterfte	124—125
Landbouw	131—132	Strafzaken	128—129
Landmacht	139	Suikercultuur	131
Maildienst (Koninklijke West-Indische)	138	Uitgaven	132—138
Nijverheid	130—132	Uitklaringen	135—136
Onderwijs	126—127	Uitvoer	134
Ontvangsten	138—139	Veestapel	132
Plantages (Oppervlakte der)	131	Verkeersmiddelen	136—138
Posterijen	137—138	Verzamelingsnijverheid	130
Producten van de landbouw	131	Weezen	127
Rechtswezen	128—129	Weldadigheid	127

B. CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN.

Armwezen	142	Invoer	144
Bankwezen	145	Kalk (Phosphorzure)	143
Bevolking	140—141	Nijverheid	143
" (Econ. en soc. toestand der)	142	Ontvangsten	147
" (Intellectuele " ")	141—142	Posterijen	146
" (Physieke " ")	141	Rechtswezen	143
Budget	147	Scheepvaart	145
Credietwezen	145—146	Spaar- en beleenbank	142
Defensie	147	Staatsbestuur	147
Geboorten	140	Sterfte	141
Gevangeniswezen	143	Telegrafen	146
Handel	144	Uitgaven	147
Huwelijken	141	Uitvoer	144
Hypotheken	146	Veestapel	144
Instellingen van voorzorg	142	Verkeersmiddelen	145

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

	Page		Page
Abattage de bois	62	Chemins de fer	85—91
Accidents	11, 87	Chemins de fer de l'Etat	85—89
Actes	46	" " " " dépenses de construction	85, 115
Actions de la Banque de Java	84	" " " " (rendement des)	115
Administration de l'Etat	97—120	" " " particuliers	90—91
Affrètements de Café	79	Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux	27
Agriculture	50—62	Commerce	64—78
" pour compte du Gouverne- ment et des particuliers	55—62	" avec Pénang	74—75
" Indigène	50—51	" Singapore	75
Aliénés. (Traitement des)	10	Condamnés-Européens	45
Armée	116—119	Contraventions	41
Assignations délivrées à la Banque de Java	84	Corvées	35—36
Assistance publique	37	Cuivre jodique (production de)	49
Banque de Java	83—84	Cultes	26—30
Bétail	50	Décès	7
Bienfaisance religieuse	37	" parmi les européens par âge	8
Billets de Banque en circulation	84	" dans l'armée	119
Budget	98—104	Défense	116—120
Cacao (Production de)	61	Délits	40—41, 43—44
Café. (Production de)	56—57	Dépenses de l'administration indienne	97—101
" exporté des Indes par pays de destination	73	Dessa's d'après la base des corvées	35
" (Produit des ventes du)	112	Diamant (production de)	49
" importé à Java	74	Droits d'entrée	66—67, 109—110
Caisses d'épargne	38—39	" de sortie	68—69, 109—110
Capitation perçue des indigènes	106, 111	" de succession	110
Causes civiles	45—46	" de timbre	110
Change	82	" de transcription	110
Chaudières à vapeur	63	" des ventes publiques	110
		Ecoles moyennes	12—14

	Page		Page
Ecole du soir à Soerabaja.....	14	Missionnaires.....	26
Ecoles normales du Gouvernement...	18	Monnaie, importation et exportation	
Ecoles primaires pour européens....	15	de l'argent.....	71
" " publiques pour euro-		Monopoles.....	113—114
péens.....	16	Moyens.....	97, 102—115
Ecoles primaires libres pour européens	17	" non fermés.....	110
" normales pour la formation		" fermés (excl. celui de l'opium)	114
d'instituteurs pour les indi-		Naissances.....	7
gènes.....	19—20	Navigations.....	79—81
" du Gouvernement pour indigènes	21—22	Noix de muscade (Production de)....	61
" libres pour indigènes.....	20—22	Opium.....	113
" pour les fils des chefs et nota-		Or (production d').....	49
bles indigènes.....	20	Orphelinats.....	37
" pour étrangers orientaux....	24	Pèlerinage (Indigènes qui ont fait le)	28—30
" Employés européens.....	6	Pétrole (production de).....	49
Encaisse métallique de la Banque de		Population.....	1—8
Java.....	84	" (densité de la).....	4
Enseignement.....	12—24	" dans les grandes villes..	5
" pour européens.....	12—18	" Européenne (mouvement	
" moyen.....	12—14	de la).....	7
" " (Frais de l').....	14	" Européenne par pays de	
" primaire pour européens	15—18	naissance.....	5
" (Frais de l') primaire		" (Etat économique et social	
pour européens.....	18	de la).....	31—47
" pour indigènes.....	19—24	" (Etat intellectuel de la)..	12—24
" public pour indigènes		" (Etat physique de la)....	9—11
(Frais de l') pour étran-		Population par emplois et métiers...	6
gers orientaux.....	24	Postes.....	94—96
Escomptes de la Banque de Java....	84	Postes (Rendement des).....	115
Etain (Production d').....	48	Prêts à la Banque de Java.....	83
" quantités livrées et vendues..	112	Prisons.....	46—47
" (prix de l').....	77—78	Prix.....	76—78
Examen pour le personnel enseignant	18	Produits du Gouvernement (Prix des)	78
Exportation de Macassar.....	71	" " " (Recettes des)	112
" de marchandises....	64—65, 68—71	Propriété foncière.....	34—35
" de monnaies.....	64—65, 71	Quinquina (Production de).....	58
" de Padang.....	70	Recettes de l'administration indienne	97
Faillites.....	45	Recrutement aux Pays-Bas.....	117
Forêts à Java et Madoura.....	62	" Indes.....	117
Hadjis indigènes.....	30	Réengagements aux Indes.....	118
Hôpitaux.....	10	Reserve coloniale.....	117
Houille (production de).....	49	Salaires des ouvriers.....	31
Importation de marchandises.....	64—67	Sel.....	114
Importation de monnaies.....	64—65, 71	Service médical.....	9—11
Impôts.....	105—111	" de transport par eau.....	93
Impôt de patentes.....	106, 108	Subsides pour les écoles pour indigènes	24
" dit personnel.....	106, 108	Sucre (Culture de).....	54—55
" sur les possessions.....	106	" (Destination des cargaisons de)	72
" sur l'industrie.....	32—33, 106, 107	" (Production de).....	55
" foncier ("landrente").....	105	" (Rede avances pour plantations	
Indigo (Production d').....	60	de canne à).....	111
" (prix de l').....	77	Superficie.....	1
Industrie.....	48—63	Tabac (Production de).....	58—59
Institution pour les langues, la géo-		" (Quantité et valeur du) importé	
graphie et l'ethnographie.....	12	aux Pays-Bas de Java et de Madura	74
Institutions de crédit.....	82—84	Télégraphes.....	92—93
Institutions de prévoyance.....	38—39	" (Rendement des).....	115
Justice.....	40—45	Terrains en culture.....	52
" criminelle civile.....	40—43	" " " indigène.....	50—51
" militaire.....	43—44	" cédés en bail ou en emphytéose	
Loyers d'entrepôt.....	110	par le Gouvernement.....	53
Lycée Guillaume III.....	12—13	" cédés en bail par les indigè-	
Macis (Production de).....	61	nes aux non-indigènes.....	53
Maladies dans l'armée.....	119	" particuliers.....	54
Manganèse (production de).....	49	Thé (Production de).....	60
Marbre (production de).....	49	Tramways.....	92—93
Mariages.....	7	Vaccination.....	9
Marine coloniale.....	120		
" marchande.....	79		
Médecins.....	10		
Métiers.....	6		

II. Indes Occidentales.

A. SURINAM.

	Page		Page
Administration.....	138—139	Justice.....	128—129
Agriculture.....	131—132	Justice civile.....	129
Armée.....	139	" criminelle.....	128—129
Assistance publique.....	127	Mariages.....	122
Banque de Surinam.....	136—137	Minéraux.....	129
Bienfaisance.....	127	Naissances.....	122
Bétail.....	132	Navigation.....	134—136
Budget.....	138	Or (Production d').....	130
Cacao (Culture de).....	131	Orphelins soignés.....	127
Caisse d'épargne.....	128	Population.....	121—125
Commerce.....	132—134	" (Etat économique et social	
Décès.....	124—125	de la).....	127—130
Défense.....	139	" (Etat intellectuel de la)...	126—127
Dépenses.....	138	" (Etat physique de la)....	126
Enseignement.....	122—127	Postes.....	137—138
Entrées de navires.....	135	Prisons.....	130
Exportation.....	132—134	Produits agricoles.....	131
Finances.....	138—139	Recettes.....	138—139
Immigration.....	123	Service de paquebots.....	128
Importation.....	132—134	Sorties de navires.....	135—136
Impôts.....	139	Sucre (Culture de).....	131
Industrie.....	130—132	Superficie des plantations.....	131
Institutions de prévoyance.....	128	Transport.....	136—138

B. CURAÇAO ET DEPENDANCES.

Administration de l'Etat.....	147	Justice.....	143
Assistance publique.....	142	Mariages.....	141
Banque.....	145	Naissances.....	140
Bétail.....	144	Navigation.....	145
Budget.....	147	Phosphate.....	143
Caisse d'épargne.....	142	Population.....	140—141
Commerce.....	144	" (état écon. et social de la)	142
Crédit.....	145—146	" " intellectuel " "	141—142
Défense nationale.....	147	" " physique " "	141
Dépenses de l'Etat.....	147	Postes.....	146
Exportation.....	144	Prisons.....	143
Hypothèques.....	146	Recettes.....	147
Importation.....	144	Télégraphes.....	146
Industrie.....	142	Transport.....	145
Institutions de prévoyance.....	102		

Beteekens der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.

Abréviations pour l'indication des Sources employées.

B. H. 2 ^e K.	beteekent:	Bijlagen bij de Handelingen der 2 ^e Kamer.
	signifie	<i>Annexes du Compte Rendu des séances des États Généraux.</i>
B. N. I.	"	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië.
		<i>Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.</i>
C. V.	"	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen.
		<i>Rapports consulaires.</i>
I. R.	"	Indische rekeningen.
		<i>Comptés définitifs Indiens.</i>
J. C.	"	Javasche Courant.
		<i>Gazette de Java.</i>
K. V.	"	Koloniale Verslagen.
		<i>Rapports coloniaux.</i>
M. H. B.	"	Marktberichten der Handelsvereniging te Batavia.
		<i>Mercuriales de la Société de Commerce de Batavia.</i>
M. H. P.	"	Marktberichten der Handelsvereniging te Padang.
		<i>Mercuriales de la Société de Commerce de Padang.</i>
M. M. R.	"	Macassar-Market Reports.
		<i>Macassar-Market Reports.</i>
O. V. E.	"	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen.
		<i>Rapports concernant l'Enseignement pour les Européens.</i>
R. A.	"	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië.
		<i>Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises.</i>
S. B.	"	Staatsblad.
		<i>Bulletin Officiel.</i>
S. C.	"	Staatscourant.
		<i>Journal Officiel.</i>
S. H. S.	"	Statistiek van den handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië.
		<i>Statistique du Commerce et de la navigation.</i>
S. S. J.	"	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon.
		<i>Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.</i>
S. V. S. T.	"	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië.
		<i>Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.</i>
V. B. S. O.	"	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij.
		<i>Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg“.</i>
V. D. S.	"	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij.
		<i>Rapports de la Société du Chemin de fer de Deli.</i>
V. I. O.	"	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs.
		<i>Rapports quinquennaux concernant l'enseignement pour les Indigènes.</i>
V. J. B.	"	Verslagen van den President der Javasche Bank.
		<i>Rapports du Président de la Banque de Java.</i>
V. N. H.	"	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij.
		<i>Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de Commerce.</i>
V. N. I. S.	"	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij.
		<i>Rapports de la Société du chemin de fer des Indes Néerlandaises.</i>
V. N. I. T.	"	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij.
		<i>Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.</i>
V. S. B.	"	Verslagen van de Hoofd-directeur der Surinaamsche Bank.
		<i>Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.</i>
V. S. N. I.	"	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië.
		<i>Rapports sur les chemins de fer de l'Etat.</i>
V. S. S. J.	"	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij.
		<i>Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana“.</i>
W. O. S.	"	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & C ^o . te Rotterdam.
		<i>Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.</i>

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. Territoire.

I. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN □ GEOGRAPHISCHE MIJLEN, VOLGENS PLANIMETRISCHE BEREKENING IN 1891. ¹⁾

Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques, d'après une calculation planimétrique, effectuée en 1891.

Bron: K. V.

Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>		Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	
Gewesten. <i>Provinces.</i>	Oppervlakte. <i>Superficie.</i>	*Gewesten. <i>Provinces.</i>	Oppervlakte. <i>Superficie.</i>
Bantam.....	143,6	Gouvernement Sumatra's Westkust	1495,2
Batavia.....	122,2	Benkoelen.....	443,9
Krawang.....	89,5	Lampongsche Districten.....	533,3
Preanger-Regentschappen.....	371,0	Palembang.....	2526,7
Cheribon.....	123,3	Oostkust van Sumatra.....	1668,9
Tegal.....	68,5	Atjeh en Onderhoorigheden.....	966,6
Pekalongan.....	32,3	Riouw en Onderh.....	770,4
Semarang.....	93,6	Banka.....	210,4
Japara.....	55,2	Billiton.....	87,9
Rembang.....	135,2	Westerafdeeling van Borneo.....	2636,9
Soerabaja.....	108,1	Zuider- en Oosterafd. van Borneo....	7412,3
Pasoeroean.....	96,0	Celebes en Onderh.....	2333,3
Probolinggo.....	63,4	Menado.....	1043,1
Besoeki.....	184,5	Amboina.....	934,6
Banjoemas.....	101,0	Ternate.....	8306,5
Bagelen.....	62,1	Timor en Onderh.....	836,4
Kedoe.....	37,1	Bali en Lombok.....	191,1
Djokjokarta.....	56,5		
Soerakarta.....	112,9		
Madioen.....	106,8		
Kediri.....	127,3		
Madoera.....	98,3		
		Totaal.. <i>Total</i>	32397,7
		Java en Madoera.....	2388,3
		Totaal generaal.....	34786,0
Totaal.. <i>Total</i>	2388,3		

¹⁾ Vierkante geographische mijl = 5506,3 H.A. *La lieue géographique = 5506,3 H.A.*

II. Bevolking. ¹⁾Population. ¹⁾

I. HOOFDBESTANDDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

Population des Indes Néerlandaises.

A. Java en Madoera. Java et Madouira. 31 Dec. 1896.

Bronnen: R. A. en K. V.

Gewesten. Provinces.	Europeanen. Européens.	Chineez. Chinois.	Arabieren. Arabes.	Andere vreemde oosterlingen Autr. orientaux non indigènes.	Inlanders. Indigènes.	Totaal der bevolking. Population totale.
Bantam	302	1 959	54	35	706 989	709 339
Batavia	12 434	82 510	3 279	147	1 215 013	1 313 383
Krawang	201	4 717	90	—	441 957	446 965
Preanger-Regentschappen ...	2 475	5 274	110	14	2 166 271	2 174 144
Cheribon	867	21 108	1 896	120	1 553 530	1 577 521
Tegal	953	8 650	717	7	1 191 292	1 201 619
Pekalongan	607	5 917	944	51	566 626	574 145
Semarang	5 648	20 421	831	1 130	1 481 647	1 509 677
Japara	983	10 983	74	167	953 640	965 847
Rembang	1 013	16 551	387	63	1 333 972	1 351 986
Soerabaja	8 785	22 525	3 463	676	2 181 671	2 217 120
Pasoeroean	2 442	7 071	1 254	88	1 057 118	1 067 973
Probolinggo	1 477	3 634	446	11	572 298	577 866
Besoeki	1 394	2 220	1 579	—	753 726	758 919
Banjoemas	915	5 454	11	101	1 264 096	1 270 577
Bagelen	1 029	3 937	—	52	1 459 385	1 464 403
Kedoe	858	7 247	133	6	759 523	767 767
Djokjokarta	2 409	3 836	86	142	851 919	858 392
Soerakarta	2 853	8 324	85	246	1 214 860	1 226 368
Madioen	1 363	4 456	15	74	1 132 657	1 138 565
Kediri	2 171	10 034	—	—	1 287 692	1 299 897
Madoera	558	4 252	1 591	108	1 646 071	1 652 580
Java en Madoera 1896 ²⁾ ...	51 737	261 080	17 045	3 238	25 791 953	26 125 053
" " " 1895 ³⁾ ...	51 484	256 055 ⁴⁾	16 238	3 379	25 370 545	25 697 701
" " " 1894	50 473	251 325	16 319	3 066	24 746 368	25 067 551
" " " 1893	48 649	248 484	16 123	3 015	24 279 749	24 596 020
" " " 1892	47 140	246 065	15 590	2 982	23 973 192	24 284 969
" " " 1891	46 619	243 486	14 591	3 126	23 825 863	24 133 085
" " " 1890 ³⁾ ...	45 967	242 111	14 293	2 881	23 609 312	23 914 564
" " " 1885 ³⁾ ...	40 634	221 959	11 429	2 797	21 190 626	21 467 445
" " " 1880 ³⁾ ...	33 708	206 931	10 506	2 547	19 540 813	19 794 559

¹⁾ Behalve in de tabellen VII en IX is het personeel van leger en vloot in dit hoofdstuk niet begrepen. *Sauf les tableaux IX et XI, à l'exclusion du personnel de l'armée et de la marine.*

²⁾ Voorloopige cijfers volgens den Regeerings-Almanak van N. I. voor 1898. *Chiffres provisoires.*

³⁾ Uitkomsten der vijfjaarlijksche opnemingen. *Recensements quinquennaux.*

⁴⁾ Hierin zijn niet begrepen de Chineez.ⁿ op de particuliere lauderijen in Cheribon. *Non compris les Chinois des terres particulières dans la province de Chérifon.*

B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1895. *Autres possessions.* 31 Déc. 1895.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Chineezen. <i>Chinois.</i>	Arabieren. <i>Arabes.</i>	Andere vreemde oosterl. <i>Autres orientaux non-indi- gènes.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Tot. der be- volking. ¹⁶⁾ <i>Total de la population.</i>	
Gouv. Sumatr. Westkust:							
Padangsche Benedenlanden.	1 888	5 566	197	819	319 984 ⁴⁾	328 454	
" Bovenlanden..	479	1 096	23	237	735 587 ⁴⁾	737 422	
Tapaoeli.....	306	1 285	31	233	285 784 ⁴⁾	287 639	
Benkoelen.....	146	659	40	3	157 919 ⁵⁾	158 767	
Lampongsche districten.....	138	602	66	7	136 688	137 501	
Palembang.....	373	6 451	1 876	126	683 491 ⁶⁾	692 317	
Oostkust v. Sumatra.....	1 357	73 124	2)	215	5 336	255 400 ⁷⁾	335 432
Atjeh en onderh.....	328	3 933	3)	30	372	527 042 ⁷⁾	531 705
Riouw.....	180	22 218	10	353	85 100 ⁷⁾	107 861	
Banka.....	260	32 187	209	7	60 937	93 600	
Billiton.....	96	11 905	2	4	29 551	41 558	
W. Afd. van Borneo.....	302	37 735	1 542	437	330 759 ⁸⁾	370 775	
Z. en O. Afd. van Borneo...	598	4 542	1 534	116	803 013 ⁹⁾	809 803	
Celebes en onderh.....	1 414	3 738	554	54	1442 962 ¹⁰⁾	1 448 722	
Menado { Minahassa.....	836	3 574	286	16	296 617	301 329	
{ Gorontalo.....	115	505	133	—	247 056 ¹¹⁾	247 809	
Amboina.....	2 346	913	722	24	291 763	295 768	
Ternate.....	307	566	124	—	102 443 ¹²⁾	103 440	
Timor en onderh.....	256	1 314	182	3	* ¹²⁾	*	
Bali en Lombok ¹⁾	106	1 56	396	99	1 042 600 ¹⁴⁾	1 044 757	
Totaal. buitenbez. <i>Total.</i> <i>Autres possessions.</i>	11 831	213 479	8 172	8 246	¹⁵⁾ *	* ¹⁵⁾	
Java en Madoera.....	51 484	256 055	16 238	3 379	25 370 545	25 697 701	
Totaal algemeen.....	63 315	469 534	24 410	11 625	*	*	

¹⁾ De opgaven betreffen de afdelingen Boeleleng en Djembrana op Bali en het eiland Lombok.²⁾ Bij benadering verkregen cijfers.³⁾ Uitgenomen wat het door ons bezette gebied van Groot-Atjeh betreft zijn alleen die Vreemde Oosterlingen gerekend die op onze vestigingen werden aangetroffen.⁴⁾ Uitkomsten der in 1895 gehouden opnemings.⁵⁾ Hieronder de bevolking van Engano groot 692 zielen.⁶⁾ Hieronder is begrepen een op gissing berustend cijfer voor de bevolking van het rijk Djambi bedragende met uitzondering van de gouvernements-nederzettingen, 76 000 zielen.⁷⁾ Hieronder begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 514 400 zielen voor de gedeelten van Groot-Atjeh buiten de postenlinie en de kuststreken der onderhoorigheden van Atjeh. De bevolking van het binnenland is zelfs bij benadering niet te schatten.⁸⁾ Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 192 300 zielen voor de inheemsche Dajaksche bevolking.⁹⁾ Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 151 700 zielen van de Doessoenlanden, Sampit en de Pasir-Tanah Boemboe-landen en een op gissing berustend cijfer van 140 000 zielen voor de afdelingen Koetei en Noord-Oostkust.¹⁰⁾ Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 84 000 zielen voor de leenrijken Boni en Tanette en een op gissing berustend cijfer van 981 700 zielen voor de bondgenootschappelijke rijken en het landschap Enrekang. Omtrent het ziental der onafhankelijke Toradjalanden bestaat zelfs geen schatting.¹¹⁾ Hieronder een bij benadering verkregen cijfer van 153 000 zielen voor de Tomini-bocht.¹²⁾ Dit totaal omvat 1° een bij benadering verkregen cijfer van 99 100, zijnde het aantal Sultausonderdanen in de rijken Ternate, Tidore en Batjan, zonder Ned. Nieuw Guinea en 2° een aantal van 3343 inlanders wonende op het kleine gouvernementsgebied van Ternate en Batjan en op eene in Batjan werkende.¹³⁾ Wegens onvolledigheid der gegevens is hier geen cijfer ingevuld. Alleen wordt voor het zeer kleine gedeelte der inlanders, die het Christendom belijden het ziental van 39 584 en voor de overige bevolking van Rotti en Savoe een bij benadering verkregen cijfer van 77 900 zielen opgegeven.¹⁴⁾ Hieronder een op loutere gissing berustend cijfer van 610 000 zielen, behoorende tot de bevolking buiten de afdelingen Boeleleng en Djembrana op Bali en het eiland Lombok.¹⁵⁾ Wegens de onvolledigheid der gegevens zijn hier geene totalen genoemd.¹⁶⁾ Zie bij deze cijfers de noten in de vorige kolommen.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.
Population indigène relative de Java et de Madouva.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal zielen per <i>Nombre d'habitants par</i>		Aantal beplante bouws in 1891 per <i>Nombre de bahoes en culture en 1891 par</i>	
	□ geogr. mijl. in 1895. <i>Liène □ géogr.</i>	beplante bouw ¹⁾ in 1891 <i>bahoe de terrain cultivé</i> ¹⁾	□ geogr. mijl. <i>Liène □ géogr.</i>	1000 zielen 1000 <i>habitants</i>
Bagelen	23 094	6,4	3 380	157
Kedoe	20 258	4,8	4 185	207
Soerabaja	19 858	4,8	3 802	208
Pekalongan	17 348	5,8	2 958	172
Japara	17 075	4,8	3 439	206
Tegal	17 058	5,9	2 647	170
Madoera	16 522	4,5	3 272	224
Semarang	15 674	3,9	3 923	254
Djokjokarta	14 306	5,6	2 310	177
Cheribon	12 445	4,6	2 572	217
Banjoemas	12 333	5,6	2 113	177
Pasoeroean	10 778	3,2	3 045	315
Soerakarta	10 658	3,7	2 781	273
Madioen	10 355	4,0	2 505	248
Rembang	9 698	4,5	2 065	221
Batavia	9 572	3,2	2 481	310
Probolinggo	8 978	3,6	2 365	282
Kediri	8 868	4,1	2 117	243
Preanger Regentschappen	5 896	4,3	1 252	235
Bantam	4 853	3,8	1 122	263
Krawang	4 675	3,4	1 225	291
Besoeki	4 003	3,7	991	273
Gemiddelde dichtheid.....	10 623	4,4	2 255	229
<i>Pop. rel. moyenne.</i>				

¹⁾ 1 Bouw = 7096.5 M². 1 Bahoe = 7096.5 M².
 III. GETALSTERKTE DER INLANDSCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN JAVA EN
 MADOERA, MET ONDERSCHIEDING VAN VOLWASSENEN EN KINDEREN, op 31 Dec. 1895.
Population indigène à Java et Madura (adultes et enfants) au 31 Déc. 1895.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Volwassenen. <i>Adultes.</i>		Kinderen. <i>Enfants.</i>		Totaal. <i>Total.</i>		Getal. huisgez. <i>Nombre de ménages.</i>
	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	
Bantam.....	168 369	204 954	171 604	152 012	339 973	356 966	164 129
Batavia.....	293 183	317 789	285 714	272 992	578 897	590 781	268 759
Krawang.....	103 529	117 409	102 732	94 776	206 261	212 185	93 941
Preanger Reg.....	549 980	664 791	506 207	466 258	1 056 187	1 131 049	412 325
Cheribon ¹⁾	364 432	434 781	311 281	275 258	675 713	710 039	303 512
Tegal.....	306 536	334 819	270 785	256 351	577 321	591 170	236 632
Pekalongan.....	137 609	136 084	167 608	119 054	305 217	255 138	115 282
Semarang.....	350 406	421 635	365 142	329 909	715 548	751 544	302 296
Japara.....	241 227	294 921	215 914	190 496	457 141	485 417	175 718
Rembang.....	351 829	420 272	289 344	249 712	641 173	669 984	242 461
Soerabaja.....	535 332	623 491	526 198	460 845	1 061 530	1 084 336	450 042
Pasoeroean.....	246 476	274 788	261 630	251 804	508 106	526 592	211 488
Probolinggo.....	137 849	165 990	140 818	124 529	278 667	290 519	121 229
Bezoeki.....	160 700	189 094	202 729	185 952	363 429	375 046	153 363
Banjoemas.....	354 379	387 965	257 832	245 469	612 211	633 434	241 302
Bagelen.....	373 169	422 848	331 881	306 258	705 050	729 106	278 060
Kadoe.....	211 489	238 160	157 602	144 329	369 091	382 489	156 311
Djokjokarta.....	*	*	*	*	398 193	410 177	*
Soerakarta.....	294 844	318 663	284 645	301 761	579 489	620 424	314 297
Madioen.....	257 479	299 952	288 124	260 354	545 603	560 306	210 390
Kediri.....	269 134	329 943	360 302	296 786	629 436	626 729	241 111
Madoera.....	391 629	482 836	390 836	358 847	782 465	841 683	352 037
Totaal. ¹⁾ <i>Total.</i>	*	*	*	*	12 386 701	12 835 114	*

¹⁾ Met uitzondering van de particuliere landerijen van Cheribon, waarvan de totale inl. bevolking 148 730 bedroeg. *A l'exclusion des terres particulières dont la population totale montait à 148 730.*

VI. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1895.

Répartition de la population Européenne et assimilée par emplois et métiers 1895.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernement bezoldigd. <i>Employés civils du Gouvernement.</i>	Personen door het Gouvernement benoemd of toegelaten, maar niet van landwege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) <i>Médecins, notaires, etc. (non salariés)</i>	Handelaren en hunne geëmploieerden. <i>Commerçants et leurs salariés.</i>	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmploieerden en Europeesche werklieden. <i>Entrepreneurs d'industrie, et de métiers, et leurs salariés.</i>	Landbouwin- dustrieelen, met hunne ad- ministrateurs en verdere geëmploieerden. <i>Agriculteurs, et leurs salariés.</i>	Personen in dienst bij in- land- sche vor- sten en groot- ten. <i>Employés des Princes indigènes.</i>	Ove- rige be- drijven <i>Autres em- plois, etc.</i>	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronder ook gegagerde of onderstand genietende militairen). <i>Fonctionnaires en retraite, etc.</i>
A. Java en Madoera. <i>Java et Madouera.</i>								
Bantam.....	51	1	2	3	22	—	10	7
Batavia.....	1 572	108	681	216	116	—	193	738
Krawang.....	24	1	1	1	37	—	2	6
Preanger-Regent..	343	17	35	55	232	1	120	284
Cheribon.....	111	11	47	61	106	—	26	36
Tegal.....	76	8	23	22	126	—	19	36
Pekalongan.....	54	4	14	12	73	—	9	34
Semarang.....	367	49	257	210	199	1	91	623
Japara.....	81	8	17	23	145	—	18	52
Rembang.....	109	9	6	25	55	—	120	28
Soerabaja.....	758	66	530	418	403	—	266	414
Pasoeroean.....	159	15	74	74	462	—	41	198
Probolinggo.....	151	5	41	26	278	—	23	44
Besoeki.....	142	16	21	29	440	—	35	32
Banjoemas.....	143	7	18	33	48	—	8	32
Bagelen.....	141	12	13	25	28	—	27	129
Kedoe.....	65	5	21	26	20	—	14	130
Djokjokarta.....	63	9	17	99	305	28	68	189
Soerakarta.....	133	16	24	65	272	43	31	143
Madioen.....	218	14	23	23	89	—	21	117
Kediri.....	180	8	33	36	540	—	164	100
Madoera.....	119	4	4	5	—	—	11	9
Totaal.. <i>Total..</i>	5 060	393	1902	1 487	3 996	73	1 167	3 381
B. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>								
Sumatra's Westk..	374	52	57	60	27	—	68	124
Benkoelen.....	36	1	5	2	4	—	5	10
Lampong-District.	31	—	1	—	12	—	1	2
Palembang.....	75	3	10	9	18	—	2	18
Sumatra's Oostk..	92	19	71	132	687	2	18	39
Atjeh en onderh..	59	1	28	8	—	—	31	—
Riouw.....	37	3	1	9	4	—	6	6
Banka.....	79	—	1	—	1	—	—	6
Billiton.....	12	1	1	22	—	—	—	9
W.-afd. v. Borneo.	51	2	2	13	9	—	—	9
Z. e. O.-afd. Borneo.	81	13	23	25	36	1	11	42
Celebes en onderh.	183	10	108	42	9	1	41	54
Menado (Minahassa)	68	8	25	11	37	—	40	19
Gorontalo.....	10	3	17	3	3	—	—	2
Amboina.....	122	25	48	147	108	—	296	39
Ternate.....	24	9	8	6	15	—	—	16
Timor.....	33	15	9	5	1	—	24	11
Bali en Lombok..	33	—	19	4	—	—	1	1
Totaal.. <i>Total..</i>	1 400	165	434	498	971	4	544	407
Totaal v. geh. N.-I. <i>Total général.</i>	6 460	558	2336	1 985	4 967	77	1 711	3 788

VII. AANTAL IN DE REGISTERS VAN DEN BURGERLIJKE STAND INGESCHREVEN GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN BIJ DE EUROPEANEN EN DAARMEDE GELIJKGESTELDEN. (WAT DE INLANDSCHE CHRISTENEN BETREFT VOOR ZOOVEEL INSCRJVING IN DE REGISTERS VAN DEN BURGERLIJKE STAND HEEFT PLAATS GEHAD.)

Naissances, mariages et décès chez les Européens et assimilés, inscrits aux registres de l'état civil.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Huwelijken. <i>Mariages.</i>				Levend Gebor. <i>Naissances viv.</i>				Sterfgevallen. ¹⁾ <i>Décès.</i>			
	Tusschen Eur. of met dezen gelijkgesteld. <i>Européens.</i>		Gemengde. <i>Mixtes.</i>		Java en Madura. <i>Java et Madoura.</i>		Buitenbezitt. <i>Autres posses.</i>		Java en Madura. <i>Java et Madoura.</i>		Buitenbezitt. <i>Autres posses.</i>	
	Java en Mad.	Buitenbez. <i>Autres poss.</i>	Java en Mad.	Buitenbez. <i>Autres poss.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>	Man- nen. <i>Hom- mes.</i>	Vrou- wen. <i>Fem- mes.</i>
1889	389	93	54	29	1 078	1 048	324	302	969	504	400	122
1890	423	78	44	32	1 082	1 075	366	316	925	508	350	94
1891	429	78	75	28	1 146	989	347	318	1 037	652	334	109
1892	469	76	43	27	1 211	1 085	325	296	886	522	281	108
1893	493	69	47	41	1 196	1 191	350	327	900	586	306	113
1894	484	66	57	43	1 199	1 144	369	322	727	465	262	125
1895	497	66	62	32	946 ^{a)}	889 ²⁾	249 ²⁾	275 ²⁾	923	487	312	123
1896	514	77	64	32	1 051	1 055	290	246	932	610	468	100
1897	513	75	54	46	910	808	257	238	1 017	580	471	118
1898	588	75	59	36	937	979	269	220	757	470	378	106

¹⁾ Zonder de levenloos aangegevenen. Bovendien stierven nog in 1889: 17 personen op Java en Madura, in 1891 en in 1895 telkens 3 personen, in 1896 26 personen en in 1897 4 personen op de Buitenbezittingen, waarvan het geslacht niet was opgegeven.

²⁾ Deze en de cijfers in de volgende jaren zijn niet vergelijkbaar met die van vorige jaren, omdat toen onder de geborenen ook erkenningen begrepen waren van kinderen in vorige jaren geboren. Voor de buitenbezittingen was dat in 1895 ten deele n. l. voor de residentien Amboina en Ternate ook nog het geval.

VIII. OVERZICHT BETREFFENDE DE VAN WEGE DEN BURGERLIJKE GENEESKUNDIGEN DIENST BEHANDELDE LIJDERS EN DE STERFTE ONDER HEN.

Aperçu des malades traités par le service civil médical et des décès entre eux.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Ziektevormen. <i>Maladies.</i>								Van dit totaal <i>De ce total</i>			
	Tus- schenp- koort- sen. <i>Fièvre inter- mitt.</i>	Andere koort- sen. <i>Autres fièvres.</i>	Cholera.	Pokken. <i>Variolés</i>	Berri- berri. <i>berri.</i>	Syphilis en vener. ziekten. <i>Syphil. et malad. vénér.</i>	Andere ziekten. <i>Autres malad- ies.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	op Java en Madura <i>à Java et Mad.</i>	werden beh. door <i>traités par</i>		
										Europ. geneesh. <i>médecins Europ.</i>	Dokters djawa. <i>médecins indigèn.</i>	
1895	162 482	8 318	135	2 930	11 566	20 653	110 917	317 001	232 252	147 574	169 427	
1896	253 303	8 987	2 203	5 829	12 295	20 093	100 880	403 590	328 450	169 952	233 638	
1897	272 847	9 206	19 156	8 171	8 139	20 732	123 683	461 924	366 370	199 502	262 422	
1898	186 387	12 584	144	9 154	7 119	22 576	154 132	392 096	257 133	192 055	200 041	
1899	125 274	13 201	85	20 268	4 194	21 283	150 133	334 438	235 522	166 663	167 775	

Aantal behandelde. *Traités.*

1895	162 482	8 318	135	2 930	11 566	20 653	110 917	317 001	232 252	147 574	169 427
1896	253 303	8 987	2 203	5 829	12 295	20 093	100 880	403 590	328 450	169 952	233 638
1897	272 847	9 206	19 156	8 171	8 139	20 732	123 683	461 924	366 370	199 502	262 422
1898	186 387	12 584	144	9 154	7 119	22 576	154 132	392 096	257 133	192 055	200 041
1899	125 274	13 201	85	20 268	4 194	21 283	150 133	334 438	235 522	166 663	167 775

Waarvan overleden. *Dont décédés.*

1895	8 338	362	54	231	1 623	43	3 904	14 555	13 137	6 177	8 378
1896	13 408	644	1 280	337	1 804	59	2 872	20 404	17 606	6 874	13 530
1897	15 588	766	12 610	588	858	87	3 828	34 325	31 818	11 644	22 681
1898	9 187	937	42	673	585	74	3 590	15 088	12 636	5 434	9 654
1899	6 153	1 511	37	2 012	231	83	4 109	14 136	11 236	6 408	7 728

Van 1000 behandelde stierven *Sur 1000 traités sont décédés.*

1895	51,5	43,7	400,—	79,4	140,8	2,1	35,2	46,1	56,8	42,0	49,5
1896	53,2	71,9	588,2	58,1	147,1	2,9	28,5	50,8	53,8	40,5	58,1
1897	57,1	83,3	666,7	71,9	105,3	4,2	31,4	74,1	87,0	58,5	90,1
1898	49,3	74,6	294,1	73,5	82,0	3,3	23,3	38,6	49,3	28,3	48,3
1899	49,1	114,5	435,3	99,3	55,1	3,9	27,4	42,3	47,7	38,5	46,1

IX. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN DAARMEDE
GELIJKGESTELDE BEVOLKING.*Décès d'Européens et assimilés, par classes d'âge.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	nog geen 2 jaar. <i>moins de 2 ans.</i>		2—9 jaar. <i>2—9 ans.</i>		10—19 jaar. <i>10—19 ans.</i>		20—39 jaar. <i>20—39 ans.</i>		40—59 jaar. <i>40—59 ans.</i>		60 jaar en daarboven <i>60 ans et au-dessus.</i>		Te zamen. ¹⁾ <i>Total.</i>	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
<i>a. Bevolking in Indië geboren. Nés aux Indes.</i>														
Java en M.														
1889	208	172	72	64	33	30	102	94	82	45	36	56	533	461
1890	215	181	60	49	28	24	103	103	79	59	46	47	531	463
1891	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	647	597
1892	223	159	56	54	32	31	87	101	99	63	59	59	556	467
1893	206	201	69	56	40	26	107	107	95	75	57	57	574	522
1894	201	149	49	45	24	25	90	81	77	66	49	65	490	431
1895	231	182	43	36	22	24	87	76	89	56	56	76	528	450
1896	230	206	49	60	39	26	96	79	105	92	45	86	564	549
1897	195	196	88	71	52	36	121	106	108	75	45	55	609	539
1898	205	191	44	40	29	27	97	66	88	57	49	59	512	440
Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>														
1889	59	42	15	16	7	7	33	26	18	11	10	6	142	108
1890	61	31	14	11	8	6	18	16	10	10	13	9	124	83
1891	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106
1892	39	40	12	8	7	4	23	19	12	15	8	13	101	99
1893	64	39	17	14	5	6	31	25	12	8	17	12	146	104
1894	73	48	7	7	5	2	23	26	17	13	5	21	130	117
1895	60	51	17	7	6	5	23	21	17	18	12	16	135	118
1896	48	47	11	8	5	9	23	10	9	7	7	9	103	90
1897	62	45	7	10	4	5	18	18	20	15	14	16	125	109
1898	65	31	11	5	5	4	23	12	15	16	18	20	137	88
<i>b. Bevolking buiten Indië geboren. Nés hors des Indes.</i>														
Java en M.														
1889	1	1	3	1	10	4	254	12	125	11	28	9	421	38
1890	1	1	2	—	16	1	211	18	106	13	30	10	366	43
1891	1	1	—	1	13	—	194	21	125	18	44	11	377	52
1892	3	—	—	2	4	3	175	28	100	8	38	12	320	53
1893	1	2	—	1	5	—	170	26	105	17	33	14	314	60
1894	2	1	3	—	3	1	86	12	89	11	37	8	220	33
1895	1	3	1	—	10	—	190	15	112	9	53	9	367	36
1896	1	1	3	5	18	—	172	21	123	23	46	10	363	60
1897	2	1	2	1	17	2	203	15	126	13	38	6	388	38
1898	2	1	1	—	7	1	71	8	102	9	44	10	227	29
Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>														
1889	1	—	1	—	4	3	211	6	35	3	5	2	257	14
1890	—	—	—	—	3	—	178	7	28	3	12	1	221	11
1891	—	1	1	1	6	—	183	—	24	1	10	—	224	3
1892	—	1	—	—	5	—	143	5	21	1	9	—	178	7
1893	—	—	—	—	3	—	121	5	31	3	5	—	160	8
1894	1	1	—	—	1	—	100	5	26	2	4	—	132	8
1895	—	1	—	—	11	—	146	2	18	2	2	—	177	5
1896	5	—	—	2	17	—	313	5	26	2	4	1	365	10
1897	—	—	1	2	13	—	291	1	34	4	7	2	346	9
1898	3	1	—	—	4	7	166	5	23	3	5	2	201	18

¹⁾ Hierin zijn niet gerekend de personen waarvan de leeftijd, geslacht of geboorteland, onbekend was. *Non comprises les personnes, dont l'âge, le sexe ou le pays de naissance était inconnu.*

III. Physieke toestand der bevolking.

Etat physique de la population.

I. AANTAL GENEESHEEREN OP HET EINDE VAN 1899. ¹⁾Nombre de médecins à la fin de l'année 1899. ¹⁾

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. Provinces.	Particuliere geneesheeren. Méd. particuliers.	Burgerl. geneesch. bezoldigd door het Gouvernement. Méd. civils salariés par le Govt.	Officieren van gezondheid. Méd. militaires.	Doctors djawa. Méd. indigènes.	Gewesten. Provinces.	Particuliere geneesheeren. Méd. particuliers.	Burgerl. geneesch. bezoldigd door het Gouvernement. Méd. civils salariés par le Govt.	Officieren van gezondheid. Méd. militaires.	Doctors djawa. Méd. indigènes.
Java en Madoera.					Buiten-Bezitting. Autres possessions.				
Bantam.....	—	—	1	4	Westkust v. Sum.	—	—	17	6
Batavia stad	13	3	—	5	Benkoelen.....	1	—	1	4
" land.....	—	1	2	6	Lampongs.....	—	—	1	1
Krawang.....	1	1	—	2	Palembang.....	2	—	5	1
Preanger.....	4	4	—	7	Oostkust v. Sum.	14	—	5	5
Cheribon.....	1	2	1	4	Atjeh.....	—	1	13	—
Tegal.....	2	1	—	3	Riouw.....	1	—	1	—
Pekalongan.....	1	1	—	1	Banka.....	—	—	3	7
Semarang stad	1	2	—	4	Billiton.....	—	1	—	—
" land.....	—	1	3	2	Borneo } W. Afd.	—	—	5	1
Japara.....	—	2	—	3	" } Z. en O. "	1	—	5	—
Rembang.....	1	3	—	6	Gouvt. Celebes ..	—	—	4	—
Soerabaja stad.....	5	4	—	5	Menado.....	1	—	1	8
" land.....	1	4	—	5	Amboina.....	—	—	4	5
Pasoeroean.....	2	2	1	2	Ternate.....	—	—	1	1
Probolinggo.....	—	3	—	—	Res. Timor.....	—	—	1	—
Besoeki.....	—	4	1	1	Bali en Lombok.	—	—	1	4
Banjoemas.....	—	2	—	7					
Bagelen.....	—	—	2	5					
Kadoe.....	1	—	1	2					
Djokjokarta.....	4	—	1	1					
Soerakarta.....	1	1	1	2					
Madioen.....	1	1	1	4					
Kediri.....	1	3	—	6					
Madoera.....	—	3	—	5					
Totaal. Total..	40	48	15	92	Totaal. Total..	21	2	68	43

¹⁾ Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen. A Excl. des accoucheurs et des sages femmes.II. KOEPOKINENTING. ¹⁾ Vaccination. ¹⁾

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Aantal vaccinateurs. Nombre de vaccinateurs.	Java en Madoera. Java et Madouira.				Buitenbezittingen. Autres possessions.			
		Vaccinatiën. Vaccinations.	Uitkomsten. Résultats.	Revaccinatiën. Revaccinations.	Uitkomsten. Résultats.	Vaccinatiën. Vaccinations.	Uitkomsten. Résultats.	Revaccinatiën. Revaccinations.	Uitkomsten. Résultats.
1890	361	664 242	1 : 1,11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2,25
1891	360	648 273	1 : 1,16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 585	1 : 2,31
1892	370	649 857	1 : 1,11	641 968	1 : 1,48	106 601	1 : 2,50	84 503	1 : 2,84
1893	371	652 640	1 : 1,11	1 004 208	1 : 1,50	148 524	1 : 1,25	97 629	1 : 2,13
1894	381	694 574	1 : 1,10	881 220	1 : 1,58	120 938	1 : 2,25	176 948	1 : 1,94
1895	379	609 628	1 : 1,11	661 552	1 : 1,67	141 948	1 : 1,26	124 443	1 : 2,32
1896	363	765 481	1 : 1,07	760 882	1 : 1,46	139 142	1 : 1,24	164 566	1 : 2,53
1897	381	718 799	1 : 1,09	696 391	1 : 1,52	132 176	1 : 1,23	188 675	1 : 3,30
1898	384	756 050	1 : 1,11	976 200	1 : 1,56	274 387	1 : 1,21	259 084	1 : 2,90
1899	385	815 338	1 : 1,11	1536 624	1 : 1,45	232 532	1 : 1,22	253 849	1 : 2,20

¹⁾ Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Les données ne sont pas toujours complètes.

III. AANTAL VERPLEEGDEN IN DE GROOTE BURGERLIJKE ZIEKENGESTICHTEN OP JAVA.

Nombre de personnes soignées dans les grands hôpitaux civils à Java.

Bron: K. V.

Inrichtingen. <i>Hôpitaux.</i>	Aantal verpleegden op 1 Jan. <i>Nombre au 1 Jan.</i>	Bijgekomen in den loop van het jaar. <i>Entrées pendant l'année</i>	Afgevoerd in den loop des jaars. <i>Sortis pendant l'année.</i>			Aantal verpleegden op 31 Dec. <i>Nombre au 31 Dec.</i>	Percentsgewijze verhouding tot de behand. van ¹⁾ <i>De 100 traités sont</i>		
			Geëvacueerd. <i>Évacués.</i>	Hersteld. <i>Guéris.</i>	Overleden. <i>Décédés.</i>		de herstelden <i>Guéris.</i>	de overledenen <i>Décédés.</i>	de onderbehandeling geblevenen <i>Restés en traitem.</i>
Stadsverband te Batavia ..	168	2 173	88	1 894	127	232	84,07	5,64	10,29
" " Semarang ..	135	2 373	42	1 932	271	263	78,35	10,99	10,66
" " Soerabaja ..	43	1 376	—	1 303	58	58	91,90	4,05	4,05
Chin. hospit. " Batavia ..	134	547	—	351	202	128	51,53	29,67	18,80
" " " Semarang ..	51	60	—	73	10	28	65,76	9,01	25,23
Totaal 1899.....	531	6 529	130	5 553	668	709	80,13	9,64	10,23
1898.....	648	6 419	157	5 723	656	531	82,83	9,49	7,68
1897.....	730	7 727	347	6 449	1 013	648	79,52	12,49	7,99
1896.....	726	6 312	458	4 910	940	730	74,62	14,29	11,09
1895.....	1 157	8 440	1 167	6 428	1 276	726	76,25	15,14	8,61
1894.....	956	10 699	1 033	8 412	1 053	1 157	79,20	9,91	10,89
1893.....	1 138	12 332	1 241	10 038	1 235	956	82,08	10,10	7,82
1892.....	1 147	10 574	789	8 781	1 013	1 138	80,32	9,27	10,41
1891.....	1 265	10 427	1 072	8 008	1 519	1 147	75,41	14,30	10,29
1890.....	956	11 053	880	8 710	1 188	1 265	78,26	19,67	11,06

¹⁾ Na aftrek der geëvacueerden. *Les évacués déduits.*

IV. AANTAL PERSONEN, OMGEKOMEN DOOR BIJ HET BESTUUR BEKEND GEWORDEN ONGELUKKEN (INCLUSIEF MOORD EN ZELFMOORD).

Nombre de personnes mortes à cause d'accidents connus au Gouvernement, (incl. assassinat et suicide).

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Verdronken. <i>Noyés.</i>	Door den bliksem getroffen. <i>Frapés par la foudre.</i>	Gedood door <i>Tués par</i>				Omgekomen door <i>Morts par</i>			Totaal. <i>Total.</i>
			tijgers. <i>tigres.</i>	Krokodillen. <i>dillen.</i>	slangen. <i>serpents.</i>	andere dieren. <i>autres animaux.</i>	moord. <i>assassinat</i>	zelfmoord. <i>suicide.</i>	andere ongel. <i>autres accid.</i>	
Java en Madura. <i>Java et Madouira.</i>	1 125	213	27	53	25	31	214	334	1 594	3 616
Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	459 ¹⁾	20	55	165	4	4	26	99	456 ¹⁾	1 288 ¹⁾
Totaal 1899.....	1 584 ¹⁾	233	82	218	29	35	240	433	2 050 ¹⁾	4 904 ¹⁾
1898.....	1 704	400	71	180	49	30	184	445	2 464	5 527
1897.....	1 630	444	48	195	47	40	219	415	2 218	5 256
1896.....	1 653	426	54	158	38	25	259	388	2 308	5 309
1895.....	1 612	371	54	177	55	15	236	353	1 937	4 810
1894.....	1 768	372	135	181	32	40	170	399	1 872	4 969
1893.....	1 567	403	87	184	45	21	188	379	1 912	4 786
1892.....	1 843	534	103	187	28	56	275	431	4 064	7 521
1891.....	1 464	346	68	161	38	52	253	374	2 612	5 368
1890.....	1 454	476	110	186	20	35	313	365	2 113	5 072

¹⁾ Ongerekend de omgekomenen door de vloedgolf op de kust van Ceram.

V. KRANKZINNIGEN-VERPLEGING. ¹⁾ *Traitement des aliénés.*¹⁾

Bron: K. V.

Gestichten. <i>Hospices d'aliénés.</i>	Verpleegden op 1 Januari. <i>En traitement au 1 Janvier.</i>	Bijgekomen gedurende 't jaar. <i>Venus dans le courant de l'année.</i>	Hersteld of verbeterd <i>Guéris.</i>	Overleden. <i>Décédés.</i>	Verpleegden op 31 ²⁾ Decemb. <i>En traitement au 31 Déc.</i> ²⁾	Hersteld ontslagenen. <i>Guéris.</i>	Overledenen. <i>Décédés.</i>
						In pCt. der gem. gestichtsbevolking. <i>pct. de la population moyenne des établissements.</i>	
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,45	6,85
Semarang	103	20	8	6	109	7,55	5,66
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,66	11,49
Te zamen, <i>Total</i> 1890.	487	99	29	38	518	5,77	7,56
Buitenzorg	305	37	22	27	293	7,36	9,03
Semarang	109	24	7	11	115	6,25	9,82
Soerabaja	104	54	9	26	121	8,00	23,12
Te zamen, <i>Total</i> 1891.	518	115	38	64	529	7,64	12,23
Buitenzorg	293	106	28	38	332	8,96	12,16
Semarang	115	20	16	6	111	14,16	5,31
Soerabaja	121	32	20	10	123	16,39	8,20
Te zamen, <i>Total</i> 1892.	529	158	64	54	566	11,69	9,86
Buitenzorg	332	105	39	41	357	11,32	11,90
Semarang	111	14	6	5	112	5,38	4,48
Soerabaja	123	19	13	9	120	10,70	7,41
Te zamen, <i>Total</i> 1893.	566	138	58	55	589	10,04	9,52
Buitenzorg	357	41	23	25	349	6,52	7,08
Semarang	112	18	12	6	112	10,72	5,36
Soerabaja	120	24	10	8	126	8,13	6,50
Te zamen, <i>Total</i> 1894.	589	83	45	39	587	7,65	6,63
Buitenzorg	349	52	17	9	375	4,69	2,49
Semarang	112	10	4	5	112	3,57	4,46
Soerabaja	126	13	9	10	120	7,32	8,13
Te zamen, <i>Total</i> 1895.	587	75	30	24	607	5,03	4,02
Buitenzorg	375	63	21	26	388	5,50	6,82
Semarang	112	10	3	7	112	2,68	6,25
Soerabaja	120	19	13	3	123	10,70	2,47
Te zamen, <i>Total</i> 1896.	607	92	37	36	623	6,02	5,85
Buitenzorg	388	42	31	13	378	8,09	3,39
Semarang	112	35	14	12	119	12,12	10,43
Soerabaja	123	16	7	6	125	5,65	4,84
Te zamen, <i>Total</i> 1897.	623	93	52	31	622	8,35	4,98
Buitenzorg	378	190	42	20	486	9,72	3,76
Semarang	119	24	9	6	117	7,63	5,01
Soerabaja	125	8	4	3	125	3,20	2,40
Te zamen, <i>Total</i> 1898.	622	222	55	29	728	8,15	4,29
Buitenzorg	486	175	48	25	529	9,44	4,92
Semarang	117	51	1	4	144	0,77	3,06
Soerabaja	125	17	12	4	125	9,60	3,20
Te zamen, <i>Total</i> 1899.	728	243	61	33	798	8,02	4,33

¹⁾ De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

²⁾ Dat de getallen in deze kolom meestal niet uit de vorenstaande zijn af te leiden, vindt zijne oorzaak in het voorkomen van ontslagenen, die niet hersteld, naar andere gestichten zijn overgebracht, of om andere redenen de gestichten hebben verlaten. *Quelques malades ont quitté les hospices pour causes pas nommées dans les deux colonnes précédentes.*

IV. Intellectuele toestand der bevolking.

Etat intellectuel de la population.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Enseignement moyen.

1. Getal scholen, onderwyzend personeel en leerlingen.

Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.

Bronnen: K. V., O. V. E. en R. A.

Scholen. <i>Écoles.</i>	Aantal scholen. 31 Dec. <i>Nombre des écoles. 31 Déc.</i>	Aantal leeraren. <i>Personnel enseignant.</i>	Leerlingen. <i>Elèves.</i> bij den aanvang van den cursus.			Niet Europeanen. 31 Dec. <i>Non- européens. 31 Déc.</i>
			M. H.	V. F.	Totaal. <i>Total.</i>	
Gymnasium Willem III } Afd. A.		25	208	18	226	9
} " B.		5	19	—	19	—
Hoogere Burgersch. te Semarang ..		25	149	52	201	10
" " " Soerabaja ..		24	159	22	181	1
" " " (v. meisjes) Batavia		7	—	43	43	—
Burgeravondschool te Soerabaja ..		23	226	—	226	—
Ambachtsschool te Batavia ..		14	71	—	71	—
" " Semarang ..		6	84	—	84	—
Totaal 1899 ..	7	118 ⁴⁾	916	135	1051	20
1898 ..	7	102	896	120	1016	20
1897 ..	7	99	907	93	1000	16
1896 ..	7	92	855	75	930	7
1895 ..	7	92	828	63	891	7
1894 ..	7	84	743	68	811	3
1893 ¹⁾ ..	7	74	693	73	766	3
1892 ²⁾ ..	7	64	518	85	603	5
1891 ³⁾ ..	6	57	438	75	513	5
1890 ..	7	61	404	52	456	8

¹⁾ De Wilhelminaschool gesloten doch de Bataviasche Ambachtsschool voor 't eerst tot de inrichtingen van middelbaar onderwijs gerekend. ²⁾ De Semarangse Ambachtsschool geopend. ³⁾ De cursus in de scheikunde te Semarang gesloten. ⁴⁾ Dat dit totaal niet de som der bovenstaande cijfers is vindt daarin zijne oorzaak, dat sommige leeraren aan meer dan eene school werkzaam zijn. *Quelques professeurs sont engagés à plus d'une école.*

2. Gymnasium Willem III te Batavia.

Lycée Guillaume III à Batavia.

Bronnen: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren.	Afd. A. Hoogere Burgerschool met vijfj. cursus. <i>Div. A. École moyenne supér. Cours de 5 ans.</i>					Afd. B. Inrichting voor de Indische taal, land- en volkenkunde. <i>Div. B. Institut. pour les lettres, la géographie et l'ethnogr. des Indes Néerland.</i>				
	Onderwyzend personeel. <i>Personnel enseignant.</i>	Leerlingen op 31 December. <i>Elèves au 31 décembre</i>				Onderwyzend personeel. <i>Personnel enseignant.</i>	Leerlingen op 31 December, <i>Elèves au 31 décembre.</i>		Bij h. gr. ambt. exam. <i>A l'examen pour le radic. de fonctionn.</i>	
<i>An- nées.</i>		Voll. curs. <i>Cours compl.</i>	Toehoord. <i>Leçons spéc.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarv. niet Eur.			Geslaagd. <i>Réussis.</i>	Afgewez. <i>Refusés.</i>	
1890	17	151	1	152	—	4	39	12	6	
1891	15	177	1	178	—	4	39	18	9	
1892	19	198	3	201	—	4	41	19	5	
1893	19	214	—	214	1	4	44	15	8	
1894	24	231	5	236	2	4	47	21	7	
1895	24	237	7	244	5	4	55	29	4	
1896	24	248	6	254	5	4	53	16	28	
1897	26	255	1	256	8	4	41	27	20	
1898	27	231	3	234	10	4	31	26	17	
1899	25	219	—	219	9	5	19	18	4	

3. Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus voor jongens te Semarang en te Soerabaja.

Ecoles moyennes supér. pour garçons, cours de 5 ans, à Semarang et à Soerabaja.

Bronnen: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. <i>Années.</i>	Semarang.					Soerabaja.				
	Onderwijzend personeel. <i>Personnel enseignant.</i>	Leerlingen op 31 December. <i>Elèves au 31 Décembre.</i>				Onderwijzend personeel <i>Personnel enseignant.</i>	Leerlingen op 31 December. <i>Elèves au 31 Décembre.</i>			
		Volledige cursus. <i>Cours. compl.</i>	Toehoorders. <i>Leçons spéc.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	waarvan niet Eur. <i>dont non Eur.</i>		Voll. cursus. <i>Cours. compl.</i>	Toe- hoord. <i>Leçons spéc.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan niet Eur. <i>dont non Eur.</i>
1890	13	92	—	92	5	15	106	—	106	—
1891	12	102	2	104	5	15	121	1	122	—
1892	12	106	4	110	2	15	128	1	129	—
1893	15	136	2	138	2	13	141	1	142	—
1894	15	137	3	140	1	17	159	1	160	—
1895	15	117	7	124	2	21	162	7	169	—
1896	15	121	2	123	2	19	157	8	165	—
1897	17	162	2	164	6	19	135	11	146	—
1898	20	174	2	176	8	22	149	10	159	—
1899	25	189	2	191	10	24	179	7	186	1

4. Eindexamens. *Examen final des écoles moyennes supérieures.*

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Jaren. <i>Années.</i>	Hoog. Burgersch. Batavia.		Hoog. Burgersch. Semarang.		Hoog. Burgersch. Soerabaja.		Totaal generaal. <i>Total général.</i>	
	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge- slaagd. <i>Admis.</i>	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge- slaagd. <i>Admis.</i>	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge- slaagd. <i>Admis.</i>	Geëxam. <i>Examinés.</i>	Ge- slaagd. <i>Admis.</i>
1890	12	10	4	4	12	2	28	26
1891	15	9	7	5	9	18	31	22
1892	18	11	10	6	10	8	38	25
1893	18	13	7	5	7	6	32	24
1894	20	9	14	9	12	10	46	28
1895	23	14	17	12	11	3	51	29
1896	25	16	12	11	16	11	53	38
1897	31	24	8	8	20	13	59	45
1898	25	20	11	11	11	8	47	39
1899	34	22	4	3	13	13	51	38

5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.

Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia. Cours de 3 ans.

Bron: O. V. E.

Jaren. <i>Années.</i>	Onderwijzend personeel. <i>Personnel enseignant.</i>	Aantal leerlingen. 31 Dec. <i>Elèves au 31 Déc.</i>	Overgangsexamens. <i>Examens de fin d'année.</i>		Eindexamens. <i>Examens de sortie.</i>		Toelatingsexamens. <i>Examens d'admission.</i>		School- verzuim, gemiddeld. <i>Absences moyennes. %</i>
			Geëxami- neerd. <i>Candi- dats.</i>	Geslaagd. <i>Admises.</i>	Geëxami- neerd. <i>Candi- dats.</i>	Geslaagd. <i>Admises.</i>	Geëxami- neerd. <i>Candi- dats.</i>	Geslaagd. <i>Admises.</i>	
1890	9	48	21	14	8	8	30	29	3,3
1891	9	48	34	31	8	8	24	20	2,2
1892	9	46	35	23	8	8	30	25	2,4
1893	9	48	34	30	10	9	32	27	4,6
1894	8	45	26	20	7	7	32	25	2,3
1895	8	39	18	15	7	7	38	32	3,7
1896	8	41	28	24	2	2	27	25	4,5
1897	8	47	26	23	4	4	40	30	3,1
1898	8	43	36	29	6	6	26	18	2,5
1899	7	40	31	23	6	6	26	19	3,1

6. Burger-avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaja.

Bron: O. V. E.

Cursus. <i>Cours.</i>	Aantal leerlingen. Ingescr. bij het begin v. d. Cursus. <i>Elèves.</i>	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. <i>Métiers choisis par les élèves.</i>							Toelatings-examens. <i>Examens d'admission.</i>	
		Machinist. <i>Mécanicien.</i>	Teekenaar. <i>Dessinateur.</i>	Telegrafist. <i>Télégraphiste.</i>	Landmeter. <i>Géomètre.</i>	Opziener. ¹⁾ <i>Contre-maître.</i>	Scheepsbouwm. <i>Ingr. constructeur naval.</i>	Bouwkund. <i>Architecte.</i>	aangemeld. <i>Candidats.</i>	Geslaagd. <i>Admis.</i>
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	37	13
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	27	16
1892/3	68	33	—	—	—	—	—	33	47	30
1893/4	69	39	—	—	—	—	—	27	*	19
1894/5	79	49	—	—	—	—	—	34	*	31
1895/6	117	55	—	—	—	—	—	68	*	39
1896/7	150	75	—	—	—	—	—	92	81	41
1897/8	189	46	—	—	—	—	—	127	83	47
1898/9	212	57	—	—	—	—	—	123	89	54
1899/1900	226	101	—	—	—	—	—	113	95	48

¹⁾ Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*

7. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. <i>Ecoles.</i>	Uitg. m. nitz. van die voor de gebouwen. <i>Dépenses à l'except. des dép. pour les édifices.</i>	Uitgaven voor de gebouwen. <i>Dépenses pour les édifices.</i>	Subsidiën aan bijzondere inrichtingen. <i>Subsides aux inst. partie.</i>	Ontvangsten wegens schoolgelden. <i>Recettes.</i>
Gymnasium Willem III. <i>Lycée Guillaume III</i> Batavia.....	f 228 200	f 10 175	f 12 000	f 35 548
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. <i>Ecole moyenne de jeunes filles à cours triennal</i> Batavia.....	32 820			4 800
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. <i>Ecole moyenne de garçons à cours quinquennal</i> Semarang.....	147 780			25 195
Idem Soerabaja.....	151 365			21 668
Burger-avondschool. <i>Ecole moyenne du soir</i> . Soerabaja.....	31 166			—
Bataviasche Ambachtsschool. <i>Ecole professionnelle à Batavia</i>	—	—	f 6 000	—
Idem te Samarang.....	—	—	—	—
Te zamen. <i>Total</i> 1899 ¹⁾	f 591 332	f 10 175	f 18 000	f 87 211
1898.....	586 773	8 159	18 000	87 172
1897.....	564 648	3 900	12 000	89 902
1896.....	549 281	3 900	12 000	91 566
1895.....	537 289	4 480	18 000	90 399
1894.....	522 478	10 645	15 000	83 166
1893.....	484 730	9 072	16 250	77 535
1892.....	465 431	41 325	15 000	69 666
1891.....	464 357	4 200	6 000	65 275
1890.....	458 740	4 567	5 400	57 458

¹⁾ De opgaven over 1899 zijn van voorloopigen aard. *Chiffres provisoires.*

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1899.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1899.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Openbare scholen. <i>Ecoles publiques.</i>		Bijzondere scholen. <i>Ecoles libres.</i>			Totaal <i>Total.</i>
	Gewoon lager onderwijs. <i>Enseignement primaire ordinaire.</i>		Gesubsidiëerde. <i>Subventionnées.</i> Meer uitgebreid lager onderwijs. <i>Enseignem. primaire supérieur.</i>	Niet gesubsidiëerde. <i>Non-subsventionnées.</i>		
	Gemengde scholen. <i>Ecoles mixtes.</i>	Meisjes scholen. <i>Ecoles pour filles.</i>		Gewoon lager onderwijs. <i>Enseignem. primaire supérieur.</i>	Meer uitgebreid lager onderwijs. <i>Enseignem. primaire supérieur.</i>	
<i>a. Java en Madoera. Java et Madouva.</i>						
Batavia	14	5	2	—	5	26
Preanger Regentsch.	8	1	—	1	—	10
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	1	—	—	—	2
Semarang	12	4	1	3	3	23
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	3	—	1	16
Pasoeroean	5	2	—	—	—	7
Probolinggo	4	1	—	—	—	5
Besocki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	4	—	—	—	—	4
Bagelen	6	—	—	—	—	6
Kedoe	3	1	—	—	—	4
Djokjokarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	—	6
Madioen	2	1	—	—	—	3
Kediri	6	2	—	—	—	8
Madoera	3	—	—	—	—	3
Andere gewesten ¹⁾	2	—	—	—	—	2
Totaal Java en M. 1899.	103	24	6	4	9	146
" " " " 1898.	102	25	4	5	10	146
" " " " 1897.	100	25	2	6	10	143
" " " " 1896.	99	25	2	6	10	142
" " " " 1895.	96	25	2	6	10	139
" " " " 1894.	94	25	—	5	12	136
" " " " 1893.	93	25	—	5	12	135
" " " " 1892.	92	23	—	7	11	133
" " " " 1891.	90	22	—	5	11	128
" " " " 1890.	88	21	—	5	11	125
<i>b. Buitenbezittingen. Autres possessions.</i>						
Sum. Westkust	7	1	1	—	—	9
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	5	1	—	—	—	6
Amboina	3	2	—	—	—	5
Overige gewesten ¹⁾	9	—	—	—	—	9
Totaal buitenbez. 1899...	32	6	1	—	—	39
" " " " 1898.	31	6	1	—	—	38
" " " " 1897.	32	6	—	—	1	39
" " " " 1896.	32	6	—	—	1	39
" " " " 1895.	32	6	—	—	1	39
" " " " 1894.	31	6	—	—	1	38
" " " " 1893.	28	6	—	—	1	35
" " " " 1892.	29	6	—	—	1	36
" " " " 1891.	29	6	—	—	1	36
" " " " 1890.	29	6	—	—	1	36

¹⁾ In elk dazer gewesten komt slechts 1 openbare gemengde school voor. *Dans chaque province une école publique mixte.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal scholen. <i>Nombre des écoles.</i>				Onderwijzend personeel in actieven dienst. <i>Personnel enseignant.</i>						Aantal leerlingen. <i>Élèves.</i>			Waarvan: <i>Dont.</i>						Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. <i>Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves</i>
	Gemengde scholen. <i>Ecoles mixtes.</i>		Meisjesscholen. <i>Pour les jeunes filles.</i>		Hoofden van scholen (M.) <i>Instituteurs en chef.</i>	Hoofden van scholen (Vr.) <i>Institutrices en chef.</i>	Onderwijzers. <i>Instituteurs-adj.</i>	Onderwijzeressen. <i>Institutrices-adj.</i>	Kweekelingen. <i>Élèves.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Niet-betalende. <i>Non-payants.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	In de hoogste klasse. <i>Dans la classe sup.</i>		In de middelste klasse. <i>Dans la classe moyenne.</i>		Jongens. <i>Garçons.</i>		Meisjes. <i>Filles.</i>	
	Eerste scholen. <i>Ecoles primaires.</i>	Ander. <i>Autres.</i>											Mannelijke. <i>Élèves instituteurs.</i>	Vrouwelijke. <i>Élèves institutrices.</i>	Betalende. <i>Payants.</i>					
Java en Madoera. <i>Java et Madoura</i>	16	87	24	127	103	24	193	116	1	4	441	5 792	6 642	12 434	5 749	4 903	1 782	7 266	5 168	1 182
Buitenbezitt. <i>Autres possessions</i>	5	27	6	38	32	6	43	21	—	3	105	1 466	1 232	2 698	1 378	992	328	1 577	1 121	444
Totaal ult. 1899.	21	114	30	165	135	30	236	137	1	7	546	7 258	7 874	15 132	7 127	5 895	2 110	8 843	6 289	1 626
<i>Total</i> 1898.	21	112	31	164	133	31	236	138	1	2	541	7 295	7 660	14 955	6 986	5 933	2 036	8 633	6 322	1 590
1897.	22	110	31	163	131	31	232	133	—	11	538	7 314	7 212	14 526	6 869	5 677	1 980	8 388	6 138	1 417
1896.	20	111	31	162	131	31	230	126	1	17	536	7 129	7 151	14 280	6 785	5 566	1 929	8 260	6 020	1 365
1895.	20	108	31	159	128	31	220	137	3	11	530	7 264	6 746	14 010	6 722	5 403	1 885	8 114	5 896	1 320
1894.	19	106	31	156	125	31	211	137	4	3	511	7 172	6 843	14 015	6 928	5 299	1 788	8 124	5 891	1 394
1893.	17	104	31	152	124	31	199	143	4	2	503	7 018	6 519	13 537	6 734	4 986	1 817	7 821	5 716	1 275
1892.	17	104	29	150	121	29	185	140	3	6	484	6 748	6 324	13 072	6 540	4 775	1 757	7 575	5 497	1 179
1891.	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 478	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087
1890.	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956
1889.	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961
1888.	13	99	23	135	114	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897
1887.	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884
1886.	12	96	23	131	108	23	143	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 420	4 044	1 283	6 227	4 520	884
1885.	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 308	877

3. Bijzondere scholen op 31 December.

Ecoles libres (fin de l'année).

Bron: V. O. E.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Plaatsen. <i>Districts.</i>	Aantal scholen. <i>Nombre d'écoles.</i>	Onderwijzend personeel. <i>Personnel enseignant.</i>							Aantal leerlingen. <i>Elèves.</i>				
			Hoofden van scholen. M. <i>Institu- teurs en chef.</i>	Hoofden van scholen. V. <i>Institu- trices en chef.</i>	Onder- wijzers. <i>Institu- teurs-adj.</i>	Onderwij- zeressen. <i>Institu- trices-adj.</i>	Kweekelingen. <i>Elèves.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Jongens. <i>Garçons.</i>	Meisjes. <i>Filles.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Daaronder inlanders en vreemde oosterlingen. <i>Dont indigènes et orientaux étrangers.</i>	
							Manne- lijke. <i>Elèves- institu- teurs.</i>	Vrouwe- lijke. <i>Elèves- institu- trices.</i>						
Batavia	Batavia	6	3	3	9	40	—	16	71	353	928	1 281	8	
Id.	Meester Cornelis	1	—	1	—	10	—	—	11	—	110	110	—	
Preanger Reg.	Manondjaja	1	—	1	—	—	—	—	1	28	17	45	28	
Samarang	Samarang	7	3	4	3	17	—	1	28	210	496	706	10	
Id.	Goendih	1	1	—	—	—	—	—	1	7	9	16	—	
Soerabaja	Soerabaja	4	2	2	12	23	—	4	43	314	628	942	5	
Sumatra's Westkust.	Padang	1	—	1	—	10	—	—	11	—	170	170	—	
Totaal ult ^o .	1899	21	9	12	24	100	—	21	166	912	2 358	3 270	51	
Total.	1898	20	10	11	24	93	—	22	160	891	2 231	3 122	64	
	1897	19	9	11	26	110	—	7	163	895	2 219	3 114	60	
	1896	19	11	11	25	100	—	4	151	871	2 099	2 970	45	
	1895	19	10	10	22	98	—	1	141	789	2 109	2 898	35	
	1894	18	8	11	27	82	—	4	132	787	2 030	2 817	27	
	1893	18	8	10	24	83	—	3	128	821	1 922	2 743	23	
	1892	19	9	10	24	69	—	3	115	795	1 857	2 652	17	
	1891	17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 749	2 439	5	
	1890	17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4	
	1889	16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3	
	1888	18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6	
	1887	17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10	
	1886	17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8	
	1885	19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23	

4. Gouvernements-normaalscholen *Ecoles normales du gouvernement.*

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Jaren. <i>Années.</i>	Getal ingeschrevenen. <i>Nombre des élèves</i>				Totaal. <i>Total.</i>		Brutokosten der school gedurende het afgeloopen jaar. <i>Frais brutes de l'école.</i>	
	Onderwijzers. <i>Instituteurs.</i>		Onderwijzeressen. <i>Institutrices.</i>					
	Batavia.	Soerabaja ¹⁾	Batavia.	Soerabaja ¹⁾	Batavia.	Soerabaja ¹⁾	Batavia.	Soerab. ¹⁾
1890	10	—	12	—	22	—	f 3310 ²⁾	—
1891	14	5	15	12	29	17	4144	f 1832
1892	15	7	14	13	29	20	4313	4020
1893	19	5	13	10	32	15	4645	4624
1894	22	10	13	15	35	25	4347	4549
1895	17	5	12	16	29	21	4374	4484
1896	11	6	18	10	29	16	4652	4457
1897	8	5	17	10	25	15	4685	4532
1898	4	1	18	9	22	10	4702	4630
1899	8	3	13	12	21	15	4753	4521

¹⁾ Den 6en Juli 1891 geopend. *Ouverte le 6 Juillet 1891.* ²⁾ Voor dit jaar blijkt niet of bruto- dan wel netto-kosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens. *Examens pour le personnel enseignant.*

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid <i>Nature des diplômes.</i>	Toegelaten. <i>Admis.</i>	Afgewezen. <i>Refusés.</i>
Hoofdonderwijzers. <i>Instituteurs en chef.</i>	1	2
Hoofdonderwijzeressen. <i>Institutrices en chef.</i>	14	7
Onderwijzers. <i>Instituteurs adj.</i>	1	—
Onderwijzeressen. <i>Institutrices adj.</i>	24	16
Onderwijzers in enkele vakken. <i>Diplômes spéciaux.</i>	57	19
Totaal. <i>Total</i> 1899	97	44
1898	88	58
1897	104	42
1896	105	44
1895	120	57
1894	60	45
1893	73	29
1892	60	35
1891	57	47
1890	59	54

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>	Vershil. <i>Dépenses nettes.</i>	Aantal leerlingen. <i>Elèves.</i>	Gemiddelde kosten p. leerl. <i>Dépenses moy. par élève.</i>
1885	f 1 771 030	f 206 858	f 1 564 172	10322	f 151,54
1886	1 746 166	207 562	1 538 604	10747	143,16
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 021 619	220 037	1 801 581	12721	141,62
1892	2 096 281	232 818	1 863 463	13072	142,55
1893	2 215 190	244 200	1 970 990	13537	145,59
1894	2 249 654	253 375	1 996 281	14015	142,43
1895	2 358 234	264 150	2 094 084	14010	149,47
1896	2 412 925	271 648	2 141 277	14280	149,95
1897	2 476 964	277 953	2 199 011	14526	151,38
1898	2 471 912	283 056	2 188 856	14955	146,36
1899	2 546 529	284 095	2 262 433	15132	149,51

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour indigènes.*

I. KWEESCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. *Ecoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.*

1. Onderwijzend personeel op 31 December. *Personnel enseignant (fin de l'année).*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. <i>Ecoles normales.</i>	Maximum aantal leerlingen. <i>Nombre maximum des élèves.</i>	Hoofd- en 2 ^e onderwijzers. <i>Instituteurs en chef et de 2e classe.</i>						Europeesche hulponderwijzers. <i>Instituteurs adj. Européens.</i>				Inl. onderwijzers. <i>Instituteurs indigènes.</i>			Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. <i>Total des élèves à la fin de l'année.</i>
		Aantal. <i>Nombre.</i>	met acte voor <i>diplômés pour:</i>					Aantal. <i>Nombre.</i>	met bewijs of acte voor het <i>diplômés pour</i>			hulp- onderw. van den 1 ^{en} en 2 ^{en} rang. <i>Institut. adj. du 1er et 2e classe.</i>	onderwijzers in <i>instituteurs:</i>		
			Maleisch. <i>la langue Malaise.</i>	Land- en volkenkunde. <i>la géographie et l'ethnographie des I. N.</i>	Javaansch. <i>la langue Javanaise.</i>	Soendaasch. <i>la langue Soenda.</i>	Makassarisch. <i>la langue Macassar.</i>		Javaansch. <i>la langue Jav.</i>	Maleisch. <i>la langue Malaise.</i>	Land- en volkenkunde. <i>la géographie et l'ethnographie des I. N.</i>		Makassarisch. <i>la langue Macassar.</i>	de talen. <i>pour les langues.</i>	
Bandong.....	25	1	1	1	—	1	—	1	—	—	—	2	1	5	17
Probolinggo.....	25	1	1	1	—	—	—	1	1	—	—	3	1	6	17
Djakjokarta.....	50	2	2	2	—	—	—	1	1	—	—	2	1	6	41
Fort de Kock.....	50	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	30
Amboina.....	50	2	2	2	—	—	—	1	1	—	—	1	1	5	39
Totaal. <i>Total.</i> Ult ^e . 1899.....	200	8	8	8	—	1	—	4	4	1	4	1	4	27	144
1898.....	200	8	8	8	—	1	—	3	3	1	3	2	4	27	169
1897.....	200	8	8	8	—	1	—	3	3	1	2	10	4	27	162
1896.....	250	7	7	6	2	1	1	2	2	1	2	9	3	23	168
1895.....	250	7	7	6	2	1	1	2	1	1	1	9	3	23	183
1894.....	275	9	9	9	2	1	1	2	1	1	—	12	3	28	213
1893.....	275	9	9	9	2	1	1	2	2	1	—	13	3	29	236
1892.....	300	10	10	10	2	1	1	4	2	1	2	14	3	33	235
1891.....	300	10	10	10	2	1	1	4	2	—	2	14	3	33	224
1890.....	325	11	10	10	2	1	1	5	2	—	1	16	3	37	244

Kweekscholen. <i>Ecoles normales.</i>	Geëxamineerden. <i>Examinés.</i>										Afgewezen. <i>Refusés.</i>									Geslaagden. <i>Admis.</i>										
	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899
Bandong.....	9	8	8	7	9	7	9	6	6	12	1	1	—	—	1	1	1	—	1	—	8	7	8	7	8	6	8	6	5	12
Probolinggo.....	8	4	7	9	10	13	5	6	1	13	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	8	4	7	9	10	12	5	6	1	13
Djokjokarta.....	—	—	—	—	—	—	—	—	10	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10	8	
Fort de Koek.....	11	6	6	14	8	12	10	12	6	19	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	11	5	5	14	8	12	10	12	6	18
Padang Sidempoean ¹⁾	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Bandjermasin ²⁾	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makassar ³⁾	—	6	2	1	5	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	1	5	—	—	—	—	—
Amboina.....	8	5	19	7	4	8	13	6	7	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	5	18	7	4	8	13	6	7	2
Totaal <i>Total..</i>	42	39	42	38	36	40	37	30	30	55	2	5	2	—	1	2	1	—	1	2	40	34	40	38	35	38	36	30	29	53

¹⁾ In 1893 opgeheven. *Supprimée en 1893.* ²⁾ In 1891 opgeheven. *Supprimée en 1891.*

³⁾ In 1895 opgeheven. *Supprimée en 1895.*

II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.

Ecoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bron: K. V.

1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. <i>Ecoles.</i>	Vast- gesteld aantal leerlin- gen. <i>Nombre fixé des élèves.</i>	Aantal leerlingen ingeschreven bij het einde van <i>Elèves inscrits à la fin de l'année</i>														Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. <i>Ont passé l'examen de sortie:</i>						
		1893.		1894.		1895.		1896.		1897.		1898.		1899.		1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
		Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.	Ex- ternen.	In- ternen.							
Bandong....	60	—	62	—	60	—	60	—	60	—	60	—	57	4	61	12	13	10	13	13	15	25
Magelang...	60	2	57	1	59	—	60	—	60	—	60	—	57	—	57	12	15	¹⁾ —	7	5	7	7
Probolinggo...	60	40	18	19	40	14	44	16	44	10	50	10	50	7	34	7	11	8	11	16	15	27
Tondano....	40	40	—	39	—	39	—	39	—	39	—	37	—	39	—	7	11	7	7	5	7	6
Totaal. <i>Tot.</i>	220	82	137	58	159	53	164	55	164	49	170	47	164	50	152	38	50	25	38	39	44	65

¹⁾ Geen eindexamen afgenomen. *L'examen n'est pas lieu.*

III. LAGERE SCHOLEN. *Ecoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

A. Java en Madoera. 1899. *Java et Madoura. 1899.*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Getal scholen op 't einde des jaars. <i>Nombre d'écoles à la fin de l'année.</i>			Getal leerlingen gedurende het jaar. <i>Nombre des élèves pendant l'année.</i>		
	Gouvernements scholen. <i>Ecoles de l'Etat.</i>	Particuliere scholen. <i>Ecoles libres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Gouvernements scholen. <i>Ecoles de l'Etat.</i>	Particuliere scholen. <i>Ecoles libres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
Bantam	7	—	7	870	—	870
Batavia	8	16	24	980	813	1 793
Krawang	7	—	7	750	—	750
Preanger Reg.	30	14	44	4 299	1 560	5 859
Cheribon	11	6	17	1 806	466	2 272
Tegal	5	4	9	952	556	1 508
Pekalongan	4	11	15	712	734	1 446
Samarang	11	17	28	2 158	1 738	3 896
Japara	8	4	12	1 153	528	1 681
Rembang	11	9	20	1 771	1 078	2 849
Soerabaja	18	30	48	3 581	4 856	8 437
Pasoeroean	11	13	24	2 071	1 824	3 895
Probolinggo	9	2	11	1 095	90	1 185
Bezoeki	6	10	16	1 005	537	1 542
Banjoemas	15	9	24	2 993	990	3 983
Bagelen	20	12	32	4 694	2 430	7 124
Kadoe	7	9	16	1 306	1 175	2 481
Djokjokarta	2	10	12	582	1 224	1 806
Soerakarta	6	15	21	1 167	1 828	2 995
Madioen	17	17	34	3 250	1 347 ¹⁾	4 597 ¹⁾
Kediri	12	27	39	2 528	2 709	5 237
Madoera	7	1	8	1 233	41	1 274
Totaal 1899	232	236	468	40 956	26 524 ¹⁾	67 480 ¹⁾
Total 1898	223	217	440	43 094	23 866	66 960
1897	205	210	415	37 083	21 485	58 568
1896	205	203	408	37 106	21 388	58 494
1895	205	187	392	36 763	20 718	57 481
1894	204	175	379 †	36 819	18 009 †	54 828†
1893	204	170	374	36 392	17 585	53 977
1892	203	154	357	35 495	14 801	50 296
1891	203	140	343	34 607	12 106†	46 713†
1890	203	137	340	33 615	10 632†	44 247†
1889	202	121	323	31 892	9 489†	41 381†
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777

¹⁾ Aan deze opgaaf ontbreekt het cijfer van 6 particuliere scholen te Madioen.

III. LAGERE SCHOLEN. *Ecoles primaires.*1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*B. Buitenbezittingen. 1898. *Autres possessions. 1898.*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Getal scholen op 't einde des jaars. <i>Nombre des écoles à la fin de l'année.</i>			Getal leerlingen gedurende het jaar. <i>Nombre des élèves pendant l'année.</i>		
	Gouvernements scholen. <i>Ecoles de l'Etat.</i>	Particuliere scholen. <i>Ecoles libres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Gouvernements- scholen. <i>Ecoles de l'Etat.</i>	Particuliere scholen. <i>Ecoles libres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
Sumatra West.....	51	182	233	7 702	8 467	16 169
Benkoelen.....	8	1	9	1 234	7	1 241
Lamp. Districten..	4	—	4	638	—	638
Palembang.....	5	3	8	487	171	658
Sumatra Oost.....	2	—	2	145	—	145
Atjeh en onderh..	1	1	2	133	242	375
Riouw.....	3	—	3	184	—	184
Banka.....	2	—	2	155	—	155
Billiton.....	2	—	2	184	—	184
Borneo Westerafd..	1	2	3	98	66	164
Z.Oosterafd..	6	15	21	665	694	1 359
Celebes.....	14	1	16	1 114	95	1 209
Menado.....	109	227	336	20 607	14 173†	34 780†
Ternate.....	2	8	10	353	251	604
Amboina.....	71	84	155	8 803	1 450†	10 253†
Timor.....	15	21	36	1 655	1 183	2 838†
Bali en Lombok..	1	1	2	102	48	150
Totaal 1898.	297	546	843	44 259	26 847†	71 106†
Total 1897.	296	537	833	42 719	25 817†	68 536†
1896.	296	507†	802†	42 009	24 853†	66 952†
1895.	296	452†	748†	41 656	24 130†	65 786†
1894.	298	450	748	41 363	24 838	66 201
1893.	300 ¹⁾	440	740	40 900	22 150†	63 050†
1892.	312	423	735	39 856	22 281†	62 137†
1891.	315	395	710	38 495	18 678†	57 173†
1890.	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1889.	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†

¹⁾ De 11 gouvernementsscholen, sedert jaren als tijdelijk gesloten vermeld, zijn sedert dit jaar niet meer medegemeld. *Les 11 écoles du gouvernement, temporairement fermées depuis longtemps, n'ont été plus comptées.*

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Ecoles libres à la fin de l'année*a. Gesubsidieerde scholen. *Ecoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	Leerlingen ged. 1899. <i>Elèves pend. 1899.</i>
<i>a. Java en Madoera.</i>											
<i>Java et Madouira.</i>											
Pekalongan.....	5	7	8	8	7	7	6	6	6	7	576
Semarang.....	11	11	10	10	10	11	9	10	11	11	1235
Japara.....	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	186
Rembang.....	2	3	3	4	4	4	4	4	4	7	864
Soerabaja.....	11	19	19	18	19	18	18	20	23	20	3661
Banjoemas.....	3	3	4	4	4	3	5	3	8	8	885
Bagelen.....	7	7	7	7	7	7	5	8	8	11	2271
Madioen.....	10	8	7	8	8	11	11	11	11	10	1235
Kediri.....	10	10	10	19	10	19	22	21	20	19	1986
Andere residentien.....	12	18	28	40	42	43	35	36	48	50	6155
Totaal. Total.....	72	87	96	119	112	124	116	120	140	144	19 054
Buitenbezittingen.....	3	67	22	102	97	98	83	131	154	*	*
<i>Autres possessions.</i>											

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Ecoles libres à la fin de l'année.*

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Ecoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1893.		1894.		1895.		1896.		1897.		1898.		1899.		Leerlingen in totaal ged. 1899. <i>Elèves 1899.</i>
	Totaal scholen. <i>Total des écoles.</i>	Zendingscholen. <i>Ecol. missionnaires.</i>													
<i>a. Java en Madoera.</i> <i>Java et Madouira.</i>															
Batavia.....	10	4	13	1	16	4	17	5	17	4	14	4	15	5	697
Prearang.....	1	—	2	1	4	3	3	1	3	1	1	1	8	3	634
Semarang.....	7	6	2	2	1	6	7	5	6	5	4	2	6	4	503
Japara.....	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	342
Soerabaja.....	4	—	2	1	4	2	6	3	10	3	9	2	10	2	1195
Pasoeroean.....	3	—	4	—	4	3	3	—	2	—	—	—	—	—	—
Soerakarta.....	7	—	5	—	6	—	3	—	7	—	11	—	13	—	1581
Kediri.....	3	2	11	2	4	—	4	—	6	1	7	2	8	2	723
And. residentien ..	13	3	21	3	19	2	40	4	34	3	28	4	29	3	1795†
Tot. Java en Mad..	63	18	63	13	61	23	87	22	88	20	77	18	92	22	7470†
<i>b. Buitenbezitt....</i> <i>Autres possessions.</i>															Leerlingen in 1898. 1)
W. Sum. en Nias...	69	64	60	61	55	54	62†	83	95	74	81	57			8 467
Borneo Z. O.....	15	6	1	1	9	1	7	7	9	9	6	6			694
Res. Menado.															
Prot. scholen....	140	126	144	130	147	132	138	146	129	126	132	126			9 171
Roomsche scholen	14	17	14	14	15	15									
Sangi en Tal-eil..	60	27	64	64	61	61	68	68	52	44	59	51			5 002
Rotti.....	13	—	7	—	6	—	5	—	5	—	5	1			162
Savoe.....	4	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3			157
Flores.....	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			579
And. gewesten....	75	22	69	22	73	26†	98	34	108	58	102	47			2 615†
Totaal. Total....	380	266	352	299	358	297†	386†	345	405	318	392	295			26 847†

1) Voor dit jaar is omtrent het aantal leerlingen in de buitenbezittingen geen splitsing te maken naar gesubsidieerde en niet gesubsidieerde scholen, daarom is het totaal aantal leerlingen ingevuld.

Pour l'année 1898 les élèves ne sont pas répartis d'après les écoles subventionnées et non subventionnées C'est pourquoi le total des élèves a été donné.

3. Personeel aan de Gouvernementscholen voor Inlanders op het einde des jaars.

Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes à la fin de l'année.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal gouvernementscholen. <i>Nombre des écoles de l'état.</i>	Onderwijzers <i>Instituteurs</i>				Waarn. onderwijzers <i>Instituteurs temporaires</i>		Hulponderwijzers. <i>Instituteurs-adj.</i>	Kweekelingen. <i>Elèves-instituteurs.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
		van kweekscholen afkomstig. <i>Provenant des écoles normales.</i>	3 ^e en 4 ^e klasse op Java en Madoera. <i>3e et 4e classe à Java et à Madouira.</i>	1 ^e en 2 ^e klasse op de buitenbezittingen. <i>1e et 2e classe aux autres possessions.</i>	Hulponderwijzers. <i>Instituteurs-adj.</i>	Kweekelingen. <i>Elèves-instituteurs.</i>				
1899.....	533	462		71	—	—	991	300	1 824	
1898.....	520	451		65	3	—	986	295	1 800	
1897.....	501	425		59	14	3	998	268	1 767	
1896.....	501	416	6		16	3	947	264	1 709	
1895.....	501	411	8		17	3	933	224	1 654	
1894.....	502	404	8		18	4	886	233	1 618	
1893.....	515	405	8		17	5	856	253	1 612	
1892.....	515	388	13		26	5	769	267	1 539	
1891.....	518	382	14		37	5	710	280	1 496	
1890.....	516	360	14		51	10	662	294	1 459	

V. EEREDIENSTEN. *Cultes.*I. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIE.
Ecclesiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen: K. V. en R. A.

Standplaatsen. <i>Stations.</i>	Protestantsche eeredienst. <i>Culte Protestant.</i>			Roomsche Kath. eeredienst. <i>Culte Catholique.</i>		
	Predikanten. <i>Pasteurs.</i>	Hulp-predikers. <i>Pasteurs auxiliaires.</i>	Hulp-predik. voor inl. Chr. gemeent. <i>Idem pour indigènes.</i>	Pastors. <i>Curés.</i>	Onder-pastors. <i>Vicaires.</i>	Hulp-priesters en missionarissen. <i>Auxiliaires.</i>
<i>a. Java en Madoera.</i>						
Batavia	5 ¹⁾	—	—	2	3	1
Meester Cornelis	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	1	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	1	—	1
Bandong	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	1	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	2	—	—	1	3	1
Ambarawa	1	—	—	1	—	—
Salatiga	1	—	—	—	—	—
Soerakarta	1	—	—	—	—	—
Magelang	1	—	—	—	—	1
Kadoe	1	—	—	1	—	3
Djokjokarta	1	—	—	1	—	—
Poerworedjo (Bagelen)	1	—	—	—	—	—
Rembang	1	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	1	3
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	1	—	—	1	—	—
Pasoeroean	1	—	—	1	—	1
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
Kediri	1	—	—	—	—	—
<i>b. Sumatra.</i>						
Padang	1	—	—	1	1	1
Benkoelen	—	—	—	—	—	1
Fort de Kock	1	—	—	—	—	—
Tandjong Pinang	1	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	—	1	—	—
Medan	1	—	—	—	—	—
<i>c. Borneo.</i>						
Pontianak	1	—	—	—	—	—
Bandjermasin	1	—	—	—	—	—
<i>d. Celebes.</i>						
Makassar	1	—	—	—	—	1
Bonthain	—	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	10	—	—	—
<i>e. Ternate en O. ....</i>						
—	—	1	1	4	—	1
<i>f. Amboina en O. ....</i>						
—	1	1	7	—	—	—
<i>g. Banda .....</i>						
—	1	—	—	—	—	—
<i>h. Timor en O. ....</i>						
—	—	1	1	4	2	2
Totaal ult. 1899	37	4	20	21	10	17
1898	35	4	24	19†	11	16†
1897	33	3	24	15	9	24
1896	35	3	21	13	11	25
1895	33	3	22	14	11	24
1894	33	1	23	14	11	25
1893	35	3	28	12	11	24
1892	34	1	24	15	11	25
1891	32	1	23	13	10	23
1890	31	1	24	13	9	16

1) Hieronder 1 predikant behoorende tot de Gereformeerde kerken.

II. ZENDELINGEN IN NEDERLANDSCH INDIË. (Einde des jaars.) ¹⁾Bron: R. A. *Missionnaires et missions aux Indes Néerlandaises. Fin de l'année.* ¹⁾

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Nederl. Zendingvereeni- ging. Rotterdam 1858.	Java-Comité.	Zending der Christelijk Gereform. kerk 1869.	Zending der Gereformeerde kerken.	Ned. Zendinggenootsch. Rotterdam 1779.	Zendingvereeniging te Ermelo 1846.	Doopsgezinde Zending- vereeniging 1847.	Rheinische Missions- gesellschaft. Barmen.	Evang. Luth. Gen. voor In- en Utyw. Zending. Amsterdam 1882.	Utrechtsche Zending- vereeniging 1859.	Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangt-Comité te Amst.	Overige Zending- vereenigingen. ⁴⁾	Totaal. <i>Total.</i>
A. Java en Madoera. ²⁾													
Bantam	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Batavia	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Preanger Regentschapp.	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Cheribon	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Pekalongan	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Semarang	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	3	8
Japara	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Rembang	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3	5
Soerabaja	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Pasoeroean	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Besoeki	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Bagelen	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Soerakarta	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Madioen	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kediri	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal	13	3	—	5	9	8	4	—	—	—	—	6	48
B. Buitenbezittingen. ³⁾													
<i>Autres possessions.</i>													
Sumatra W.	—	2	—	—	—	—	2	49	2	—	—	2	57
Sumatra O.	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Atjeh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Borneo ZO	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	10
Celebes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Menado	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	7	—	11
Amboina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Ternate	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7
Timor	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië	13	5	—	5	15	8	6	60	2	11	7	9	141
1900	10	5	—	9	13	8	5	54	2	12	7	2	127
1898	10	6	—	8	14	6	6	54	2	13	6	2	127
1897	10	5	—	8	13	6	6	59	2	14	6	3	132
1896	9	4	—	8	15	6	6	41	2	14	5	4	114
1895	8	5	—	8	13	3	6	46	2	8	7	3	109
1894	8	5	—	7	11	3	4	43	2	10	9	4	107
1893	7	4	4	2	11	4	5	46	2	10	7	1	103
1892	7	4	4	3	13	4	5	38	2	9	6	2	97
1891	8	3	4	5	13	4	6	37	2	8	6	—	96

¹⁾ De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingsscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.

La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

²⁾ Buitendien zijn in 1900 op Java en Madoera nog 5 zendingen, die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 2 in Batavia voor het Centraal-Comité voor de oprichting en instandhouding van een seminarie te Depok gevestigd te Amsterdam, 1 in Bagelen, 1 in Soerabaja en 1 te Pasoeroean.

³⁾ Buitendien zijn in 1900 in de buitenbezittingen nog 5 zendingen als onderwijzers werkzaam, n.l. 4 op Sumatra's Westkust en 1 in Menado.

⁴⁾ Te weten: Genootschap van In- en Uytwendige zending, Comité der vereeniging tot ondersteuning van de zendingen der Salatiga-zending op Java, Kerkgenootschap der zevendedags-baptisten en de Vereeniging voor evangelisatie onder de militairen in Ned. Indië te Harderwijk.

III. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.

Chrétiens parmi les indigènes et les orientaux étrangers.

Bron: K. V.

A. Java en Madoera. *Java et Madouira.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1873.				1895.				Andere vr.oosterl. <i>Autres Chr.orient</i>	
	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>		Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>			
	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.
Bantam.....	—	5	—	—	61	15	—	—	—	—
Batavia.....	332	317	—	—	935	1044	104	90	—	—
Krawang.....	—	8	—	—	28	25	—	1	1	—
Praanger-Regents...	1	2	—	—	126	128	41	28	—	—
Cheribon.....	15	12	29	18	106	106	51	41	—	—
Tegal.....	37	39	—	—	169	178	—	—	—	—
Pekalongan.....	1	—	—	—	197	246	—	—	—	—
Semarang.....	144	130	—	—	673	466	15	13	—	—
Japara.....	242	248	—	—	623	624	1	—	—	—
Rembang.....	—	1	—	—	29	19	—	1	—	—
Soerabaja.....	796	845	—	—	2042	2241	14	1	—	—
Pasoeroean.....	81	81	—	—	814	794	2	1	—	—
Probolinggo.....	—	—	—	—	11	12	—	—	—	—
Besoeki.....	4	4	—	—	70	66	—	—	—	—
Banjoemas.....	88	91	—	—	269	245	2	—	—	—
Bagelen.....	706	708	—	—	1053	1041	1	—	—	—
Kedoe.....	1	—	—	—	377	314	13	7	—	—
Djokjokarta.....	41	8	—	—	963	970	—	—	—	—
Soerakarta.....	8	4	—	—	2	13	4	—	—	—
Madioen.....	25	27	—	—	95	78	—	1	—	—
Kediri.....	263	305	—	—	778	714	—	—	—	—
Madoera.....	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal. <i>Total...</i>	2 791	2 835	29	18	9 421	9 339	248	184	1	—
	5 626		47		18 760		432		1	
	5 673				19 193					

Bron: K. V.

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1873.				1895.				And. vr.oosterl. <i>Autr. Chr.orient</i>	
	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>		Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Chineezen. <i>Chinois.</i>			
	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.	M. H.	V. F.
Sumatra's Westkust:										
Padangsche benedenlanden	47	27	—	—	17	33	—	—	—	—
" bovenlanden.	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—
Tapanoei ¹⁾	647	635	—	—	15 863	16 128	—	—	—	—
Benkoelen.....	—	—	—	—	65	25	—	—	—	—
Lampongsche districten..	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—
Palembang.....	8	3	—	—	1	—	1	—	—	—
Sumatra's Oostkust.....	64	5	—	—	16	10	5	4	110	58
Atjeh en onderh.....	—	—	—	—	31	26	30	9	—	—
Riouw " ".....	4	2	—	—	—	—	4	—	—	—
Banka.....	5	4	62	19	7	4	61	29	—	—
Billiton.....	7	—	—	—	5	1	43	7	—	—
Westerafd. Borneo.....	37	9	—	—	118	96	98	67	—	—
Z. en O.-afd. Borneo.....	177	184	—	—	763	664	26	24	—	—
Celebes en onderh.....	26	17	—	—	28	10	—	—	—	—
Menado { Minabassa ²⁾	39 768	39 829	—	—	74 472	72 719	32	25	—	—
{ Gorontalo.....	102	72	—	—	189	159	1	—	—	—
Amboina.....	23 928	24 137	—	—	34 511	33 225	1	—	—	—
Banda.....	464	395	—	—	—	—	—	—	—	—
Ternate.....	322	267	—	—	311	328	—	—	—	—
Timor en onderh.....	9 714	7 678	—	—	19 764	19 820	1	—	—	—
Bali en Lombok ³⁾	5	—	—	—	8	3	—	—	—	—
Totaal ²⁾ .. <i>Total...</i>	75 326	73 265	62	19	146 173	143 252	306	165	111	58
	148 591		81		289 425		471		169	
	148 672				290 065					

¹⁾ Bij gemis aan latere gegevens is voor 1895 de opnaaf voor 1894 behouden. *Donnée de 1894.*²⁾ Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eilanden Van de pl. m. 113 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat ± 63 000 het Christendom belijden. *A l'excl. des îles Sangi et Talaut.*³⁾ Voor 1873 alleen in de afdelingen Boeleleng en Djembrana op Bali. *Pour l'année 1873 seulement Boeleleng et Djembrana.*

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDAH

Aperçu par provinces des pèlerins partis,

1. Java en

Java et

Bron: K. V.

Gewesten. Provinces.	Met passen naar Mekka vertrokken. <i>Partis pour la Mecque munis de passe-ports.</i>								Te Djeddah	
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	1892.	1893.
Bantam	747	607	579	931	827	1459	1093	595	618	570
Batavia	169	126	154	229	471	293	320	250	187	206
Krawang	17	41	420	52	67	46	88	38	17	38
Preanger Regentsch.	612	747	140	1090	568	934	1112	697	457	761
Cheribon	136	184	94	367	147	334	402	148	138	163
Tegal	72	128	83	109	107	181	145	83	52	114
Pekalongan	44	112	46	71	78	80	68	21	87	47
Semarang	115	168	171	293	242	278	164	134	118	117
Japara	14	44	84	101	53	53	45	70	19	37
Rembang	55	82	49	259	120	161	91	34	76	42
Soerabaja	376	687	829	1220	735	486	557	491	367	453
Pasoeroean	187	144	197	259	140	136	146	82	113	175
Probolinggo	27	64	66	100	57	55	55	65	27	28
Besoeki.	74	108	124	165	188	192	195	113	69	107
Banjoemas	59	45	64	172	80	114	56	47	51	59
Bagelen	101	144	133	473	128	201	215	152	86	178
Kadoe	32	39	84	149	30	115	138	100	64	43
Djokjokarta	45	27	28	95	— ³⁾	60	58	24	37	35
Soerakarta	35	27	5	60	23	45	39	4	24	34
Madioen	13	29	61 ²⁾	121 ²⁾	59 ²⁾	100 ²⁾	76 ²⁾	65 ²⁾	27	25
Kediri	47	72	70	169	111	138	86	86	76	72
Madoera	183	272	354	603	574	166	173	167	190	273
Totaal. Total....	3 160	3 897	3 835 ²⁾	7088 ²⁾	4 805 ²⁾	5 627 ²⁾	5 322 ²⁾	3 466 ²⁾	2 900	3 577

Bron: K. V.

2. Buitenbe

Autres

Gewesten. Provinces.	Met passen naar Mekka vertrokken. <i>Partis pour la Mecque munis de passe-ports.</i>								Te Djeddah	
	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	1892.	1893.
Sumatra's Westkust....	1 459	1 564	1 194	568	705	694	551	232	1 331	1 612
Benkoelen	77	105	151	92	109	109	57	55	77	73
Lamongsche distr.	82	114	66	128	100	192	197	160	57	124
Palembang	829	1 100	1 008	1177	1071	892	800	327	603	819
Sumatra's Oostkust....	494 [†]	322 [†]	316	609	315	418	413	137	432 [†]	251 [†]
Atjeh	36 [†]	17 [†]	121 [†]	199 [†]	124 [†]	157 [†]	73	34	54 [†]	43 [†]
Riouw	10 [†]	218 [†]	150	44	40	104	24	32	2 [†]	—
Banka	41	68	27	99	110	180	45	15	37	58
Billiton	—	5	13	8	3	1	—	7	—	2
Westerafd v. Borneo	163	260	239	231	210	169	230	105	160	243
Z.- en O. v. Borneo	778	644	526	848	820	403	603	362	545	735
Celebes en onderh.	228	230	456	333	446	368	270	114	265	260
Menado	25	8	—	15	86	42	3	—	26	8
Amboina	55	58	61	30	45	27	77	31	42	32
Ternate	15	3	7	14	11	22	28	35	21	2
Timor	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
Bali en Lombok	14	50	11	63	110	170	207	119	24	41
Totaal. Total....	4 306 [†]	4 766 [†]	4 346 [†]	4 482 [†]	4 305 [†]	3 948 [†]	3 578	1 765	3 676 [†]	4 303 [†]

¹⁾ Bovendien meldden zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die buiten het consulaat te Djeddah se presentaient encore dans les années 1892—1899 resp. 284, 212, 212, 264, 370, 194.
²⁾ Bovendien ontvingen nog in 1894: 39, in 1895: 41, in 1896: 50, in 1897: 70, in 1898: 142 en in 1899
 Dans les années 1894—1899 recevaient encore resp. 39, 41, 50, 70, 142 et 130 individus des passe-ports
³⁾ Niet vermeld. Inconnu.

AANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. ¹⁾

arrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.

Madoura.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). <i>Arrivés à Djeddah (Arabie).</i>						Van Mekka teruggekeerd. <i>Revenus de la Mecque.</i>							
1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
446	363	729	643	1 239	950	466	441	582	257	533	494	1 105	865
252	263	429	256	405	298	112	102	201	142	227	225	386	182
8	19	52	53	45	86	15	27	11	12	53	48	41	69
427	318	1 064	449	837	1 052	427	617	396	216	907	423	776	990
129	103	322	138	301	375	128	119	105	104	242	210	248	339
62	81	110	95	186	130	50	88	52	39	64	76	149	116
103	40	71	91	81	63	72	39	94	30	41	60	78	59
152	157	316	186	269	148	111	88	500	267	165	145	241	127
54	54	102	49	53	42	18	47	53	56	99	45	63	44
55	43	239	124	135	89	71	40	52	32	219	118	111	80
648	854	1 127	552	535	553	329	377	531	725	993	494	501	484
115	187	248	125	131	139	96	128	114	151	225	111	132	139
54	54	98	53	60	55	24	21	49	49	65	47	50	52
112	111	196	171	172	183	59	80	107	88	155	138	156	175
38	56	182	60	100	52	49	56	46	39	138	74	105	48
56	127	440	116	198	194	87	136	52	92	345	111	184	159
39	71	139	35	107	122	58	31	39	51	113	32	105	218
25	38	106	25	42	42	2	30	28	22	— ³⁾	24	26	42
11	11	67	9	40	33	12	35	5	11	47	12	34	28
35	38	80	36	88	42	51	41	62	47	79	13	131	73
48	47	170	113	128	88	35	57	45	39	141	85	121	85
259	374	750	285	165	217	159	220	204	302	630	239	155	184
3 128	3 409	7 037	3 664	5 317	4 953	2 431	2 820	3 328	2 771	5 481 [†]	3 224	4 898	4 558

zittingen.
possessions.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). <i>Arrivés à Djeddah (Arabie).</i>						Van Mekka teruggekeerd. <i>Revenus de la Mecque.</i>							
1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
1128	559	554	754	582	511	741	850	726	387	600	373	513	341
137	75	121	63	90	38	71	59	90	46	96	81	88	54
39	37	133	94	254	235	40	92	25	28	93	76	204	181
797	975	1 145	723	715	506	514	621	554	804	802	565	634	458
277	289	451	239	289	165	248 [†]	208 [†]	235	231	315	206	297	161
80	165	166	85	52	46	13 [†]	8 [†]	54	78	77	49	30	27
—	3	13	9	4	1	8 [†]	58 [†]	117	106	18	9 [†]	104	12
14	96	91	68	144	38	31	38	13	67	66	39	124	30
—	19	5	3	—	4	—	4	—	5	5	2	4	4
216	171	211	180	223	153	115	178	176	109	169	163	291	123
401	519	940	315	468	528	625	537	356	400	793	230	444	435
366	453	438	508	338	188	139	117	202	143	197	262	228	77
—	—	30	69	3	17	17	4	—	—	5	40	2	15
59	46	62	39	56	91	47	22	46	22	13	17	27	37
5	6	10	10	32	20	16	—	2	5	10	9	20	17
—	5	—	—	—	2	—	—	—	4	12	12	—	—
15	37	132	83	162	198	13	30	13	16	37	39	83	122
3 534	3 455	4 502	3 242	3 412	2 741	2 638 [†]	2 826 [†]	2 609	2 451	3 308	2 172 [†]	3 093	2 094

ten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 284, 212, 212, 264, 370, 194, 237 en 198 bedevaartgangers.
 237 et 198 individus sans passe-ports ou avec des passe-ports fournis hors des Indes.
 130 inlanders passen naar Singapore, vermoedelijk om zich naar Mekka te begeven.
 pour Singapore, qui sont aussi vraisemblablement partis pour la Mecque.

V. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS.
Nombre des pèlerins.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Vertrokken. <i>Partis pour la Mecque de:</i>			Teruggekeerd. <i>Revenus à:</i>		
	Java en Madoera. ¹⁾ <i>Java et Madouira. ¹⁾</i>	Buiten-bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. ¹⁾ <i>Total. ¹⁾</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madouira.</i>	Buiten-bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241†	2 663†	1 277	894†	2 171†
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167†	2 102†
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270†	3 469†
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301†	2 513†
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061†	3 854†
1891	2 536	4 011†	6 547†	1 950	2 304†	4 254†
1892	3 160	4 306†	7 466†	2 431	2 638†	5 069†
1893	3 897	4 766†	8 663†	2 820	2 826†	5 646†
1894	3 835	4 346†	8 181†	3 328	2 609	5 937
1895	7 088	4 482†	11 570†	2 771	2 451	5 222
1896	4 805	4 305†	9 110†	5 481†	3 308	8 789†
1897	5 627	3 948†	9 575†	3 224	2 172†	5 396†
1898	5 322	3 578	8 900	4 898	3 093	7 991
1899	3 466	1 765	5 231	4 558	2 094	6 652

¹⁾ Zie noot ²⁾ blz. 28. *Voir la note ²⁾, pag. 28.*

VI. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1893. ¹⁾
Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. <i>Java et Madouira.</i>			Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>		
	1874.	1893.		1874.	1893.
Bantam	1 688	4 874	Sumatra's Westk.	4 876	10 420
Batavia	1 068	4 935	Benkoelen	80	581
Krawang	113	385	Lampongsche districten	654	1 246
Preanger-Regentschappen	3 464	8 994	Palembang	2 358	3 744
Cheribon	1 463	2 715	Oostk. van Sumatra	312	2 864
Tegal	1 156	1 731	Atjeh en Onderh.	—	438
Pekalongan	972	1 843	Riouw en "	139	405
Semarang	4 998	7 200	Banka	238	450
Japara	2 059	2 350	Billiton	25	79
Rembang	651	1 138	Westerafd. Borneo	29	2 219
Soerabaja	3 085	6 856	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 814
Pasoeroean	746	1 930	Celebes en onderh.	376	1 368
Probolinggo	117	415	Menado {	3	21
Besoeki	149	868	Minahassa	11	68
Banjoewangi	143		Amboina	70	368
Banjoemas	467	1 002	Ternate	8	27
Bagelen	798	1 969	Timor en onderh.	—	17
Kedoe	923	1 306	Bali en Lombok	83	195
Djokjokarta	836	617			
Soerakarta	1 312	755			
Madioen	843	1 328			
Kediri	502	1 177			
Madoera	6 208	1 556			
Totaal.. <i>Total..</i>	33 755	55 944	Totaal.. <i>Total..</i>	11 860	29324

¹⁾ Voor de jaren na 1893 komen in de Koloniale Verslagen geene opgaven daaromtrent voor.
Les données manquent depuis l'année 1893.

VI. Economische en sociale toestand der bevolking.

État économique et social de la population.

A. LOONEN. Salaires.

I. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.

Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. Salaire moyen par jour.

Bron: K. V.

a. Java.

Jaren. Années.	Batavia.		Semarang.		Soerabaja.	
	Ambachtslieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachtslieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachtslieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.
1880	f 0,75 à 2,50	f 0,50 à 0,60	f 0,70 à 2,00	f 0,40 à 0,75	f 0,80 à 2,00	f 0,35 à 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1892	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,35 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1893	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1894	1, — " 1,50	0,40 " 0,50	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50
1895	0,75 " 1,50	0,40 " 0,60	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50
1896	* " 1,50	0,30 " 0,60	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,35 " 2,50	0,15 " 0,50
1897	* " 1,50	0,30 " 0,60	0,40 " 2,00	0,15 " 0,50	0,35 " 2,50	0,20 " 0,50
1898	* " 1,50	0,30 " 0,60	0,40 " 2,00	0,15 " 0,50	0,35 " 2,50	0,15 " 0,50
1899	* " 1,50	0,25 " 0,50	0,40 " 2,00	0,15 " 0,50	0,35 " 2,50	0,15 " 0,50

Jaren. Années.	Preanger.		Soerakarta.		Pasoeroean.	
	Ambachtslieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachtslieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachtslieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.
1880	f 0,50 à 1,00	f 0,20 à 0,60	f 0,60 à 1,50	f 0,30 à 0,60	f 0,60 à 1,00	f 0,35 à 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1892	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1893	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1894	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1895	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	*	*
1896	0,40 " 1,50	gemidd. 0,20	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	*	*
1897	0,40 " 1,00	" 0,20	0,50 " 1,00	0,25 " 0,40	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50
1898	0,50 " 2,00	" 0,25	0,50 " 1,25	0,25 " 0,40	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50
1899	0,50 " 2,00	" 0,25	0,50 " 1,50	0,25 " 0,40	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50

b. Buitenbezittingen.

Bron: K. V.

b. Autres possessions.

Gewesten. Provinces.	Ambachtslieden. Ouvriers.		Koelies. Coolies.	
	1880.	1899.	1880.	1899.
Sumatra's Westkust...	f 1,00 à 2,50	f 1,00 à 2,50	f 0,25 à 0,30	f 0,40 à 0,60
Benkoelen	1,00 " 1,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50	0,40 " 0,50
Lampongsche districten.	1,00 " 2,50	1,00 " 2,50	0,50 " 0,60	0,50 " 0,75
Palembang	1,00 " 1,25	*	0,40 " 0,60	*
Sumatra's Oostkust....	2,00 " 3,00	§ 0,75 " 2,00	8,00 - 12,00 (per maand)	§ 0,50 " 0,80
Atjeh	— —	f 1,00 " 2,50	f 1,00 à ?	f 0,70 " 0,80
Riouw	1,00 " 1,50	§ 0,50 " 0,75	0,60 " 0,75	§ 0,30 " 0,50
Banka	1,50 " 3,00	f 1,00 " 2,00	1,00 " 2,00	f 0,40 " 0,70
Billiton	0,80 " 2,50	1,00 " 1,50	0,60	gemidd. 0,60
Westerafd. van Borneo.	1,00 " 1,50	0,75 " 1,50	0,66½	0,50 " 1,00
Borneo Zuid-en Oosterafd.	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 0,50
Menado	0,75 " 1,50	0,75 " 2,50	0,20 " 0,60	0,30 " 0,70
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate	0,50 " 1,00	gemidd. 1,00	0,30	gemidd. 0,30
Timor	1,50 " 3,00	1,00 " 3,00	0,35	0,25 " 0,50
Bali en Lombok	*	1,00 " 3,00	*	0,30 " 0,50

V. GETAL MET PAssEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS.
Nombre des pèlerins.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Vertrokken. <i>Partis pour la Mecque de:</i>			Teruggekeerd. <i>Revenus à:</i>		
	Java en Madoera. ¹⁾ <i>Java et Madoura. ¹⁾</i>	Buiten- bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. ¹⁾ <i>Total. ¹⁾</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	Buiten- bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241†	2 663†	1 277	894†	2 171†
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167†	2 102†
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270†	3 469†
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301†	2 513†
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061†	3 854†
1891	2 536	4 011†	6 547†	1 950	2 304†	4 254†
1892	3 160	4 306†	7 466†	2 431	2 638†	5 069†
1893	3 897	4 766†	8 663†	2 820	2 826†	5 646†
1894	3 835	4 346†	8 181†	3 328	2 609	5 937
1895	7 088	4 482†	11 570†	2 771	2 451	5 222
1896	4 805	4 305†	9 110†	5 481†	3 308	8 789†
1897	5 627	3 948†	9 575†	3 224	2 172†	5 396†
1898	5 322	3 578	8 900	4 898	3 093	7 991
1899	3 466	1 765	5 231	4 558	2 094	6 652

¹⁾ Zie noot ²⁾ blz. 28. *Voir la note ²⁾, pag. 28.*

VI. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1893. ¹⁾
Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	1874.	1893.	Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	
			1874.	1893.
Bantam	1 688	4 874	Sumatra's Westk.	4 876
Batavia	1 068	4 935	Benkoelen	80
Krawang	113	385	Lampongsche districten	654
Preanger-Regentschappen	3 464	8 994	Palembaug	2 358
Cheribon	1 463	2 715	Oostk. van Sumatra	312
Tegal	1 156	1 731	Atjeh en Onderh.	—
Pekalongan	972	1 843	Riouw en "	139
Semarang	4 998	7 200	Banka	238
Japara	2 059	2 350	Billiton	25
Rembang	651	1 138	Westerafd. Borneo	29
Soerabaja	3 085	6 856	Z. en O. afd. Borneo	2 613
Pasoeroean	746	1 930	Celebes en onderh.	376
Probolinggo	117	415	Menado { Minahassa	3
Besoeki	149	868	{ Gorontalo	11
Banjoewangi	143		Amboina	70
Banjoemas	467	1 002	Ternate	8
Bagelen	798	1 969	Timor en onderh.	—
Kedoe	923	1 306	Bali en Lombok	83
Djokjokarta	836	617		
Soerakarta	1 312	755		
Madioen	843	1 328		
Kediri	502	1 177		
Madoera	6 208	1 556		
Totaal. <i>Total.</i>	33 755	55 944	Totaal. <i>Total.</i>	11 860
				29324

¹⁾ Voor de jaren na 1893 komen in de Koloniale Verslagen geene opgaven daaromtrent voor.
Les données manquent depuis l'année 1893.

VI. Economische en sociale toestand der bevolking.

État économique et social de la population.

A. LOONEN. Salaires.

I. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.
Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. Salaire moyen par jour.

Bron: K. V.

a. Java.

Jaren. Années.	Batavia.		Semarang.		Soerabaja.	
	Ambachts- lieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachts- lieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachts- lieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.
1880	f 0,75 à 2,50	f 0,50 à 0,60	f 0,70 à 2,00	f 0,40 à 0,75	f 0,80 à 2,00	f 0,35 à 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1892	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,35 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1893	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1894	1,— " 1,50	0,40 " 0,50	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50
1895	0,75 " 1,50	0,40 " 0,60	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50
1896	* " 1,50	0,30 " 0,60	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,35 " 2,50	0,15 " 0,50
1897	* " 1,50	0,30 " 0,60	0,40 " 2,00	0,15 " 0,50	0,35 " 2,50	0,20 " 0,50
1898	* " 1,50	0,30 " 0,60	0,40 " 2,00	0,15 " 0,50	0,35 " 2,50	0,15 " 0,50
1899	* " 1,50	0,25 " 0,50	0,40 " 2,00	0,15 " 0,50	0,35 " 2,50	0,15 " 0,50

Jaren. Années.	Preanger.		Soerakarta.		Paseroean.	
	Ambachts- lieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachts- lieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.	Ambachts- lieden. Ouvriers.	Koelies. Coolies.
1880	f 0,50 à 1,00	f 0,20 à 0,60	f 0,60 à 1,50	f 0,30 à 0,60	f 0,60 à 1,00	f 0,35 à 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1892	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1893	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1894	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1895	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	*	*
1896	0,40 " 1,50	gemid. 0,20	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	*	*
1897	0,40 " 1,00	" 0,20	0,50 " 1,00	0,25 " 0,40	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50
1898	0,50 " 2,00	" 0,25	0,50 " 1,25	0,25 " 0,40	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50
1899	0,50 " 2,00	" 0,25	0,50 " 1,50	0,25 " 0,40	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50

b. Buitenbezittingen.

Bron: K. V.

b. Autres possessions.

Gewesten. Provinces.	Ambachtslieden. Ouvriers.		Koelies. Coolies.	
	1880.	1899.	1880.	1899.
Sumatra's Westkust....	f 1,00 à 2,50	f 1,00 à 2,50	f 0,25 à 0,30	f 0,40 à 0,60
Benkoelen.....	1,00 " 1,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,50	0,40 " 0,50
Lampongsche districten.	1,00 " 2,50	1,00 " 2,50	0,50 " 0,60	0,50 " 0,75
Palembang.....	1,00 " 1,25	*	0,40 " 0,60	*
Sumatra's Oostkust....	2,00 " 3,00	\$ 0,75 " 2,00	8,00 - 12,00 (per maand)	\$ 0,50 " 0,80
Atjeh.....	— —	f 1,00 " 2,50	f 1,00 à ?	f 0,70 " 0,80
Riouw.....	1,00 " 1,50	\$ 0,50 " 0,75	0,60 " 0,75	\$ 0,30 " 0,50
Banka.....	1,50 " 3,00	f 1,00 " 2,00	1,00 " 2,00	f 0,40 " 0,70
Billiton.....	0,80 " 2,50	1,00 " 1,50	0,60	gemidd. 0,60
Westerafd. van Borneo.	1,00 " 1,50	0,75 " 1,50	0,66½	0,50 " 1,00
Borneo Zuid-en Oosterafd.	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 0,50
Menado.....	0,75 " 1,50	0,75 " 2,50	0,20 " 0,60	0,30 " 0,70
Celebes en Onderhoorig.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina.....	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda.....	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate.....	0,50 " 1,00	gemidd. 1,00	0,30	gemidd. 0,30
Timor.....	1,50 " 3,00	1,00 " 3,00	0,35	0,25 " 0,50
Bali en Lombok.....	*	1,00 " 3,00	*	0,30 " 0,50

B. VERDEELING VAN HET

I. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL NAAR HET INKOMEN VOLGENS DE

Négociants et industriels, indigènes, Chinois et autres orientaux étrangers à Java et

Bron: K. V.

Bevolking. Population.	Inkomen. Revenus.	1890.	1891.	1892.
Inlanders.....	tot en met f 2 500.....	772 421	774 683	802 926
Indigènes.....	boven f 2 500.....	706	702	707
	Totaal.....	773 127	775 385	803 633
Chineezzen.....	tot en met f 2 500.....	54 972	55 341	56 880
Chinois.....	boven f 2 500.....	553	531	616
	Totaal.....	55 525	55 872	57 496
Andere vr. Oosterlingen...}	tot en met f 2 500.....	4 224	4 363	4 493
Autres orient. étrangers...}	boven f 2 500.....	34	29	28
	Totaal.....	4 258	4 392	4 521

II. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE CHINEEZEN VOLGENS DE UITKOMSTEN

Chinois et autres orientaux étrangers¹⁾ étant négociants et industriels dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. Provinces.	Inkomen. Revenus.	1889.	1890.	1891.	1892.
Sumatra Westk. }	tot en met f 2 500....	3 771	3 741	4 583	5 192
Chineezzen. }	boven f 2 500.....	10	14	15	16
	boven f 25 000.....	0	0	0	0
	Totaal....	3 781	3 755	4 598	5 208
Sumatra Oostk. }	tot en met f 2 500....	64 063	71 455	70 177	54 246
Chineezzen. }	boven f 2 500.....	264	314	242	141
	boven f 25 000.....	1	1	3	0
	Totaal....	64 328	71 770	70 422	54 387
Riouw.....	tot en met f 2 500....	7 192	7 554	5 080	5 721
Chineezzen. }	boven f 2 500.....	69	72	146	100
	boven f 25 000.....	1	1	1	2
	Totaal....	7 262	7 627	5 227	5 823
Borneo West.afd. }	tot en met f 2 500....	12 099	12 383	12 636	12 952
Chineezzen. }	boven f 2 500.....	10	15	17	19
	boven f 25 000.....	0	0	—	1
	Totaal....	12 109	12 398	12 653	12 972
Born. Z. en O.afd. }	tot en met f 2 500....	1 080	1 211	1 227	1 645
Chineezzen. }	boven f 2 500.....	12	12	12	14
	boven f 25 000.....	0	0	0	2
	Totaal....	1 092	1 223	1 239	1 661
Celebes en Ond. }	tot en met f 2 500....	1 882	1 879	1 767	1 971
Chineezzen. }	boven f 2 500.....	38	35	34	30
	boven f 25 000.....	4	4	4	4
	Totaal....	1 924	1 918	1 805	2 005
Totaal, incl. de andere Buitenb. }	tot en met f 2 500....	99 771	108 246	105 588	90 212
Chineezzen. }	boven f 2 500.....	469	539	537	394
	boven f 25 000.....	7	7	9	10
	Totaal....	100 247	108 792	106 134	90 616
Tot. der andere vreemd.Oosterl. }	tot en met f 2 500....	2 218	2 370	2 377	4 704
Autres Orient. }	boven f 2 500.....	24	29	23	39
étrangers. }	boven f 25 000.....	0	0	1	1
	Totaal....	2 242	2 399	2 401	4 744

¹⁾ De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang, sedert 1892 ook op Sumatra bedrijfsbelasting geheven wordt.

²⁾ Les Indigènes ne sont pas imposables dans cet impôt, à l'exclusion de la ville de Palembang, des provinces de Boeleleng et Djembrana depuis 1892 et depuis 1897 quelques catégories d'indigènes dans la province de

BEZIT. Répartition de la richesse.

BEDRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD UITKOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.

Madouwa, répartis selon les revenus, d'après les résultats de l'impôt sur les revenus professionnels.

1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
824 941	862 895	912 019	936 776	962 952	969 391	994 755
753	758	707	757	1 140	687	683
825 694	863 653	912 726	937 533	964 092	970 078	995 438
57 652	59 690	62 742	64 209	63 874	64 772	65 552
614	558	582	589	601	634	646
58 266	60 248	63 324	64 798	64 475	65 406	66 198
4 860	5 005	5 195	5 340	5 382	5 395	5 296
34	30	36	35	30	28	35
4 894	5 035	5 231	5 375	5 412	5 423	5 331

EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN¹⁾ IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIJKT NAAR GEWESTEN EN INKOMENS DER BEDRIJFSBELASTING.*Madouwa répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt sur les revenus professionnels.*

1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
5 738	3 541	3 666	3 686	4 339	4 200	3 742
15	10	11	16	17	12	14
0	0	0	0	0	0	0
5 753	3 551	3 677	3 702	4 356	4 212	3 756
54 329	53 940	61 401	65 953	68 379	72 477	80 958
398	176	226	251	232	241	161
0	0	0	0	0	0	0
54 727	54 116	61 627	66 204	68 611	72 718	81 119
5 177	5 146	4 733	5 133	4 850	5 363	5 806
95	85	77	94	98	80	93
1	0	0	0	0	0	0
5 273	5 231	4 810	5 227	4 948	5 443	5 899
13 025	13 548	13 622	13 986	14 168	14 332	14 452
20	24	24	26	22	24	31
1	0	0	0	0	0	0
13 046	13 572	13 646	14 012	14 190	14 356	14 483
1 655	1 642	1 651	2 004	2 149	2 578	3 475
16	16	18	16	21	22	27
2	2	2	2	2	2	1
1 673	1 660	1 671	2 022	2 172	2 602	3 503
1 872	2 058	2 255	2 087	2 275	2 416	2 484
34	39	43	43	42	41	40
4	4	4	3	3	4	3
1 910	2 101	2 302	2 133	2 320	2 461	2 527
93 062	92 525	100 444	107 380	112 056	119 710	128 839
669	425	471	530	532	514	514
9	7	7	6	6	7	5
93 740	92 957	100 922	107 916	112 594	120 231	129 358
2 584	2 655	2 884	3 115	7 077	7 272	8 055
30	29	35	35	39	36	41
1	0	0	0	0	0	0
2 615	2 684	2 919	3 150	7 116	7 308	8 096

Bali, Afd. Boeleleng en Djembrana en sedert 1897 ook van eenige categorieën van inlanders ter oostkust van

vinces de Boeleleng et Djembrana depuis 1892 et depuis 1897 quelques catégories d'indigènes dans la province de

C. AARD VAN HET GRONDBEZIT. *Nature de la propriété foncière.*I. ALGEMEEN OVERZICHT BETREFFENDE DEN AARD VAN HET GRONDBEZIT DER INL. BEVOLKING
IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.*Aperçu général de la propriété foncière de la population indigène à Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Gewesten. Provinces.	Dessa's met bouwgronden. <i>Dessa's avec des terres labourables.</i>								Aantal dessa's zonder bouw- grond. <i>Nombre de dessa's sans terres labou- rables.</i>
	Alleen individueel bezit. <i>Propriété individ. seulement.</i>		Alleen communaal bezit. <i>Propriété comm. seulement.</i>		Gemengd. <i>Mixtes.</i>		Totaal (incl. in bijz. rechtstoestand. <i>Total (incl. autres.)</i>		
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	
Bantam ...	1 413	130 203	—	—	—	—	1 413	130 203	—
Batavia ...	—	—	—	—	—	—	8	915	1
Krawang ...	204	61 945	—	—	—	—	204	61 945	—
Preang Reg.	1 426	462 734	—	—	28	7 605	1 454	470 339	1
Cheribon ...	74	35 236	194	26 868	942	194 843	1 211	256 970	11
Tegal ...	235	40 816	266	23 262	498	111 808	999	175 886	24
Pekalongan	79	7 419	523	31 793	445	42 106	1 047	81 318	30
Samarang ...	7	279	1 082	143 559	1 042	184 137	2 148	329 334	53
Japara ...	61	11 059	383	39 099	683	134 941	1 147	185 493	46
Rembang ...	102	13 019	50	2 693	1 780	252 260	1 934	267 985	72
Soerabaja ...	211	26 582	2 417	137 748	1 958	221 595	4 592	385 955	208
Pasoeroean ...	121	18 300	877	55 713	676	84 884	1 674	158 897	36
Probolinggo	245	60 822	—	—	322	52 856	567	113 678	—
Bezoekl ...	722	174 592	—	—	—	—	722	174 592	13
Banjoemas ...	133	29 282	167	18 086	1 006	179 274	1 347	229 661	2
Bagelen ...	289	37 176	1 322	79 159	967	121 281	2 647	238 208	4
Kadoe ...	—	—	2 074	96 948	569	65 888	2 644	162 349	13
Madioen ...	36	5 437	463	49 451	969	192 422	1 486	252 962	9
Kediri ...	54	3 803	395	39 787	1 064	163 775	1 530	208 049	18
Madoera ...	1 161	353 620	—	—	—	—	1 194	355 538	11
Tot. 1897 ..	6 573	1 472 324	10 213	744 166	12 949	2 009 175	29 968	4 240 277	552
1892 ..	6 240	1 187 245	11 136	815 264	12 337	1 814 048	30 248	3 943 472	550
1887 ..	6 242	1 156 620	11 980	904 153	11 538	1 667 575	30 258	3 860 004	620

II. HOOFDONDERSCHIEDINGEN BIJ HET COMMUNAAL GRONDBEZIT OP JAVA.

Bron: K. V. *Distinctions de la propriété foncière communale à Java.*

Gewesten. Provinces.	Verdeeling of verwisseling van den grond. <i>Partage ou changement de la terre.</i>				Met vaste aandelen (zonder periodieke verdeeling of ver- wisseling). <i>Sans partage ou changements period.</i>		Totaal (incl. andere). <i>Total (incl. autres.)</i>	
	Jaarlijks <i>Annuellement.</i>		Om de twee jaar. <i>Tous les deux ans.</i>					
	Aantal dessa's. <i>Nombre de dessa's.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal dessa's. <i>Nombre de dessa's.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal dessa's. <i>Nombre de dessa's.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal dessa's. <i>Nombre de dessa's.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>
Preanger Reg.	—	—	—	—	28	1 177	28	1 177
Cheribon	114	31 748	134	38 389	888	105 818	1 136	175 955
Tegal	164	19 436	14	1 536	586	48 661	764	69 633
Pekalongan	14	1 626	219	14 266	735	46 428	968	62 320
Samarang	381	56 566	225	26 841	1 518	203 913	2 124	287 320
Japara	123	14 007	643	73 869	300	34 510	1 066	122 386
Rembang	1 225	65 423	257	15 080	347	14 819	1 830	95 338
Soerabaja	2 796	173 774	661	44 989	918	60 079	4 375	278 842
Pasoeroean	627	33 981	3	188	916	66 510	1 553	101 759
Probolinggo	—	—	—	—	322	14 599	322	14 599
Banjoemas	123	11 652	55	5 056	995	124 126	1 173	140 834
Bagelen	—	—	—	—	2 289	122 381	2 289	122 381
Kadoe	—	—	—	—	2 643	149 373	2 643	149 373
Madioen	593	65 146	427	59 766	412	48 348	1 432	173 260
Kediri	892	83 491	107	10 249	460	36 381	1 459	130 121
Totaal. <i>Total</i> 1897 ...	7 052	556 850	2 745	290 229	13 357	1 077 123	23 162	1 925 398
1892 ...	7 611	605 104	2 536	234 714	13 201	1 045 421	23 473	1 901 844
1887 ...	8 507	644 663	2 582	255 601	12 429	1 005 949	23 518	1 906 213

III. AMTVELDEN DER DESSAHOOFDEN EN ANDERE DESSABESTUURDERS.

Bron: K. V.

Terres des chefs de dessa's etc.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal dessa's met ambtsvelden. <i>Nombre de dessa's avec terres des chefs de dessa's etc.</i>	Uitge- strektheid in bouws. <i>Etendue en Bahoes.</i>	Aantal dessa's waar de <i>Nombre de dessa's où</i>				Aantal dessa's zonder ambtsvelden. <i>Nombre de dessa's qui n'ont pas des terres des chefs de dessa's etc.</i>
			uitgestrekth. der ambtsv. <i>Étendue des terres des chefs de dessa's etc.</i>	eens voor altijd is vastgesteld. <i>à été fixé.</i>	bij elke verk. wordt bepaald. <i>chaque fois est déterminée.</i>	verwisseld worden. <i>sont chan- gées.</i>	
Bantam.....	524	1 850	524	—	3	521	889
Batavia.....	9	51	9	—	—	9	—
Krawang....	14	35	14	—	—	14	190
Preang. Reg.	158	871	129	29	23	135	1 296
Cheribon....	1 211	40 358	960	251	—	1 211	—
Tegal.....	858	16 430	—	858	—	858	141
Pekalongan..	963	13 770	351	612	—	963	84
Samarang...	2 135	54 661	1 339	796	—	2 135	13
Japara.....	1 069	34 685	1 069	—	—	1 069	78
Rembang....	1 842	40 075	813	1 029	—	1 842	92
Soerabaja...	4 371	25 846	1 694	2 677	1 867	2 504	221
Paseroean...	1 533	5 799	632	901	70	1 363	141
Probolinggo..	361	3 765	208	153	—	361	206
Bezoeki....	474	2 723	247	227	—	474	248
Banjoemas...	1 219	33 266	513	706	21	1 198	128
Bagelen.....	1 853	20 734	761	1 092	—	1 853	794
Kadoe.....	2 644	15 479	1 926	718	—	2 644	—
Madioen....	1 450	23 600	877	573	140	1 310	36
Kediri.....	1 469	32 914	1 469	—	12	1 457	61
Madoera.....	1 175	16 388	1 175	—	—	1 175	19
Totaal 1897.	25 332	383 300	14 710	10 622	2 136	23 196	4 637
1892.	25 082	403 898	14 861	10 221	3 407	21 675	5 167
1887.	25 351	473 457	14 137	10 388	4 875	19 650	4 922

D. HEERENDIENSTEN. *Corvées.*

I. VERDEELING VAN HET GETAL DESSA'S NAAR DEN GRONDSLAG WAAROP
DE VERPLICHTING TOT DIENSTPRESTATIE RUST IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.
Répartition du nombre de dessa's d'après la base des corvées.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal dessa's. <i>Nombre de dessa's.</i>							
	met bouwgronden <i>Avec des terres labourables</i>				zonder bouwgr. <i>Sans terres labour.</i>			
	waar de heerendienst- plichtigheid rust. <i>où les corvées se basent sur</i>			waar b.d. koffiecult. zijn- ged. <i>où les corv. dans la cult. du café sont attachées</i>	Waar de heerendienst- plichtigheid rust. <i>où les corvées se basent sur</i>		waar de be- zitters van erven zijn ingedeeld bij de koffie- cultuur. <i>où les prop. d'édifices sont obligés de faire des corv. dans la cult. de café.</i>	
	alleen op de bezitters van bouw- gronden. <i>la possess. des terres labour. seu- lement.</i>	op de bezitt. van bouwgr. en die van erven. <i>la poss. des terres lab. et des édifices.</i>	in 't alge- meen op den gegoeden persoon. <i>la richesse des pers.</i>	alleen be- zitters van bouw- gronden. <i>possession des terres labour. seulement.</i>	zoowel bouwgrond- bez. als die van erven <i>possession des terres lab. et des édifices.</i>	op bezitters van erven. <i>la possession des édifices.</i>	in het algemeen op den gegoe- den persoon. <i>la richesse des personnes.</i>	
Bantam....	—	—	1 413	—	—	—	—	—
Batavia....	—	—	8	—	—	—	1	—
Krawang....	—	204	—	—	—	—	—	—
Preang. Reg.	72	1 380	—	126	517	1	—	—
Cheribon....	32	430	749	19	108	3	8	—
Tegal.....	—	999	—	—	175	22	2	—
Pekalongan..	69	978	—	189	13	30	—	—
Samarang...	—	1 792	356	—	482	—	53	—
Japara.....	—	1 134	4	—	—	33	13	—
Rembang....	160	686	1 087	—	—	3	69	—
Soerabaja...	415	1 284	2 889	—	101	37	171	1
Paseroean...	5	1 023	646	—	486	16	20	—
Probolinggo..	—	76	491	118	44	—	—	—
Bezoeki....	26	183	513	103	244	—	13	—
Banjoemas...	291	1 018	—	247	28	2	—	—
Bagelen.....	—	2 613	—	—	71	4	—	—
Kadoe.....	45	2 598	—	114	194	13	—	—
Madioen....	9	1 460	—	63	61	8	—	4
Kediri.....	—	1 525	—	112	230	17	—	1
Madoera.....	—	—	1 181	—	—	—	11	—
Tot. 1897.	1 124	19 383	9 337	1 091	2 754	189	361	6
1892.	3 965	17 230	8 921	1 491	3 527	230	312	6
1887.	5 330	16 269	8 548	2 087	4 665	312	285	12

II. HEERENDIENSTEN. (Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen.)
Corvées du Gouvernement. (Non comprises les corvées communales.)

Bron: K. V.

A. Java en Madoera.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1896. <i>Pop. indig. masc. 1° Janv. 1896.</i>	Aantal heerendienstplichtigen van wie per hoofd en per jaar als maximum konden gevorderd worden <i>Corvées à</i>					Totaal heeren- dienst- plich- tigen. <i>Total corvées.</i>	Betalers van het hoofd- geld à f 1. 6) <i>Payants la capitation de rachat.</i>	Totaal geprest. dagdienst. <i>Total journées de corvée fournies.</i>
		52 dagd. 2) 52 jours.	30 dagd. 30 jours.	24 dagd. 24 jours.	21 dagd. 21 jours.	12 dagd. 12 jours.			
		<i>Corvées à</i>							
Bantam	339 973	13 953	—	—	1) 115 594	—	129 547	115 594	733 445
Batavia	578 897	226 214	—	—	4) 3 529	—	229 743	—	1 700 751
Krawang	206 261	36 168	—	40 479	—	—	76 647	40 479	529 142
Preanger Reg.	1 056 187	—	—	218 744	—	—	218 744	220 274	952 371
Cheribon	1) 675 713	25 934	—	—	232 148	—	258 082	232 114	1 129 890
Tegal	577 321	—	—	137 647	—	—	137 647	137 647	1 286 551
Pekalongan	305 217	—	—	—	73 755	—	73 755	77 334	494 133
Semarang	715 548	—	—	231 712	—	—	231 712	232 946	1 999 946
Japara	457 141	—	—	134 014	—	—	134 014	134 186	868 603
Rembang	641 173	—	—	—	2) 203 502	—	203 502	203 511	1 128 310
Soerabaja	Noord Zuid Bawean	1 061 530	—	—	93 097	—	93 097	93 097	794 233
			—	—	224 311	—	224 311	224 311	2 060 719
			—	—	—	—	7 395	7 395	41 502
Pasoeroean	508 106	—	168 475	—	—	—	168 475	173 587	1 416 819
Probolinggo	278 667	—	—	107 395	—	—	107 395	107 395	537 771
Bezoeki	Banjoew. andere afd.	363 429	—	—	14 760	—	14 760	14 760	154 772
			—	—	118 880	—	—	118 880	118 880
Banjoemaas	612 211	—	—	—	132 195	—	132 195	138 469	614 559
Bagelen	705 050	—	—	178 763	—	—	178 763	185 033	1 854 109
Kadoe	369 091	—	—	88 186	—	—	88 187	103 467	584 424
Madioen	545 603	—	—	142 182	—	—	142 182	142 160	957 375
Kediri	629 436	—	163 370	—	—	—	163 370	163 370	1 745 750
Madoera	782 465	—	—	—	—	308 707	308 707	308 707	303 680
Totaal 1899	—	302 269	331 845	1 730 170	760 723	316 102	3 441 109	3 174 716	22 955 247
1898	—	299 794	324 316	1 686 596	746 153	310 414	3 367 273	3 099 215	21 822 088
1897	—	296 629	320 800	1 783 354	624 572	311 052	3 336 407	3 061 483	20 712 829
1896	11 409 019	298 889	517 107	1 779 861	264 369	416 015	3 276 241	3 019 611	20 424 796
1895	11 057 475	218 055 ³⁾	507 786	1 734 562	259 667	401 921	3 121 991	2 955 407	20 644 316
1894	10 838 627	235 100 ³⁾	504 799	1 715 042	259 670	392 211	3 106 822	2 901 752	19 691 527
1893	10 729 931	—	—	—	—	—	3 023 946	2 823 423	20 648 960
1892	10 655 131	—	—	—	—	—	2 979 555	2 765 057	20 115 968
1891	10 533 896	—	—	—	—	—	2 982 671	2 757 507	20 710 612
1890	10 256 375	—	—	—	—	—	2 913 313	2 701 285	20 802 175

1) Alleen in de gouvernementlanden; op de particuliere landerijen bedroeg de geheele bevolking 148 730 zielen.

2) Op de particuliere landerijen.

3) Hieronder in 1894: 3 432 en in 1895: 3 458 heerendienstplichtigen te Buitenzorg die slechts 42 dagdiensten als maximum behoeften te presteeren.

4) 20 dagdiensten te Bantam en te Buitenzorg, afd. Pledang en Bandongan. 5) 22 Dagdiensten.

6) Deze kolom wordt op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen; het getal betalers van het hoofdgeld zou anders met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt, gelijk moeten zijn aan de cijfers der vorige kolom.

B. Buitenbezittingen.

Autres possessions.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Aantal heerendienst- plichtigen. <i>Corvées.</i>				Maximum aantal dag- diensten waarover beschikt mag worden. Duizendt. <i>Nombre de journées disponibles. Milliers.</i>				Totaal gevorderde dagdiensten. Duizendt. <i>Total journées de corvée fournies. Milliers.</i>			
	1896	1897	1898	1899	1896	1897	1898	1899	1896	1897	1898	1899
Sumatra West	292 493	295 812	296 713	296 505	*	*	*	*	1) 3 842	1) 4 186	1) 3 295	1) 3 171
Benkoelen	36 678	36 780	37 087	37 428	1 540	1 545	1 558	1 572	928	1 011	959	1 030
Lampongsche Distr.	32 461	33 218	33 125	33 296	974	997	994	999	739	579	638	725
Banka en Oederh.	11 094	11 196	11 149	11 351	466	470	468	477	300	276	201	290
Billiton	7 213	6 418	6 987	7 396	216	193	2 10	222	23	16	16	45
Borneo (Z. O.)	*	*	*	112 973	*	*	*	2 937	*	*	*	1 900
Celebes en Onderh.	86 665	89 095	90 218	91 513	3 640	3 742	3 789	3 844	756	777	748	757
Menado 2)	34 266	21 836	35 475	35 557	1 234	786	1 277	1 280	571	407	477	592
Amboina (Banda uitgez.)	16 684	*	16 035	15 883	601	*	577	572	189	143	146	203

1) Betreffen slechts een deel der algemeene diensten; omtrent de bijzondere diensten wordt niets vermeld.

2) Voor 1897 zonder Gorontalo. *Pour l'année 1897 sans Gorontalo.*

E. ARMWEZEN. *Assistance publique.*

I. INSTELLINGEN VAN LIEFDADIGHEID.

*Institutions de bienfaisance.*1. Weeshuizen en gestichten tot verzorging van oude lieden, gebrekkigen enz.
Orphélinats et hospices de vieillards, des infirmes etc.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Getal gestichten. <i>Nombre d'institut.</i>	Getal verpleegden. <i>Population des institutions.</i>				
		Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Jongens. <i>Garçons.</i>	Meisjes. <i>Filles.</i>	Totaal. ¹⁾ <i>Total.</i> ¹⁾
Batavia	6	—	2	195	166	361
Semarang	4	54	—	208	288	688
Soerakarta	1	—	—	33	31	64
Djokjokarta	1	—	—	17	19	36
Soerabaja	4 (3)	—	—	92	36	163
Tegal	1	14	12	—	—	26
Kadoe	1	—	—	89	51	140
Totaal Java en Mad.	18 (17)	68	14	634	591	1 478
Buitenbezittingen	*	—	—	966	748	1 822
<i>Autres Possessions.</i>						
Totaal Ned.-Ind. 1899.	*	68	14	1 600	1 339	3 300
1898.	*	65	15	1 577	1 225	3 170
1897.	*	90	2	1 586	1 180	2 948
1896 ²⁾	*	75	2	1 392	1 029	2 724
1895.	*	61	2	1 272	986	2 634
1894.	*	59	4	973	828	2 092
1893.	*	67	3	773	803	1 864
1892.	*	60	3	479	558	1 383
1891.	*	67	4	290	164	746
1890.	*	56	5	180	91	962

¹⁾ Hierin begrepen de personen waarvan het geslacht niet is vermeld.
Y comprises les personnes dont le sexe est inconnu.

²⁾ Voor 1896 en vorige jaren ontbreken telkens voor één of meer gestichten de gegevens.
Pour 1896 et les années antérieures les données sont incomplètes.

2. Kerkelijke armbesturen in 1899. *Bureaux de bienfaisance religieuse en 1899.*

Bron K. V.

Diaconiën te <i>Diaconies à</i>	Protestantsche arb. <i>Bureaux de bienf. relig. protest.</i>		Roomsche Katholieke arb. <i>Bureaux de bienf. relig. Cath.</i>	
	Uitg. voor onderst. <i>Dépenses de bienf.</i>	Aantal pers. <i>Nombre de pers.</i>	Uitg. voor onderst. <i>Dépenses de bienf.</i>	Aantal pers. <i>Nombre de pers.</i>
Batavia	f 5 314	*	*	—
Bandong	*	*	*	*
Pekalongan	*	*	—	—
Semarang	4 650	*	—	—
Salatiga	176	*	f 132	8
Soerabaja	5 976	*	2 256	*
Probolinggo	1 306	*	—	—
Soerakarta	1 337	19	—	—
Soemanap	297	*	—	—
Kotta Radja	—	—	161	16
Bandjermasin	745	14	—	—
Makassar	2 016	*	—	—
Menado	505	*	—	—
Amboina	3 720	65	—	—
Banda Neira	1 995	41	—	—
Ternate	780	12	—	—
Koepang	376	8	—	—
Babauw	24	1	—	—
Flores	—	—	*	*

F. INSTELLINGEN VAN VOORZORG. *Institutions de prévoyance.*I. SPAARBANKEN. *Caisse d'épargne.*1. Postspaarbank. *Caisse d'épargne postale.*

Bron: J. C.

Jaren. <i>Années.</i>	Inlagen. <i>Versèments.</i>			Terugbetalingen. ²⁾ <i>Remboursements.</i>			Aantal boekjes in omloop op het einde des jaars. <i>Livrets à la fin de l'année.</i>		
	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	Buiten-bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	Buiten-bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>	Buiten-bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1898 ¹⁾	f 721 658	f 141 522	f 863 181	f 87 212	f 12 988	f 101 199	5 397	717	6 114
1899	1 965 754	438 677	2 404 431	967 002	124 965	1 091 967	13 843	3167	17 010
1900	1 926 150	480 840	2 406 993	1 441 408	241 230	1 682 639	17 467	4860	22 327

Jaren. <i>Années.</i>	Aantal boekjes in omloop op het einde des jaars. <i>Livrets à la fin de l'année.</i>			Bedrag van het saldo te goed op het einde des jaars. ³⁾ <i>Solde dû aux déposants à la fin de l'année.</i>			
	Van Europeanen. <i>Européens.</i>	Van Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Van vreemde Oosterlingen. <i>Orient. étrang.</i>	Van Europeanen. <i>Européens.</i>	Van Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Van vreemde Oosterlingen. <i>Orient. étrang.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1898 ¹⁾	3 376	2 593	145	f 700 358	f 59 048	f 7 261	f 766 667
1899	9 402	7 096	512	1 857 178	193 758	30 435	2 081 368
1900	12 731	8 916	680	2 521 963	266 003	50 021	2 837 987

¹⁾ In werking getreden 1 Juli 1898. *Ouverte le 1er Juillet 1898.*²⁾ Uitbetaalde rente inbegrepen. *Y compris les intérêts payés.*³⁾ Inclusief bijgeschreven rente. *Y compris les intérêts capitalisés.*

2. De inleggers der voornaamste vijf particuliere spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo te goed.

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités chez les princ. caisses particulières.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Plaatsen. <i>Communes.</i>	Aantal boekjes in omloop op het einde des jaars. <i>Nombre de livrets à la fin de l'année.</i>				Bedrag der saldo's a. h. einde d. jaars van: <i>Soldes dûs aux depos. à la fin de l'année.</i>			
		Euro-peanen. <i>Européens.</i>	Vreemde Oosterl. <i>Orient. étrangers.</i>	In-landers. <i>Indigènes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Euro-peanen. <i>Européens.</i>	Vreemde Oosterl. <i>Orientaux étrangers.</i>	In-landers. <i>Indigènes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
					× f 1 000	× f 1 000	× f 1 000		
1886	Batavia...	2 958	51	31	3 040	1 363,0	15,4	5,9	1 384,3
	Semarang..	3 860	56	83	3 999	—	—	—	—
	Soerabaja..	2 768	39	44	2 851	2 446,1	21,0	21,6	2 488,7
	Padang...	424	8	18	450	360,9	4,2	4,5	369,6
	Makasser..	199	10	13	222	200,4	0,7	2,5	203,6
1891	Batavia...	3 160	83	60	3 303	1 326,6	42,2	8,9	1 377,7
	Semarang..	4 467	54	76	4 597	3 110,4	38,5	26,4	3 175,3
	Soerabaja..	3 953	71	64	4 088	4 057,4	14,2	36,3	4 107,9
	Padang...	810	13	40	863	794,1	12,1	15,7	821,9
	Makasser..	347	51	23	421	366,4	33,4	13,8	413,6
1898	Batavia...	3 651	105	134	3 890	1 377,6	27,4	25,7	1 430,7
	Semarang..	4 602	72	163	4 837	3 320,9	30,6	91,4	3 442,9
	Soerabaja..	4 054	67	83	4 204	3 368,2	20,5	50,5	3 439,2
	Padang...	834	25	122	981	832,6	13,7	22,2	868,5
	Makasser..	459	130	17	606	354,9	105,1	3,2	463,2
1899	Batavia...	3 514	109	96	3 719	1 450,2	31,7	24,2	1 506,3
	Semarang..	4 661	71	123	4 855	3 280,6	29,8	80,3	3 390,7
	Soerabaja..	4 005	60	72	4 137	3 306,1	12,9	51,7	3 370,7
	Padang...	822	27	111	960	804,8	13,3	24,0	842,1
	Makasser..	495	132	21	648	403,4	112,2	3,8	519,5

3. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de voornaamste vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde moyen du livret au 31 Déc. chez les principales caisses particulières.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Batavia.			Semarang.			Soerabaja.		
	Aantal inleggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toenem. Accroissement. %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>	Aantal inleggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toenem. Accroissement. %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>	Aantal inleggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toenem. Accroissement. %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>
1885	2 844	1,4	f 528	4 447	12,8	f 755	2 794	-0,8	f 913
1886	3 040	6,9	471	3 999	-10,1	715	2 851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	-1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	-2,3	690	4 088	7,5	1 055
1892	3 441	4,2	397	3 889	-15,4	724	4 328	5,9	993
1893	3 318	-3,6	381	3 998	2,8	703	4 783	10,5	983
1894	3 536	6,6	377	4 454	11,4	648	3 839	-19,7	844
1895	3 699	4,6	376	4 263	-4,3	679	4 423	15,2	874
1896	3 876	4,8	380	4 669	9,5	710	4 903	10,9	897
1897	3 958	2,1	380	4 824	3,3	709	5 244	6,9	905
1898	3 890	-1,7	380	4 927	2,1	729	4 204	-19,8	901
1899	3 719	-4,4	405	4 855	-1,5	698	4 137	-1,6	815

Jaren. <i>Années.</i>	Makassar.			Padang.		
	Aantal inleggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toeneming Accroissement. %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>	Aantal inleggers. <i>Nombre de livrets.</i>	Toeneming Accroissement. %	Saldo per inlegger. <i>Solde moyen du livret.</i>
1885	204	23,8	f 927	438	21,0	f 824
1886	222	8,8	951	450	2,7	853
1887	244	10,0	898	544	20,9	829
1888	306	25,4	899	670	23,2	877
1889	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890	355	7,6	980	789	14,0	888
1891	421	18,6	982	863	9,4	952
1892	450	6,9	993	910	5,4	1031
1893	368	-18,2	815	918	0,9	1081
1894	386	4,9	885	944	2,8	1038
1895	464	20,2	901	1 020	8,0	1002
1896	517	11,4	860	1 036	1,6	1034
1897	550	6,4	848	1 025	-1,1	927
1898	606	10,2	799	981	-4,3	917
1899	648	6,9	802	960	-2,2	877

G. GERECHTELIJKE STATISTIEK. *Statistique Judiciaire.*A. Strafzaken bij den burgerl. rechter. *Justice criminelle civile.*I. MISDRIJVEN. *Crimes ou délits.*a. Eerste aanleg. *Première instance.*1. Totaal aantal beklagden bij onderstaande rechtscollegiën. ¹⁾
Nombre total de prévenus aux différents tribunaux.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années</i>	Hoog gerechts-hof. <i>Cour de Cassation.</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madouwa.</i>				Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>			Totaal. <i>Total.</i>
		Raden van Justitie. <i>Tribunaux.</i>	Rechtbanken van omgang. <i>Tribunaux ambians.</i>	Landraden. <i>Tribunaux de Campagne.</i>	Andere rechtscollegiën. <i>Autres Tribunaux.</i>	Raden van justitie. <i>Tribunaux.</i>	Inl. rechtb. rechtsprekende. <i>Tribun. ind. qui jugent</i>		
							in naam der Koningin <i>au nom de la reine.</i>	niet in naam der Koningin <i>pas au nom de la reine.</i>	
1889	—	161	1495	12 953	1403	32	1594	2075	19 713
1890	—	196	1472	13 208	1591	34	1544	1424	19 469
1891	—	203	1496	11 992	1478	60	1694	1315	18 238
1892	—	178	1549	12 868	1589	29	1611	1538	19 362
1893	—	184	1689	12 209	1385	49	1536	1290	18 342
1894	—	163	1322	12 104	1234	42	1654	1320	17 839
1895	—	174	1436	10 766	1160	48	1536	1867	16 987
1896	—	160	1765	10 982	1131	34	1580	2346	17 998
1897	—	197	1861	11 940	1082	38	1711	2137	18 966
1898	—	246	1595	10 444	816	35	1688	2331	17 155

¹⁾ Behalve deze beklagden waren er in de verschillende jaren nog 167, 161, 143, 112, 125, 121, 106, 93, 114 en 131 in wier zaak geen voorloopige instructie had plaats gehad.

2. Totaal aantal beklagden bij de verschillende rechtscolleges verdeeld naar geslacht, landaard en aard van het misdrijf; aantal recidivisten.
Nombre des prévenus d'après le sexe, la nationalité et la nature des crimes ou délits; récidive.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Geslacht. <i>Sexe.</i>		Landaard. <i>Nationalité.</i>			Aard van het misdrijf. <i>Nature des crimes ou délits.</i>			Aantal recidivisten. <i>Nombre de récidivistes.</i>
	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Europeanen. <i>Euro-péens.</i>	Vreemde oosterlingen. <i>Orientaux étrangers.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	tegen de algem. zaak. <i>contre l'intérêt publ.</i>	tegen de personen. <i>contre les personnes.</i>	tegen de eigendommen. <i>contre la propriété.</i>	
1889	19036	677	139	629	18945	1422	2839	15452	669
1890	18708	761	175	588	18706	1081	2638	15750	603
1891	17574	664	181	606	17451	982	2632	14624	585
1892	18701	661	130	635	18597	1244	2531	15587	666
1893	17737	605	167	663	17512	1029	2625	14688	623
1894	17190	649	149	668	17022	1098	2538	14263	684
1895	16267	720	144	718	16125	1020	2758	13209	715
1896	17217	781	125	672	17201	1424	3057	13517	662
1897	18215	751	153	686	18127	1218	2895	14853	693
1898	16392	763	183	653	16319	1305	3041	12809	587

3. Aantal beklaagden verdeeld naar de beslissingen van den rechter.
Bron: K. V. *Nombre de prévenus d'après les jugemens prononcés.*

Jaren. <i>Années.</i>	Dood- straf. <i>Peine de mort.</i>	Gevangenisstraf. <i>Emprisonnement.</i>				Geld- boete. <i>Amende.</i>	Vrijge- sproken of ontsl. v. rechts- verv. <i>Acquitte- ment et absolut.</i>	Wierzaak op andere wijze van den rol werd gebracht. <i>Terminé antrem.</i>	Wier zaak aanh. bleef. <i>Prév.dont la chose rest.à jug.</i>
		Boven <i>Au dessus de 10—20 jaar. Ans.</i>	Boven <i>Au dessus de 5—10 jaar. Ans.</i>	Boven <i>Au dessus de 1—5 jaar. Ans.</i>	1 Jaar en minder. <i>1 an et du moins.</i>				
1889	178	227	647	5 547	7 073	603	4 019	194	1 225
1890	113	206	556	5 411	7 347	298	4 421	171	946
1891	112	250	385	4 841	6 455	386	4 013	204	1 592
1892	116	218	558	5 406	6 850	354	4 407	218	1 235
1893	142	204	557	4 867	5 966	223	4 510	332	1 541
1894	101	212	437	4 700	6 242	224	4 356	237	1 328
1895	107	223	473	4 432	5 853	236	4 136	222	1 289
1896	81	244	502	4 390	6 728	210	4 093	329	1 421
1897	77	372	578	4 737	6 687	387	4 243	322	1 542
1898	103	271	468	4 176	6 158	367	4 168	152	1 257

6. Revisie. *Révision*

1. Aantal beklaagden wier zaak in revisie werd behandeld.
Nombre de prévenus dont la chose fut jugée en révision.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années</i>	Bij het Hoog Gerechts- hof. <i>Cour de Cassation</i>	Bij de Raden v. Just. te Padang en Mak. <i>Cours d'appel à Padang et Macassar.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Aantal beklaagden wier vonnis werd <i>Nombre de prévenus dont le jugement fut</i>				Verzwaar- ing van straf tot dood- straf. <i>Aggravation de peine en peine de mort.</i>
				bekrachtigd. <i>confirmé.</i>	gewijzigd. <i>modifié.</i>	vernietigd. <i>cassé.</i>	niet ontv. verklaard. <i>refusé.</i>	
1889	3 686	667	4 353	1 433	2 172	741	7	6
1890	3 868	709	4 577	1 268	2 248	1 020	41	7
1891	3 638	698	4 336	1 163	2 152	997	24	11
1892	3 714	627	4 341	1 256	2 143	917	25	13
1893	3 724	637	4 361	1 311	2 223	810	17	15
1894	3 398	718	4 116	1 516	1 838	762	—	9
1895	3 152	550	3 702	1 442	1 563	692	5	5
1896	3 116	713	3 829	1 446	1 812	571	13	2
1897	3 331	786	4 117	1 526	1 899	692	36	5
1898	3 038	681	3 719	1 444	1 545	730	84	13

II. OVERTREDINGEN. *Contraventions.*

a. Eerste aanleg. *Première instance.*

1. Aantal beklaagden bij de Europeesche en Inl. rechtb. (behalve
politierollen, regentschaps- en districtsgerechten).

Nombre de prévenus des tribunaux Europ. et Ind. à l'ex. des trib. de police etc.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années</i>	Hoog ge- rechts- hof. <i>Cour de cassation.</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>				Buitenbezitt. <i>Autres possess.</i>			Totaal. <i>Total.</i>	
		Raden van Justitie. <i>Tribu- naux.</i>	Land- raden. <i>Trib. de campagne</i>	Resid. raden en gerechten <i>Cours de Résid.</i>	Prodoto's in Soera- karta. <i>Prodoto's in Soera- karta.</i>	Raden van Justitie. <i>Tribu- naux.</i>	Inl. rechtb. rechtsp. <i>Cours ind. qui jugent</i>	Resid. gerechten <i>Cours de résid.</i>		
1889	—	25	630	463	11	9	180	5 181	20	6 519
1890	—	16	709	395	40	6	174	5 375	18	6 733
1891	—	20	545	302	90	4	198	6 316	18	7 493
1892	—	23	541	388	106	8	191	6 473	14	7 744
1893	—	13	443	245	547	8	166	7 126	18	8 566
1894	—	18	504	272	144	1	184	8 734	25	9 882
1895	—	16	534	492	125	5	173	7 935	40	9 320
1896	—	18	890	557	184	7	182	9 946	46	11 830
1897	—	12	956	522	140	—	170	11 629	24	13 453
1898	—	18	810	348	85	4	138	13 536	31	14 970

2. Totaal aantal beklagden naar geslacht, landaard en aard der overtredingen.

Nombre de prévenus d'après le sexe, la nationalité et la nature des contraventions.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Geslacht. <i>Sexe.</i>		Landaard. <i>Nationalité.</i>			Aard der overtredingen (aantal zaken.) <i>Nature des contraventions (causes.)</i>		
	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Vreemde Ooster- lingen. <i>Orient. étrangers.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Amfioen pachtvoor- waarden. <i>Fernage d'opium.</i>	Andere pachtvoor- waarden. <i>Autres fernages.</i>	Andere over- tredingen. <i>Autres contravent.</i>
1889	6 240	279	338	537	5 644	407	71	2 983
1890	6 432	301	304	708	5 721	388	91	3 249
1891	7 158	325	298	427	6 768	170	80	3 488
1892	7 362	382	418	511	6 815	139	56	4 624
1893	8 193	373	262	395	7 909	147	63	4 848
1894	9 477	405	306	387	9 189	141	101	6 603
1895	8 883	437	540	496	8 284	118	43	5 895
1896	11 034	796	621	467	10 742	210	35	7 165
1897	12 665	788	556	332	12 565	142	59	7 564
1898	14 253	717	400	299	14 271	119	29	7 144

3. Totaal aantal beklagden naar de beslissingen van den rechter.

Bron: K. V.

Nombre de prévenus d'après les jugemens prononcés.

Jaren. <i>Années.</i>	Beklaagden veroordeeld tot <i>Prévenus condamnés à</i>			Vrijgesproken en ontslagen van rechts- vervolging. <i>Acquittement et absolution.</i>	Aant. beklag- den wier zaak op andere wijze van den rol werd gebracht. <i>Terminé autrem- ent.</i>	Beklaagden wier zaak aan- hangig bleef. <i>Prévenus dont la cause restait à juger.</i>
	gevangenisstr. dwangarb. ten arbeid stell. <i>empris. ou travaux forcés.</i>	alleen geldboeten. <i>amende seulement.</i>	Totaal. <i>Total.</i>			
1889	3 036	2 584	5 620	780	19	100
1890	3 016	2 606	5 622	846	24	241
1891	3 716	2 805	6 521	724	45	203
1892	4 750	1 922	6 672	829	84	159
1893	4 698	2 844	7 542	761	36	227
1893	6 439	2 553	8 992	552	74	264
1895	4 420	3 942	8 362	527	114	317
1896	6 872	3 283	10 155	943	137	595
1897	7 661	3 903	11 564	1 222	67	600
1898	10 449	3 057	13 506	1 153	11	300

b. Hooger beroep. *Appel.*

Bron: K. V.

1. Aantal beklagden. *Nombre des prévenus.*

Jaren. <i>Années.</i>	Hoog ge- rechts- hof. ¹⁾ <i>Cour de cassation.</i> ¹⁾	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>		Buitenbezitting. <i>Autres possessions.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Het vonnis werd <i>Le jugement fut</i>			Beklaagden wier zaak om andere redenen van den rol werd gebracht. <i>L'affaire fut terminée autrement.</i>	Beklaagden wier zaak aanhangig bleef. <i>Prévenus dont la cause restait à juger.</i>
		Raden van justitie. <i>Tribu- naux.</i>	Land- raden. <i>Tribu- naux de campa- gne.</i>	Raden van justi- tie. <i>Tribu- naux.</i>	Andere rechts- coll. <i>Autres collèges.</i>		be- krach- tigd. <i>con- firmé.</i>	gewij- zigd. <i>modi- fié.</i>	ver- nie- tigd. <i>cassé.</i>		
1889	14	209	1	44	—	268	69	77	62	39	21
1890	5	171	1	26	—	203	40	55	83	21	4
1891	4	109	—	43	—	156	19	82	35	16	4
1892	4	79	—	18	—	101	21	28	24	15	13
1893	5	111	1	12	—	129	22	21	40	40	6
1894	4	104	9	28	6	151	23	24	33	53	18
1895	6	105	—	17	—	128	11	21	46	43	7
1896	—	92	—	15	—	107	16	20	52	8	11
1897	—	99	—	24	3	126	26	22	26	38	14
1898	—	70	1	9	—	80	9	16	20	19	16

¹⁾ Bovendien waren in de verschillende jaren resp. 19, 34, 39, 20, 17, 17, 14, 28, 11 en 16 zaken in cassatie. *Non compris les jugemens en cassation, qui montaient dans les années 1889—1898 resp. à 19, 34, 39, 20, 17, 17, 14, 28, 11 et 16.*

III. POLITIEROLLEN, REGENTSCHAPS- EN DISTRICTSGERECHTEN.

*Rôles de police, tribunaux de régence et de districts.*1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Beklaagden bij de Politierollen <i>Prévenus aux rôles de police</i>				Regentsch. en districts ger. (afgedane zaken.) <i>Tribunaux de régence et de distr. (causes finies.)</i>					
	Java en Madoera. Eerste aanleg. <i>Java et Madoura. Première instance.</i>	Buitenbezitt. Eerste aanleg en hoog. ber. <i>Autres possessions. Première inst. et appél.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	wier zaak ahangig bleef <i>dont la chose restait à juger.</i>	Java en Madoera.		Buitenbezittingen <i>Autres possessions.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Aantal zaken 31 Dec. <i>Causes pendantes au 31 Déc.</i>
					Reg. gerecht. <i>Trib. de régence.</i>	Distr. ger. <i>Trib. de distr.</i>	Reg. gerecht. <i>Trib. de régence.</i>	Distr. ger. <i>Trib. de distr.</i>		
1889	161 288	44 415	205 703	1 313	31 144	517	579	182	32 422	433
1890	185 884	48 886	234 770	1 120	35 078	655	474	130	36 337	513
1891	213 245	57 321	270 566	1 156	38 379	525	555	171	39 630	429
1892	213 234	53 281	266 515	1 268	39 488	457	229	203	40 377	539
1893	195 016	50 468	245 484	1 102	37 702	650	230	152	38 734	531
1894	201 172	53 391	254 563	1 152	37 840	627	153	151	38 771	553
1895	211 553	50 534	262 087	1 174	41 371	669	114	280	42 434	808
1896	251 408	48 624	300 032	1 493	41 417	751	121	388	42 677	609
1897	275 034	54 747	329 781	1 832	45 953	899	208	504	47 564	1 504
1898	240 599	58 320	298 919	1 719	47 722	1 136	139	401	49 398	1 000

2. Totaal aantal beklaagden bij de politierollen verdeeld naar geslacht, landaard en de rechterlijke beslissing.

Total des prévenus aux rôles de police d'après le sexe, la nationalité et le jugement prononcé.

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Geslacht. <i>Sexe.</i>		Landaard. <i>Nationalité.</i>		Beslissingen van den politierechter. <i>Décision du juge de police.</i>				
	Mannen. <i>Hommes.</i>	Vrouwen. <i>Femmes.</i>	Vreemde oosterl. <i>Orient. étrang.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Ten arbeid stelling. <i>Travaux publics.</i>	Gevangen. <i>Emprisonn.</i>	Geldboete. <i>Amende.</i>	Vrijgespr. of v. rechtsverv. ont-slagen. <i>acquitt. et absol. et autrement.</i>	Om andere redenen v. den rol ge-bracht. <i>Terminé autrement.</i>
1889	185 507	20 196	25 691	180 012	113 407	2 118	46 822	40 957	1 086
1890	209 971	24 799	24 075	210 695	132 086	3 074	49 040	48 094	1 356
1891	242 720	27 846	24 075	246 491	158 446	4 354	57 268	47 760	1 582
1892	238 890	27 624	27 729	238 785	152 369	3 908	59 946	47 400	1 624
1893	221 147	24 337	22 132	223 352	139 099	3 653	56 169	43 951	1 510
1894	227 369	27 194	26 568	227 995	141 257	1 681	60 500	48 388	1 585
1895	236 527	25 560	24 171	237 916	142 924	5 487	64 848	45 686	1 968
1896	269 893	30 139	28 227	271 805	164 260	564	76 807	52 162	4 746
1897	297 024	32 757	27 921	301 860	179 941	691	90 525	52 810	3 982
1898	270 698	28 221	30 227	268 682	161 794	459	83 346	47 802	3 799

B. Militaire strafzaken. *Justice criminelle militaire.*a. Eerste aanleg. *Première instance.*

Bron: K. V.

1. Aantal beklaagden. *Nombre de prévenus.*

Jaren. Années.	Misdrijven bij de krijgsraden. <i>Crimes militaires (crimes.)</i>				Recl. over discipl. straffen bij de krijgsr. <i>Reclam. à cause des peines discipl. chez les cons. mil.</i>			Hoog militair gerechtshof. Approbation. <i>Cour de cass. militair. Approbation.</i>	
	Gemeene misdrijv. <i>Crimes communs.</i>		Milit. misdrijven. <i>Crimes militaires.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	Java en Madoera.	Buitenb. <i>Autr. pos.</i>		
	Java en Madoera.	Buitenb. <i>Autr. pos.</i>	Java en Madoera.	Buitenb. <i>Autr. pos.</i>					
1889	86	100	152	130	468	6	7	13	224
1890	89	122	129	114	454	8	6	14	177
1891	88	133	106	101	428	10	1	11	216
1892	130	86	125	95	436	10	11	21	191
1893	108	78	116	113	415	14	9	23	238
1894	100	81	139	126	446	10	10	20	215
1895	110	67	139	84	400	11	3	14	186
1896	85	81	124	87	377	15	9	24	187
1897	120	55	145	85	406 ¹⁾	8	12	20	186
1898	97	69	129	69	364	15	14	29	187

1) Waaronder 1 van het Hoog Militair Gerechtshof.

2. Aantal beklagden wegens misdrijf naar de beslissingen van den rechter en den aard van het misdrijf.

Nombre des prévenus à cause de crimes d'après les jugemens prononcés et la nature des crimes.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années</i>	Beslissingen van den rechter. <i>Décisions du juge.</i>							Aard der gemeene misd. <i>Nature des crimes communs.</i>					
	Doodstraf. <i>Peine de mort</i>	Gevangenisstr. van <i>Empris. de</i>				Geldboete. <i>Amen-de.</i>	Totaal (incl. cassatie.)	Vrijsp. of van in-stant. geabsolv. <i>acquittement.</i>	Opand. van wijze den rol gebr. <i>terminé autrement.</i>	De zaak bleef aanh. <i>La cause restait à juger.</i>	Tegen de algem. zaak. <i>Contre l'intér. public.</i>	Tegen de personen. <i>Contre les personnes.</i>	Tegen den eigendom. <i>Contre la propriété.</i>
		Boven 10—20 jaar. <i>ans.</i>	Boven 5—10 jaar. <i>ans.</i>	Boven 1—5 jaar. <i>ans.</i>	1 jaar en minder <i>1 an ou moins.</i>								
1889	7	3	17	99	239	6	371	55	13	29	12	58	116
1890	11	3	16	88	236	4	359	43	12	40	21	68	122
1891	9	4	8	60	248	17	346	51	3	28	23	74	124
1892	4	3	17	65	242	4	336	52	13	35	28	80	108
1893	1	7	17	67	222	1	315	44	17	39	21	78	87
1894	5	—	14	86	254	3	362	44	12	28	17	89	75
1895	6	4	13	73	211	1	308	50	8	34	11	62	104
1896	4	3	7	63	217	2	296	53	3	23	12	66	88
1897	5	2	10	60	232	9	318	59	3	18	14	63	97
1898	3	1	4	77	202	5	292	39	2	24	18	55	93

3. Aantal beklagden wegens misdrijf naar leeftijd, landaard en rang; aantal recidivisten.

Bron: K. V.

Age, nationalité et grade des prévenus à cause de crimes; récidive.

Jaren. <i>Années</i>	Leeftijd. <i>Age.</i>			Landaard. <i>Nationalité.</i>			Rang. <i>Grade.</i>			Recidivisten. <i>Récidivistes.</i>
	Beneden 20 jaar. <i>Au dessous de 20 ans.</i>	20—35 jaar. <i>Ans.</i>	Boven 35 jaar. <i>Au dessus de 35 ans.</i>	Europeanen. <i>Europ.</i>	Afrikaanen. <i>Africains</i>	Overigen. <i>Autres.</i>	Officieren. <i>Officiers.</i>	Onderoff. <i>Sous-off.</i>	Minderen. <i>Soldats.</i>	
	1889	13	393	62	299	1	168	5	31	
1890	13	378	63	286	—	168	4	34	416	2
1891	17	370	41	253	3	172	7	28	393	3
1892	20	385	31	266	1	169	5	24	407	2
1893	13	368	34	254	1	160	9	31	375	6
1894	19	388	39	252	2	192	5	32	408	3
1895	24	343	33	231	—	169	1	26	373	3
1896	19	322	36	234	—	143	3	35	339	2
1897	15	365	26	241	—	165	10	28	368	2
1898	22	314	28	222	—	142	3	16	345	—

b. Hooger beroep. *Appel.*

1. Aantal beklagden wegens misdrijf.

Nombre des prévenus à cause de crimes.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années</i>	Beslissingen van den rechter. <i>Décisions du juge.</i>						Overleden voor de afdoening. <i>Décédé avant le jugement.</i>	Aantal bekl. wier zaak aangehangig bleef. <i>Prévenus dont la cause restait à juger.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Bekrachtiging. <i>Confirmation.</i>	Wijziging. <i>Modification.</i>		Vernietiging. <i>Cassation.</i>					
		Totaal. <i>Total.</i>	Waarv. veroord. tot de doodstraf. <i>Condann. à peine de mort.</i>	Vrijspraak of absolv. v. instantie. <i>Acquittement.</i>	Met veroordeeling. <i>Condamnation.</i>	Op andere wijze. <i>Autrement.</i>			
1889	131	121	—	13	—	1	—	23	289
1890	113	116	2	15	—	7	—	28	279
1891	95	100	1	25	—	1	—	30	251
1892	79	129	—	26	—	13	—	41	288
1893	108	133	1	26	—	22	—	27	316
1894	102	120	—	28	—	19	—	15	284
1895	81	99	1	22	—	17	2	16	238
1896	98	107	—	21	—	10	—	31	267
1897	89	110	—	14	—	10	1	27	251
1898	92	89	—	11	—	7	—	35	234

C. Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*

I. AANTAL ZAKEN, GEDURENDE HET OPGEGEVEN JAAR TE BEHANDELEN EN AAN HET EINDE VAN HET JAAR AANHANGIG GEBLEVEN.

Causes introduites pendant chaque année (y comprises celles pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.

Bron: K. V.

Rechtscolleges. <i>Collèges de Justice.</i>	1894.		1895.		1896.		1897.		1898.	
	behandelen. <i>Te</i> <i>Introduites.</i>	Aanhangig gebleven. <i>Pendantes.</i>								
<i>α. Java en Madoera.</i>										
Eerste aanleg. <i>Première instance.</i>										
Hoogerechtshof.....	12	5	12	5	5	2	4	2	2	1
Raden van Justitie.....	1 317	147	1 209	106	1 151	153	1 178	152	978	106
Landraden.....	6 351	1 861	6 251	1 758	6 543	1 759	7 089	1 086	8 209	1 291
Resid. raden van Solo en Djokja.....	28	14	26	10	34	7	14	5	53	6
Residentiegerechten.....	367	68	515	160	778	289	958	102	1 012	149
Prodoto's in Soerakarta.....	1 265	170	1 317	206	1 597	282	1 632	299	1 488	318
Regentschapsgerechten.....	5 684	1 248	5 920	1 316	6 319	1 390	6 355	1 221	6 147	1 191
Distriktsgerechten.....	7 748	1 159	8 400	1 335	10 144	1 738	10 385	1 516	9 917	1 822
Totaal.....	22 772	4 672	23 650	4 896	26 571	5 620	27 615	4 383	27 806	4 884
Hooger beroep. <i>Appel.</i>										
Hoogerechtshof.....	83	44	92	40	80	27	80	26	62	27
Raden van Justitie.....	157	45	192	39	126	28	117	41	187	31
Landraden.....	234	104	275	127	289	49	258	55	310	49
Regentschapsgerechten.....	598	62	560	68	554	92	821	79	622	49
Totaal.....	1 072	255	1 119	274	1 049	196	1 276	201	1 181	156
<i>β. Buitenbezittingen</i> <i>Autres possessions.</i>										
Eerste aanleg. <i>Première instance.</i>										
Raden van Justitie.....	84	20	95	25	99	25	100	27	113	23
Rechtbanken met Eur. voorzitters in naam der Koningin rechtsprekend..	2 076	739	2 038	692	1 673	630	1 796	529	1 893	666
Rechtbanken <i>niet</i> in naam der Koningin rechtsprekend.....	2 013	115	2 261	151	2 126	107	2 071	114	1 990	155
Residentiegerechten.....	434	87	427	57	348	55	352	45	477	76
Magistraatsgerechten.....	2 200	84	2 192	88	1 653	50	1 609	75	1 422	78
Regentschapsgerechten (Celebes).....	4	—	—	—	3	—	31	—	95	—
Distriktsgerechten (Sum. Westkust, Banka en Menado).....	348	15	448	30	498	36	506	44	564	34
Totaal.....	7 159	1 060	7 461	1 043	6 400	903	6 465	834	6 554	1 032
Hooger beroep. <i>Appel.</i>										
Raden van Justitie.....	66	20	61	29	39	9	40	13	38	7
Rechtb. in naam der Koningin.....	32	9	61	17	51	16	46	11	53	12
Magistraats-gerechten.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal.....	98	29	122	46	90	25	86	24	91	19
Cassatie. <i>Cassation.</i>										
Hoogerechtshof.....	112	12	107	12	110	12	167	110	167	10

Bron: K. V.

II. FAILLISEMENTEN. *Failites.*

Jaren. Années.	Beeindigde faillissementen. <i>Failites terminées.</i>						Uitkeeringen aan concurr. schuldeischers. <i>Dividendes aux créiteurs concurr.</i>						Aantal failliss. <i>Nombre de faill. pendants</i>	Uitge- spr. failliss. <i>Nombre de faill. prononcées</i>	
	Bijzondere koopl. <i>Marchands.</i>			Venn. onder eene firma. <i>Soc. en nomcol.</i>	Naaml. Venn. <i>Sociétés anon.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Mind. d. 10% <i>Moins de 10%</i>	10 tot 25%	25 tot 50%	50 tot 75%	75% en meer 75% et au delà.	Bij acc. <i>Conc.</i>			Bij ver- effen. <i>Liq.</i>
	Eur.	Chin.	a. vr. Ooster- lingen.												
1892	11	48	6	3	1	69	14	9	6	1	1	8	23	163	67
1893	6	47	10	2	—	65	6	9	8	1	1	14	11	186	88
1894	4	41	19	2	1	67	13	10	10	1	1	14	21	234	115
1895	9	78	29	—	2	118	44	14	7	—	1	20	46	195	78
1896	6	51	11	3	—	71	16	18	9	1	—	13	31	203	79
1897	5	37	5	6	2	55	10	17	5	1	2	21	14	246	79
1898	10	56	18	3	—	87	8	21	12	—	—	23	18	229	70
1899	7	59	17	6	—	89	33	12	14	1	2	26	36	207	67

III. AANTAL VERLEDEN AKTEN VAN EIGENDOM, HYPOTHEEK, CESSIE VAN HYPOTHEEK ENZ.
Nombre des actes de propriété, de hypothèque et de cession d'hypothèque.

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Soort der acten. <i>Nature des actes.</i>				Totaal met andere. <i>Total (incl. des autres).</i>			
	Eigendom. <i>Propriété.</i>	Hypothek. <i>Hypothèque.</i>	Cessie van hypothek. <i>Cession d'hypothèque.</i>	Oogstver- band. <i>Nantissement de la récolte</i>	Java en Madoera.	Buitenbezit- tingen. <i>Autres poss.</i>	Ten overst. v. <i>En prés. des</i>	Anderen. <i>Autres.</i>
						Rechter com- missarissen. <i>juges délégués.</i>		
1889	5 222	1 243	155	114	6 073	1 132	4 036	3 169
1890	5 212	1 203	119	138	6 125	1 006	3 532	3 599
1891	5 269	1 224	144	215	6 171	1 156	3 508	3 819
1892	5 710	1 338	116	139	6 403	1 336	3 695	4 044
1893	5 517	1 265	106	136	6 369	1 252	2 735	3 886
1894	5 157	1 481	120	159	6 474	1 449	3 816	4 107
1895	5 004	1 645	127	161	5 917	1 633	3 598	3 952
1896	6 161	1 697	97	133	6 962	1 846	3 859	4 949
1897	5 796	1 684	98	167	7 076	1 609	3 808	4 877
1898	5 683	1 202	95	128	6 863	1 738	3 704	4 897

H. GEVANGENISWEZEN. *Prisons.*I. VEROORDEELDE EUROPEANEN, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS
IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. ¹⁾

Bron: K. V.

Européens condamnés présents en prison civile à la fin de l'année.

Jaren. Années.	Op Java en Madoera.				Op de Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	
	Burgers. <i>Civils.</i>		Militairen. <i>Militaires.</i>		Burgers ver- oordeeld tot gevangenis- straf. <i>Civils.</i>	Militairen. <i>Militaires.</i>
	Veroordeeld tot tuchthuis en krui- wagenstraf. <i>Reclusion.</i>	Veroordeeld tot gevange- nisstraf. <i>Emprisonne- ment.</i>	Leger. <i>Armée.</i>	Marine. <i>Marine.</i>		
1884	46	71 (1)	14	2	4	—
1885	37	64	22	3	4 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	4	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	7
1891	24 (2)	35	17	11	2	8
1892	22 (3)	34	20	8	—	3
1893	24 (2)	24 (1)	18	3	—	11
1894	21 (2)	36 (1)	32	9	—	2
1895	20 (2)	26	34	9	—	6
1896	19 (2)	23	26	2	5	4
1897	16 (2)	38	23	3	—	6
1898	18 (2)	39	20	2	—	4

¹⁾ Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld.
Les femmes entre ( ).

I. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAPPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEEZEN STRAPPLAATS BEVONDEN. ¹⁾

Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civile.

Bron: K. V.

Gewesten. Provinces.	Inlanders. Indigènes.						Vreemde oosterl. <i>Orientaux étrang.</i>					
	Veroordeelden tot dwangarbeid <i>Travaux forcés</i>			Veroordeelden tot ballingschap. <i>Bannis (inter-nés.)</i>	Politieeel veroord. <i>Peines de simple police</i>		Veroordeelden tot dwangarbeid <i>Travaux forcés</i>			Polit. veroord. <i>Peines de simple police.</i>		
	in den ketting. <i>en chaî-ne.</i>	buiten den ketting <i>hors chaîne</i>			tot ten arbeidstel-ling aan publ. werken. <i>Travaux publics.</i>	tot gevangenisstraf. <i>Empri-sonnement.</i>	in den ketting. <i>en chaî-ne.</i>	buiten den ketting <i>hors chaîne</i>		tot ten arbeidstelling aan publieke werken. <i>Travaux publics.</i>	tot gevangenisstraf. <i>Empri-son.</i>	
		voor langer dan één jaar. <i>plus d'un an.</i>	voor niet langer dan één jaar. <i>un an ou moins.</i>	voor langer dan één jaar. <i>plus d'un an.</i>				voor niet langer dan één j. <i>un an ou moins.</i>				
Java en Madoera	373	1 044 (184)	2 805 (163)	5	7 230 (577)	490 (10)	63	63 (6)	46 (1)	304 (12)	5	
Ult ^o . 1898.....	486	1 564 (163)	3 155 (180)	5	8 138 (777)	496 (2)	61	84 (6)	65 (2)	298 (12)	2	
" 1896.....	502	1 758 (122)	2 919 (160)	6	8 501 (900)	483 (4)	55	122 (5)	78 (4)	352 (14)	—	
" 1895.....	474	2 077 (111)	2 729 (143)	7	7 246 (715)	420 (11)	56	119 (4)	75 (3)	311 (8)	3	
" 1894.....	473	2 714 (128)	3 156 (156)	4	6 493 (643)	652 (5)	35	95 (7)	57 (1)	355 (22)	2	
" 1893.....	234	3 536 (163)	3 112 (171)	6	6 664 (661)	394 (5)	9	106 (6)	73	256 (12)	14(1)	
" 1892.....	206	4 364 (194)	3 163 (151)	7	6 615 (726)	470 (8)	7	103 (5)	64	287 (10)	8	
" 1891.....	296	3 884 (226)	3 095 (174)	9	9 292(1078)	644 (4)	10	109 (8)	89 (2)	333 (11)	11	
" 1890.....	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	634 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17	
" 1889.....	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	200 (5)	5 (1)	
Sum. Westk . . .	2218	3598	68	2	339 (7)	—	112	138	6	15	—	
Benkoelen . . .	36	5	107 (1)	—	202 (1)	—	1	2	1	—	—	
Lamp. Distr. . .	13	44	8	2	121 (7)	—	—	1	—	—	—	
Palembang . . .	15	177	135 (1)	—	159 (7)	—	—	2	5	9	—	
Sum. Oostk . . .	65	143	15	—	416 (25)	—	3	14	6	542	—	
Atjeh en Onderh.	820	1037	—	—	20 (3)	—	63	11	—	28	—	
Riouw	3	7	3	1	1	—	—	2	3	11	—	
Banka	4	43	—	—	4	—	1	1	2	53	1	
Billiton	3	3	1 (1)	—	5 (1)	—	—	—	4	20	—	
W. Borneo	22	15	4 (1)	1	24 (1)	—	—	1	3	13	—	
Z. en O. Borneo .	16	10	16 (1)	3	195 (18)	—	—	—	—	6	—	
Menado	48	30	44 (1)	—	61 (5)	1 (1)	1	3	—	—	—	
Celebes en O. . .	21	3	50	2	29 (1)	—	1	—	—	—	—	
Amboina	38	48	14 (1)	1	77 (9)	—	1	1	—	—	—	
Ternate en O. . .	31	23	—	—	6	—	—	—	—	—	—	
Timor	16	—	2	1	4 (1)	—	—	—	—	—	—	
Bali en Lombok	38	77 (3)	244 (55)	—	130 (21)	—	—	1	—	5	—	
Totaal N.-I.1898	3780	6 307 (187)	3 516 (225)	18	9 023 (684)	491 (11)	246	243 (6)	76 (1)	1006(12)	6	
Ult ^o . 1897.....	3533	6 175 (170)	3 812 (254)	23	9 953 (852)	501 (3)	258	188 (6)	104(2)	792(16)	3	
" 1896.....	3318	4 937 (134)	3 517 (240)	27	9 606 (956)	486 (5)	209	235 (5)	112(4)	489(16)	—	
" 1895.....	3537	4 977 (121)	3 142 (161)	28	8 496 (771)	424 (11)	194	184 (4)	94(3)	499(10)	3	
" 1894.....	3047	4 538 (135)	3 565 (168)	19	7 818 (695)	656 (5)	115	139 (7)	100(2)	1069(28)	2	
" 1893.....	3817	6 700 (170)	3 460 (192)	16	7 940 (713)	400 (5)	137	176 (6)	110(2)	1069(13)	15(1)	
" 1892.....	3997	7 195 (200)	3 538 (165)	19	7 810 (784)	471 (8)	134	190 (5)	97(1)	1154(10)	8	
" 1891.....	4453	6 740 (236)	3 473 (187)	21	10667(1134)	659 (5)	132	225 (8)	133(2)	1446(11)	12	
" 1890.....	4643	7 447 (250)	4 239 (213)	23 (1)	7 662 (760)	645 (6)	114	177 (8)	147(2)	1277(20)	19	
" 1889.....	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175(5)	950 (6)	6 (1)	

¹⁾ De cijfers tusschen ( ), in de daarnevens geplaatste getallen begrepen, duiden het getal vrouwelijke gevangenen aan. *Les chiffres entre ( ) compris dans les nombres précédents indiquent le nombre de femmes.*

VII. Volksnijverheid. *Industrie.*A. VERZAMELINGSNIJVERHEID. *Industrie minière.*I. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. Gouvernemensexploitatie. Banka. Aan het Gouvernement geleverd in het werkjaar 1899/1900 en in de voorafgaande werkjaren.

Exploitations du Gouvernement à Banca. Quantités livrées au Gouvernement.

Bron: K. V.

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. <i>Mines contrôlées.</i>			Particuliere ontginningen. <i>Expl. privées.</i>			Verwerking van afval. <i>Déchets.</i>		Totaal der leveringen <i>Total du produit (picols.)</i>
	Aantal mijnen. <i>Mines.</i>	Gem. Aantal werklieden. <i>Ouvr.</i>	Productie in picols. <i>Produit (picols.)</i>	Aantal ontg. <i>Mines.</i>	Gem. Aantal werklieden. <i>Ouvr.</i>	Productie in picols. <i>Produit (picols.)</i>	Gem. Aantal inleveraars. <i>Ouvr.</i>	Productie in picols. <i>Produit (picols.)</i>	
Muntok	5	557	5 792	26	457	3 148	12	418	9 359
Djeboes	14	987	11 449	23	205	1 921	16	474	13 544
Blinjoe	15	1 924	31 363	56	817	10 637	25	1 093	43 093
Soengeiliat	39	2 311	29 231	25	244	2 127	8	499	31 857
Merawang	11	1 346	15 440	—	—	—	—	—	15 440
Pangkalpinang	17	2 170	34 049	6	114	1 215	6	872	36 136
Soengeislan	8	861	9 623	23	260	2 364	—	—	11 987
Koba	9	886	9 741	4	45	184	—	—	9 925
Tobaali	9	1 065	14 314	5	20	319	—	—	14 633
Tot. 1899/1900.	127	12 107	160 702	168	2 162	21 916	67	3 357	185 974
" 1898/99 ...	120	12 002	167 369	163	2 148	22 793	62	2 812	192 973
" 1897/98 ...	105	10 830	139 254	175	2 253	20 615	78	3 673	163 541
" 1896/97 ...	105	11 310	127 560	215	2 069	18 244	61	2 318	148 122
" 1895/96 ...	101	10 349	140 721	167	2 010	21 008	94	7 469	169 198
" 1894/95 ...	100	10 148	108 555	159	1 647	15 738	104	5 658	129 951
" 1893/94 ...	100	9 114	99 521	138	1 231	14 683	83	5 309	119 513
" 1892/93 ...	96	8 381	99 194	157	1 353	15 680	128	6 862	121 736
" 1891/92 ...	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
" 1890/91 ...	92	6 588	70 819	233	2 226	26 948	159	9 423	107 190

Bron: K. V.

2. Particuliere exploitaties. *Exploitations privées*

Jaren. <i>Années.</i>	Billiton.			Riouw (Singkep).	
	Aantal mijnen in bewerking geweest. <i>Mines en expl.</i>	Gemiddeld aantal mijnwerkers. <i>Ouvriers, chiffre moyen.</i>	Productie in picols. <i>Production (picols.)</i>	Gemiddeld aantal werklieden. <i>Ouvriers, chiffre moyen.</i>	Productie in picols. <i>Production (picols.)</i>
1890/91 ...	94	8 644	97 693	—	420
1891/92 ...	92	8 670	96 230	250 ¹⁾	1 393
1892/93 ...	91	8 130	85 586	667	2 746
1893/94 ...	89	8 120	85 451	1 326	4 313
1894/95 ...	90	8 390	83 809	1 288	13 012
1895/96 ...	89	8 690	93 521	1 476	16 110
1896/97 ...	85	8 150	89 354	1 837	12 108
1897/98 ...	85	7 611	89 046	1 658	10 931
1898/99 ...	82	7 553	93 603	2 032	10 836
1899/1900	80	7 134	81 020	1 750	9 533

¹⁾ Chineezen; daaronder niet begrepen enkele inlanders. *Non compris quelques indigènes.*

II. STEENKOLENPRODUCTIE DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Production de houilles des principales entreprises.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Mijnconcessie Sedan Rembang. <i>Concession Sedan Rembang.</i>	Concessie Ba- hangan. (Pa- lembang).	Ombiliënkolenvelden op Sumatra. <i>Houillères d'Ombilië à Sumatra.</i>	Concessie aan de Mahakkam rivier (Borneo). <i>Houillères près de la rivière Mahakkam (Bornéo).</i>	Inlandsche ontginning op W. Borneo. <i>Exploitation indigène à Bornéo (Ouest).</i>
	ton	ton	ton	ton	ton
1890	—	—	—	5 489	*
1891	1 240	—	—	6 778	*
1892	47 075	—	1 758	20 034	2 285
1893	—	—	46 075	18 830	2 050
1894	2 124	—	72 451	21 436	730
1895	798	—	107 942	19 559	550
1896	—	68	126 284	15 400	350
1897	—	113	142 850	± 20 000	300
1898	—	89	149 434	15 221	300
1899	—	206	181 325	3 910	195

III. PRODUCTIE VAN PETROLEUM IN DUIZENDTALLEN LITERS.

Production de pétrole en milliers de Litres.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	a. ruw. <i>brut.</i> b. geraff. <i>raff.</i>	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899
Semarang.....	a.	—	—	—	—	—	—	—	—	23	1 183
Rembang.....	a.	—	—	—	—	—	—	22 951	47 147	57 591	62 208
Soerabaja.....	b.	968	2862	8922	9 859 ¹⁾	15 689	18 891	21 782	23 235	35 050	34 410 ²⁾
Palembang.....	a.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26 233
Oostk. v. Sum... Borneo Z. O.....	b.	—	4536	5209	14 429	37 546	48 033	66 654	172 557	207 434	75 529
	a.	—	—	—	—	—	—	—	—	4 ³⁾	30 ³⁾

1) Gedeeltelijk ook in 1892 gewonnen. *Partiellement produit en 1892.* 2) *Ruw. Brut.*

3) *Ton. Tonnes.*

IV. PRODUCTIE VAN ENKELE ANDERE DELFSTOFFEN. 1)

Production de quelques autres minéraux. 1)

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Goud ter Westkust van Borneo. <i>Or (Bornéo).</i>	Goud in Palembang. <i>Or (Palem- bang).</i>	Diamant ter Westkust van Borneo. <i>Diamant (Bornéo).</i>	Joodkoper te Soerabaja. <i>Jodure de cuivre. (Souabaya.)</i>	Bruinsteen in Djokjokarta. <i>Manganèse. (Djokjokarta.)</i>	Marmar in Kediri. <i>Marbre Kediri.</i>
1890	62 KG.	—	419 karaat	—	—	—
1891	94 "	—	2683 "	—	—	—
1892	98 "	—	1400 "	2110 KG.	—	—
1893	136 "	—	2168 "	2240 "	—	—
1894	112 "	—	2704 "	2395 "	1000 ton.	—
1895	111 "	—	± 2500 "	2436 "	600 "	—
1896	96 "	—	1435 "	2525 "	3000 "	50 M ³
1897	98 "	—	1190 ²⁾ "	2762 "	5200 "	100 "
1898	119 "	—	1950 ²⁾ "	2623 "	4800 "	—
1899	103 "	10 KG. 3)	1972 ²⁾ "	2346 "	1388 "	—

1) In de residentie Manado werd nog in 1896, 1897, 1898 en 1899 resp. 140 088, 247 500, 122 000 en 280 000 KG. gouderts gevonden dat verkocht werd tegen een goudgehalte in 1896 van 2½ o. z. en 1897 tegen 70 (over 1898 is daaromtrent niets vermeld), en in 1899 tegen 80 gram per ton erts. Bovendien 3 005 000 KG. armer erts in 1899. *De plus dans les années 1896, 1897, 1898 et 1899 resp. 140 088, 247 500, 122 000 et 280 000 KG. de minéral aurifère dans Ménado.*

2) Vervoerd. *Transportés.* 3) Bovendien 58 KG. zilver. *De plus 58 KG. d'argent.*

B. LANDBOUW. Agriculture.

a. Landbouw voor eigen rekening der bevolking in de gouvernementlanden van Java en Madoera.

*Cultures à Java et Madouira pour compte des indigènes.*I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTONGEN VOOR GEREDELDE CULTUUR ¹⁾ (BOUWS). ²⁾
Bron: K. V. *Total terrains en culture indigène (bahoes).*

Jaren. <i>Années.</i>	Sawahs van levend water voorzien. <i>Rizières arrosées par des eaux vives.</i>	Sawahs van regen afhankelijk. <i>Rizières arrosées par les pluies seules.</i>	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). <i>Rizières dans les marais.</i>	Tegalvelden. <i>Rizières sèches.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1880 ³⁾	1 493 137	817 333	46 345	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1893	1 688 021	1 028 993	53 719	852 597	3 623 330
1894	1 745 925	1 001 817	49 151	870 301	3 667 194
1895	1 753 201	1 018 517	49 060	888 215	3 708 993
1896	1 725 564	1 048 054	50 833	896 314	3 720 765
1897	1 751 401	1 039 174	49 656	931 382	3 771 513
1898	1 767 781	1 081 345	54 404	1 004 203	3 907 733
1899	1 782 945	1 064 119	48 265	1 067 700	3 963 029

¹⁾ Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen. ²⁾ 7096.5 M².
*Non comprises les terres bordées de plantes surannées.*³⁾ Voor Madoera alleen de Afdelingen Pamekasan en Soemenep.II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). ¹⁾ *Total des terres cultivées (bahoes).* ²⁾

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>		Met padi. <i>Riz.</i>		Met eenig ander gewas. <i>Autr. plantes.</i>	
		als eerste gewas. <i>1e récolte.</i>	als tweede gewas. <i>2e récolte.</i>	als eerste gewas. <i>1e récolte.</i>	als tweede gewas. <i>2e récolte.</i>
1892	Java.....	2 593 760	217 211	682 066	1 285 702
	Madoera.....	100 252	1 671	245 335	152 635
1893	Java.....	2 622 878	193 910	704 008	1 281 215
	Madoera.....	104 207	1 109	246 599	178 565
1894	Java.....	2 664 432	184 442	740 979	1 334 071
	Madoera.....	103 819	1 248	245 682	158 109
1895	Java.....	2 696 847	224 446	755 049	1 209 750
	Madoera.....	105 409	806	248 985	159 872
1896	Java.....	2 703 016	170 725	731 080	1 306 788
	Madoera.....	102 712	418	252 152	123 302
1897	Java.....	2 764 734	186 935	775 534	1 459 626
	Madoera.....	107 399	405	253 644	140 902
1898	Java.....	2 811 265	197 871	830 037	1 474 852
	Madoera.....	116 267	77	237 160	150 265
1899	Java.....	2 832 211	211 190	942 799	1 503 528
	Madoera.....	117 236	636	236 359	170 187

¹⁾ Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn. *Y comprises les terres qui ne sont pas régulièrement cultivées.*III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL VAN JAVA. *Têtes de bétail à Java.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Buffels. <i>Buffles.</i>	Runderen. <i>Boeufs.</i>	Paarden. <i>Chevaux.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. ¹⁾ <i>Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.</i>
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1890	2 634 100	2 353 400	534 700	5 522 200	234
1891	2 629 900	2 394 500	536 000	5 560 400	233
1892	2 653 500	2 415 800	533 100	5 602 400	234
1893	2 677 100	2 459 400	528 800	5 665 300	230
1894	2 649 600	2 513 100	520 500	5 683 200	227
1895 ²⁾	2 643 223	2 572 231	485 567	5 701 021	225

¹⁾ Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.²⁾ Latere gegevens ontbreken. *Les données pour les années depuis 1895 font défaut.*

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEDE AANPLANT) ZIJN BEPLANT GEWEEST.

Répartition par provinces des terres (en bahoss), dont la culture (1e et 2e récolte) a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Padi. <i>Riz.</i>	Andere eenjarige gewassen. <i>Autres plantes annuelles.</i>				Totaal. <i>Total.</i>
		Suikerriet. <i>Canne à sucre.</i>	Indigo.	Tabak. <i>Tabac.</i>	Djagrang, Katjang, Kapas en diverse voedinggewassen. <i>Mais, Arachis, Coton et des plantes alimentaires div.</i>	
Bantam.....	114 074	378	45	68	14 806	15 297
Batavia.....	889	—	—	—	241	241
Krawang.....	59 318	20	—	—	2 627	2 647
Preang.-Reg..	403 061	5 985	161	12 076	235 503	253 725
Cheribon.....	201 773	12 599	1 323	1 968	76 889	92 779
Tegal.....	148 785	9 438	405	1 305	80 137	91 285
Pekalongan ..	65 392	4 520	2 475	708	48 882	56 585
Semarang	247 076	6 399	2 273	8 348	190 883	207 903
Japara.....	115 519	12 354	2 941	559	76 160	92 014
Rembang.....	216 627	1 409	2 972	24 235	179 529	208 145
Soerabaja	256 275	27 192	5 193	4 898	176 726	214 009
Pasoeroean...	95 773	13 261	2 233	4 334	162 571	182 399
Probolinggo..	49 669	14 144	569	2 941	116 876	134 530
Bezoeki.....	98 390	12 353	679	29 965	139 820	182 817
Banjoemas....	171 578	3 559	2 014	19 358	91 867	116 798
Bagelen.....	191 808	1 339	1 843	10 344	142 746	156 272
Kadoe.....	105 126	184	158	13 704	100 308	114 354
Madioen.....	173 301	7 732	1 225	3 493	117 086	129 536
Kediri.....	149 674	17 519	7 484	10 183	132 954	168 140
Madoera.....	106 842	1 262	863	3 411	388 433	393 969
Totaal 1899..	2 970 950	151 647	34 856	151 891	2 475 044	2 813 445
1898..	2 973 118	140 784	28 448	144 477	2 312 466	2 626 175
1897..	2 799 957	131 368	29 547	137 319	2 296 624	2 594 858
1896..	2 759 224	121 914	31 001	147 960	2 054 895	2 355 770
1895..	2 940 286	127 974	34 418	101 165	2 042 650	2 306 207
1894..	2 893 781	120 892	30 988	134 865	2 175 552	2 462 297
1893..	2 717 844	121 153	30 359	132 026	2 091 956	2 375 494
1892..	2 772 317	95 989	26 746	138 991	2 069 572	2 331 298
1891..	2 518 038	90 170	28 224	119 102	1 867 612	2 105 108
1890..	2 507 744	88 295	28 685	102 935	2 038 770	2 258 685

b. Landbouw voor rekening van het gouvernement en particulieren.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn; voor de jaren na 1892 wordt dit echter niet altijd medegedeeld. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il n'a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entreprises qui n'avaient pas encore de production.*

I. BOUWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1899.

Bron: K. V.

Terres en Culture, 1899.

Gewesten. Provinces.	Gronden in de Gouvernementslanden ¹⁾ <i>Terres du Gov.</i>						Landen aan particulieren in eigendom afgestaan.		Gronden door Vorsten en rijks- grooten aan Europeanen afgestaan.	
	Gouv. Kinaplant- soenen. <i>Plantations de quinquina du Gov.</i>		Van de be- volking ingehuurd. ²⁾ <i>Loué des indigènes.</i>		Door het Gouv. aan par- ticulieren in huur of erfp. afgestaan. ³⁾ <i>Cédé en bail ou emphytéose</i>		<i>Domaines particuliers.</i>		<i>Terres cédées par les princes indig.</i>	
	Plantsoenen. <i>Plantations.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>	Onderneming. <i>entreprises.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>	Onderneming. in werking. <i>Expl. en act.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Landen. <i>Terres.</i>	Bouws. ⁵⁾ <i>Bahoes.</i>	Ondern. <i>Entrepr.</i>	Bouws. <i>Bahoes</i>
Java.										
Bantam.....	—	—	—	—	10	655	2	42 791	—	—
Batavia.....	—	—	—	—	1	273	339	848 235	—	—
Krawang....	—	—	—	—	6	930	2	386 080	—	—
Preanger....	8	1 210	33 (29)	2 428	143 (141)	39 395	—	—	—	—
Cheribon....	—	—	21	7 985	6	865	2	257 240	—	—
Tegal.....	—	—	11	7 205	3	490	1	3 719	—	—
Pekalongan..	—	—	1	3 784	21 (19)	5 894	—	—	—	—
Semarang....	—	—	4	2 561	42	13 647	40	20 500	—	—
Japara.....	—	—	11	6 519	10	2 237	2	2 008	—	—
Rembang....	—	—	1	*	—	—	—	—	—	—
Soerabaja....	—	—	37	23 817	9	2 437	45	6 864	—	—
Paseroean....	—	—	22 (20)	7 420	73 (71)	48 610	1	851	—	—
Probolinggo..	—	—	16	8 618	21	16 268	—	—	—	—
Beoeki.....	—	—	13	7 217	61	20 948	—	—	—	—
Banjoemas... Bagelen.....	—	—	4	2 554	4	740	—	—	—	—
Kadoe.....	—	—	1	618	2 (1)	873	—	—	—	—
Madioen.....	—	—	—	—	12	1 511	—	—	—	—
Kediri.....	—	—	7 (6)	3 819	19	4 920	—	—	—	—
Soerakarta... Djokjokarta..	—	—	30 (28)	13 134	102 (94)	41 109	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	131	269 789 ⁵⁾
	—	—	—	—	—	—	—	—	48	92 040 ⁵⁾
Totaal Java..	8	1 210	210 (201)	97 678	545 (530)	194 554	434	1568 318	179	361 829 ⁵⁾
Sumatra.										
Padang Ben..	—	—	—	—	9 (7)	44	—	—	—	—
„ Bovenl..	—	—	—	—	17	3 895	1	*	—	—
Tapanoeli... Benkoelen... Lamp.-distr.. Palembang... Oostkust.... Riouw..... Borneo w.... Borneo z.o... Celebes en o.. Res. Menado.. „ Amboina.. Ternate..... Timor.....	—	—	—	—	1	*	—	—	—	—
	—	—	—	—	2	370	—	—	—	—
	—	—	5 (4)	820	6	1 833	—	—	—	—
	—	—	—	—	6	1 511	—	—	—	—
	—	—	—	—	1	20	—	—	169	426 326 ⁵⁾
	—	—	—	—	—	—	—	—	5 (3)	574
	—	—	—	—	—	—	—	—	5 (2)	572
	—	—	13 (4)	930	15 (12)	228	—	—	15	52 640 ⁵⁾
	—	—	—	—	3	319	—	—	—	—
	—	—	—	—	6	2 159	—	—	2 (1)	99
	—	—	—	—	6 (5)	593	* ⁴⁾	*	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1 200
	—	—	—	—	—	—	1	*	1	12

¹⁾ De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

²⁾ Betreft alleen de suiker- en indigo-ondernemingen benevens de op zich zelf staande bibiet-ondernemingen.

³⁾ Betreft alleen die ondernemingen waarvan hetzij de beplante oppervlakte hetzij de productie werd vermeld.

⁴⁾ Het aantal notenperken op de Banda-eilanden die hiertoe kunnen gerekend worden bedroeg 34.

⁵⁾ Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in dit jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven.

II. UITGESTREKTHEID DER GRONDEN OP JAVA DOOR INLANDERS VERHUURD AAN LANDBOUW-INDUSTRIEELN, MET OPGAVE VAN DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.
Superficie des terrains à Java cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitgestrektheid in bouws. <i>Superficie en bahoes.</i>	Waarvan voor de teelt van: <i>Dont pour la culture de:</i>			Voor de oprichting van gebouwen. <i>Constructions de bâtimens.</i>	Aantal geregistreerde overeenkomsten. <i>Nombre des contrats enregistrés.</i>	Aantal huurders. <i>Nombre des entrepreneurs.</i>	
		Suikerriet. <i>Canne à sucre.</i>	Padi en 2e gewassen. <i>Padi et 2es récoltes.</i>	Andere gewassen. <i>Autres plantes.</i>			Europeanen. <i>Européens.</i>	Vr. Oosterlingen. <i>Orientaux étrangers.</i>
1890	105 984	69 055	6 023	30 784	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653	4 880	11 243	80	2 903	38	23
1892	107 359	90 779	5 245	11 290	45	3 179	66	28
1893	113 036	93 485	6 913	12 576	62	6 289	56	17
1894	154 867	104 425	8 597	41 793	52	33 330	109	26
1895	121 340	101 402	5 457	14 416	65	17 323	152	46
1896	114 071	101 515	1 829	10 625	102	23 211 ¹⁾	465	323
1897	132 297	116 936	2 158	13 152	51	31 706	380	320
1898	177 337	127 223	2 186	47 890	38	52 970	419	283
1899	185 801	171 453	2 161	12 072	115	36 142	547	238

¹⁾ Te beginnen met 1 Maart 1896 is registratie verplicht gesteld voor alle overeenkomsten.
À commencement de Mars 1896 l'enregistrement est devenu obligatoire pour tous les contrats.

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA DOOR HET GOVERNEMENT IN HUUR OF IN ERFPACHT AFGESTAAN NAAR DE SOORT DER ONDERNEMERS.

Total des terres cédées en bail ou en emphytéose par le Gouvernement.

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Naaml. Venn. of Europeanen. <i>Sociétés anon. ou Européens.</i>		Chineezcn. <i>Chinois.</i>		Chineezcn en Europeanen. <i>Chinois et Europ.</i>		Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Totaal. <i>Total.</i>	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. <i>Bahoes.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bouws. ¹⁾ <i>Bahoes.</i>
Bantam	13	7 702	3	182	—	—	—	—	16	7 884
Batavia	1	406	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang	8	1 882	3	967	—	—	—	—	11	2 849
Preanger	217	108 327	15	4 782	—	—	—	—	232	113 109
Cheribon	4	2 218	2	409	—	—	—	—	6	2 627
Tegal	6	1 860	2	249	—	—	—	—	8	2 109
Pekalongan	20	10 912	3	1 795	—	—	—	—	23	12 707
Semarang	45	20 687	3	1 278	—	—	1	39	49	22 004
Japara	11	4 164	—	—	—	—	—	—	11	4 164
Soerabaja	18	8 046	—	—	—	—	—	—	18	8 046
Pasoeroean	82	74 869	1	1 178	—	—	—	—	83	76 046
Probolinggo	33	28 338	1	237	—	—	—	—	34	28 575
Bezoeki	124	149 979	1	28	—	—	1	300	126	150 307
Banjoemas	7	4 576	—	—	—	—	—	—	7	4 576
Bagelen	2	1 674	—	—	—	—	—	—	2	1 674
Kadoe	11	3 012	3	657	—	—	—	—	14	3 669
Madioen	20	9 218	4	1 469	—	—	1	30	25	10 717
Kediri	163	114 790	11	5 793	—	—	3	956	177	121 539
Totaal 1899	785	552 660	52	19 024	—	—	6	13 25	843	573 009
Total 1898	752	510 559	46	17 154	—	—	5	850	803	528 563
1897	729	482 955	45	18 244	—	—	6	1 732	780	502 931
1896	711	465 387	47	17 569	—	—	6	1 732	764	484 688
1895	703	441 358	45	17 760	—	—	6	1 889	754	461 107
1894	672	402 501	48	18 425	2	193	5	1 854	727	423 573
1893	617	368 772	47	18 040	1	199	4	1 470	669	388 481
1892	594	343 359	46	17 912	1	132	4	1 470	645	362 873
1891	552	312 100	41	15 444	2	633	4	1 486	599	329 653
1890	565	297 215	44	15 615	3	1 012	5	2 019	617	315 861

¹⁾ Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws, waarvan bleek dat zij voor den landbouw werden bestemd, zie de tabel op pag. 52. *Pour le nombre de bahoes destinés à l'agriculture voir pag. 52.*

IV. UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. ¹⁾
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
 Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Toebeh. aan Europ. <i>Européens.</i>		Toebeh. aan Chin. <i>Chinois.</i>		Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. <i>Autr. orient. étr. ou indig.</i>	
	Aantal bouws.	Verpondings- waarde.	Aantal bouws.	Verpondings- waarde.	Aantal bouws.	Verpondings- waarde.
	<i>Etendue en bahoes.</i>	<i>Val. imposable × f 1000.</i>	<i>Etendue en bahoes.</i>	<i>Val. imposable × f 1000.</i>	<i>Etendue en bahoes.</i>	<i>Val. imposable × f 1000.</i>
Bantam.....	42 791	900	—	—	—	—
Batavia.....	573 205	26 980	257 141	9 957	17 889	1 870
Krawang.....	386 080	3 613	—	—	—	—
Cheribon.....	257 240	2 949	—	—	—	—
Tegal.....	3 749	424	—	—	—	—
Semarang.....	14 264	1 315	6 006	1 950	230	98
Japara.....	1 900	95	108	38	—	—
Soerabaja.....	589	284	5 779	2 822	496	271
Pasoeroean.....	851	255	—	—	—	—
Totaal. <i>Total.</i> 1899	1 280 669	36 814	269 034	14 767	18 615	2 238
1898	1 280 317	36 770	269 382	14 807	18 619	2 252
1897	1 180 607	30 745	368 810	20 934	18 907	2 472
1896	1 179 706	30 612	368 818	20 939	19 813	2 604
1895	1 182 705	32 037	365 714	18 161	19 918	2 448
1894	1 113 533	29 150	434 792	22 583	20 524	1 903
1893	1 112 909	29 121	435 288	22 572	20 770	2 030
1892	1 112 127	29 091	435 804	22 431	20 740	2 012
1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 731	2 051
1890	1 113 092	29 037	435 080	22 510	20 373	2 462

¹⁾ Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds. *Depuis 1816 l'étendue totale de ces domaines n'est pas modifiée.*

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur.

Bron: K. V. *Transition de la culture de sucre du Govet. à la culture libre.*

Oogstjaar. <i>Années.</i>	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. <i>Terres du Govet. en bahoes.</i>	Vrije velden der bevolking in bouws. <i>Terres louées des indigènes. en bahoes.</i>	Oogstjaar. <i>Années.</i>	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. <i>Terres du Govet. en bahoes.</i>	Vrije velden der bevolking in bouws. <i>Terres louées des indigènes. en bahoes.</i>
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891 ¹⁾	2 721	35 791

¹⁾ Laatste jaar van de bebouwing van suikervelden op hoog gezag. *Aboli.*

2. Ontwikkeling der vrije suikercult. op Java (op contr. met de bevolk. berustende)
Développement de la culture de sucre à Java par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Getal werkende fabrieken. <i>Usines.</i>	Aanplant bouws. <i>Nombre des bahoes cultivés.</i>	Productie. Hoofdsuiker. <i>Production. Picols. ¹⁾</i>	Gemiddeld per bouw. ²⁾ <i>Moyenne par bahoe.</i>
1875	44	3 748 (16)	233 304 (40)	
1881	42	10 031 (42)	528 420 (41)	52,88
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26
1892	147	67 087 (145)	5 694 516 (145)	83,88
1893	152	74 295 (150)	6 609 765	88,61
1894	154	77 663 (153)	6 682 952	86,05
1895	152	80 847 (151)	7 475 598 (151)	92,47
1896	148	79 300 (147)	6 813 857	85,92
1897	148	79 989 (147)	7 308 502	91,86
1898	148	83 463 (146)	9 351 492	110,90
1899	144	87 948 (142)	9 792 957	110,91

¹⁾ De picol à 61,76 KG. ²⁾ Berekend over de oppervlakte van de geslaagde velden voor zoover deze bekend is. *Calculée sur les terres réussies.*

3. Suiker-productie (in picols) in 1899 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vorige jaren.

Production du sucre, (picols) par provinces.

Bron K. V.

Gewesten. Provinces.	Ondernemingen op van de bev. ge- huurde gronden. <i>Terres louées de l'indigène.</i>		Ondern. op gronden, door het Gouvt. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. <i>Terres cédées par le Gouvt. et les princes indigènes.</i>		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. <i>Domaines particuliers.</i>		Totaal der productie. <i>Production totale.</i>						
	Onderne- mingen. <i>Pabrikas.</i>	Productie. Hoofdsuik. <i>Production.</i>	Onderne- mingen. <i>Pabrikas.</i>	Productie. <i>Production.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie. <i>Production.</i>	1899.	1898.	1897.	1896.	1895.	1894.	1893.
Bantam	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*	*	*	
Batavia	—	—	—	—	11	11 710	11 710	9 366	8 066	9 510	13 765	18 032	17 877
Krawang	—	—	—	—	1	520	520	108	680	—	22	60	48
Preang. Reg.	—	—	1	*	—	—	*	—	*	40	—	128	—
Cheribon	13	659 527	4(2)	125 191	—	—	784 718	846 688	555 135	582 311†	587 362	442 770	468 513
Tegal	10	853 321	—	—	1	59 200	912 521	871 739	640 384†	649 081	678 771	660 661	629 450
Pekalongan	4	307 334	1	*	—	—	307 334†	311 421	266 107	230 910	244 233	255 397	220 579†
Semarang	3	249 000	1	*	—	—	249 000†	299 004	214 988†	201 294	249 625†	215 615†	244 970†
Japara	11	761 850	—	—	—	—	761 850	740 020	567 921†	564 845	613 699†	553 042†	524 939
Rembang	—	—	—	—	—	—	—	13 541	14 000	14 000	63 000	44 892	52 829
Soerabaja	37	2 897 690	1	*	4	15 835	2 913 525†	2 677 144†	2 094 708†	1 927 152	2 149 153	1 982 965†	2 034 333†
Pasoeroean	16	702 027	2(1)	50 091	1	25 530	777 648	716 540	545 647	558 059	588 618†	506 326†	573 595
Probolinggo	14	834 728	—	—	—	—	834 728	833 842	690 312†	634 488	747 390†	671 537†	709 521†
Bezoeki	13	747 630	1	*	—	—	747 630†	694 831	603 731†	552 672	551 144†	475 606†	446 731†
Banjoemas	4	326 848	—	—	—	—	326 848	334 820	295 105	222 619	231 024	144 762	153 580
Bagelen	1	55 487	—	—	—	—	55 487	64 000	83 720	58 006	74 401	73 164	34 129
Madioen	6	447 058	—	—	—	—	447 058	406 198	284 745	261 924	279 844	246 315	232 695
Kediri	12	950 457	5(4)	282 061	—	—	1 232 518	1 100 668	760 949	671 089	772 131	573 149	579 544
Soerakarta	—	—	20	741 158	—	—	741 158	678 555	585 307	502 940	496 189	403 375	427 185
			2 2)	114 065	—	—	114 165	105 488	89 604	91 281	91 318	87 504	72 130
Djokjokarta	—	—	3	847 000	—	—	847 000	836 286	759 714	717 841	773 399	717 938	699 280
Totaal	144 ¹⁾	9 792 957	16(7) ³⁾ 45 ⁴⁾	457 313 1 702 323	18	112 795	12 065 388†	11 540 261†	9 154 539†	8 450 062†	9 225 028†	8 073 238†	8 121 928†

¹⁾ Hieronder 14 in handen van Chineezen en 1 in handen van Europ. en Chin. ²⁾ Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorische huis. ³⁾ Totaal der huur of erfpachtondernemingen. ⁴⁾ Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

VI. KOFFIECULTUUR VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises.*

1. Koffieprod. (in pic.) van 1899 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren.

Bron: K. V.

Cafés produits (picols), par provinces.

56

 VOLKSNUTVERHEID. *Industrie.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Gouvts. cultuur, (door de pakhuizen uitgeleverd.) <i>Culture du Gouvernement.</i>	Vrije cultuur der bevolk. ¹⁾ <i>Culture libre des indigènes.</i>	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. ⁴⁾ <i>Cultures des terrains cessionnés.</i>		Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. ⁴⁾ <i>Cultures sur domaines part.</i>		Totalen der gouvernementsproductie ⁵⁾ in <i>Totaux de la production du gouvernement.</i>									
			Ondern. <i>Entrepr.</i>	Pro-ductie.	Land. <i>Terres.</i>	Pro-ductie.	1898.	1897.	1896.	1895.	1894.	1893.	1892.	1891.	1890.	
<i>a. Java.</i>																
Bantam	—	—	7 (5)	906	1	330	—	—	—	—	228	5 960	1 067	528		
Batavia	—	—	1	*	62 (51)	30 182	—	—	—	—	—	—	—	—		
Krawang	—	300	5 (4)	431	1	17 160	—	—	—	214	34	708	122	37		
Preanger	39 403	—	76 (66)	22 161	—	—	23 332	119 489	71 267	80 773	77 657	24 449	200 958	64 869	28 041	
Cheribon	887	—	3 (2)	476	—	—	550	2 389	1 207	2 092	2 664	728	8 006	4 166	693	
Tegal	10 597	—	2 (1)	6	1	47	5 886	46 874	17 461	32 333	23 042	2 559	58 567	25 006	9 438	
Pekalongan	2 633	—	15 (12)	4 004	—	—	1 400	9 432	3 688	6 482	3 661	291	14 783	6 108	1 782	
Semarang	7 360	—	34 (29)	26 814	2	160	3 163	7 386	5 055	6 988	10 087	412	18 707	15 592	3 117	
Japara	—	36	2 (1)	235	—	—	—	—	—	—	—	36	1 466	1 310	110	
Soerabaja	1 117	—	8 (7)	5 378	—	—	840	1 651	1 021	2 277	1 800	1 846	3 346	2 806	1 206	
Paseroean	102 537	—	73 (65)	213 511	—	—	38 283	205 076	119 367	136 072	184 221	22 317	269 113	177 448	32 610	
Probolinggo	14 465	—	20 (19)	29 545	—	—	8 602	27 273	18 148	19 356	21 241	5 481	33 037	25 714	6 734	
Bezoeki	6 699	—	52 (43)	58 877	—	—	3 367	15 035	9 163	9 771	14 908	2 607	23 492	21 036	3 777	
Banjoemas	983	—	2	*	—	—	441	8 097	1 838	2 076	1 608	433	12 103	695	281	
Bagelen	591	—	1	6	—	—	237	2 198	894	1 152	1 064	274	5 950	1 282	398	
Kadoe	1 304	—	11 (9)	1 616	—	—	518	4 367	1 932	3 374	4 713	239	13 273	5 961	1 214	
Madioen	4 812	—	8 (6)	4 286	—	—	2 158	16 387	5 651	1 011	10 114	3 450	14 323	10 357	2 884	
Kediri	1 924	—	93 (85)	95 145	—	—	913	6 539	2 252	3 095	1 812	497	6 116	4 443	376	
Soerakarta	2 704	—	64 (63)	39 113	—	—	1 531	2 048	4 529	3 881	5 203	3 189	2 875	13 066	2 460	
Djokakarta	852	—	10	1 652	—	—	510	128	266	—	—	—	—	—	—	
Totaal Java	198 858	336	413 (355) ²⁾ 74 (73) ³⁾	463 396 40 765	67 (56)	47 879	91 731	474 366	263 739	319 839	364 009	69 070	692 784	381 048	95 686	
<i>b. Buitenbezitting.</i>																
Sumatra Pad. Bov.	41 766	} 700	17 (15)	7 517	—	—	32 537	26 352	39 900	30 980	19 934	45 120	49 035	35 723	51 744	
Tapanoeli	4 889		1	*	—	—	—	6 077	5 309	5 515	7 899	5 192	8 100	8 486	7 419	10 439
Pad. Benedenland.	1 901		1	*	—	—	—	1 728	1 726	1 630	2 016	912	3 563	2 258	1 900	2 867
Sumatra Oost.	—	—	—	—	21	8 077	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Benkoelen	—	—	2	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lamp. distr.	—	—	6 (3)	2 550	1	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Palembang	—	13 400	4	5 606	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Celebes en O.	—	16 900	1	212	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Minahassa	—	—	5 (4)	1 193	—	—	652	4 783	5 478	1 686	726	3 705	7 256	4 114	960	
Overige gewesten.	—	20 800	4 (2)	18	16 (2)	610	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tot. Ned. Indië.	247 414	59 136	528 (459)	521 817	105(80)	56 966	132 726	512 536	316 262	362 420	390 773	129 558	759 807	430 204	161 696	

1) Omtrent deze cultuur op Java zijn de opgaven nog zeer onvolledig; voor de buitenbezitt. kunnen slechts uitvoercijf. worden medegedeeld. 2) Totaal der gronden in huur of erfpacht. 3) Totaal der Vorstenlanden. 4) Op de buitenbez. van de bevolk. ingehuurd, of krachtens door Inl. Bestuurders verleende concessien. 5) De totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particul. productie.

2 Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië. *Production de café (picole) dans les Indes Néerl.*

Bron: K. V. ¹⁾

Jaren. <i>Années.</i>	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements-koffie. ²⁾ <i>Culture du Gouvernement.</i>	Java. Particuliere koffie. <i>Culture privée.</i>			Sumatra.		Celebes. ¹⁾	
		Grond. d. h. Gouvt. in h. of erf. afgest. <i>Terres en emphytéose.</i>	Eigendomsgronden. ³⁾ <i>Terres en propriété.</i>	Huurgronden in de Vorstenlanden. ³⁾ <i>Terr. en bail dans les „Vorstenlanden.“</i>	Gouvernements-koffie. ²⁾ <i>Culture du Gouvernement.</i>	Koffie van erfpachtsgronden. ²⁾ <i>Culture sur terr. emphytéotiques.</i>	Gouvernements-koffie. ²⁾ <i>Culture du Gouvernement.</i>	Koffie van erfpachtsgronden. ²⁾ <i>Culture sur terr. emphytéotiques.</i>
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000
1892	693 000	315 000	21 000	13 000	60 000	14 000	7 000	3 000
1893	69 000	121 000	13 000	9 000	57 000	13 000	4 000	2 000
1894	364 000	425 000	24 000	23 000	26 000	6 000	1 000	2 000
1895	320 000	332 000	27 000	18 000	41 000	11 000	2 000	3 000
1896	264 000	392 000	35 000	25 000	47 000	11 000	5 000	3 000
1897	474 000	486 000	35 000	19 000	33 000	16 000	5 000	4 000
1898	92 000	171 000	35 000	22 000	40 000	15 000	1 000	2 000
1899	199 000	463 396	48 000	41 000	49 000	16 000	—	1 000

¹⁾ Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aantekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie“ voor zoover betreft de gouvernementen-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de jaren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. ²⁾ Bij de pakhuizen ingeleverd. ³⁾ Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN.
Bron: K. V. *Production de quinquina, par provinces.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Van Gouvernements-plantsoenen. <i>Plantations du Gouv.</i>		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouv. in erfpacht afgestaan. <i>Terrains emphytéotiques.</i>		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. <i>Cultures sur domaines privés.</i>	
	Produc. plantsoenen. <i>Plantat.</i>	Productie in K.G. <i>Kilogr. produits.</i>	Ondernemingen. <i>Entreprises.</i>	Productie in K.G. <i>Kilogr. produits.</i>	Produc. landen. <i>Plantat.</i>	Productie in K.G. <i>Kilogr. produits.</i>
Bantam.....	—	—	1	5 332	—	—
Batavia.....	—	—	—	—	4	278 948
Krawang.....	—	—	—	—	1	294 465
Preanger.....	8	399 496	63 (53)	3 426 755	—	—
Cheribon.....	—	—	2	85 017	—	—
Pekalongan.....	—	—	6 (5)	162 834	—	—
Semarang.....	—	—	4	194 516	—	—
Pasoeroean.....	—	—	2 (1)	68 200	—	—
Bezoeki.....	—	—	1	*	—	—
Banjoemas.....	—	—	1	45 000	—	—
Bagelen.....	—	—	1	50 000	—	—
Kadoe.....	—	—	2	*	—	—
Kediri.....	—	—	2 (1)	52 000	—	—
Totaal 1899.	8	399 496	85 (69)	4 089 654	5	573 413
" 1898.	8	357 958	83 (61)	3 817 234	3	337 824
" 1897.	8	325 887	83 (58)	2 910 718	3	116 497
" 1896.	8	323 022	86 (53)	3 440 393 †	1	63 932
" 1895.	8	317 387	98 (62)	3 573 260	2	60 020
" 1894.	8	295 107	96 (58)	2 890 630	3 (2)	47 862
" 1893.	8	279 979	100 (67)	2 856 138	4 (3)	46 928
" 1892.	8	309 628	112 (71) 22	2 793 820	6 (2)	28 944
" 1891.	8	286 101	126 (69) 33	2 810 636	5	37 500
" 1890.	8	267 281	118 (54) 31	2 436 375 †	2	26 578

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIE. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*

1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1899, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Bron: K. V. *Kilogrammes de tabac produit, par provinces.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. <i>Terris louées des indigènes.</i>		Van ondernemingen op gronden door 't Gouv. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. <i>Terrains cessionnés.</i>		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>	
	Werkend. ondernemingen. <i>Exploit. en activité.</i>	Productie. <i>Produit.</i>	Werkende ondernemingen. <i>Exploit. en activité.</i>	Productie. <i>Produit.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie. <i>Produit.</i>
	Bladtabak. <i>Fenilles.</i>	Krossok. <i>Krossok.</i>		Bladtabak en Krossok. <i>Produit. Fenilles et Krossok.</i>		Bladtabak. <i>Fenilles.</i>
Java.						
Bantam.....	—	—	1	*	—	—
Batavia.....	—	—	—	—	4 (2)	52
Krawang.....	—	—	—	—	1	13 750
Semarang.....	—	—	—	—	1	3 135
Probolinggo.....	29 (23)	1 978 170	1	73 500	—	—
Bezoeki.....	16 (15)	7 935 500	8	172 450	—	—
Banjoemas.....	5	701 500	1	—	—	—
Kadoe.....	—	—	—	—	—	—
Kediri.....	3 (1)	1 240	1	6 820	—	—
Soerakarta.....	—	—	48	5 367 556 5)	—	—
Djokjokarta.....	—	—	10	1 347 163	—	—
Sumatra.						
Palembang.....	—	—	1	79 500	—	—
Deliincl. Padang en Bedagei...	—	—	59	12 450 507	—	—
Langkat.....	—	—	36	6 802 864	—	—
Serdang Tameang	—	—	23	3 305 828	—	—
Batoe Bara.....	—	—	6	478 022	—	—
Assahan.....	—	—	5	921 150	—	—
Borneo Z.O....	13 (8)	404 850	8 (7)	156 400	—	—
Tot. Java beh. Vorstenlanden..	53 (44)	10 616 410 4)	12 (11)	252 770	6 (4)	16 937
Vorstenlanden..	—	—	58	6 714 719	—	—
Sumatra.....	—	—	130	24 037 871	—	—
Borneo.....	13 (8)	404 850	8 (7)	156 400	—	—

1) Bij 1 onderneming is de krossok begrepen onder de bladtabak. 2) Idem van 5 ondernemingen. 3) Idem van 3 ondernemingen. 4) Zie de noten 1, 2 en 3. 5) Waaronder 103 350 K.G. op gronden toebehoorende aan het Mangkoe Négorische Huis.

Bron: K. V.

2. Tabaks-productie van Java. *Production de tabac à Java.*

Jaren. <i>Années.</i>	Op van de bevolking gehuurde gronden. <i>Terres louées de l'indigène.</i>			Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. <i>Terres emphytéotiques.</i>		Op landen, in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		Op gronden, door Vorsten afgestaan. ¹⁾ <i>Terres cédées par princes indigènes</i>	
	Werkende ondernemingen. <i>Exploitations en activité.</i>	Bladtabak. <i>Tabac en feuilles.</i> K. G.	Krossok. K. G.	Werkende ondernemingen. <i>Exploitations en activité.</i>	Productie. KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie. KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondernemingen. <i>Exploitations en activité.</i>	Productie. KG. <i>Kilogr. produits.</i>
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 232 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (4)	4 880	23	1 201 903
1892	46 (39)	2 964 500	3 985 000	15 (11)	126 250 †	4 (3)	15 125	28	1 421 342
1893	45 (42)	5 394 077	6 319 243	11 (10)	223 234	2	6 984	25	1 285 272
1894	49 (48)	3 930 109	4 681 155	11 (8)	77 000	3	6 285	30	1 581 585
1895	44	3 246 973	3 854 192	8 (4)	89 900	3	750	33	2 615 363
1896	41 (36)	5 853 500	4 320 500	9	213 375	7	7 688	33 (32)	2 964 950
1897	37 (36)	12 629 500		7	213 550	5	12 963	38	3 498 359
1898	47 (30)	7 590 800	5 333 300	8 (7)	194 340	5	20 090	50 (49)	5 280 045
1899	55 (46)	10 616 410	6 849 150	12 (11)	252 770	6 (4)	16 937	58	6 611 369

¹⁾ Hierin niet begrepen de productie der gronden toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche Huis.

Bron: K. V.

3. Tabaks-productie van Sumatra's Oostkust. *Production de tabac à Sumatra Est.*

Jaren. <i>Années.</i>	Deli en onderh. (Padang en Bedagei).		Langkat.		Serdang.		Batoe Bara.		Assahan.		Totaal. <i>Total.</i>	
	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>	Werkende ondern. <i>Expl. en activité.</i>	Productie in KG. <i>Kilogr. produits.</i>
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 669 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 ¹⁾ (165)	21 016 937
1891	(66)	10 416 128	(41)	5 031 071	(26)	2 903 561	(11)	697 125	(26)	1 488 717	(170)	20 536 601
1892	98 (59)	6 904 397	61 (32)	3 111 098	50 (20)	1 510 464	21 (7)	293 360	77 (17)	1 102 190	307 ¹⁾ (135)	12 921 509
1893	67 (57)	8 425 361	59 (31)	3 822 759	41 (14)	1 536 898	7 (5)	214 863	13 (11)	1 210 434	222 ¹⁾ (118)	15 210 315
1894	60 (56)	9 579 470	31 (30)	4 904 176	15 (11)	1 540 356	5 (3)	222 954	12 (11)	1 322 344	123 (111)	17 569 300
1895	60 (58)	10 525 139	33 (31)	4 673 070	14 (13)	1 457 721	3	304 785	7 (6)	1 115 200	116 (111)	18 075 915
1896	55 (54)	8 613 296	30	4 723 405	12	1 503 115	2	218 877	4	646 010	103 (102)	15 704 703
1897	54	9 740 911	32 (31)	4 735 942	12 (11)	1 769 609	3	306 824	5	559 546	106 (104)	17 112 831
1898	56	10 824 428	36	6 394 445	16	2 423 648	3	220 421	4	664 229	115	20 527 171
1899	59	12 141 707	36	6 802 864	23	3 305 828	6	478 022	5	921 150	130	23 958 369

¹⁾ Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestonden of nog niet in werking waren. *Y comprises les entreprises qui n'avaient pas travaillé.*

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production de thé à Java, par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. <i>Terres en bail ou emphytéose.</i>		Op landen in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		Totaal 1899.	Totaal 1898.	Totaal 1897.	Totaal 1896.	Totaal 1895.	Totaal 1894.	Totaal 1893.
	Ondernem. <i>Entreprises.</i>	Productie K. G. <i>Kilogr. produits.</i>	Landen. <i>Domaines.</i>	Productie K. G. <i>Kilogr. produits.</i>	K. G.	K. G.					
					<i>Total</i> K. G.						
Bantam....	—	—	—	—	—	—	—	4 344	13 000	18 000	15 889
Batavia ..	1	62 500	17 (16)	555 573	618 073	674 519	788 418†	762 525	844 325	724 562	776 390
Krawang ..	1	*	—	—	*	—	—	—	—	*	*
Preanger ..	83 (52)	4 333 000	—	—	4 333 000	3 747 549	3 064 658†	2 836 605	3 565 053	3 034 301	3 017 752
Cheribon..	1	146 000	—	—	146 000	62 000	70 000	55 424	69 450	65 000	54 000
Pekalongan	3 (1)	2 100	—	—	2 100	*	—	*	—	—	—
Semarang .	2 (1)	1 600	—	—	1 600	—	—	—	—	—	—
Banjoemas	1	*	—	—	*	—	—	—	—	—	—
Bagelen ...	1	352 200	—	—	352 000	272 500	282 500	257 500	254 760	255 000	265 000
Totaal:	93 (57)	4 897 200	17 (16)	555 573	5 452 773†	4 757 168†	4 205 576†	3 916 398†	4 746 588	4 096 863	4 129 031

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. <i>Terres louées des indigènes.</i>		Op gronden in erfpacht afgestaan. <i>Terres emphytéotiques.</i>		Op landen in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		Op gronden door Vorsten afgestaan. <i>Terres cédées p. princes indigènes.</i>		Totaal K. G.
	Ondern. <i>Exploitat.</i>	K. G.	Ondern. <i>Exploitat.</i>	K. G.	Landen. <i>Exploitat.</i>	K. G.	Ondern. <i>Exploitat.</i>	K. G.	
Batavia	—	—	—	—	17 (14)	102 398	—	—	102 398
Soerabaia	—	—	—	—	2	*	—	—	*
Tegal	1	2 277	—	—	—	—	—	—	2 277
Pekalongan	3	46 918	—	—	—	—	—	—	46 918
Semarang	1	8 972	—	—	—	—	—	—	8 972
Rembang	1	*	—	—	—	—	—	—	*
Paseroean	1	2 190	—	—	—	—	—	—	2 190
Madioen	1	*	—	—	—	—	—	—	*
Kediri	12	132 597	—	—	—	—	—	—	132 597
Soerakarta	—	—	—	—	—	—	56	304 975	304 975
Djokjokarta	—	—	—	—	—	—	30	170 372	170 372
Totaal 1899	20 (18)	192 954	—	—	19 (14)	102 398	4 ¹⁾	12 433	12 433
1898	23	231 544	—	—	18 (17)	222 393	90	487 780	783 132†
1897	23	237 975	2	3 000 †	18 (14)	133 834	105 (104)	640 278	1 094 225
1896	22	183 024	2	*	13	86 618	113 (108)	551 427	936 236†
1895	25 (22)	148 474 †	1	*	10 (9)	42 482	114 (110)	452 077	721 719 †
1894	25 (23)	132 503	2	3 020	19 (16)	37 298	113 (111)	430 710	621 666 †
1893	26	143 961	2 ¹⁾	6 500	15	15 410	109	392 726	565 547
1892	23 ¹⁾	133 641	—	—	18 (17)	14 540	116 (115)	520 113	685 984
1891	16 (15) ²⁾	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	128	530 283	678 464
1890	11 ³⁾	65 435	4	6 160	10	7 380	130	620 642	733 852 †
								656 886	635 861

1) Hiervan 1 toebehoorende aan een Chineeschen ondernemer. 2) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineseche ondernemers. 3) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineseche ondernemers. 4) Toebehoorende aan Vorsten van Djokjokarta en Soerakarta.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER
Bron: K. V. PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*

Gewesten.	Inlandsche productie. (Uitvoercijfers.) ¹⁾ <i>Export. de prod. indig.</i>		Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. <i>Domaines privés et terres en bail et emphytéose.</i>				
	Provincies.	Picols Noten. <i>Noix.</i>	Picols Foelie. <i>Macis.</i>	Landen. <i>Plantat.</i>	Onderne- mingen. <i>Exploit.</i>	Picols Noten <i>Noix</i> <i>Picols.</i>	
Bereid. <i>Préparés.</i>						i. d. dop- <i>en</i> <i>coquille.</i>	
a. Java. ²⁾	—	—	12 (8)	9	308	—	7
b. Buitenbez.							
Sumatra W....	3 970	1 187	—	—	—	—	—
Benkoelen.....	12	—	—	—	—	—	—
Sumatra O.....	2 263	362	—	—	—	—	—
Atjeh.....	129	14	—	—	—	—	—
Celebes.....	3 337	360	—	—	—	—	—
Menado.....	6 842	1 124	26	1	*	383	66
Amboina.....	*	*	*	—	3 025	9 017	2 247
Ternate.....	1 584	179	—	1	*	*	*
Totaal 1899	18 137	3 236	38 (34)	11	3 333	9 400	2 320
1898	6 565	934	45†	14	5 919	8 594 †	2 743 †
1897	6 724	1 255	47 (11) †	12	4 830†	7 048 †	1 535 †
1896	15 299	1 473	47†	18 (17)	12 076	560	2 906
1895	12 036	1 782	86 (85)	7 (5)	10 581	1 382	2 807
1894	12 659	1 925	55 (54)	11 (9)	10 846	345	2 281
1893	14 444	1 062	66 (64)	13 (8)	11 322	473	2 898
1892	8 416	1 472	81 (71)	21 (7)	9 440	916	2 536
1891	10 338	1 431	53 (47)	12 (4)	9 831	347	2 680
1890	10 595	1 500	47 (45)	10 (4)	8 287	515	2 228

¹⁾ Voor 1899 zijn deze cijfers ontleend aan de S. H. S. Daar de cijfers voor Amboina vermoedelijk ook de uitvoer van de Banda eilanden omvatten, kon niet worden nagegaan hoeveel tot de inland-landsche productie behoorde.

²⁾ Bovendien werden nog in de jaren 1890—1899 notenmuscaat en foelie geproduceerd in de huur-landen in de Vorstenlanden en wel in totaal resp. 190, 24, 52, 337, 61, 41, 198, 80, 326, en 214 picols.

XII. CACAOPRODUCTIE OP JAVA¹⁾. *Production de cacao à Java.*

Gewesten.	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. <i>Terres en bail ou emphytéose.</i>		Op gronden in eigendom afgestaan. <i>Domaines privés.</i>		Totale productie.
	Aantal onder- nemingen. <i>Entreprises.</i>	Productie. <i>Production.</i> K.G.	Aantal landen. <i>Domaines.</i>	Productie. <i>Production.</i> K.G.	
Batavia.....	—	—	2	1 364	1 364
Krawang.....	1	*	—	—	*
Preanger Reg.....	8 (7)	24 644	—	—	24 644
Tegal.....	—	—	1	2 480	2 480
Pekalongan.....	(4) 2	2 077	—	—	2 077
Samarang.....	26 (19)	214 226	1	*	214 226†
Japara.....	1	930	—	—	930
Soerabaja.....	1	12 400	—	—	12 400
Paseroean.....	4 (3)	12 059	—	—	12 059
Probolingó.....	1	*	—	—	*
Bagelen.....	1	46	—	—	46
Bezoekí.....	4	36 332	—	—	36 332
Kadoe.....	2	248	—	—	248
Kediri.....	7 (4)	11 620	—	—	11 620
Soerakarta (Huurlanden).....	—	329 361	—	—	329 361
Totaal 1899	87 (71)	643 943	4 (3)	3 844	647 787†
1898	88 (72)	826 546	6 (4)	4 217	830 763†
1897	85 (69)	744 366	7 (6)	3 301	747 667†
1896	93 (71)	755 816	6	2 833	758 649†
1895 ²⁾	76 (47) 3	962 346	8 (5)	3 562	965 908
1894	78 (38) 2	671 023	9 (8)	3 723	674 746
1893	89 (45) 8	582 912	9 (8)	3 964	586 876
1892	74 (28) 26	292 695	8 (7)	2 188	294 883
1891	63 (22) 34	220 538	7 (5)	1 537	222 075
1890	58 (17) 38	95 754	5 (4)	764	96 518

¹⁾ De cacao-productie is in de buitenbezittingen nog van weinig beteekenis. In 1893 was de totale productie 321 picols, in 1894 337 picols, in 1895 en 1896 ± 500 picols, in 1897 ± 60 picols en in 1898 ± 100 picols. Voor 1899 wordt geen productie vermeld.

²⁾ In het aantal der ondernemingen voor dit en vorige jaren zijn de ondernemingen in Soerakarta niet begrepen.

XIII. BOSCHWEZEN OP JAVA EN MADOERA.
Administration des forêts à Java et Madouera.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Oppervlakte met djattibosch beplant op 1 Januari. <i>Superficie des forêts de bois Djatti.</i>	Gekapt timmerhout. <i>Bois de charpente abattu.</i>		Totaal der baten. <i>Total des recettes.</i>	Totaal der lasten. <i>Total des dépenses.</i>	Voordeelig saldo. <i>Bon solde.</i>
		Djatti.	Wildhout. <i>Autre.</i>			
	H. A.	M ³ .	M ³ .			
1890	*	95 491	3 488	f 990 028	f 497 535	f 492 494
1891	642 372†	79 516 †	*	912 600	529 479	383 121
1892	655 379	115 590	3 328	1 217 274	621 442	595 832
1893	655 481	128 212	3 403	1 603 098	574 710	1 028 388
1894	653 943	144 206	3 980	1 903 268	703 774	1 199 493
1895	654 517	120 085	4 229	1 974 408	752 185	1 222 223
1896	655 100	141 905	3 731	1 837 359	831 236	1 006 123
1897	658 700	135 622	2 474	1 882 211	843 051	1 039 160
1898	655 904	130 705	1 727	1 866 292	977 681	888 611
1899	653 300	133 756	1 301	2 181 663	1 007 315	1 174 348

C. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l'industrie.*I. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1899. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Particuliere inrichtingen. <i>Etablissements privés.</i>					
	Druk-kerijen. <i>Imprimeries.</i>	Ijs- en mineraal-waterfabr. <i>Fabr. de glace et d'eau min.</i>	Zeepefabriek. <i>Fabr. de savon.</i>	Arak-stokerijen. <i>Distill. d'arac.</i>	Houtzaag-molens. <i>Scieries.</i>	Rijstpel-lerijen. <i>Moulins à riz.</i>
Bantam	—	—	—	—	—	5
Batavia stad	7	5	2	—	—	—
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	40
Cheribon	1	4	1	2	—	2 ¹⁾
Preanger	1	2	1	—	—	40
Tegal	—	3	—	3	—	—
Pekalongan	—	—	1	—	—	—
Semarang	6	6	—	—	—	—
Japara	—	—	—	—	—	—
Soerakarta	3	2	—	—	—	—
Djokjokarta	2	3	—	—	—	—
Soerabaja	7	17	3	2	—	—
Pasoeroean	3	2	—	1	—	1
Probolinggo	1	2	2	1	—	—
Besoeki	—	—	—	—	—	1
Bagelen	—	4	—	—	—	—
Kadoe	1	1	—	—	—	—
Kediri	—	3	3	—	—	1
Madoera	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	3	4	16	—	—	—
Palembang	2	1	—	—	3	—
Sum. Oostk.	3	3	—	—	5	—
Atjeh	1	1	—	—	—	—
Riouw	1	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	1	—	—	1	—
Borneo Z. O.	2	1	—	—	2	—
Celebes	1	2	—	—	—	—
Menado	2	1	—	—	2	—
Amboina	1	1	—	—	2	—
Totaal	49	70	29	9	15	91

¹⁾ Behalve de genoemde 2 aan Europeanen toebehoorende molens zijn er in dit gewest nog een aantal toebehoorende aan Chinezen. *Moulins appartenant à des Européens. De plus il y a dans cette province nombre de moulins appartenant à des Chinois.*

II. OVERZICHT VAN HET AANTAL STOOMKETELS TOEBEHOORENDE AAN PARTICULIEREN IN NED.-INDIE. ¹⁾

Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. 1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwzig op 31 Dec <i>Présents ult.^e Dec.</i>	Stoomketels voor machineriën te land. <i>Chaudières employées par l'industrie.</i>						Stoomketels in schepen en vaart. <i>Chaudières dans les vaisseaux.</i>		Totaal algemeen. <i>Total général.</i>	
	Java en Madoera.		Buitenbezitting.		Te zamen. <i>Total.</i>		Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Verwarm. op- pervl. in M ² . <i>Surface de chauffe en M².</i>				
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1893	1 520	116 546	103	2 087	1 623	118 633	242	12 209	1 865	130 842
1894	1 587	122 661	105	2 102	1 692	124 763	251	12 659	1 943	137 422
1895	1 641	126 602	115	2 488	1 756	129 091	270	13 061	2 026	142 152
1896	1 667	131 004	164	3 904	1 831	134 908	295	14 242	2 126	149 144
1897	1 757	140 488	198	6 512	1 955	147 001	322	15 231	2 277	162 232
1898	1 796	142 337	232	8 262	2 028	150 599	352	17 378	2 380	167 977
1899	1 848	151 609	303	10 800	2 151	162 409	389	19 470	2 540	181 877

¹⁾ De ketels in spoor- en tramlocomotieven zijn niet medegemeld. *Non comprises les chaudières à vapeur des locomotives de chemins de fer et de tramways.*

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op Ult^e Dec. 1899. Aantalen
verwarmingsoppervlakte in M². ¹⁾

Bron: K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².* ¹⁾

Inrichtingen. <i>Etablissements.</i>	Java en Madoera. <i>Java et Madoura.</i>		Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	
	Aantal. ketels <i>Nombre de chaudières.</i>	Verw. opp. <i>Surf. de chauffe. M².</i>	Aantal. ketels <i>Nombre de chaudières.</i>	Verw. opp. <i>Surf. de chauffe. M².</i>
Suikerfabrieken. <i>Fabr. de sucre</i>	1 004	133 502	—	—
Indigo-ondernemingen. <i>Entrepr. d'indigo</i>	76	2 982	—	—
Koffie- " <i>Id. de café</i>	230	2 987	2	19
Thee- " <i>Id. de thé</i>	12	256	—	—
Tabaks- " <i>Id. de tabac</i>	1	18	8	186
Olie- en boengkilmolens. <i>Fabr. d'huile</i>	8	165	4	163
Meelfabrieken. <i>Fabr. de farine</i>	1	104	—	—
Tapiocafabrieken. <i>de tapioca</i>	4	77	—	—
Rijstpelmolens. <i>Moulins à riz</i>	24	467	2	23
Arakstokerijen. <i>Distilleries d'arac</i>	9	154	—	—
Opiumbereiding. <i>Prépar. de l'opium</i>	1	11	—	—
Mijnbouw-ondernemingen. <i>Entrepr. minières</i> ..	4	31	34	324
Zuivering van kapok. <i>Nettoyage de kapok</i> ...	6	76	—	—
Diamantslijperijen. <i>Taille de diamants</i>	—	—	3	40
Petroleumboringen. <i>Forages à pétrole</i>	94	1 934	125	6 459
Gasfabrieken. <i>Usines à gaz</i>	7	47	—	—
Electrische verlichting. <i>Eclairage electr.</i>	19	1 439	5	189
Drinkwater-voorziening. <i>Eaux potables</i>	7	64	3	28
Mineraalwaterfabrieken. <i>Eaux minérales</i>	1	3	2	8
Ijsfabrieken. <i>Fabr. de glace</i>	48	1 766	20	470
Kalkbranderijen en cementfabr. <i>Fours à chaux</i> .	6	128	—	—
Ambachtswerkplaatsen. <i>Ateliers de métiers</i> ..	73	1 814	5	85
Mestfabrieken. <i>Fabr. d'engrais chimique</i>	3	84	—	—
Boekdrukkerijen. <i>Imprimeries</i>	3	10	1	7
Stoomwäscherijen. <i>Lavoirs à vapeur</i>	1	30	—	—
Stoomkranen. <i>Grues à vapeur</i>	13	54	10	30
Stoombrandspuiten. <i>Pompes à vapeur</i>	2	8	—	—
Baggermolens. <i>Dragueurs</i>	—	—	2	18
Stoomploegen. <i>Charrues à vapeur</i>	14	263	6	89
Pulsometers. <i>Pulsomètres</i>	4	35	10	89
Locomot. v. industr. gebruik. <i>Locom. de l'industr.</i>	29	331	9	126
Droogdokken. <i>Bassins à sec</i>	2	80	—	—
Totaal v. andere stoomketels dan scheeps- ketels. <i>Total chaudières excl. navires</i>	1 848	151 609	303	10 800
Scheepsketels <i>Chaudières de steamers</i>	208	13 868	181	5 602
Totaal. <i>Total</i>	2 056	165 477	484	16 402

¹⁾ Zie de noot van de vorige tabel. *Voir la note du tableau 1.*

VIII. Handel.

Commerce.

I. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. ¹⁾

Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

a. Invoer. Importation.

Bron: S. H. S.

Ja- ren.	Voor Gouvernements-rekening. <i>Pour le compte du Gouvernement.</i>			Voor particuliere rekening. <i>Pour le compte des particuliers.</i>			Totaal generaal.
	Goederen. <i>Marchan- dises.</i>	Speciën. <i>Espèces.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Goederen. <i>Marchan- dises.</i>	Speciën. <i>Espèces.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	
1885	f 4 215 579	f 920 000	f 5 135 579	f 119 153 116	f 14 579 088	f 133 732 204	f 138 867 785
1886	3 804 593	—	3 804 593	112 882 718	10 049 116	122 931 834	126 736 427
1887	3 274 397	—	3 274 397	116 381 561	6 623 442	123 005 003	126 279 400
1888	4 141 871	—	4 141 871	119 336 104	16 152 075	135 488 179	139 630 050
1889	5 009 445	8 000 000	13 009 445	139 914 805	20 460 521	160 375 326	173 384 771
1890	5 602 351	4 000 000	9 602 351	141 322 087	9 249 279	150 571 366	160 173 717
1891	8 147 703	1 000 000	9 147 703	157 438 304	10 844 900	168 283 204	177 430 907
1892	6 633 294	2 000 000	8 633 294	152 225 378	10 030 052	162 255 430	170 888 724
1893	6 585 534	1 000 000	7 585 534	159 473 640	10 298 297	169 771 937	177 357 471
1894	6 711 597	1 000 000	7 711 597	158 557 897	8 945 735	167 503 632	175 215 229
1895	8 185 091	—	8 185 091	145 051 045	8 294 158	153 345 203	161 530 294
1896	6 746 332	615 000	7 361 332	152 055 300	8 932 001	160 987 301	168 348 633
1897	5 172 145	—	5 172 145	167 296 526	9 236 877	176 533 403	181 705 548
1898	6 563 279	1 600 000	8 163 279	160 861 010	10 797 143	171 658 153	179 821 432
1899	4 530 029	—	4 530 029	164 013 315	22 778 926	186 792 241	191 322 270

b. Uitvoer. Exportation.

1885	f 16 379 870	—	f 16 379 870	f 168 749 349	f 2 942 469	f 171 691 818	f 188 071 688
1886	25 185 390	—	25 185 390	158 070 631	2 964 145	161 034 776	186 220 166
1887	19 802 907	—	19 802 907	166 619 387	736 493	167 355 880	187 158 787
1888	20 358 278	—	20 358 278	163 070 339	668 816	163 739 155	184 097 433
1889	33 072 175	—	33 072 175	164 131 047	459 392	164 590 439	197 662 614
1890	17 148 178	—	17 148 178	158 747 522	653 920	159 401 442	176 549 620
1891	22 160 395	—	22 160 395	188 668 650	13 331 725	202 000 375	224 160 170
1892	26 298 479	—	26 298 479	178 119 132	10 536 893	188 656 025	214 954 504
1893	20 377 312	—	20 377 312	171 023 668	1 030 671	172 054 339	192 431 651
1894	17 022 361	—	17 022 361	182 184 679	878 777	183 063 456	200 085 817
1895	22 281 009	—	22 281 009	201 652 239	1 154 562	202 806 801	225 087 810
1896	14 325 256	—	14 325 256	184 413 534	891 921	185 305 455	199 630 711
1897	18 305 874	—	18 305 874	191 169 334	939 070	192 108 404	210 414 278
1898	13 560 199	—	13 560 199	202 996 658	1 197 240	204 193 898	217 754 097
1899	14 944 387	—	14 944 387	235 383 570	595 301	235 978 871	250 923 258

¹⁾ De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betreft, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed. *Les valeurs officielles sont fixées tous les trois mois par le Directeur des Finances.*

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN AFZONDERLIJK, IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Invoer. Importation.

Bron: S. H. S.

Jaren. <i>Années.</i>	Totaal op Java en Madoera. ¹⁾ <i>Total Java et Madoura.</i>	Waarvan <i>Dont</i>		Totaal op de buiten- bezittingen. <i>Total autres possessions.</i>	Waarvan <i>Dont</i>	
		aan goederen.	aan specie.		aan goederen.	aan specie.
		<i>merchandises.</i>	<i>espèces.</i>		<i>merchandises.</i>	<i>espèces.</i>
1890	f 91 504 399	f 88 959 315	f 2 545 084	f 59 066 967	f 52 362 772	f 6 704 195
1891	110 860 370	103 932 499	6 927 871	57 422 834	53 505 805	3 917 029
1892	112 682 317	107 004 331	5 677 986	49 573 113	45 221 047	4 352 066
1893	121 399 850	115 229 836	6 170 014	48 372 087	44 243 804	4 128 283
1894	117 283 515	112 115 393	5 168 122	50 220 117	46 442 504	3 777 613
1895	103 004 203	98 405 233	4 598 970	50 341 000	46 645 812	3 695 188
1896	107 459 598	103 556 218	4 103 380	53 527 703	48 699 082	4 828 621
1897	112 712 922	108 834 202	3 878 720	63 820 481	58 462 324	5 358 157
1898	112 487 109	107 692 661	4 794 448	59 171 044	53 168 349	6 002 695
1899	124 450 518	110 227 790	14 222 728	62 341 723	53 785 525	8 556 198

Uitvoer. Exportation.

1890	f 109 126 913	f 109 080 509	f 46 404	f 50 274 529	f 49 667 013	f 607 516
1891	148 704 815	135 899 545	12 805 270	53 295 560	52 769 105	526 455
1892	136 711 045	127 133 445	9 577 600	51 944 980	50 985 687	959 293
1893	129 861 876	129 806 386	55 490	42 192 463	41 217 282	975 181
1894	137 147 336	137 062 364	84 972	45 916 120	45 122 315	793 805
1895	151 733 610	151 693 305	40 305	51 073 191	49 958 934	1 114 257
1896	128 174 452	128 115 452	59 000	57 131 003	56 298 082	832 921
1897	123 892 088	123 891 364	724	68 216 316	67 277 970	938 346
1898	135 169 526	135 157 880	11 646	69 024 372	67 838 778	1 185 594
1899	163 414 398	163 403 810	10 588	72 564 473	71 979 760	584 713

¹⁾ Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.
Une grande partie des marchandises, importées à Java, est destinée pour les autres possessions.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIE, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioentallen guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. <i>Provenance.</i>	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899
Nederland <i>Pays-Bas</i>	47,1	49,7	48,2	47,2	50,3	44,1	46,7	49,4	54,5	54,8
Engeland <i>Gr. Bretagne</i>	15,5	25,8	23,9	24,0	21,5	20,4	21,0	19,4	19,3	21,0
Frankrijk <i>France</i>	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,3	1,3	1,3	1,2
Amerika	6,9	5,3	5,7	6,3	4,1	3,0	3,5	4,1	3,5	2,7
Poeloe Pinang	16,7	15,7	11,4	12,4	13,5	14,3	18,0	17,5	17,9	16,7
Singapore	42,5	45,1	45,0	46,1	50,4	47,8	46,5	60,8	52,6	51,1
Siam	1,1	0,4	0,9	4,3	5,9	1,9	3,1	2,7	0,1	0,1
Saigon	—	—	—	—	—	—	0,4	2,2	2,7	3,5
China	1,5	1,7	1,6	1,9	1,9	2,1	1,7	0,8	0,5	1,7
Australië	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,7	1,4	1,7	2,9
Totaal inclus. andere landen. <i>Total incl. autres pays</i>	141,3	157,4	152,2	159,5	158,6	145,1	152,1	167,3	160,9	153,0

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN

Importations par particuliers, aux Indes Néerl., des principales marchandises

Bron: S. H. S.

Table with columns for years 1887-1892 and rows for various goods like Aardewerk, Bier, Eetwaren, etc. Each cell contains values for 'Inv. mill. G.' and 'Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.' with percentage indicators.

1) NB. Nederlandsche en vreemde fabrieken uit Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitgevoerde Nederlandsche fabrieken kan niet gegeven worden.

Bronnen: S. C. en J. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAVA

Table with columns for 'Artikelen' (Manufact. Tissus, Voedingsmiddelen, Dranken) and rows for years 1885-1899. Includes sub-columns for 'Katoen', 'Wollen', 'Zakken', etc.

1) Inclusief het uit Java naar andere deelen van het tolgebied uitgevoerde. Y compris les articles importés à Java, mais destinés pour les autres possessions G = Gulden. (forins). K.G. = Kilogr. L. = Liter. Fl. = Flesschen (bouteilles)

IN NED. NDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. 1) (MILJOENTALLEN GULDENS.)

avec spécification des provenances des Pays-Bas. 1) (millions de florins.)

Table with columns for years 1893-1899 and rows for various goods. Each cell contains values for 'Inv. mill. G.' and 'Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.' with percentage indicators.

voerde Nederlandsche fabrieken kan niet gegeven worden. Articles fabriqués dans les Pays-Bas ainsi qu'à l'étranger

DOOR PARTICULIEREN. 1) Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).

Table with columns for 'Artikelen' (Liquorens, Aardewerk, Glaswerk, etc.) and rows for years 1893-1899. Includes sub-columns for 'Liquorens', 'Aardewerk', 'Glaswerk', etc.

1) Inclusief het uit Java naar andere deelen van het tolgebied uitgevoerde. Y compris les articles importés à Java, mais destinés pour les autres possessions G = Gulden. (forins). K.G. = Kilogr. L. = Liter. Fl. = Flesschen (bouteilles)

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN

Exportations des principales marchandises.

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk

Exportations totales des colonies, et de Java et Madouera séparément.

Bronnen: S. H. S., J. C. en M. H. B.

a. Uitgekleerde hoeveelheden volgens de officieele statistiek.

Exportations d'après la statistique officielle.

Artikelen. Articles.	Koffie. Café.		Suiker. Sucre.	Rijst. Riz.	Arak. ⁶⁾	Rotting. Rotan.	Zwarte peper. Poivre noir.	Huiden. Peaux.	Tabak. ⁷⁾ Tabac.	Indigo. ⁷⁾	Noten- musk. ⁸⁾ Noix de musc. tons.	Damar.	Kapok.	Thee.	Kaneel en Kassia. ⁹⁾ Cannelle. tons.	Tin. ¹⁰⁾ Etain.		Kinab. Ecorce de quinqu.		
	Gouv. ³⁾ tons.	Part. ⁴⁾ tons.														Gouvern. tons.	Part. tons.	Gouvern. tons.	Part. tons.	
Uitvoerrecht. ²⁾ Droits d'exp.	Vrij. libre.	f 1 p. 100 K.G.	0,15 p. 100 K.G. ⁵⁾	Vrij. libre.	Vrij. libre.	Vrij. libre.	Vrij. libre.	2% waarde.	f 1 100 K.G.	f 0,10 1 K.G.	Vrij. libre.	Vrij. libre.	Vrij. libre.	Vrij. libre.	Vrij. libre.	f 3,50 100 K.G.	Vrij. libre.	Vrij. libre.		
1890	Totaal	13 579	25 169	367 785	30 853	1 164	13 206	7 652	3 351	30 910	611	1 043	4 380	1 868	3 210	708	4 185	5 044	211	2 820
	J. en M.	13 267	15 579	367 780	26 986	1 127	1 291	1 978	2 782	15 888	611	78	1 182	1 577	3 210	55	4 185	5 039	211	2 820
1891	Totaal	17 229	38 759	463 560	29 593	1 627	14 549	7 385	3 999	33 055	720	1 370	3 942	2 187	2 673	606	5 710	5 370	257	3 090
	J. en M.	17 229	28 495	463 547	27 691	1 611	844	3 135	3 126	13 560	720	35	1 017	1 936	2 673	4	5 710	5 368	257	3 090
1892	Totaal	20 957	41 059	425 367	20 379	2 015	14 751	10 625	3 953	34 345	691	1 340	2 210	1 587	3 671	899	6 296	5 902	312	2 330
	J. en M.	20 957	28 782	425 364	17 138	1 997	1 945	5 880	3 149	16 070	691	34	1 083	1 379	3 671	2	6 296	5 901	312	2 330
1893	Totaal	13 445	25 361	507 490	32 032	2 108	17 621	8 224	3 874	28 882	607	1 401	1 989	1 509	2 712	971	7 528	4 515	257	2 710
	J. en M.	13 445	17 069	507 485	28 888	2 095	1 532	4 079	3 145	17 075	607	65	846	1 241	2 712	4	7 528	4 515	257	2 710
1894	Totaal	11 014	47 772	415 861	32 964	1 525	12 039	8 561	3 727	30 017	518	1 187	1 898	1 722	2 730	842	7 393	5 808	314	3 256
	J. en M.	11 014	38 422	415 861	29 652	1 514	782	5 157	2 722	16 170	517	47	1 118	1 661	2 730	1	7 393	5 808	314	3 254
1895	Totaal	16 674	39 690	575 662	34 663	1 301	11 587	6 758	3 936	31 718	585	1 185	2 460	2 131	4 817	951	6 884	4 417	334	3 481
	J. en M.	16 460	31 186	575 659	31 956	1 300	1 034	3 872	3 021	15 768	585	36	1 243	1 889	4 817	45	6 884	4 416	334	3 481
1896	Totaal	9 374	44 685	572 142	36 774	1 338	13 298	13 908	4 351	28 217	636	1 177	3 782	2 771	3 264	827	6 928	5 051	312	3 709
	J. en M.	9 374	35 603	572 138	32 487	1 333	1 082	5 086	3 156	11 730	636	41	1 321	2 277	3 264	7	6 928	5 050	312	3 709
1897	Totaal	14 505	50 492	518 309	21 596	1 517	21 991	12 973	4 425	36 246	800	1 771	3 696	2 410	3 981	1 060	8 266	5 321	295	3 055
	J. en M.	14 505	38 820	518 302	19 009	1 476	859	5 547	3 374	20 343	800	45	1 372	1 830	3 981	41	8 266	5 280	295	3 055
1898	Totaal	10 099	25 800	689 542	41 438	2 039	14 406	13 314	5 447	44 309	893	2 088	3 154	4 412	781	9 231	5 354	386	4 180	
	J. en M.	10 099	19 074	689 537	36 821	2 032	449	3 444	4 296	27 838	893	76	1 472	2 669	4 411	103	9 231	5 208	386	4 174
1899	Totaal	9 175	45 407	777 302	49 815	1 882	18 686	11 498	5 364	49 278	675	2 048	6 168	3 271	5 725	751	11 315	5 769	326	4 743
	J. en M.	8 859	36 595	777 301	46 217	1 879	974	3 844	4 012	29 738	675	91	1 731	2 601	5 725	108	11 315	5 769	326	4 743

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereniging t^o Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1899. ¹¹⁾ Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).

Bron: M. H. B.

	picols.	picols.	picols.	picols.	leggers.	picols.	picols.	stuks. ¹²⁾	picols.	Amsterd. pond.	picols.	picols.	picols. en pakken.	kilogr.	picols.	picols.	picols.	Amsterd. pond.	Amsterd. ¹³⁾ pond.
Holland	147 212	480 913	134 273	536 410	2 299 ¹⁰⁾ / ₂	6 896	19 681	483 564†	389 344	657 580	1 074	6 036	33 263	3 182 986	1 177	187 087	43 975	657 657	10 531 575§
Gr. Britt. en Eng. Kanaal v. orders.	—	6	23 711	26 556	100	735	9 762	— †	—	686	—	2 479	—	2 406 702	—	—	1 495	—	221 064§
Middell. zee v. o. „ en Zw. zeehav.	—	45 237	—	186	—	—	469	776†	—	3 105	34	1 034	—	932	—	—	28 307	—	—
Duitschland	—	10 883	162	10	—	—	6 799	9 426†	—	568 050	—	5 121	—	910	—	—	7 484	—	—
Amerika	—	903	—	5 680	—	—	—	1 475†	3 220	4 102	—	2 277	—	1 875	—	—	—	—	—
Australië	—	15 978	8 933 522	—	—	—	—	—	—	—	—	9 428	44	—	110	—	204	—	—
China	—	50	226 401	3 723	—	—	—	—	—	—	—	11 790	—	—	—	—	—	—	—
Britsch-Indië	—	3 325	2 436 439	—	—	—	1 166	—	—	1 412	—	—	1 742	—	—	—	—	—	—
Singapore	—	—	241 019	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27 605	—	—	—	—	—
Tot. incl. uitv. n. and. landen 1899.	147 212	592 403	13 115 454	712 572	3 211 ¹⁰⁾ / ₂	14 116	65 002	499 703†	392 770	1 640 214	1 775	29 760	51 682	5 831 840	1 799	187 087	82 421	657 657	10 752 639§
„ 1898.	170 570	320 696	11 079 037	596 398	3 010	8 165	63 874	504 058†	366 571	2 348 468	1 344	25 842	51 919	5 499 875	1 928	147 137	85 554	780 729	10 362 019§
„ 1897.	238 475	609 054	8 099 788	291 179	3 724	15 499	91 244	435 290†	222 231	2 107 921	600	23 329	34 251	5 094 720	653	134 008	89 524	597 224	7 901 502
„ 1896.	162 842	593 556	9 895 184	487 465	2 272	16 297	84 675	434 853†	170 699	1 764 841	762	25 877	38 586	4 732 311	68	111 114	79 884	631 177	9 440 855
„ 1895.	270 281	517 677	9 756 482	506 828	3 341 ¹⁰⁾ / ₂	18 433	57 850	417 722†	259 903	1 568 208	604	22 867	34 208	5 012 527	133	119 748	72 457	676 125	8 239 745
„ 1894.	564 492	648 525	7 306 667	507 816	3 875 ¹⁰⁾ / ₂	13 371	91 188	416 730†	271 437	1 349 555	701	19 857	33 135	3 966 587	326	111 821	95 004	654 851	8 266 744
„ 1893.	233 966	299 575	7 815 765	444 201	3 838	29 711	61 871	493 376†	284 378	1 641 702	1 310	15 546	23 365	3 992 716	172	116 189	68 040	519 258	6 913 556
„ 1892.	329 339	475 086	7 207 681	284 506	3 239 ¹⁰⁾ / ₂	33 030	95 227	591 923†	262 963	1 653 436	669	18 405	31 064	4 158 326	120	105 370	97 089	568 846	5 968 745
„ 1891.	269 964	477 782	7 610 233	451 727	3 192 ¹⁰⁾ / ₂	28 462	51 679	545 261†	238 753	1 847 122	1 079	19 332	38 459	2 745 005	814	87 344	79 626	742 760	7 165 927
„ 1890.	238 323	276 878	6 179 737	457 925	3 473	26 086	35 432	542 983†	244 978	1 534 193	1 667	20 608	25 870	3 540 219	2 901	61 667	80 664	518 884	6 109 423

¹⁾ Bij het afdrucken was in de Javasche Courant het overzicht van den in- en uitvoer nog niet verschenen voor sommige gewesten zijn speciale tarieven vastgesteld. ²⁾ In de statist. van Handel en Scheepvaart wordt uitvoer van Menado wordt vermeld. Volgens opgaven, verstrekt door de Nederlandsche Handel-Mij., werden gouv. rek. geen koffie uit Menado uitgev., maar in 1892: 11 234 pic., in 1895: 4322 pic., in 1897: 7022 pic. en in 1899: 5121 pic. De verschillen tusschen de opgaven der Reg. Statistiek en die der Handelsberichten zijn moeilijk te verklaren. ³⁾ Hiervan telken jare ± 100,000 pic. op Java verkochte Gouvts.-koffie. ⁴⁾ De heffing van dit uitvoerrecht werd van 1891 af gegeven, werd het bij de Wet van 1 Febr. 1898 (Stbl. n° 45) geheel afgeschaft. Daar de Handelsber. méér uitvoeren vermelden dan de Off. stat. is het waarschijnlijk dat de aangiften bij den uitvoer niet juist zijn. ⁵⁾ In de opgaven der Handelsber. schijnt niet altijd behoorlijk rekening gehouden met de uitvoeren naar Singap. en Timor-Delhi. ⁶⁾ Niet hoogere cijfers der Handelsver. kunnen daardoor worden verklaard, dat veel van het product wat van Java verscheept van Java te worden meegeteld, die in de Reg. Stat. als uitvoer van de Buitenbezittingen voorkomt. ⁷⁾ Het van stemming wordt uit de marktberichten der Handelsvereniging te Batavia overgenomen, daar de officieele statistiek havens uitgekleerde producten. ⁸⁾ De †† beteekenen achtereenvolgens 3 642, 9, 58, 212, 219, 2 442, 6 582, 5 648, 4 288, 3 833, 3 638, 2 472, 3 939, 4 923, 2 658 en 1 596 pakken, die afzonderlijk worden opgegeven. ⁹⁾ De doorgaans belangrijk wordt, reeds in andere havens is uitgekleerd. ¹⁰⁾ In de Handelsberichten schijnt veel van de Cassia als uitvoer Java uitgevoerde tin is afkomstig van Banka, Billiton en Riouw. ¹¹⁾ De verdeling der producten over landen van be- geen rekening houdt met de overlading en verandering van bestemming in Batavia van een gedeelte der in andere ¹²⁾ De § beteekenen achtereenvolgens 217, 537, 754 en 1172 kisten, die afzonderlijk worden opgegeven. ¹³⁾ De

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

Bronnen: M. H. P. en Bijl. bij M. H. B.

Bestemming. <i>Destinations.</i>	Koffie ¹⁾ <i>Café.</i>	Rotting. <i>Rotan.</i>	Cassia.	Gom- elast.	Gom- damm.	Gom- Benzoë	Huiden. ¹⁾ <i>Peaux.</i>	Coprah.	Gam- bier.
	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.
New-York	40 529	1 573	4 832	—	—	—	—	—	—
Nederland <i>Pays-Bas.</i>	9 823	20 381	2 742	—	8 935	597	31 387	6 520	7 107
Java	1 827	1 677	24	—	76	2 394	—	—	1 155
Straits	356	668	57	—	24	19	279	20	—
Marseille	—	1 042	—	—	—	—	—	82 330	—
Engeland	175	4 350	—	—	—	—	—	—	—
Triëst	302	—	10	—	—	—	—	—	—
Hamburg	1 011	9 253	30	—	403	37	—	—	—
Odessa	—	—	—	—	—	55	—	—	—
Totaal incl. andere									
1900	54 023	39 391	7 805	—	9 438	3 102	31 666	88 870	8 262
1899	80 586	8 356	8 030	—	10 301	3 213	47 436	63 141	7 915
1898	48 875	12 945	8 808	—	9 519	3 643	51 985	89 297	7 622
1897	71 882	20 696	16 116	72	7 200	5 156	44 360	43 057	8 118
1896	59 571	17 083	9 245	134	12 083	7 392	51 962	93 226	6 172
1895	62 046	14 234	14 733	58	9 582	7 776	46 439	77 472	7 250
1894	56 334	8 107	14 477	73	4 402	7 298	46 619	41 949	5 594
1893	69 036	13 620	11 697	168	4 980	6 011	27 898	52 160	5 370
1892	73 750	22 776	14 584	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889	115 467	29 734	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 645	5 045
1888	85 654	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 495
1886	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 794	49 991	3 343
1883	135 824	37 899	9 294	1 174	1 842	4 490	34 048	14 251	1 924
1882	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880	134 633	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 104
1879	104 504	19 340	11 764	68	1 124	5 380	10 182	—	1 578
1878	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877	141 854	24 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875	160 844	24 762	3 314	25	317	6 604	8 579	—	1 682

¹⁾ In het Gouvernem. Sum. Westk. zijn dezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel. *Dans le Gouv. Sumatra Ouest les droits d'exp. sont égaux à ceux de Java; voir le tableau précédent.*

²⁾ Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht. *Y compris le café du gouvernement vendu à Padang.*

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming.

Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. ¹⁾ <i>Café.</i>	Rotting. <i>Rotan.</i>	Gutta- percha.	Gom Copal.	Parelmoer. <i>Nacre.</i>	Huiden. <i>Peaux.</i>	Noten- muscaat. <i>Noix de musc.</i>	Coprah.
	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.	pic.	
Europa	37 127	360	—	19 450	626	136	1 064	23 226
New-York	—	—	—	303	—	—	—	—
Java	7 200	841	—	86	—	77	1 422	—
Singapore	16 038	36 371	—	57 252	2 440	6 239	2 557	34 070
Tot. 1897 ²⁾ .	60 365	37 572	—	77 091	3 066	6 452	5 043	66 581
Total. 1896	24 701	29 274	—	62 912	3 515	7 509	5 458	142 142
1895	37 687	18 236	—	54 311	975	4 666	4 670	95 959
1894	42 364	12 918	—	46 910	2 789	7 914	3 449	104 624
1893	32 398	14 055	—	46 443	864	4 556	5 934	72 513
1892	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
1891	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541

¹⁾ In het Gouvernem. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven. *Des droits d'exp. ne sont pas levés.*

²⁾ De gegevens voor latere jaren komen in het M. M. B. niet meer voor. *Les données pour les années postérieures font défaut.*

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.

Importations et exportations de monnaies d'argent. (Commerce avec les Pays-Bas.)

Bron: S. H. S.

Jaren. <i>Années.</i>	Voor rekening van het Gouvernement. <i>Par le Gouvernement.</i>		Voor particuliere rekening. <i>Par particuliers.</i>	
	Invoer. <i>Importations.</i>	Uitvoer. <i>Exportations.</i>	Invoer. <i>Importations.</i>	Uitvoer. ¹⁾ <i>Exportations.</i>
1880	f 3 000 000	—	—	f 2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1882	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	f 500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	940
1887	—	—	200 000	50
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	2 630 000	—
1891	1 000 000	—	—	9 650 000
1892	2 000 000	—	4 148 000	8 800 000
1893	1 000 000	—	—	460
1894	1 000 000	—	3 978	500
1895	—	—	1 115	515
1896	615 000	—	51 500	—
1897	—	—	—	—
1898	1 600 000	—	—	3 600
1899	—	—	8 107 200	1 000

¹⁾ Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot en met 1894 naar Holland verzonden 17,5 miljoen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen e. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical condition of Netherl. India, Third Edition, blz. 24 en 25. *Sauf les 17.5 millions de 1875—1894 expédiés de Singapore vers les Pays-Bas.*

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER (OOGSTJAREN 1 JULI—30 JUNI) (per tons van duizend kilogr.)
Sucres exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

72

Bronnen: W. O. S. en K. V.

Landen van bestemming. <i>Pays de destination.</i>	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94	1894/95	1895/96	1896/97	1897/98	1898/99	1899/1900
Nederland <i>Pays-Bas</i>	2 313	221	712	2 354	2 046	3 049	5 845	2 107	1 459	6 338	4 349	5 802	1 382
„ voor orders <i>p. ordres</i>	—	2 333	934	2 352	4 270	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgie <i>Belgique</i>	—	1 113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Engeland <i>Gr. Bretagne</i>	2 343	3 120	—	2 196	17 362	—	9 100	19 798	17 049	4 007	22 788	5 759	4 044
Kanaal voor orders <i>Manche pour ordres</i> .	177 042	75 922	46 384	73 667	58 719	105 396	119 001	45 726	151 870	70 728	70 147	136 810	103 465
Duitschland <i>Allemagne</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fraankrijk <i>France</i>	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783	—	6 302	7 390	5 478	309	—	1 733	—
Italië	—	2 156	-1 698	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spanje. <i>Espagne</i>	—	—	—	—	—	—	—	10 186	—	1 124	1 059	—	—
Id. voor orders. <i>Id. p. Ordres</i>	—	—	—	—	—	—	2 355	5 189	2 156	7 067	1 445	—	—
Overig Europa. <i>Aut. pays de l'Europe</i> .	—	—	—	—	—	—	488	18 575	16 495	17 201	39 412	7 981	—
Middell. zee v. orders. <i>Méditerr. p. ordv.</i>	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186	81 177	99 190	104 141	109 651	159 612	139 656	195 842	89 098
Amerika	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071	28 556	18 342	53 929	97 926	66 332	53 915	168 275	310 245
Chili	—	—	1 578	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Australië.....	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840	47 800	37 453	34 301	14 346	29 919	31 145	1 833	17 800
Britsch Indië <i>Indes Britl.</i>	1 677	494	—	4 208	5 127	—	3 339	9 405	4 209	6 574	2 179	8 274	10 676
Hongkong.....	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392	109 271	155 354	139 323	126 811	107 186	145 657	181 074	145 996
China.....	—	—	—	—	—	—	18 280	9 649	4 266	4 330	5 173	1 059	1 220
Siam.....	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801	20 112	22 716	32 363	18 146	18 213	30 039	26 918	29 714
Andere landen. <i>Autres pays</i>	—	—	—	—	—	31 558	1 409	17	11	1 018	17 437	11 520	33 683
Totaal. <i>Total</i>	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597	426 919	499 174	492 099	569 873	499 958	564 401	752 880	751 385

HANDEL. Commerce.

VIII. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NED. INDIË UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 KG.)

Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 Kgr.)

Bron: S. H. S.

Jaren. Années.	Nederland. Pays-Bas.		Engeland. Angleterre.	Frankrijk. La France.	Oostenrijk. Autriche.	Turkije. Turquie.	Port-Saïd.	Amerika. Amérique.	Singapore.	Hong kong.	Tot. incl. andere landen. Total à l'incl. d'autres pays.
	Gouv. ¹ koffie.	Part. koffie.									
1885	25 659	20 738	558	1 430	81	22	—	10 311	1 239	149	60 280
1886	35 095	26 746	120	1 605	68	219	—	7 835	1 673	250	73 818
1887	21 170	17 630	35	1 420	227	2 021	—	7 542	1 273	54	51 724
1888	22 151	26 749	83	1 244	270	—	2 423	6 716	2 793	407	62 921
1889	31 565	24 845	468	1 147	527	—	2 814	6 427	5 243	162	73 382
1890	13 579	13 345	173	632	154	—	819	6 515	3 326	92	38 748
1891	17 229	24 592	40	858	1 021	—	1 720	5 367	4 490	142	55 987
1892	20 957	22 542	284	409	2 149	—	2 100	6 725	6 186	243	62 016
1893	13 445	12 751	8	160	949	—	962	4 735	5 404	334	38 806
1894	11 014	31 044	1	473	1 963	—	3 193	3 265	7 027	331	58 785
1895	16 674	22 416	21	485	3 097	—	2 030	5 166	5 851	255	56 364
1896	9 374	26 098	21	435	3 017	—	3 312	4 415	6 800	278	54 059
1897	14 505	31 232	56	362	858	—	4 374	5 066	7 850	183	64 998
1898	10 099	15 343	—	693	449	—	2 420	2 927	3 396	182	35 899
1899	9 175	32 221	223	599	173	—	2 255	5 997	3 455	244	54 582

¹⁾ Uit Javasche havens uitgeklaard, uitgezonderd 312 tons in 1890, 214 tons in 1895 die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd; de Menado uitvoeren van 1890—1899 (zie blz. 68—69 noot 3). *Exporté des ports de Java, à l'exception de 88, 112 et 114 tonnes, qui ont été exportées de Ménado resp. dans les années 1883, 1890 et 1895. Voir aussi note 3 pag. 68/69.*

IX. VERSCHEPING VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGRAM.

Café importé à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

jaren. Années.	Paffang.	Palembang.	Andere havens v. Zuid-Sumatra. Autres ports du Sumatra Sud.	Makassar. ¹⁾	Timor Delhi. ²⁾
1890.....	52	1 384	5	1 008	1 103
1891.....	4	1 153	49	584	1 142
1892.....	32	2 029	188	583	1 118
1893.....	133	1 481	63	172	773
1894.....	—	854	87	631	754
1895.....	—	1 183	54	305	1 192
1896.....	16	667	362	445	279
1897.....	4	1 106	386	*	21
1898.....	36	1 677	246	*	522
1899.....	13	2 458	546	*	514

¹⁾ Deze cijfers zijn genomen uit de Makassar Market Reports daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indië niet vermelden. Zie noot 2) op blz. 71.

²⁾ Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië. *Vers toutes les Indes.*

X. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK,
AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. <i>Récolte.</i>	Java.			Sumatra.		
	Pakken. <i>Balles.</i>	Midden-cijfer van opbrengst per $\frac{1}{2}$ kilo. <i>Prix moyen.</i>	Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) <i>Valeur approximative millions de florins.</i>	Pakken. <i>Balles.</i>	Midden-cijfer van opbrengst per $\frac{1}{2}$ kilo. <i>Prix moyen.</i>	Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) <i>Valeur approximative millions de florins.</i>
1865.....	107 000	*	*	189	149 c.	0,04
1870.....	106 940	62 c.	10,50	3 114	122 "	0,50
1875.....	182 177	50 "	14,50	15 147	172 "	3,50
1880.....	150 417	41 "	10,00	64 965	113 "	11,50
1885.....	109 539	37 "	7,00	124 721	141 "	27,00
1886.....	106 560	37 "	7,00	138 631	154 "	32,25
1887.....	138 919	38 "	9,25	144 399	120 "	26,50
1888.....	169 863	27 "	8,50	182 253	128 "	35,50
1889.....	141 126	30 "	7,50	184 743	143 $\frac{1}{2}$ "	40,25
1890.....	182 508	25 $\frac{1}{2}$ "	8,00	237 027	72 $\frac{1}{2}$ "	26,00
1891.....	136 359	33 $\frac{1}{2}$ "	7,75	224 892	92 "	31,25
1892.....	179 340	33 $\frac{1}{2}$ "	10,25	145 678	124 "	27,00
1893.....	218 796	27 $\frac{1}{2}$ "	11,00	169 519	143 $\frac{1}{2}$ "	36,50
1894.....	154 153	31 "	8,00	192 760	119 "	36,25
1895.....	153 250	37 $\frac{1}{2}$ "	10,00	204 346	89 $\frac{1}{2}$ "	27,75
1896.....	196 253	40 "	14,00	191 185	110 $\frac{1}{2}$ "	32,75
1897.....	266 539	33 $\frac{1}{2}$ "	15,50	201 736	121 $\frac{1}{2}$ "	37,00
1898.....	306 611	32 "	17,00	235 652	92 "	32,75
1899.....	371 970	22 "	14,25	263 898	82 "	32,75

XI. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET PENANG, SINGAPORE.

Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapur.

1. Handel tusschen Pinang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh.
Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte orient. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitvoer naar Ned.-Indië. <i>Exportation aux Indes N.</i>	Invoer uit Ned.-Indië. <i>Importation des Indes N.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1889.....	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890.....	7 825 958	3 831 696	11 657 654
1891.....	8 982 638	3 031 080	12 013 718
1892.....	8 256 822	3 117 077	11 373 899
1893.....	7 772 244	3 316 496	11 088 740
1894.....	7 976 581	4 133 195	12 109 776
1895.....	9 697 810	3 325 285	13 023 095
1896.....	9 946 127	3 521 595	13 467 722
1897.....	10 323 892	4 802 531	15 126 423
1898 ¹⁾	11 454 106	6 045 141	17 499 247

¹⁾ Bij het afdrukken was het Verslag van Penang nog niet verschenen.

2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Penang.
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. <i>Années</i>	Zwarte peper. <i>Poivre noir.</i> Pic.	Witte peper. <i>Poivre blanc.</i> Pic.	Betelnoten. <i>Noix de betel.</i> Pic.	Ruwe huiden. <i>Peaux brutes.</i> Pic.	Bindrotting. <i>Rotan.</i> Pic.	Koprah. Pic.
1889.....	140 439	157	65 452	413	6 516	1 443
1890.....	130 669	173	17 453	506	958	170
1891.....	159 453	172	35 643	890	2 792	1 267
1892.....	175 988	1 222	12 787	1 258	3 793	1 260
1893.....	156 490	1 964	63 702	1 798	7 818	2 839
1894.....	194 096	586	104 759	1 681	6 318	12 081
1895.....	131 362	235	85 273	1 526	8 582	11 961
1896.....	114 130	11	75 681	2 173	7 886	11 152
1897.....	48 278	—	280 546	1 825	5 745	10 692
1898 ¹⁾	137 447	212	1 162 181	21 352	6 954	13 276

1) Zie de noot op de vorige bladz.

3. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. <i>Années.</i>	Uitvoer naar Ned.-Indië. <i>Exportation aux Indes N.</i>	Invoer uit Ned.-Indië. <i>Importation des Indes N.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1875.....	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880.....	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885.....	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1890.....	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891.....	19 751 921	19 525 229	39 277 150
1892.....	20 457 531	18 053 198	38 510 729
1893.....	24 862 356	18 707 390	43 569 746
1894.....	30 515 154	26 293 250	56 808 404
1895.....	28 537 157	25 328 346	53 865 503
1896.....	29 891 357	25 592 009	55 482 366
1897.....	33 930 822	26 807 884	60 738 706
1898.....	32 996 351	31 339 192	64 335 507
1899.....	37 252 619	40 160 205	77 412 824

4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendtallen dollars).

Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et l'exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore.

(Milliers de dollars.)

Landen. <i>Pays.</i>	Invoer. <i>Importation.</i>				Uitvoer. <i>Exportation.</i>			
	1896.	1897.	1898.	1899.	1896.	1897.	1898.	1899.
Natoena eilanden.....	555	630	909	911	452	500	631	612
Sumatra.....	6 374	7 198	7 769	10 221	7 196	8 230	8 155	11 119
Java.....	4 940	4 848	5 793	8 524	12 807	14 830	12 509	12 426
Bionw.....	1 984	2 328	2 162	1 586	919	1 215	1 407	993
Bali.....	2 122	2 090	1 261	2 083	1 548	1 658	1 346	1 461
Andere bezittingen.....	9 615	9 714	13 446	16 835	6 969	7 498	8 949	10 642
Totaal.....	25 592	26 808	31 339	40 160	29 890	33 931	32 996	37 253

XII. PRIJZEN. Prix.

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés*

Bron: M. H. B.

Jaren. <i>Années.</i>	Katoenen goederen. <i>Tissus de coton.</i>								
	Madapollam 6/4 Holl. gebl. <i>Blanchis.</i>		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. <i>Écrus.</i>		Shirtings 6/4 gebleekt. <i>Blanchis.</i>		Ruwe drills. <i>Drills écrus.</i>		
1891	{ Jan. . .	f 2,45	f 2,75	f 2,60	f 3,10	f 4,55	f 4,65	f 3,35	f 4,27½
	{ Juli. . .	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	{ Jan. . .	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50		3,20	4,25
	{ Juli. . .	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25
1893	{ Jan. . .	2,40	2,75	2,60	3,—	4,15	4,20	2,75	4,10
	{ Juli. . .	2,60	2,70	2,50	2,95	4,25	4,30	2,80	4,10
1894	{ Jan. . .	2,20	2,65	2,50	2,90	—	—	2,50	4,—
	{ Juli. . .	2,15	2,55	2,10	2,80	3,70	3,80	2,60	3,82½
1895	{ Jan. . .	2,07½	2,40	2,—	2,70	3,50		2,50	3,80
	{ Juli. . .	1,90	2,20	2,15	2,25	3,30	3,50	2,55	3,57½
1896	{ Jan. . .	2,05	2,30	2,30	2,35	3,50	3,60	2,55	3,55
	{ Juli. . .	2,—	2,30	2,30	2,60	3,55		2,70	3,50
1897	{ Jan. . .	2,10	2,30	2,40	2,60	—	—	2,35	3,52½
	{ Juli. . .	2,10	2,30	2,40	2,55	—	—	2,75	3,55
1898	{ Jan. . .	2,15	2,30	2,10	2,45	—	—	2,55	3,55
	{ Juli. . .	2,05	2,30	2,10	2,35	—	—	2,85	3,45
1899	{ Jan. . .	2,—	2,10	2,—	2,30	—	—	2,77½	3,25
	{ Juli. . .	2,—	2,20	2,15	2,30	—	—	2,60	3,10
1900	{ Jan. . .	2,10	2,17½	2,40	2,60	—	—	2,90	3,25
	{ Juli. . .	2,30	2,45	2,50	2,70	—	—	3,20	3,85
1900.	Jan. . .	2,60	2,75	1,80	2,60	—	—	3,10	3,50

2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum.

Prix à Java des métaux et du pétrole.

Bron: M. H. B.

Jaren <i>Années.</i>	Metalen. <i>Métaux.</i> Per picol.			Am. Petroleum <i>Pétrole. Améric.</i> Per kist. <i>La malle.</i>	
	IJzeren stav. (Zweed). <i>Fer en barres (Suédois)</i>	IJzeren staven. (Eng.) <i>Fer en barres (Anglais)</i>	Holl. Koper in bladen. <i>Cuivre en feuilles.</i>		
1891.	{ Jan. . .	f 9,—	f 7,—	f 57 à 60	f 3,05
	{ Juli. . .	7,90 à 8,75	6,50	58 à 60	—
1892.	{ Jan. . .	9,—	6,— à 7,30	57 à 60	—
	{ Juli. . .	9,—	5,75 à 6,—	53 à 55	—
1893.	{ Jan. . .	8,50 à 9,—	5,50 à 5,70	49 à 55,50	2,42½ à 2,55
	{ Juli. . .	8,—	5,70 à 5,75	51,—	2,17½ à 2,30
1894.	{ Jan. . .	8,25 à 8,60	5,50 à 5,70	46,— à 50,—	2,22½ à 2,27½
	{ Juli. . .	8,25	5,25 à 5,50	45,— à 49,—	2,20 à 2,25
1895.	{ Jan. . .	7,75 à 7,90	5,50 à 5,75	42 à 44,—	—
	{ Juli. . .	8,—	5,25 à 5,70	41,— à 42,50	2,60 à 2,82½
1896.	{ Jan. . .	8,—	5,50 à 5,90	—	2,70 à 2,75
	{ Juli. . .	8,50	5,50 à 5,90	44,50 à 45,—	3,75 à 3,80
1897.	{ Jan. . .	7,75	5,75 à 6,—	51,— à 51,50	3,75 à 3,80
	{ Juli. . .	8,— à 8,50	6,10 à 6,50	49,50 à 50,—	2,40 à 3,60
1898.	{ Jan. . .	—	6,25	50,—	3,05 à 3,15
	{ Juli. . .	9,— à 9,25	6,— à 6,25	50,—	2,97½
1899.	{ Jan. . .	9,— à 9,50	6,20 à 7,—	—	3,75 à 3,90
	{ Juli. . .	9,75 à 10,—	6,— à 7,—	—	4,—
1900.	{ Jan. . .	10,50 à 11,75	10,50 à 11,50	—	4,55 à 4,65
	{ Juli. . .	10,50	8,— à 8,30	—	4,75
1901.	Jan. . .	11,50	7,— à 7,50	—	4,05 à 4,10

3. Loop der prijzen in guldens in Java van eenige artikelen van uitvoer.
Prix à Java en florins de quelques articles exportés.

Bron: The financial and economical condition of Neth India 3d edition by N. P. van den Berg en M. H. B.

Jaren. Années.	Suiker N° 14. 1) Sucre. p. picol.	Rijst. Riz. p. coyas.	Javakoffie (gewone.) Café de Java. p. picol.	Zwarte Peper. Poivre noir. p. picol.	Biliton tin 2). étain de biliton. p. picol.	Indigo. Indigo. p. 1/2 KG.	
1891	Januari	8 ¹ / ₄	162 ¹ / ₂	65	19 ¹ / ₄	62 ⁵ / ₈	3 à 3 ¹ / ₄
	April	8 ³ / ₄ à 9	157 ¹ / ₂	65	21 ¹ / ₈	62 ¹ / ₂	—
	Juli	8 à 8 ¹ / ₄	160	60	17 ¹ / ₄	63 ³ / ₄	2 ³ / ₄ à 3
	October	8 à 9	162 ¹ / ₂	50	17 ¹ / ₈	63 ⁵ / ₈	—
1892	Januari	8 ³ / ₄	185	57 ¹ / ₂	16 ³ / ₈	62	—
	April	8 ¹ / ₂	180	55	14 ¹ / ₂	64 ¹ / ₄	—
	Juli	8 ³ / ₄	185	55	11 ³ / ₈	64 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂ à 2 ³ / ₄
	October	8 ³ / ₄	142 ¹ / ₂	62 ¹ / ₂	14 ³ / ₄	65 ¹ / ₂	—
1893	Januari	9 ¹ / ₂	162 ¹ / ₂	60	14 ⁵ / ₈	63 ¹ / ₂	3 à 3 ³ / ₄
	April	9 ³ / ₄ à 10	—	60	14 ⁵ / ₈	62 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂ à 4
	Juli	10	143	62 ¹ / ₂	13	55	3 ¹ / ₄ à 3 ³ / ₄
	October	9 ¹ / ₄ à 9 ³ / ₄	132 ¹ / ₂	60	13 ³ / ₈	55	3 ³ / ₄ à 4 ¹ / ₄
1894	Januari	8 ³ / ₄	—	57 ¹ / ₂	11 ⁵ / ₈	44 ³ / ₄	—
	April	8 ³ / ₄ à 8 ¹ / ₂	—	60	10	48 ³ / ₄	3 ¹ / ₂ à 3 ³ / ₄
	Juli	7 ¹ / ₂ à 7	135	55	9	48 ¹ / ₂	—
	October	7	125	57 ¹ / ₂	10	45 ¹ / ₂	—
1895	Januari	6 ¹ / ₂ à 7	110	55	8 ⁷ / ₈	40 ¹ / ₂	3 à 3 ³ / ₄
	April	6 ¹ / ₂ à 6 ¹ / ₃	105	—	10	44 ³ / ₄	3 à 3 ¹ / ₂
	Juli	6 ¹ / ₅ à 6	115	—	11 ¹ / ₂	—	3 à 3 ¹ / ₂
	October	—	—	—	—	—	—
1896	Januari	7 ³ / ₄ à 8 ¹ / ₈	—	56,71 à 61	93 ¹ / ₄ à 10 ¹ / ₄	41 ³ / ₄ à 42 ³ / ₄	—
	April	8 ³ / ₈ à 8 ³ / ₄	—	73	10 à 10 ¹ / ₄	41 à 41 ³ / ₄	—
	Juli	7 ³ / ₈	—	—	11	40 ⁵ / ₈ à 41 ⁵ / ₈	—
	October	—	165	51 ³ / ₄ à 53 ¹ / ₈	9 ¹ / ₂ à 9 ⁷ / ₈	39 à 40 ⁵ / ₈	—
1897	Januari	7,—	—	56 à 57	11,25 à 11,75	39,37	—
	April	6,50	—	62 à 62,50	13,75 à 14,50	40,21 à 41,50	—
	Juli	—	—	—	15,— à 16,—	41,30	—
	October	6,50 à 6,75	—	48	17,25 à 18,75	41,77 à 42,44	—
1898	Januari	6,87 ⁵ / ₈ à 7,37 ⁵ / ₈	—	40	19 à 22,50	42,70	—
	April	6,50	185 à 190	—	21 à 21,25	43,44 à 44,44	—
	Juli	6,50 à 6,87 ⁵ / ₈	—	52,50 à 55	24 à 27	—	—
	October	6,37 ⁵ / ₈ à 6,62 ⁵ / ₈	—	38	24 à 25	55,36	—
1899	Januari	6,75 à 7,—	—	—	27,— à 28,50	74,50	—
	April	7,—	—	—	28,— à 28,50	76,79	—
	Juli	—	—	—	28,50	81,19 à 98,37	—
	October	7,—	140	26,25 à 30	31,50 à 32,25	98,37 à 98,89	—
1900	Januari	6,87 ⁵ / ₈ à 7,—	—	36,— à 39,—	31,50 à 32,75	75,69 à 91,57	—
	April	7,—	—	—	32,75 à 33,—	93,57	—
	Juli	7,25	—	—	33,25 à 34,—	93,95 à 94,27	—
	October	7,25 à 7,50	—	—	32,75 à 33,25	86,58 à 91,13	—
1901	Januari	7,—	—	31,50 à 32,25	33,— à 33,50	82,40	—

1) Voor de jaren na 1895 n° 15 op de kust. *Pour les années 1896—1899 No. 15.*

2) Voor tin is de prijs in Februari en Augustus in plaats van in Januari en Juli genoteerd.
Prix dans les mois Février, Avril, Août et Octobre.

4. Middenprizen (bruto per pikol) voor Gouv. producten betaald.

Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Koffie. Café.				Banka-tin. (in Nederland.) Etain Banca (aux P. Bas).	Kina. (in Nederland.) Quinquina (aux P. Bas).
	In Nederl. <i>Aux Pays-Bas.</i>		In Java. <i>A Java.</i>	In Padang. ¹⁾ <i>A Padang.</i>		
	Voor Java-koffie.	Voor Menado-koffie.				
1885	f 33,20	f 69,96	f 27,33	f 40,56	f 65,22	f 118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,63	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00
1892	68,23	—	62,01	73,07	69,07	49,70
1893	65,92	94,18	62,13 ⁶	66,80 ⁹	65,18	26,61
1894	65,78	87,23	56,20	64,67	52,36	29,30
1895	67,70	101,57	60,60	74,31	47,84	23,49
1896	63,92	96,13	54,87	62,02	44,78	22,57
1897	58,97	—	45,08	66,16	45,69	39,98
1898	46,99	93,49	40,37	66,19	52,64	40,40
1899	40,39	100,81	33,80½	61,67	92,44	59,57

¹⁾ Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens: f 15,72, f 21,79, f 21,99, f 40,09, f 26,96, f 38,21, f 41,99½, f 41,67, f 35,88, f 30,97½, f 35,56, f 35,94½, f 27,73, f 19,07, 12,16½ en f 12,87. *De petites quantités d'une qualité inférieure ont été vendues aux prix nommés dans le texte hollandais de cette note.*

5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java.

Prix de quelques articles d'exportation de Java.

Bron: M. H. B.

Jaren. Années.	Gom-elastiek. <i>Gomme élastique.</i>	Gom dammar. <i>Gomme dammar.</i>	Gutta-Percha.	Coprah.	Huiden. <i>Peaux.</i>	
					Buffel. <i>de Buffle</i>	Koe. <i>de Vache.</i>
1891....	f 140	f 31,—	f 136	f 6,25	f 0,24	f 0,35
1891....	150	35,—	136	8,50	0,25	0,45
1892....	150	31,50	136	6,25	0,24	0,30
1892....	150	33,50	136	7,10	0,31	0,45
1893....	150	33,50	—	—	0,27	0,27
1893....	150	38,—	—	—	0,31	0,35
1894....	150	36,—	150	6,20	0,27	0,27
1894....	150	47,—	150	7,50	0,29	0,30
1895....	—	46,—	150	6,40	0,27	0,27
1895....	—	55,—	150	7,75	0,29	0,30
1896....	—	43,—	150	6,40	0,27	0,27
1896....	—	54,—	150	7,50	0,34	0,40
1897....	—	39,—	150	6,40	0,30	0,36
1897....	—	44,50	150	7,50	0,30	0,36
1898....	—	35,—	150	7,50	0,30	0,36
1898....	—	39,50	170	8,—	0,30	0,36
1899....	—	34,—	150	7,50	0,30	0,36
1899....	—	38,—	150	8,—	0,30	0,36
1899....	—	30,—	—	8,—	0,30	0,36
1900....	—	38,—	—	8,10	0,30	0,36

IX. Scheepvaart. Navigation.

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULT^o. DEC. 1°) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. Années.	Stoomschepen.		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd.										Zeilschepen op inland. wijze getuigd.		Totaal.		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorende te huis: <i>Dont appartiennent:</i>			
	Vapours.		<i>Voiliers gréés à l'Européenne.</i>										<i>Voiliers indigènes.</i>		Total.		op Java en Madoera.		in de buitenb. aux autres poss.	
			Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.									
	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .	Aantal. Nombr.	M ³ .
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	43	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740
1892	82	80 993	2	5 246	37	37 704	16	8 576	128	29 234	2	129	1 572	76 070	1 839	237 952	1 148	157 384	691	80 568
1893	82	76 879	2	5 246	37	38 009	10	7 028	130	28 831	2	129	1 627	77 687	1 890	233 809	1 187	157 123	703	76 686
1894	80	80 504	4	5 634	40	41 039	11	7 416	129	23 795	1	53	1 668	79 050	1 933	237 491	1 216	163 288	717	74 203
1895	81	82 095	2	5 246	39	39 115	13	8 052	145	29 095	2	74	1 720	80 660	2 002	244 337	1 231	163 728	771	80 609
1896	84	86 529	2	5 246	35	34 766	9	6 469	151	27 949	3	113	1 838	86 743	2 122	247 815	1 329	170 891	793	76 924
1897	81	90 176	—	—	25	29 038	8	4 087	143	31 077	7	312	1 826	94 375	2 090	249 065	1 327	153 277	763	95 788
1898	85	93 831	—	—	24	26 159	7	3 484	137	28 561	6	293	1 859	95 149	2 118	247 477	1 365	155 098	753	92 379
1899	104	109 612	—	—	26	31 133	6	3 170	133	27 992	11	512	1 951	107 538	2 231	279 957	1 351	161 963	880	117 994

1) De stoombooten der gesubsidieerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Paketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 93. *A l'exception des vapeurs de la Compagnie Néerl.-Indienne, depuis 1891 Compagnie de paquebots Royale, voir pag. 93.*

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZENDT. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN DAARBUITEN GELEGEN.
Bron: S. H. S. *Affrètements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Jaren. Années.	Nederland. (Pays-Bas).				Frankrijk. France.		Oostenrijk. Autriche		Port-Saïd.		Amerika.		Singapore.		Honkong.		Australië.		Totaal inclusief andere landen. Total incl. autres Pays.	
	Gouvernem.		Particulier.																	
	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.	Stoomsch. Vapours.	Zeilschep. Voiliers.
1890	12 341	1238	11 074	2 271	632	—	154	—	819	—	846	5 669	3 326	—	92	—	40	—	29 568	9 180
1891	17 229	—	24 364	227	858	—	1 021	—	1 720	—	942	4 425	4 490	—	142	—	51	—	51 334	4 654
1892	13 546	7411	21 015	1 527	409	—	2 149	—	2 100	—	1 248	5 477	6 186	—	243	—	63	—	47 601	14 415
1893	13 445	—	9 677	3 074	160	—	949	—	962	—	195	4 540	5 404	—	334	—	13	—	31 192	7 614
1894	11 014	—	30 092	952	473	—	1 963	—	3 193	—	397	2 868	7 027	—	331	—	163	—	43 920	3 821
1895	15 705	968	22 260	156	485	—	3 097	—	2 030	—	1 358	3 808	5 850	2	255	—	105	—	51 429	4 935
1896	9 374	—	25 692	406	435	—	3 017	—	3 312	—	1 220	3 194	6 784	15	278	—	59	—	50 443	3 614
1897	14 505	—	28 653	2 579	362	—	858	—	4 374	—	291	4 775	7 850	—	183	—	151	—	57 644	7 356
1898	10 099	—	14 885	458	693	—	449	—	2 420	—	193	2 735	3 396	—	182	—	15	—	32 706	3 194
1899	9 175	—	31 534	687	223	—	173	—	2 255	—	1 110	4 886	3 452	—	244	—	21	—	49 005	5 577

SCHEEPVAART. Navigation.

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. ¹⁾
Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. ²⁾ *Navires entrés.*

80

SCHEEPVAART. *Navigation.*

Jaren. Années.	Batavia.				Cheribon.				Semarang.				Soerabaja.			
	Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>		Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>		Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>		Stoomschepen. <i>Vapeurs.</i>		Zeilvaartuigen Eur. getuigd. <i>Voil. grées à l'Eur.</i>	
	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .	Aant. <i>Nombre.</i>	×1000 M ³ .
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	1074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47
1892	225 (2) ³⁾	936	31 (4)	103	47 (5)	98	2	6	41 (4)	138	21 (2)	72	191 (28)	457	25 (3)	74
1893	245	936	33 (6)	104	40 (7)	93	9 (2)	29	34 (6)	139	15 (3)	40	192 (21)	489	26 (3)	82
1894	246	900	31 (4)	137	39 (4)	84	4	17	25 (1)	92	26 (2)	83	218 (19)	577	21 (1)	74
1895	285	1 042	25 (6)	70	35 (4)	64	5 (1)	22	31 (2)	148	27 (11)	80	194 (30)	523	23 (12)	99
1896	284 (1)	1 109	28 (3)	115	40 (4)	79	4	16	36 (9)	168	17 (2)	59	201 (36)	625	16 (2)	59
1897	259 (3)	905	26 (3)	81	42 (9)	100	4 (1)	18	44 (1)	170	19 (1)	71	215 (20)	579	25 (3)	97
1898	231 (2)	825	27 (9)	89	28 (5)	69	1	4	32 (5)	118	15 (2)	48	221 (51)	762	9	34
1899	244 (3)	920	25 (10)	65	42 (15)	127	2 (1)	9	38 (8)	169	14 (3)	48	233 (62)	889	7	28

Uitgeklaarde schepen. ²⁾ *Navires sortis.*

1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61
1892	168	744	24 (3)	54	22	76	—	—	121 (3)	268	19 (3)	62	147 (10)	326	10 (6)	38
1893	176 (12)	690	14 (8)	51	14 (2)	44	5 (2)	13	127 (1)	339	19 (2)	59	139 (20)	336	23 (17)	78
1894	151 (4)	582	19 (10)	67	17	63	—	—	122 (3)	312	27 (7)	84	173 (10)	432	24 (15)	93
1895	177	643	7 (1)	9	19	103	5 (1)	26	120	299	31 (1)	88	159 (2)	388	11 (2)	38
1896	184 (5)	702	5 (3)	22	29 (4)	123	1	4	128	374	20 (1)	67	152 (8)	424	13 (3)	49
1897	166 (8)	545	7 (1)	16	17 (3)	104	2	5	135 (2)	386	19 (2)	66	142 (10)	344	17 (4)	62
1898	177 (3)	559	7	12	19 (2)	92	1	3	123	389	14 (2)	49	106 (8)	286	12 (3)	42
1899	184 (8)	676	10 (1)	16	17 (3)	69	4	17	169 (1)	636	15 (3)	51	111 (6)	304	7 (3)	28

¹⁾ Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers. *Données exactes concernant la navigation des navires indigènes font défaut.*

²⁾ In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléén melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzoilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens. *Première entrée aux Indes et dernière sortie des Indes.*

³⁾ De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren. *Entre ( ) les navires sur lest.*

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE VLAGGEN IN HET SCHEEPVAARTVERKEER VAN HET BUITENLAND MET NEDERLANDSCH INDIË.

Part des principaux pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

Bron: S. H. S.

Vlaggen. Pavillons.	Ingeklearde schepen. <i>Navires entrés.</i>									
	1895		1896		1897		1898		1899	
	Aantal. Nomb.	1000 M ³ .	Aantal. Nomb.	1000 M ³ .	Aantal. Nomb.	1000 M ³ .	Aantal. Nomb.	1000 M ³ .	Aantal. Nomb.	1000 M ³ .
Nederland (stoomsch. vap. <i>Pays-Bas.</i>) (zeilsch. voil..)	106	551	98	565	99	534	100	579	93	547
Totaal....	125	619	120	648	119	606	117	647	108	606
Engeland. (stoomsch. vap. <i>Gr. Bret.</i>) (zeilsch. voil..)	370	1 179	317	1 240	278	1 029	373	1 576	330	1 492
Totaal....	403	1 321	351	1 380	315	1 179	397	1 656	354	1 571
Frankrijk. (stoomsch. vap. <i>France</i> ...) (zeilsch. voil..)	29	70	27	60	28	66	26	73	27	86
Totaal....	35	81	29	67	28	66	26	73	27	86
Duitschl. (stoomsch. vap. <i>Allemagne</i>) (zeilsch. voil..)	107	228	102	250	118	350	93	217	107	299
Totaal....	117	257	111	272	126	376	96	228	107	299
Denemarken. (stoomsch. vap. <i>Danemark</i> ...) (zeilsch. voil..)	—	—	—	—	2	2	1	2	3	13
Totaal....	3	4	4	4	8	17	7	13	4	5
Zweden... (stoomsch. vap. <i>Suède</i> ...) (zeilsch. voil..)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal....	1	2	1	1	1	3	2	3	2	5
Noorwegen (stoomsch. vap. <i>Norvège</i> ...) (zeilsch. voil..)	9	38	18	57	36	85	7	36	9	43
Totaal....	25	50	21	42	12	21	7	15	17	40
Oostenrijk (stoomsch. vap. <i>Autriche</i> ...) (zeilsch. voil..)	—	—	2	11	—	—	—	—	4	24
Totaal....	1	3	—	—	1	4	—	—	—	—
Italië.... (stoomsch. vap. zeilsch. voil..)	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Totaal....	6	17	3	25	11	32	9	30	5	16
Amerika... (stoomsch. vap. <i>Amerique</i>) (zeilsch. voil..)	—	—	2	10	—	—	—	—	—	—
Totaal....	11	45	9	32	4	13	2	10	1	3
Tot. inclusief (stoomsch. vap. andere landen. zeilsch. voil..)	3 418	3 866	3 692	4 152	3 887	4 180	3 996	4 447	3 661	4 629
Tot. incl. autres pays.	215	394	213	378	206	373	168	245	389	239
Totaal....	3 633	4 260	3 905	4 531	4 093	4 553	4 164	4 692	4 050	4 868

Aandeel der verschillende vlaggen aan de inklaring van stoomschepen uit Singapore in Ned. Indië.

Part des principaux pavillons à la navigation à vapeur entre Singapour et les Indes Néerl. navires entrés aux I. N.

Engeland <i>Gr. Bret.</i>	166	493	97	389	49	229	107	459	114	410
Frankrijk. <i>France</i>	28	67	26	60	27	64	26	73	26	84
Duitschland. <i>Allemagne</i> ...	72	130	55	91	65	104	29	95	54	106
Noorwegen. <i>Norvège</i>	4	19	12	30	24	49	1	6	3	15
Engelsch Indië <i>Indes Britt.</i>	61	11	80	36	72	38	64	33	52	30
Singapore	1 050	475	1 211	605	934	579	918	430	801	420
Nederl. Indië. <i>Indes Néerl.</i>	766	534	862	566	1 069	689	1 136	713	1 135	895
Tot. incl. andere landen.	2 159	1 751	2 350	1 802	2 249	1 781	2 290	1 838	2 201	2 026
Tot. incl. autres pays.										

IX. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN.

Monnaies, institutions de crédit.

I. WISSEL- EN DISCONTOKOERSEN.

Bronnen: K. V. en V. J. B.

Taux de change et d'escompte.

Jaren. Années.	Wisselkoersen te Batavia op Change de Batavia sur:			Verkochte Gouvernements- wissels. ²⁾ Traites du Govt. vendues. Indisch Cour.	Gem. disconto van de Javasche Bank. ³⁾ Escompte moyen de la Banque de Java.	
	Amsterdam. f 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. fl. 100 aux Indes contre . . . fl. aux Pays-Bas.		Londen 1 £ sterling.			
	Gouvernement. Traites du Govt.	Particulieren. 6/m. dato Traites partic. à 6 m. (date).	6/m. zicht ¹⁾ Indisch Cour. Traites à 6 mois (vue).			
1861	6/m. na dato f 99	à 102	99 ¹ / ₄ à 103	11,37 ⁵ à 11,95	4 728 498	8,43
1862	" " " 99	" 103	99 " 108	10,25 " 11,90	2 323 302	9
1863	" " " 99	à 103	100 " 104 ¹ / ₂	11,15 " 11,75	1 058 678	8,03
1864	" " " " "	103	103 " 105	11,12 ⁵ " 11,35	1 597 194	7,62
1865	" " " 102	à 103	102 ¹ / ₂ " 105	11,20 " 11,55	3 986 432	7,42
1866	" " " 100	" 103	101 ¹ / ₂ " 104 ³ / ₄	11,10 " 11,70	7 533 409	9,13
1867	" " " 101 ¹ / ₂	" 103	101 ³ / ₄ " 103 ³ / ₄	11,65 " 11,85	7 274 859	8,25
1868	" " " 101 ¹ / ₂	" 102 ¹ / ₂	100 " 104	11,60 " 11,92 ⁵	6 584 035	6,24
1869	3/m. " " 99 ¹ / ₂	" 102	100 ¹ / ₄ " 104 ¹ / ₂	11,50 " 11,90	6 032 775	5,42
1870	6/m. " " 99	" 102	98 " 103	11,67 ⁵ " 12,20	9 007 072	5,95
1871	3/m. " " 99	" 101 ¹ / ₄	100 " 103 ¹ / ₂	11,30 " 11,90	9 213 032	5,83
1872	" " " 100	" 101 ¹ / ₄	102 " 104 ³ / ₄	11,37 ⁵ " 11,67 ⁵	1 734 914	6
1873	" " " 100	" 102	102 " 104 ¹ / ₂	11,52 ⁵ " 11,87 ⁵	6 730 234	5,93
1874	8/dagen na zicht 99	" 101 ¹ / ₄	100 ¹ / ₂ " 102 ¹ / ₂	11,60 " 11,85	10 672 537	6,82
1875	" " " 98	" 99 ¹ / ₂	99 ¹ / ₄ " 103	11,57 ⁵ " 12,—	7 558 200	7,08
1876	" " " 98	" 101 ¹ / ₄	99 ¹ / ₂ " 103 ¹ / ₂	11,70 " 12,12 ⁵	27 880 697	6,99
1877	" " " 99	" 101 ¹ / ₄	99 ³ / ₄ " 102 ¹ / ₄	11,72 ⁵ " 12,10	21 985 808	5
1878	6/m. na dato 99 ³ / ₄	" 101 ¹ / ₄	99 ⁷ / ₈ " 102 ¹ / ₄	11,90 " 12,17 ⁵	25 563 307	5,35
1879	" " " 99 ¹ / ₂	" 101 ¹ / ₄	99 ¹ / ₂ " 102	11,90 " 12,10	30 250 392	5,97
1880	" " " 100	" 101 ¹ / ₂	100 ¹ / ₈ " 102	11,90 " 12,17 ⁵	22 013 985	6
1881	" " " 100	" 101	100 ¹ / ₂ " 102	11,92 ⁵ " 12,15	27 933 204	6
1882	" " " 100	" 101	100 ⁵ / ₈ " 101 ¹ / ₂	11,97 ⁵ " 12,10	27 718 394	6
1883	" " " 100 ³ / ₁₀	" 101 ¹ / ₂	101 ¹ / ₄ " 102	11,85 " 12,05	23 338 045	6,52
1884	" " " 100	" 101 ¹ / ₂	101 " 102 ¹ / ₂	11,85 " 12,—	18 639 312	6,74
1885	" " " 100 ² / ₃	" 101	101 ¹ / ₂ " 103 ¹ / ₄	11,80 " 12,—	7 822 875	6,37
1886	" " " 100	" 101	101 " 102 ¹ / ₂	11,82 ⁵ " 12,—	5 059 554	4,68
1887	" " " 100	" 101 ¹ / ₂	101 ¹ / ₄ " 103 ¹ / ₂	11,75 " 11,92 ⁵	3 113 190	4,50
1888	" " " 100	" 102 ¹ / ₂	102 ¹ / ₄ " 104	11,67 ⁵ " 11,85	1 043 806	5
1889	" " " —	" —	101 " 104	11,60 " 11,85	—	5
1890	8/dagen na zicht 98 ¹ / ₂	" 99 ³ / ₄	100 ¹ / ₂ " 103	11,70 " 11,95 ⁵	79 000	4
1891	6/m. na dato —	" —	100 ¹ / ₂ " 101 ³ / ₈	11,85 " 11,97 ⁵	—	4
1892	" " " —	" —	100 ¹ / ₂ " 102 ¹ / ₂	11,70 " 12,02 ⁵	—	5,23
1893	" " " —	" —	101 " 103	11,65 " 11,97 ⁵	—	5,28
1894	" " " 100 ⁷ / ₁₀	" 100 ⁹ / ₁₀	101 " 103	11,70 " 11,95	1 500 000	5,38
1895	" " " 100 ⁷ / ₁₀	" 100 ⁷ / ₁₀	100 ³ / ₄ " 102	11,82 ⁵ " 12,02 ⁵	1 000 140	4,54
1896	" " " 100 ¹ / ₂	" 101 ⁴ / ₁₀	100 ³ / ₄ " 102 ⁷ / ₈	11,80 " 12,03 ³ / ₄	1 957 400	4,50
1897	" " " 101 ³ / ₁₀	" 101 ³ / ₅	101 ¹ / ₄ " 102 ¹ / ₂	11,78 ³ / ₄ " 11,92 ⁵	4 501 914	4,50
1898	" " " 101	" 101 ⁷ / ₁₀	101 ¹ / ₄ " 102 ¹ / ₂	11,75 " 12,—	3 513 596	4,50
1899	" " " —	" —	101 ¹ / ₂ " 103 ¹ / ₂	11,65 " 11,82 ⁵	—	4,50

¹⁾ Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht. *Entre Août 1879 et Juin 1882 4 mois (vue).*²⁾ Tot. 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop. *Jusqu' à 1868 vente privée; dès cette année vente publique.*³⁾ Boekjaren 1 April—31 Maart. *Années de service (1 Avril jusqu'au 31 Mars).*

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. <i>Années.</i>	Handels- papier. <i>Papier de commerce.</i>	Vendu- papier <i>Papier de ventes publ.</i>	Buitenl. wissels. <i>Traites.</i>	Beleeningen. <i>Prêts sur nantissement.</i>	Voorschotten in Rek. Ct. <i>Avances en compte cour.</i>	Hypoth., Staatsch. en Pandbr. ¹⁾ <i>Hypothèq., dette publ. obl. foncièr.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1885/86	6 104	1 346	—	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	—	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	—	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	—	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	—	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	—	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	6 795	844	2 922	5 724	25 333
1892/93	7 842	900	3 697	1 148	8 027	6 391	28 005
1893/94	6 874	943	3 439	1 651	7 078	6 428	26 413
1894/95	5 373	684	4 282	1 835	6 100	6 623	24 897
1895/96	3 518	433	4 460	3 031	3 479	6 791	21 712
1896/97	3 313	412	5 363	3 674	4 458	6 685	23 905
1897/98	4 411	433	6 108	2 457	6 168	6 573	26 150
1898/99	5 257	544	8 076	943	6 969	6 481	28 270
1899/1900	6 385	537	7 667	1 936	9 291	6 807	32 623

¹⁾ Met inbegrip van het belegd reservefonds. *Y compris le réserve.*

2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. <i>Années.</i>	Effecten. <i>Valeurs mobilières.</i>	Invoer- goederen. <i>Marchandises importées.</i>	Uitvoerproducten. <i>March. pour l'exportation.</i>	Goud en zilver. <i>Or et argent.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
1890/91	71	933	1 336	—	2 340
1891/92	2 368 ¹⁾	706	4 341	26	7 441
1892/93	5 728 ¹⁾	414	5 359	16	11 517
1893/94	7 338 ¹⁾	290	5 189	—	12 818
1894/95	14 818 ¹⁾	233	2 187	—	17 238
1895/96	99	35	3 355	—	3 489
1896/97	64	65	1 469	49	1 647
1897/98	60	292	818	49	1 218
1898/99	116	175	464	—	756
1899/1900	26	151	393	—	569

b. Credieten in rekening-courant. *Crédits en compte courant.*

1890/91	11 526	3 362	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	4 536	292	20 146
1892/93	48 667	4 266	10 892	3 760	67 585
1893/94	51 511	4 949	10 097	—	66 557
1894/95	21 332	2 429	12 207	—	35 968
1895/96	12 714	1 827	8 990	—	23 531
1896/97	22 985	4 024	9 430	5 841	42 280
1897/98	37 323	4 936	7 950	1 813	52 022
1898/99	32 929	2 789	17 148	369	53 236
1899/1900	66 375	1 719	13 839	8 483	90 416

¹⁾ Onder deze cijfers zijn de bedragen begrepen te Amsterdam tijdelijk in prolongatie uitgezet geweest en wel in 1891/2: f 911 000, in 1892/93: f 5 652 000, in 1893/4: f 7 228 000 en in 1894/5: f 14 712 000.

3. Bedrag der kassen, disconteeringsen, bankbiljetten in omloop en afgegeven assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)

Montant de l'encaisse métallique, des escomptes, des billets en circulation et des assignations aux divers établissemens de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Kantoren. <i>Comptoirs.</i>	Kassen ult. Maart. <i>Encaisse métall., fin de Mars.</i>							
	1892/93	1893/94	1894/95	1895/96	1896/97	1897/98	1898/99	1899/1900
Batavia	14 040	16 558	17 692	17 280	18 386	16 864	18 013	18 356
Semarang	3 141	3 054	3 769	5 246	5 623	3 252	2 932	2 744
Soerabaja	2 268	2 412	3 685	2 072	2 629	2 990	2 261	5 003
Padang	1 312	1 699	2 032	1 567	1 226	925	777	1 705
Makassar	1 576	2 867	2 378	2 836	2 352	2 583	3 066	2 722
Cheribon	2 807	3 136	3 492	3 749	2 776	2 838	2 807	2 541
Soerakarta	892	936	884	725	760	754	622	894
Djokjokarta	877	423	787	533	288	184	239	333
Amsterdam	445	563	1 037	527	510	565	1 954	524
Totaal . Total.	27 360	31 648	35 755	34 536	34 549	30 954	32 671	34 822

Disconteeringsen. *Escomptes.*

Bedrag . . . . . <i>Montant.</i>	83 047	94 877	71 493	38 320	42 696	61 372	69 420	91 035
-------------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Bankbiljetten in omloop op 31 Maart. *Billets en circulation, fin de Mars.*

Aantal <i>Nombre</i>	995 980 ⁵	966 427 ⁵	1 043 596 ⁵	1 272 488 ⁵	1 470 077 ⁵	1 583 274 ⁵	1 731 992 ⁵	1 954 347 ⁵
Waarde <i>Valeur</i>	44 631	44 433	43 534	44 521	44 659	44 878	52 222	60 591

Assignatiën. *Assignations.*

Batavia	11 566	14 136	15 156	8 729	8 209	8 863	13 283	43 023
Semarang	10 363	5 226	8 641	7 340	8 761	7 464	10 807	19 998
Soerabaja	8 154	8 416	8 576	5 438	7 741	5 994	5 497	14 918
Padang	3 276	3 496	2 111	1 732	2 181	1 962	1 877	1 454
Makassar	2 321	2 627	2 087	1 884	1 864	2 420	1 801	1 772
Cheribon	1 474	1 801	1 522	1 854	1 845	2 057	1 893	2 068
Soerakarta	1 432	1 115	1 130	1 478	1 953	2 146	2 283	2 557
Djokjokarta	1 996	1 736	2 157	2 075	1 996	1 834	1 722	2 462
Amsterdam	575	579	1 510	1 451	1 032	1 719	1 796	2 158
Totaal . Total.	41 156	39 132	42 889	31 981	35 581	34 460	40 957	90 413

4. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. <i>Exercices.</i>	Laagste koers. <i>Minimum.</i>	Hoogste koers. <i>Maximum.</i>	Boekjaren. <i>Exercices.</i>	Laagste koers. <i>Minimum.</i>	Hoogste koers. <i>Maximum.</i>
1880/81	175	185	1890/91	117½	150
1881/82	175	192½	1891/92	150	156
1882/83	182½	190	1892/93	150	183
1883/84	182½	200	1893/94	165	183
1884/85	185	200	1894/95	165	180
1885/86	180	200	1895/96	172½	182½
1886/87	155	182½	1896/97	160	174
1887/88	136	165	1897/98	150	160
1888/89	140	152½	1898/99	155	175
1889/90	120	140	1899/1900	175	182½

B. SPOORWEGEN. Chemins de fer.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: S. V. S. T.

Jaren. <i>Années.</i>	Gemiddeld aantal Kilometers in exploitatie. <i>Kilomètres en exploitation.</i>		Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. <i>Recettes pour transport de voya- geurs et de marchandises.</i>				
	Java en Mad.	Sumatra.	Java en Madoera.	Sumatra.	Totaal. <i>Total.</i>	Per dag K. M. <i>et p. jour.</i>	Per trein K. M. <i>train.</i>
			× f 1000	× f 1000	× f 1000		
1891.....	1 251 ¹ / ₂	141	10 004	1 521	11 525	f 22.67	f 2.43
1892.....	1 257 ¹ / ₂	226 ¹ / ₂	10 365	1 510	11 875	21.90	2.38
1893.....	1 274	273	10 347	1 668	12 015	21.27	2.26
1894.....	1 333 ¹ / ₂	279 ¹ / ₂	11 660	1 706	13 365	22.70	2.31
1895.....	1 448 ¹ / ₂	279 ¹ / ₂	11 399	2 079	13 478	21.67	2.19
1896.....	1 501	289 ¹ / ₂	11 794	2 255	14 048	21.44	2.03
1897.....	1 618	312 ¹ / ₂	12 890	2 347	15 237	21.62	1.98
1898.....	1 734	312 ¹ / ₂	13 364	2 395	15 759	21.09	1.90
1899.....	1 782	312 ¹ / ₂	14 621	2 657	17 278	22.60	1.91

2. Algemeen overzicht van de aanlegkosten, uitgaven en inkomsten der exploitatie.

Aperçu général des frais de construction, des frais et des recettes d'exploitation.

Bronnen: S. V. S. T.

Ondernemingen. <i>Entreprises.</i>	Kosten van aanleg. 31 December. <i>Frais de construction.</i>		Exploitat. kosten. <i>Frais d'ex- ploitation.</i>	Inkomsten uit de exploit. <i>Recettes brutes d'exploit.</i>	Netto op- brengst der expl. <i>Recettes nettes d'ex- ploitation.</i>	De netto opbrengst bedroeg in % <i>Rapport % des recettes nettes</i>	
	Totaal. <i>Total.</i>	p. K. M.				van de bruto opb. aux recett. brutes.	van de aanlegk. ¹⁾ aux frais de constr. ¹⁾
		× f 1000		× f 1000	× f 1000	× f 1000	
Staatsspoorwegen.....	136219	f 76185	6642	12153	5511	45.35	4.05
Oosterlijnen.....	56682	69805	3163	6697	3533	52.76	6.45
Westerlijnen.....	59423	89189	2805	4187	1382	33.—	2.24
Lijn ter Sum. W....	20115	95783	673	1270	596	46.97	2.96
Ned. Ind. Spw. M....	24570	94137	1537	3738	2201	58.87	8.95
Samarang—Vorstenl.	20590	100445	1124	2893	1769	61.14	8.59
Batavia—Buitenz....	3980	71064	413	845	432	51.10	10.85
Deli Spw. Mj.....	7204	70279	565	1387	821	59.17	11.41
Totaal 1899	167993	81867	8745	17278	8533	49.39	5.02
Total 1898	166657	81129	8343	15759	7416	47.06	4.47
1897	162429	79768	7638	15237	7586	49.78	4.61
1896	150835	82536	7111	14048	6938	49.39	4.65
1895	146354	83871	6088	13478	7463	55.37	5.19
1894	142637	83340	6043	13365	7322	54.78	5.48
1893	124951	81507	5821	12015	6194	51.55	5.02
1892	123392	80491	5727	11875	6149	51.80	4.99 ⁵
1891	122932	84781	5664	11525	5861	50.85	4.77

¹⁾ Het aanlegkapitaal berekend naar de gemiddelde geëxploiteerde lengte. *Les frais de construction calculés d'après la longueur exploitée moyenne.*

3. Inkomsten uit de exploitatie der verschillende spoorwegen per treinkilometer.

Recettes de l'exploitation des différents chemins de fer par kilomètre-train.

Bronnen: S. V. S. T.

Jaren.	Staatsspoorw. <i>Chem. de fer de l'Etat.</i>				Ned. Ind. Sp. M.		Batavia Ooster-spoorw.	Java spoorweg.	Deli spoorweg.
	Oosterl.	Westerl.	Djokjok-Tjilatjap.	Lijn ter Sum. W.	Samar.-Vorstenl.	Batavia-Buitenz.			
1890	f2.15	f1.60	f1.40 ^b	f —	f4.46	f2.91	0.88 ^b	0.67 ^b	4.43
1891	2.18	1.64 ^b	1.52	1.97	4.84	2.98	1.10	0.84	4.12
1892	2.32	1.85 ^b	1.41 ^b	1.66	4.49	3.02	1.05	1. —	3.25
1893	2.38	1.58	1.64	1.31 ^b	4.21	2.68	1.28	1.24	3.03
1894	2.81 ^b	1.34	1.64 ¹⁾	1.05	4.47 ^b	2.66 ^b	1.37	1.31	3.03
1895	2.60 ^b	1.29 ^b	—	1.30 ^b	4.14	2.80	1.39	— ²⁾	3.74
1896	2.46	1.15	—	1.41 ^b	3.76	2.56	1.34	—	3.60 ^b
1897	2.26 ^b	1.21	—	1.35	3.84	2.57	1.26	—	3.59
1898	1.97	1.29	—	1.31	3.80	2.62	— ³⁾	—	3.69
1899	2. —	1.26	—	1.32 ^b	3.96	2.67	—	—	3.91

¹⁾ Zie noot ²⁾ blz. 88. *Voir la note ²⁾ pag. 88.* ²⁾ Zie noot ¹⁾ blz. 91 staat 3. *Voir la note ¹⁾ pag. 91 tabl. 3.* ³⁾ Met 4 Augustus bij de Staatsspoorwegen getrokken. *Depuis le 4 août chemin de fer de l'Etat*

4. Rollend materieel op 't einde des jaars bij de verschillende ondernemingen.

Matériel roulant des différents chemins de fer à la fin de l'année.

Bron: S. V. S. T.

Ondernemingen. <i>Entreprises.</i>	Lengte in expl. op 't einde des jaars. <i>en expl. fin de l'année.</i>	Gem. lengte in expl. <i>Moyenne en expl.</i>	Aantal in gebruik zijnde <i>Nombre des</i>				
			Locomotieven, <i>Locomotives.</i>	Rijtuigen. <i>Voitures.</i>	Bagage wagens. <i>Wagons de bagage.</i>	Goederen wagens. <i>wagons de marchand.</i>	Andere wagens. <i>autres wagons.</i>
	K. M.	K. M.					
Staatsspoorwegen.....	1788	1731	321	570	99	2251	1849
Oosterlijnen.....	812	812	136	262	41	1526	926
Westerlijnen.....	766	709	125	246	58	616	679
Lijn op Sum. W....	210	210	60	62	—	109	244
Ned Ind. Spw. Mij.....	261	261	42	121	29	293	269
Samarang-Vorstenl...	205	205	30	72	17	246	227
Batavia Buitenz.....	56	56	12	49	12	47	42
Deli Spw. Mij.....	102 ^b	102 ^b	14	40	15	129	187
1899	2151 ^b	2094 ^b	377	731	143	2673	2305
1898	2052 ^b	2046 ^b	370	694	142	2347	2249
1897	2037 ^b	1930 ^b	356	625	142	2211	2041
1896	1827 ^b	1790 ^b	316	552	134	2121	1681
1895	1745	1728	309	545	150	1856	1622
1894	1711 ^b	1613	295	526	137	1691	1530
1893	1589 ^b	1547	287	401	136	1610	1458
1892	1533	1484	254	489	119	1545	1294
1891	1450	1392 ^b	221	441	111	1436	1306
1890	1347	1324	189	402	101	1131	1162

5. Transportvermogen der verschillende spoorwegen.

Faculté de transport des différents chemins de fer.

Bron: S. V. S. T.

Onderneming. <i>Entreprises.</i>	K. M. in exploitatie 31 Dec. <i>Kilomètres en exploitation 31 Déc.</i>	Locomotieven per K. M. <i>Locomotives par Kilomètre.</i>	Zitplaatsen per K. M. <i>Places de voya- geurs par Kilomètre.</i>	Goederen wa- gens enz. per K. M. <i>Wagons de march. etc. par Kilomètre.</i>
Staatspoorwegen.....	1 788	0,18	14 ⁵	3,0
Oosterlijnen.....	812	0,16	13	3,02
Westerlijnen.....	766	0,16	16	1,69
Lijn op Sum. W.....	210	0,28	11	1,68
Ned. Ind. Spw. Mij.....	261	0,16	24	2,15
Samarang—Vorstenl.....	205	0,15	19	2,30
Batavia—Buitenz.....	56	0,21	41	1,59
Deli Sprw. Mij.....	102 ⁵	0,14	16	3,08
Totaal.. 1899	2 151 ⁵	0,18	15,7	2,31
1898	2 052 ⁵	0,18	15,5	2,24
1897	2 037 ⁵	0,17	14,1	2,09
1896	1 827 ⁵	0,17	14,4	2,13
1895	1 745	0,18	14,7	1,99
1894	1 711 ⁵	0,17	14,6	1,88
1893	1 589 ⁵	0,18	14,9	1,93
1892	1 533	0,17	15,0	1,85
1891	1 450	0,15	13,7	1,89
1890	1 347	0,14	13,9	1,70

6. Ongevallen aan personen door treinen overkomen. *Accidents survenus à des personnes par les chemins de fer.*

Bronnen: S. V. S. T.

Ondernemingen. <i>Entreprises.</i>	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>				Beambten. <i>Employés.</i>				Anderen personen. ¹⁾ <i>Autres personnes ¹⁾</i>	
	Niet door eigen schuld. <i>Sans leur propre faute.</i>		Door eigen schuld. <i>Par leur propre faute.</i>		Niet door eigen schuld. <i>Sans leur propre faute.</i>		Door eigen schuld. <i>Par leur propre faute.</i>		Ge- wond. <i>Bles- sés.</i>	Gedood <i>Tués.</i>
	Ge- wond. <i>Bles- sés.</i>	Gedood <i>Tués.</i>	Ge- wond. <i>Bles- sés.</i>	Gedood <i>Tués.</i>	Ge- wond. <i>Bles- sés.</i>	Gedood <i>Tués.</i>	Ge- wond. <i>Bles- sés.</i>	Gedood <i>Tués.</i>		
Staatspoorwegen.....	2	—	3	—	1	1	12	5	17	13
Oosterlijnen.....	—	—	—	—	—	1	7	1	8	5
Westerlijnen.....	2	—	2	—	1	—	2	4	6	3
Lijn ter Sum. W.....	—	—	1	—	—	—	3	—	3	5
Ned. Ind. Spw. Mij.....	—	—	—	2	—	—	1	1	2	5
Samarang Vorstenl...	—	—	—	—	—	—	1	1	1	4
Batavia Buitenz.....	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1
Deli Spw. Mij.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Totaal 1899	2	—	3	2	1	1	13	6	20	20 (2)
Total 1898	—	—	3	1	2	—	13	5	13	14
1897	—	—	2	1	1	—	17	3	21 (1)	14 (2)
1896	—	—	1	—	1	—	7	2	6 (1)	14 (7)
1895	—	—	1	—	—	—	10	1	10	9 (1)
1894	—	—	2	1	—	—	7	3	4	9 (3)
1893	6	—	—	—	4	—	2	5	7	6
1892	—	—	3	1	—	—	8	—	9 (1)	15 (4)
1891	—	—	3	2	10	2	5	4	5	9 (2)
1890	—	—	1	1	—	—	3	3	6	9 (2)

¹⁾ De cijfers tusschen ( ) wijzen de aantallen zelfmoorden aan. *Les chiffres entre ( ) signifient les cas de suicide.*

II. STAATS-SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'Etat

1. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen (Java).

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est à Java).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. Années.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>				Bagage. <i>Bagages.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis à remettre.</i>	Vracht- goederen. <i>Marchan- dises.</i>
	1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	3e klasse. <i>3e classe.</i>	Totaal. <i>Total.</i>			
	Aantal. pCt.	Aantal. pCt.	Aantal. pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1890	10 899 0,38	83 391 2,89	2 785 743 96,73	2 880 023	2 009	2 417	445 486
1891	12 217 0,40	84 248 2,73	2 989 528 96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
1892	13 644 0,50	86 940 3,19	2 782 916 96,31	2 883 500	2 740	2 972	509 807
1893	14 075 0,52	91 619 3,39	2 596 614 96,09	2 702 308	2 038	3 227	563 227
1894	15 070 0,53	96 335 3,38	2 741 608 96,09	2 853 013	2 154	3 551	655 511
1895	14 056 0,51	94 228 3,42	2 650 966 96,08	2 759 250	1 530	3 460	687 322
1896	16 963 0,57	107 910 3,65	2 831 371 95,78	2 956 244	1 545	3 821	704 395
1897	16 661 0,52	113 192 3,55	3 057 727 95,93	3 187 580	1 484	4 397	747 577
1898	17 595 0,48	122 983 3,34	3 538 819 96,18	3 679 397	1 623	4 066	850 062
1899	16 967 0,45	126 098 3,36	3 608 326 96,19	3 751 391	1 989	4 085	892 271
	Opbrengst. <i>Recettes.</i>						
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	× <i>f</i> 1000	× <i>f</i> 1000	× <i>f</i> 1000
1890	51 250 3,77	196 765 14,47	1 112 053 81,76	1 360 068	39	124	1 983
1891	56 728 3,92	202 353 13,97	1 188 982 82,11	1 448 064	43	135	2 414
1892	66 420 4,50	204 441 13,87	1 203 666 81,63	1 474 527	49	144	2 570
1893	69 560 4,56	212 323 13,91	1 244 479 81,53	1 526 363	38	154	2 654
1894	77 136 4,67	227 937 13,80	1 346 695 81,53	1 651 768	43	164	3 456
1895	73 923 4,44	230 525 13,85	1 359 729 81,71	1 664 177	36	163	3 133
1896	86 593 4,97	248 733 14,27	1 407 845 80,76	1 743 171	36	183	3 158
1897	83 370 4,46	258 791 13,84	1 527 784 81,70	1 869 944	34	213	3 552
1898	91 536 4,47	280 246 13,70	1 674 799 81,83	2 046 580	36	221	3 354
1899	90 708 4,38	281 548 13,59	1 699 210 82,03	2 071 466	43	220	4 071

2. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. Années.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>				Bagage. <i>Effets de voya- geurs.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis à remettre.</i>	Vracht- goederen. <i>Marchan- dises.</i>
	1e klasse. <i>1e classe.</i>	2e klasse. <i>2e classe.</i>	3e klasse. <i>3e classe.</i>	Totaal. <i>Total.</i>			
	Aantal. pCt.	Aantal. pCt.	Aantal. pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1890	1 045 0,13	14 630 1,78	806 388 ¹⁾ 98,09	822 063 ¹⁾	238	201	93 238
1891	1 284 0,12	17 155 1,62	1 041 183 98,26	1 059 622	356	230	124 516
1892	1 765 0,20	16 726 1,87	876 240 97,93	894 731	373	222	108 915
1893	1 892 0,19	18 051 1,82	969 947 97,99	989 890	458	245	245 660
1894 ²⁾	1 816 0,20	14 101 1,57	882 540 98,23	89 457	401	179	165 234
	Opbrengst. <i>Recettes.</i>						
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	× <i>f</i> 1000	× <i>f</i> 1000	× <i>f</i> 1000
1890	3 347 1,38	19 046 7,86	219 971 90,76	242 365	3,2	11,8	371,7
1891	3 887 1,35	21 870 7,59	262 405 91,06	288 162	4,4	13,7	405,5
1892	4 809 1,78	22 626 8,36	243 225 89,86	270 660	4,8	12,3	359,5
1893	6 014 1,85	25 512 7,86	292 869 90,28	324 395	5,9	13,4	454,3
1894 ²⁾	5 619 1,98	19 577 6,90	258 597 91,12	283 793	5,0	10,0	430,6

¹⁾ Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tambak naar de verschillende stations vervoerd. ²⁾ Maanden Januari—October. Met 1 Nov. van dit jaar werd deze lijn bij de Westerlijnen getrokken. *Depuis 1 Nov. de cette année annexée par les lignes du réseau Ouest.*

3. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westeriijnen. (Java.)

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest à Java).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. Années.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>								Bagage. <i>Bagages.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis à</i>	Vracht- goederen. <i>Marchan-</i>	
	1e klasse.		2e klasse.		3e klasse.		4e klasse.					Totaal. <i>Total.</i>
	<i>1e classe.</i>		<i>2e classe.</i>		<i>3e classe.</i>		<i>4e classe.</i>					
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	× 1000 K.G.		
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342	451	125 745
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 680 067	73,81	454 600	19,97	2 276 242	10 629	517	166 886
1892	30 231	1,27	112 121	4,71	1 745 383	73,42	489 563	20,60	2 377 298	10 709	590	183 316
1893	33 209	1,43	112 557	4,85	1 689 983	72,83	484 677	20,89	2 320 426	10 157	568	172 991
1894 ¹⁾	36 747	1,49	121 846	4,95	1 849 881	75,09	455 114	18,47	2 463 588	9 306	622	194 503
1895	39 260	1,15	142 112	4,16	2 708 469	79,14	532 667	15,57	3 422 508	8 727	852	341 485
1896	37 169	1,14	140 822	4,30	2 636 549	80,46	462 483	14,11	3 276 923	8 906	939	365 717
1897	39 129	1,18	136 027	4,11	2 715 609	82,01	420 478	12,70	3 311 243	8 665	1 031	409 427
1898 ²⁾	43 919	1,10	161 892	4,03	3 350 767	83,42	460 004	11,46	4 016 582	8 609	1 159	461 594
1889	44 965	0,85	183 206	3,45	4 553 673	85,69	532 479	10,02	5 314 323	8 445	1 332	500 312

Opbrengst. *Recettes.*

Jaren. Années.	1e klasse.		2e klasse.		3e klasse.		4e klasse.		Totaal. <i>Total.</i>	× f 1000	× f 1000	× f 1000
	<i>1e classe.</i>		<i>2e classe.</i>		<i>3e classe.</i>		<i>4e classe.</i>					
1890	f 17 667	4,05	f 58 915	13,53	f 338 194	77,67	f 20 689	4,75	f 435 465	25	18	610
1891	21 029	4,40	64 509	13,51	369 393	77,33	22 745	4,76	477 675	29	22	738
1892	20 601	4,05	61 020	12,10	402 003	79,12	24 483	4,82	508 107	29	25	918
1893	23 800	4,58	65 078	12,52	406 670	78,24	24 237	4,66	519 785	27	24	715
1894 ¹⁾	31 063	5,09	81 704	13,39	474 686	77,79	22 761	3,73	610 214	29	29	851
1895	49 273	4,85	125 473	12,34	815 345	80,20	26 633	2,62	1 016 724	37	49	1 418
1896	68 398	6,11	172 450	15,40	855 739	76,43	23 119	2,07	1 119 706	43	57	1 447
1897	75 946	6,24	178 970	14,71	940 943	77,32	21 074	1,73	1 216 932	47	62	1 653
1898 ²⁾	80 811	5,92	202 103	14,80	1 060 207	78,60	23 048	1,69	1 366 108	52	69	1 983
1899	89 746	5,39	217 271	13,05	1 330 681	79,92	27 306	1,64	1 665 004	59	81	2 146

1) Zie noot 2) vorige tabel. *Voir la note 2) du tableau précédent.* 2) Zie de noot op blz. 91, tabel 4. *Voir la note pag. 91, tableau 4.*

4. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn ter Sumatra's Westkust.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne à Sumatra Ouest.)

Bron: V. S. N. I.

Jaren. Années.	Aantal reizigers. <i>Nombre de voyageurs.</i>			Bagage. <i>Bagages.</i>	Bestel- goederen. <i>Colis</i>	Vracht- goederen. <i>Mar-</i>	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>		
	1e klasse.		Totaal.				Reizigers. <i>Voyageurs.</i>	Bagage en goederen. <i>Bagages et</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	<i>1e classe.</i>	<i>2e classe.</i>							
				× 1000 K.G.	× 1000 K.G.	× 1000 K.G.			
1891	1 940	121 437	123 377	102	99	18 937	f 94 645	f 115 807	f 210 452
1892	20 202	588 660	608 862	485	272	47 551	301 603	241 858	556 102
1893	43 302	990 389	1 033 691	1 496	215	120 240	368 969	362 642	747 921
1894	37 120	797 248	834 368	972	195	139 848	308 277	429 200	756 106
1895	33 549	653 974	687 523	722	159	167 576	265 720	536 384	889 053
1896	37 520	753 366	790 886	798	142	190 017	293 535	649 081	1 072 017
1897	40 203	884 954	925 157	731	136	207 025	319 194	696 465	1 135 534
1898	38 355	829 118	867 473	686	112	211 333	309 781	709 399	1 154 407
1899	35 879	800 963	836 842	597	107	243 944	302 824	814 442	1 269 578

5. Bruto opbrengst der staatsspoorwegen per dag en per kilometer.

Recettes des chemins de fer de l'Etat par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. Années.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>			Vrachtgoed. <i>Marchandises.</i>			Totaal incl. andere. <i>Total inclus autr.</i>		
	Ooster- lijnen. <i>Lignes</i>	Wester- lijnen. <i>Lignes Oc-</i>	Lijn ter Sumatra's Westkust. <i>L. à Suma-</i>	Ooster- lijnen. <i>Lignes</i>	Wester- lijnen. <i>L. Occiden-</i>	Lijn ter Sumatra's Westkust. <i>L. à Suma-</i>	Ooster- lijnen. <i>Lignes</i>	Wester- lijnen. <i>L. Occiden-</i>	Lijn ter Sumatra's Westkust. <i>L. à Suma-</i>
1890	f 7,68	f 4,93	—	f 11,20	f 6,91	—	f 20,71	f 12,87 ^a	—
1891	8,18	5,41	f 6,67	13,64	8,36	f 7,57 ^b	23,79	14,95 ^b	f 14,82 ^b
1892	8,30	5,75	6,65 ^b	14,48	10,36	4,99	24,95	17,38	12,26 ^b
1893	8,62	5,51	5,92 ^b	14,99	7,58	5,50 ^b	25,82	14,29	12,00 ^b
1894	9,33	4,78 ¹⁾	4,77 ^b	19,52	6,66	6,41	31,25 ^b	12,47	11,70 ^b
1895	9,08	4,61	4,11 ^b	17,10	6,43	8,11 ^b	28,40	11,96	13,76 ^b
1896	8,22 ^b	5,08	4,29 ^b	14,90	6,56	9,31 ^b	25,29	12,75	15,69
1897	7,35	5,52	4,16 ^b	13,96	7,50	8,90	23,32	14,38	14,82
1898	6,95 ^b	5,99 ²⁾	4,04	11,40	8,63	10,47 ^b	20,14	15,99	15,06
1899	6,99	6,44	3,94 ^b	13,73 ^b	8,15	9,45 ^b	22,59	16,18	16,56

1) Sedert dit jaar met inbegrip van de lijn Djokjokarta—Tjilatjap. *Depuis cette année la ligne Djokjokarta—Tjilatjap y compris.* 2) Sedert September van dit jaar met inbegrip van de lijn Batavia—Kedoeng—Gedé. *Depuis le 1er Sept. y compris la ligne Batavia—Kedoeng—Gedé.*

III. PARTICULIERE SPOORWEGEN. *Chemins de fer des compagnies.*

1. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I.

Ligne Semarang—Principautés—Willem I.

Bron: V. N. I. S.

Jaren. Années.	Aantal reizigers. <i>Voyageurs.</i>					Tot. incl. gevang. Tot. incl. prisonn. × 1000.	Bagage. <i>Bagages.</i> × 1000 kilogr.	Bestelgoederen. Colis à remettre. × 1000 kilogr.	Koopmansgoed. × 1000 ton. Marchandises. × 1000 tonnes.	Paarden en vee. Chevaux et bétail.	Totaal. Total.	Per dag K.M. Per K.M. et par jour.
	1e klasse. 1 ^e classe.	2e klasse. 2 ^e classe.	3e kl. 3e classe.		Militairen. Milit.							
			Gew. tar. Tarif ord.	Verm. tar. Tar. réd.								
<i>a. Vervoer. Transport.</i>												
1891	5 245	37 405	189 172	800 665	16 520	1 056	807	362	300	4 397		
1892	6 640	39 520	187 434	779 436	19 145	1 040	1 176	424	327	3 711		
1893	8 412	44 356	217 725	874 628	20 086	1 173	1 377	461	335	4 133		
1894	8 996	43 301	214 868	841 136	28 303	1 145	1 519	470	363			
1895	9 074	42 628	223 338	821 553	25 591	1 130	1 633	484	359	3 660		
1896	9 506	46 333	235 273	783 917	31 082	1 114	1 860	552	354	3 339		
1897	9 150	43 723	246 022	829 421	25 144	1 163	1 875	595	407	3 407		
1898	9 638	46 737	243 165	890 279	21 636	1 220	2 156	616	432	3 310		
1899	9 953	50 814	203 564	1 023 392	17 641	1 314	2 498	636	440	3 545		
1900	10 466	48 709	147 717	1 043 289	17 268	1 276	2 971	701	455	3 210		
<i>b. Opbrengst in guldens. Recettes (florins).</i>												
					× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	
1891	29 653	96 620	238 766	113 603	21 622	509	8 943	34	1 972	11 342	2 642	
1892	28 241	77 938	234 768	111 225	25 291	490	12 104	38	1 918	9 639	2 587	
1893	34 557	87 104	240 591	125 005	21 122	517	12 530	37	1 801	10 215	2 493	
1894	34 758	83 858	236 555	119 680	27 194	511	13 966	38	1 960	9 476	2 659	
1895	34 472	82 339	247 324	118 286	26 823	518	14 542	38	1 768	9 788	2 464	
1896	35 159	87 751	251 243	113 597	29 697	520	14 115	42	1 802	9 380	2 513	
1897	34 662	84 513	261 966	119 967	25 684	527	11 664	44	1 931	10 821	2 653	
1898	36 167	88 177	254 396	144 601	21 985	545	10 638	46	1 948	11 039	2 692	
1899	36 475	95 779	207 728	216 440	17 105	575	11 063	48	2 111	11 819	2 893	
1900	39 313	94 099	142 313	276 775	17 176	571	11 621	50	2 229	9 997	3 012	

2. Lijn Batavia—Buitenzorg. *Ligne Batavia—Buitenzorg.*

Bron: V. N. I. S.

Jaren. Années.	Aantal reizigers. <i>Voyageurs.</i>					Tot. incl. gevang. Tot. incl. prisonn. × 1000	Bagage. <i>Bagages.</i> 1000 Kgr.	Bestelgoederen. Colis à remettre. 1000 Kgr.	Koopmans- goederen. × 1000 ton. Marchandises. × 1000 tonnes.	Paarden en vee. Chevaux et bétail.	Totaal. Total.	Per dag K.M. Per K.M. et par jour.
	1e klasse. 1 ^e classe.	2e klasse. 2 ^e classe.	3e klasse. 3 ^e classe.	Militairen. Militaires.								
<i>a. Vervoer. Transport.</i>												
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	813	184	394	112	3 146			
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	802	200	404	120	2 611			
1893	20 398	99 946	697 651	9 482	829	236	385	113	2 347			
1894	20 894	99 984	688 341	15 347	826	271	377	109	2 670			
1895	21 175	100 101	712 484	17 092	853	336	419	130	2 245			
1896	20 956	100 676	793 810	16 292	939	1 752	468	124	3 511			
1897	22 904	96 656	818 488	27 815	974	2 105	497	131	5 567			
1898	25 172	101 549	846 000	27 815	1 000	2 191	534	129	6 875			
1899	24 576	100 592	922 349	20 171	1 075	2 047	557	114	6 318			
1900	25 224	97 173	926 322	19 112	1 075	2 034	662	113	8 768			
<i>b. Opbrengst in guldens. Recettes en florins.</i>												
					× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	320	8 585	19	422	5 670	807	39.46	
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	314	8 350	19	460	5 210	836	40.81	
1893	20 065	61 751	229 204	3 461	315	9 565	20	361	4 230	742	36.30	
1894	20 008	62 188	228 639	4 409	316	10 254	19	364	3 956	741	36.28	
1895	22 361	63 259	232 083	6 432	325	11 818	21	385	4 008	777	38.—	
1896	22 766	70 391	235 702	4 696	335	10 745	23	379	5 129	784	38.37	
1897	24 344	69 369	236 103	11 360	341	10 329	24	421	6 761	838	40.98	
1898	23 627	68 644	242 447	11 421	346	9 910	25	427	7 904	855	41.83	
1899	23 881	65 978	251 365	9 348	361	8 836	25	404	6 733	845	41.34	
1900	23 926	66 228	269 566	9 028	369	8 311	28	406	105 26	861	42.13	

Bron: K. V.

3. Lijn Tegal—Balapoeolang. ¹⁾

Dienst-jaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>			Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Bagage opbrengst. <i>Recettes p. bagages.</i>	Bestelgoederen. <i>Colis à remettre.</i>		Vrachtgoederen. <i>Marchandises.</i>		Totaal opbrengst. <i>Total des recettes.</i>	Opbrengst per dag en kilometer. <i>Recettes p. jour et p. kilomètre.</i>	Exploitatie-kosten in % der ontvangsten.
		Aantal. <i>Nombre.</i>		1000 Kilog.			Opbr. <i>Recett.</i>	Ton. 1000K.G.	Opbr. <i>Recettes.</i>				
		1e kl.	2e kl.										
		× 1000											
1887	25	1,3	129	f 21 423	f 105	3,2	f 255	9 040	f 7 030	f 29 882	f 3,27 ^a	201	
1888	25	1,1	98	*	138	4,4	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127	
1889	25	0,7	72	15 636	116	5,4	474	16 983	22 157	42 789	4,85	116	
1890	25	0,7	77	16 378	198	9,6	697	20 112	23 276	45 049	4,94	121	
1891	25	0,8	103	20 485	234	9,0	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93	
1892	25	0,6	88	19 705	493	*	659	*	31 382	58 461	6,39	82	
1893	25	0,9	84	20 416	642	11,4	800	28 642	41 431	67 961	7,44	81	
1894	25	1,0	80	20 086	654	9,2	663	29 799	44 869	71 421	7,84	66	
1895	25	0,8	69	17 401	564	5,—	351	32 567	50 635	72 463	7,94	*	
1896	25	0,8	65	17 108	469	5,2	355	28 945	45 030	64 661	7,07	*	

¹⁾ Deze spoorweg, door de Samarang-Cheribon Stoomtram-Maatschappij overgenomen, wordt ingevolgd besluit van 28 November 1896, verder als Stoomtramweg geëxploiteerd. *Depuis l'année 1896 annexée par le tramway à vapeur Samarang-Cheribon.*

Bron: V. B. O. S.

4. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gedé.

Dienst-jaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>					Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Bagage. Opbrengst. <i>Recettes p. bagages.</i>	Lij- en vrachtopbr. <i>Marchandises Opbrengst. Recettes.</i>	Totaal opbrengst. <i>Total des recettes.</i>	Opbrengst per dag en per kilom. <i>Recettes p. jour et p. kilomètre.</i>	Exploitatie-kosten in % der ontv. <i>Coefficient d'exploitation.</i>
		1e klasse.			Totaal. × 1000	Opbrengst. <i>Recettes.</i>						
		2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000									
		1e klasse. × 1000	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000	Opbrengst. <i>Recettes.</i>						
1889	27	868	20	372	393	f 66 422	f 2931	f 23931	f 95 100	f 9,72	92	
1890	33	964	28	524	553	88 109	5495	38904	138 438	11,44	81	
1891	51	1 598	33	754	789	132 446	7608	78385	226 915	12,24	63	
1892	57	1 450	37	839	878	152 004	8426	67539	237 279	11,43	65	
1893	57	2 168	43	936	981	168 925	8997	99734	287 052	13,72	43	
1894	57	2 619	41	959	1003	167 972	9418	118920	302 180	14,78	45	
1895	57	1 707	39	1 008	1049	178 061	10686	116315	316 785	15,20	44	
1896	57	1 858	39	1 008	1048	175 147	11556	123341	318 734	15,28	55	
1897	57	2 027	39	919	959	159 131	10674	114124	296 478	14,28	47	
1898 ¹⁾	57	1 554	25	584	611	104 834	5627	78986	193 612	12,25	*	

¹⁾ Januari—Augustus. Sedert bij de Staatsspoorwegen overgegaan. *Janvier—Août. Depuis annexée par les chemins de fer de l'Etat.*

Bron: V. D. S.

5. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Jaren. <i>Années.</i>	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>				Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Bagage. Opbrengst. <i>Recettes p. bagages.</i>	Goederen. <i>Marchandises.</i> Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Totaal opbrengst. <i>Total des recettes.</i>	Opbr. p. dag en per kilom. <i>Rec. p. jour et p. kil.</i>	Exploit.-kosten in % der ontvangsten. <i>Coefficient d'exploitation.</i>
		1e klasse. × 1000		3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000						
		2e klasse. × 1000									
		1e klasse. × 1000	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000						
1890	91	26	90	879	994	f 604 659	f 45157	f 606 297	f 1314953	f 39,70	43
1891	103	26	90	862	978	601 698	47 094	613 272	1 310 761	34,96	47
1892	103	20	52	535	607	392 522	36 476	491 516	954 382	25,39	51
1893	103	17	44	524	585	353 255	37 106	496 996	920 102	24,55	48
1894	103	17	41	481	539	313 269	37 518	551 824	949 702	25,33	46
1895	103	21	47	615	684	354 699	38 887	710 955	1 189 590	31,73	41
1896	103	23	49	653	725	375 433	41 390	675 498	1 182 520	31,46	42
1897	103	23	47	645	716	364 355	42 164	698 358	1 211 654	32,32	41
1898	103	25	45	644	714	382 184	42 923	727 751	1 240 470	33,09	39
1899	103	28	48	693	769	392 163	48 041	833 298	1 387 185	37,—	41
1900	103	30	52	765	847	437 973	52 670	872 990	1 452 791	38,75	36

C. TRAMWEGEN. *Tramways.*1. STAATS-STOOMTRAMWEG IN ATJEH. *Tramway à vapeur de l'Etat à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Kilom. in exploit. 31 Dec.	Personenvervoer. <i>Transport de voyageurs.</i>				Vervoer van vracht- goederen. (tonnen) <i>Transport de mar- chandises Tonnes.</i>	Bruto- opbrengst. <i>Recettes brutes.</i>	Exploitatie- kosten. <i>Frais d'exploit- ation.</i>
		1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.			
		<i>1e classe.</i>	<i>2e classe.</i>	<i>3e classe.</i>	<i>Total.</i>			
1890.....	39	*	*	*	391 654	36 808	f 96 331	f 115 158
1891.....	39	15 111	25 371	353 178	393 660	24 867	88 377	106 457
1892.....	39	13 728	21 544	344 820	380 092	24 945	87 892	106 064
1893.....	39	15 800	25 266	416 713	457 779	28 461	113 953	98 852
1894.....	39	14 980	28 912	513 546	557 438	30 879	130 562	108 685
1895.....	39	14 080	25 373	453 965	493 418	37 919	120 652	101 359
1896.....	39	13 584	25 549	467 262	506 395	44 561	159 947	102 850
1897.....	49	14 754	24 916	557 463	597 133	42 933	151 395	105 094
1898.....	67	13 807	30 761	632 962	677 530	61 821	166 857	130 385
1899.....	78	11 947	25 989	641 379	679 315	42 756	127 887	138 942

2. ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE AANLEGKOSTEN, DE UITGAVEN EN INKOMSTEN DER EXPLOITATIE DER VERSCHILLENDE PARTICULIERE STOOMTRAMWEGEN.

Aperçu général des frais de construction et des frais et des recettes de l'exploitation des différents tramways à vapeur particuliers.

Bronnen: S. V. S. T.

Ondernemingen. <i>Compagnies.</i>	Aanleg kapitaal. 31 Dec. <i>Frais de construct.</i>		Exploitatie- kosten. <i>Frais de l'exploit.</i>	Inkom- sten uit de expl. <i>Recettes de l'expl.</i>	Netto opbrengst der expl. <i>Recettes nettes de l'expl.</i>	De netto opr. bedroeg in %. <i>Rapport % des rec. nettes de l'expl.</i>		
	Totaal.	p.				Van de br. opr. des recet. brutes.	van de aanlegk. des frais de constr.	
	<i>Total.</i>	<i>K. M.</i>						
	× f 1000		× f 1000	× f 1000	× f 1000	%	%	
Semarang Joana Stoomtr. Mij..	7320	f 27415	409	995	586	58.8	8.0	
Nederl. Indische " " "	1529	69479	166	335	169	50.4	11.1	
Oost Java " " "	2494	31178	193	336	143	42.5	5.7	
Stoomtr. Djokja Brossot.	617	25687	42	114	72	62.9	11.6	
Semarang Cheribon Stoomtr. M.	8257	29280	334	728	394	54.1	4.7	
Serajoadal " " "	2632	31329	108	262	154	58.7	5.8	
Kediri " " "	2495	19798	123	238	116	48.4	4.6	
Malang " " "	1939	2)	75	114	39	34.5	*	
Paseroean " " "	981	2)	24 3)	47	24	50.—	*	
Probolinggo " " "	947	24293	38 3)	77	38	50.—	*	
Stoomtramw. Djokja Magelang..	2368	49336	89	175	86	45.—	3.6	
Modjokerto stoomtram Mij.	2171	27202	*	84	*	*	*	
Madoera " " "	2899	2)	96	62	33	*	*	
Babat-Djombang Stoomtr. Mij 1)	828	2)	*	*	*	*	*	
Bat. Electr. Tram. Mij.	1557	2)	*	41	*	*	*	
	1899	39034	*	1697†	3485†	1787†	51.29	*
	1898	28899	*	1217	2549	1331	52.22	*
	1897	20958	*	939	2015	1074	53.35	*
	1896	14398	29172	643	1497	855	57.07	8.37
	1895	9460	27030	604	1477	873	59.14	9.23
	1894	8994	28509	549	1300	751	57.79	9.13
	1893	8230	28380	518	1213	695	57.28	8.44
	1892	8019	29300	492	1088	597	54.70	7.28
	1891	7332	29094	492	952	500	51.98	6.82
	1890	7087	28908	412	886	474	53.50	6.69

1) Voor deze maatschappij ontbreken de opgaven. *Les données font défaut.*2) De aanleg is nog niet voltooid. *La construction n'est pas encore finie.*3) Geschat op 50 % der inkomsten. *Évalué à 50 % des recettes.*

3. REIZIGERS- EN GOEDERENVERVOER DER PARTICULIERE TRAMWEGEN.

Transport de voyageurs et marchandises sur les tramways particuliers.

Bron: S. V. S. T.

Ondernemingen. <i>Compagnies.</i>	Gemidd. in exploit. <i>Nombre moyen de K. M. expl.</i>	Reizigers. <i>Voyageurs.</i>		Goederen en bagage. <i>Marchandises et bagages.</i>		Totale opbrengst (incl. diversen). <i>Recettes totales.</i>
		Aantal <i>Nombre.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Hoeveelh. <i>Quantités.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	
	K.M.		Guldens.	×1000K.G.	Guldens.	Guldens.
Samarang-Joana Stmtr.-M. ¹⁾	259	1 966 498	248 344	191 216	728 175	995 389
Nederl.-Indische "	14	4 944 569	332 124	—	—	335 366
Oost-Java "	80	3 721 779	269 569	46 968	64 966	336 325
Lijn Djokja.-Brossot ¹⁾	23	310 592	36 086	48 585	75 817	114 214
Samarang-Cherib. St.tr.-Mij.	267	1 264 721	321 386	165 841	398 800	727 839
Serajoedal "	84	663 251	74 458	59 229	181 569	261 711
Kediri "	112	737 734	99 936	96 113	138 244	238 180
Malang "	37	370 000	51 319	15 870	62 163	114 128
Pasoeroean "	27	427 916	30 689	12 123	16 102	47 339
Probolinggo "	39	402 609	52 464	2 394	23 652	76 730
St.tr.-M. Djokja-Magalang.	47	526 811	99 509	27 719	72 014	175 031
Modjokerto Stoomtr.-Mij..	58	478 518	53 402	19 049	23 851	83 893
Madoera "	39	426 734	55 351	7 164	6 660	62 251
Babat-Djombang St.tr.-Mij...	3	49 728	*	9 579	*	*
Batavia Electr. Tram-Mij. ...	4	1 127 329	41 225	—	—	41 323
Totaal 1899	1 093	17 418 789	1 765 862†	699 456	1 791 913†	3 609 719†
Total 1898	803	12 762 481	1 241 774	489 791	1 271 026	2 548 950
1897	573	9 941 650	946 638	389 962	987 651	2 003 777
1896	388	8 777 626	780 113	241 757	75 157	1 497 373
1895	329	8 474 863	763 258	246 089	703 336	1 476 817
1894	294½	7 963 877	704 940	200 703	583 692	1 300 456
1893	265	7 568 918	677 462	172 801	527 652	1 213 229
1892	259½	7 208 762	651 749	133 697	427 032	1 088 192
1891	238	6 773 746	616 884	104 984	336 609	961 752
1890	227	5 840 965	543 957	123 343	334 591	885 550

¹⁾ Abonnés gerekend op 2 ritten per dag. *Abonnements comptés à 2 courses par jour.*

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. KONINKLIJKE PAKKETVAARTMAATSCHAPPIJ. *Compagnie Royale des paquettages.*

Bron: K. V. en V. P. en B. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Grootte der vloot. <i>Effectif de la flotte.</i>	Passagiers. <i>Passagers.</i>		Afgelegde afstanden in geografische mijlen. ¹⁾ <i>Distances parcourues.</i>			Saldo der reisrekening. <i>Bon solde des voyages.</i>	Gouvernements subsidie. <i>Subside du Gouvernement.</i>
		Totaal. <i>Total.</i>	Daarvan Gouvts. <i>Dont du Gouv.</i>	Onder contract. <i>Sous contrat</i>	Buiten contract. <i>Horscontract</i>	Totaal. <i>Total.</i>		
1891	27	122 047	60 619	90 296	97 816	188 112	f 394 119	650 590
1892	30	149 542	61 212	95 632	106 455	202 087	726 192	671 018
1893	31	175 474	67 739	94 987	125 006	219 993	1 342 944	696 643
1894	31	178 572	71 002	94 168	146 599	240 767	1 674 652	956 820
1895	32	179 813	69 181	94 658	147 189	241 847	1 337 410	659 838
1896	31	212 885	91 360	95 142	161 319	256 461	1 817 313	704 526
1897	34	190 448	56 606	94 999	166 067	261 066	1 641 865	666 353
1898	34	193 314	56 259	89 987	194 222	284 209	1 714 018	689 961
1899	33	179 181	45 461	83 800	202 216	286 016	1 371 831	505 514
1900	36	*	*	76 405	214 559	290 964	1 738 477	399 535 ²⁾

¹⁾ Deze cijfers hebben alléén betrekking op de Ned.-Ind. lijnen. *Les lignes Néerl. Ind. seules.*

²⁾ Toegestaan. *Voté.*

E. POSTERIJEN. *Postes.*I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Ja- ren. <i>Années.</i>	Aantal kantoren 31 Dec. <i>Nombre de bureaux.</i>	Aantal brieven. <i>Nombre des lettres.</i>		Aantal druk- werken. <i>Nombre des imprimés.</i>		Aantal monsters. <i>Echan- tillons.</i>	Aantal docu- men- ten. <i>Papiers d'affaires.</i>	Aantal aangetee- kende stukken onder de vorenstaande begrepen. <i>Lett. recommandées.</i>	
		Port beta- lende brieven. <i>Lettres payantes.</i>	Dienst- brieven. <i>Lettres de ser- vice.</i>	Nieuws- bladen. <i>Jour- naux.</i>	Andere druk- werken. <i>Autres imprimés.</i>			Gewone stukken. <i>Lettres.</i>	Dienst- stukken. <i>Lettres de service.</i>
1890	186	3 905 811	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
1891	188	3 941 985	1 233 204	3 353 020	1 000 212	46 682	15 525	287 962	120 841
1892	191	4 116 989	1 367 951	3 571 140	1 057 824	50 642	17 190	310 078	132 752
1893	197	4 397 835	1 629 481	3 443 544	1 158 043	53 842	26 124	323 584	149 727
1894	200	4 580 767	1 708 190	3 722 278	1 337 198	57 674	32 375	348 099	159 460
1895	202	5 163 340	1 922 024	3 965 208	1 455 922	70 356	33 176	405 080	214 188
1896	202	5 379 556	1 869 868	4 430 296	962 858	76 180	34 840	463 008	210 366
1897	209	5 671 146	2 029 144	4 185 818	1 056 562	77 298	39 702	476 320	256 828
1898	211	6 505 616	2 166 736	5 094 440	1 276 340	83 044	48 204	511 810	283 556
1899 ¹⁾	216	8 474 310	2 200 588	5 369 598	1 404 936	88 556	57 070	549 042	308 686

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Ja- ren. <i>Années.</i>	Aantal brieven. <i>Nombre des lettres.</i>			Ontvangen en verzonden <i>Reçus et expédiés</i>			Daarvan aangetee- kende stukken. <i>Dont lettres etc. re- commandées.</i>	Ontv. en verz. ontvangst- berichten voor aangeteekende stukken. <i>Acc. de récep- tion reçues et expédiées.</i>
	Ont- vangen. <i>Reçus.</i>	Ver- zonden. <i>Expé- diées.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Druk- werken (in KG.) <i>Imprimés. (kilogr.)</i>	Monsters. <i>Echantil- lons.</i>	Docu- men- ten. <i>Papiers d'affaires.</i>		
1890	684 938	557 410	1 242 348	150 774	25 025	4 717	104 774	337
1891	789 402	571 271	1 360 673	166 834	32 919	5 425	114 366	370
1892	745 436	596 758	1 342 194	192 051	65 720	9 653	119 184	405
1893	637 088	592 450	1 229 538	196 151	48 375	9 958	136 007	330
1894	733 778	641 804	1 375 582	203 400	49 381	9 215	149 597	274
1895	806 817	639 660	1 446 477	1 670 762 ²⁾	95 659	13 048	158 083	317
1896	791 610	687 951	1 479 561	1 600 721 ²⁾	74 196	10 301	152 115	185
1897	760 619	735 112	1 495 731	1 465 701 ²⁾	96 959	12 198	176 033	140
1898	750 733	761 556	1 512 289	1 443 195 ²⁾	84 150	12 278	191 128	108
1899 ¹⁾	764 218	803 265	1 567 483	1 444 684 ²⁾	77 460	17 990	208 952	443

¹⁾ De cijfers van 1899 zijn van voorloopigen aard. *Chiffres provisoires.*²⁾ Aantal. *Nombre.*II. AANTAL VERKOCHTE BRIEFKAARTEN. *Cartes postales vendues.*

Bron: K. V.

		1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895 ¹⁾
Binnenl. . .	enk.	991 993	1 073 209	1 157 944	1 269 776	1 352 386	1 398 781	1 572 769	1 675 473
Buitenl. . .		50 847	50 575	53 258	54 509	60 837	60 993		
Binnenl. . .	dubb.	9 253	5 996	6 958	7 766	9 078	9 883	10 633	10 683
Buitenl. . .		—	—	—	—	889	2 425		
Totaal . . .		1 052 093	1 129 780	1 221 160	1 332 071	1 423 190	1 472 082	1 583 402	1 686 106

¹⁾ Sedert 1896 worden alleen de buitenlandsche briefkaarten vermeld en wel voor 1896: 132 490 enkele en 771 dubbele, voor 1897: 145 140 enkele, 670 dubbele en in 1898 165 018 enkele en 1110 dubbele, in 1899: 199 776 enkel en 1 023 dubbele. *Les données pour les années postérieures font défaut.*

III. POSTWISSELS. Mandats de poste.

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Binnenl. verkeer. <i>Intérieur</i>		Buitenlandsch verkeer. <i>Correspondance extérieure.</i>								Tot. generaal. <i>Total.</i>	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Uit Indië verzonden naar: <i>Expédiés</i>				Naar Indië overgemaakt <i>Reçus</i>					
			Nederland. <i>aux Pays-Bas.</i>		elders <i>ailleurs.</i>		uit Nederland. <i>des Pays-Bas.</i>		uit and. landen. <i>d'autres pays.</i>			
	Aant. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aant. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aant. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aant. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aant. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>		
		× 1000		× 1000		× 1000		× 1000		× 1000		× 1000
1890	142 259	f 6 308	21 472	f 1 041	3 788	f 153	2 127	f 98	496	f 29	27 883	f 1 321
1891	150 685	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389
1892	161 329	6 567	24 328	1 197	4 466	181	2 365	104	421	21	31 580	1 504
1893	166 777	6 313	25 499	1 213	5 392	228	2 789	141	472	30	34 152	1 611
1894	179 646	6 687	28 239	1 319	5 740	232	3 019	157	517	28	37 515	1 736
1895	185 100	6 906	28 963	1 366	5 988	258	3 556	166	658	35	39 165	1 826
1896	185 361	7 022	33 926	1 441	6 072	269	3 522	166	811	35	44 931	1 910
1897	186 696	6 857	34 657	1 372	7 225	287	3 946	184	837	38	46 665	1 881
1898	190 970	6 864	34 964	1 386	7 948	324	3 937	206	907	40	47 756	1 957
1899 ¹⁾	197 818	6 609	38 614	1 364	8 654	322	4 257	268	1 020	51	52 545	2 005

IV. KWITANTIËN. (Binnenlandsch verkeer.) *Quittances par la poste. Correspondances intérieures.*

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Ter inv. aangeb. kwit. <i>Quitt. présent au recouvrement.</i>		Betaalde kwitanties. <i>Quittances payées.</i>		Onbet. gebleven kwit. <i>Quittances non payées.</i>	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Bedrag. <i>Montant.</i>
1889	34 004	f 502 833	19 262	f 285 822	14 742	f 217 011
1890	36 828	484 756	23 674	307 297	13 154	177 459
1891	43 625	571 209	28 490	351 457	15 135	219 752
1892	53 830	614 982	34 668	386 907	19 162	228 075
1893	61 412	697 792	44 796	463 483	16 616	234 309
1894	79 388	925 916	59 249	631 471	20 139	294 445
1895	90 997	1 061 170	67 020	720 755	23 977	340 415
1896	98 701	1 220 774	69 252	820 781	29 449	399 993
1897	119 473	1 426 819	84 130	960 037	35 343	466 782
1898	136 560	1 606 876	97 310	1 087 449	39 250	519 427
1899 ¹⁾	144 045	1 703 815	104 274	1 169 858	39 771	533 957

V. POSTPAKETTEN. *Colis postaux.*

Jaren. Années.	Binnenlandsch verkeer. <i>Intérieur.</i>			Buitenlandsch verkeer. <i>Extérieur.</i>			
	Aantal pakketten. <i>Nombre de paquets.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>		Aantal pakketten. <i>Nombre de paquets.</i>		Opbrengst. <i>Recettes.</i>	
		Bruto. <i>Brutes.</i>	Netto. <i>Nettes.</i>	Verzonden. <i>Expédiés.</i>	Ontvangen. <i>Reçus.</i>	Bruto. <i>Brutes.</i>	Netto. <i>Nettes.</i>
1893	28 107	f 16 708	f 11 960	660	5 518	f 3 999	f 3 226
1894	64 074	37 361	26 478	5 361	21 645	19 926	10 405
1895	81 988	50 299	36 879	6 829	27 666	26 529	15 149
1896	101 589	62 776	46 019	7 533	32 701	27 208	16 963
1897	114 244	69 780	50 162	8 292	35 681	30 718	19 320
1898	123 969	73 333	51 482	9 402	39 913	35 292	22 523
1899 ¹⁾	127 383	73 287	48 909	10 053	41 556	37 234	24 122

¹⁾ De cijfers over 1899 zijn van voorloopigen aard. *Chiffres provisoires.*

F. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

I. GETAL KANTOREN, LENGTE DER LIJNEN EN DRADEN.

Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Ult ^e .	Aantal. <i>Nombre.</i>			Kilo- meters- lijn.	Kilo- meters draad.	Kilom. kabel tusschen <i>Cable (kilom.)</i>							Totaal.		
	Kantoren <i>Bureaux.</i>	Spoorweg- kantoren. <i>Bureaux aux chemins de fer.</i>	Telefoon- kantoren. <i>Bur. de téléph.</i>			<i>Lignes (kilom)</i>	<i>Fils (ki- lom.)</i>	Java en Sumatra.	Java en Madoera.	Java en Bali	Bali en Celebes	Belawan en Oeleh.		Bali en Lombok.	Weh Oeleh.
1890	98	133	29	6 863	9 097	57,98	4,67	139,39	690,58	—	—	—	892,62		
1891	100	133	27	6 851	9 095	57,98	4,34	139,39	690,58	—	—	—	892,29		
1892	101	143	28	6 842	10 272	57,98	4,34	139,39	690,58	536,54	—	—	1428,83		
1893	104	146	28	6 882	10 542	57,98	4,34	139,39	690,58	536,54	—	—	1428,83		
1894	104	155	25	6 985	10 820	63,28	4,34	139,39	690,58	536,54	—	—	1434,13		
1895	106	199	23	6 854	10 802	63,28	4,34	139,39	690,58	536,54	—	—	1434,13		
1896	109	210	31	6 818	10 779	63,28	4,34	139,39	690,58	536,54	—	—	1434,13		
1897	112	240	32	6 834	10 995	63,28	4,34	139,39	690,58	536,54	169,24	46,40	1649,77		
1898	112	247	33	6 834	10 995	63,28	4,34	139,39	690,58	536,54	169,24	46,40	1649,77		
1899	114	255	37	6 942	11 119	63,28	4,34	139,39	690,58	537,43	169,24	46,40	1650,66		

II. EXPLOITATIE DER GOVERNEMENTS-TELEGRAFEN. *Service des télégraphes.*

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Binnenl. betalende telegrammen. <i>Dépêches de l'intérieur payantes.</i>			Buitenl. teleg. <i>Dép. en corr. étrangère.</i>			Binnen- en buiten- landsch verkeer te zamen. <i>Total.</i>	Binnen- landsche regerings- telegram- men. ¹⁾ <i>Dépêches du Gouvernement.</i>
	Handels- en scheepv.- telegramm. <i>Dépêches du commerce.</i>	Dagblad- telegramm. <i>Dépêches de la presse.</i>	Telegramm. van gemengden aard. <i>Autres dépêches.</i>	Verzonden <i>Expédiées</i>	Ontvangen <i>Reçues.</i>	Doorge- zonden van Singapore naar Au- stralië en omgekeerd. <i>En transit.</i>		
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 719)
		319 49				128 846		
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 658)
		350 702				147 342		
1892	154 976	21 73	198 755	33 991	33 845	86 639	510 379	30 228 (16 606)
		355 904				154 475		
1893	163 778	2 661	210 133	34 271	32 717	89 742	533 302	31 032 (21 843)
		376 572				156 730		
1894	164 634	3 964	221 453	36 772	34 218	89 065	550 106	37 396 (24 913)
		390 051				160 055		
1895	140 837	6 389	229 632	35 676	34 478	121 365	568 377	35 537 (24 851)
		376 858				191 519		
1896	159 600	7 883	217 164	38 822	37 930	153 422	614 821	41 675 (*)
		384 647				230 174		
1897	147 509	6 477	222 361	44 068	42 452	150 305	613 172	42 020 (*)
		376 347				236 825		
1898	136 524	6 534	217 223	45 500	44 377	149 546	599 704	37 688 (*)
		360 281				239 423		
1899	137 200	3 404	221 582	48 280	48 731	177 289	636 486	36 406 (*)
		362 186				274 300		

¹⁾ Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst. *Les chiffres des télégrammes de service, non compris dans le nombre des télégrammes du gouvernement entre ( ).*

²⁾ Sedert 1895 zijn hierin begrepen de zoogenaamde spoorwegtelegrammen. *Depuis cette année y compris les télégrammes des chemins de fer.*

XI. Staatsbestuur. *Organisation et administration de l'Etat.*A. FINANCIËN. *Finances.*I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND
(IN MILLIOENEN GULDENS).*Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).*

Bron: S. C.

	Ontvangsten. <i>Recettes.</i>				Uitgaven. <i>Dépenses.</i>			Percentsgewijze toeneming der: <i>Augmentation, en %:</i>			
	Middelen in Indië. <i>Recettes aux Indes.</i>	Middelen in Nederland. <i>Recettes en Europe.</i>	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. <i>Soldes de serv. antérieures.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Uitgaven in Indië. <i>Dépenses aux Indes.</i>	Uitgaven in Nederland. ¹⁾ <i>Dépenses en Europe.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	ontvangsten. <i>des recettes.</i>		uitgaven. <i>des dépenses.</i>	
								Middelen in Indië. <i>Recettes aux Indes.</i>	Middelen in Nederland. <i>Recettes en Europe.</i>	Uitgaven in Indië. <i>Dépenses aux Indes.</i>	Uitgaven in Nederland. <i>Dépenses en Europe.</i>
Gemidd.	1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,8	101,1	*	*	*
	1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	-3,13	29,20
	1877/81	92,6	53,1	3,2	148,2	126,6	25,4	151,9	11,80	-6,85	19,20
	1882/86	98,0	37,9	—	135,9	116,6	24,0	140,6	5,83	-29,68	-7,90
	1890	97,9	38,4	1,5	137,8	101,6	26,1	127,7	2,90	7,56	-3,68
	1891	98,7	16,9	0,7	116,4	105,7	24,9	130,6	0,76	-55,86	4,04
	1892	102,2	24,6	0,6	127,3	111,2	24,1	135,3	3,48	45,25	5,21
	1893	102,1	33,5	0,5	136,1	102,9	25,0	127,9	-0,06	36,36	-7,43
	1894	106,9	21,1	0,5	128,4	113,8	24,9	138,7	4,66	-37,09	10,58
	1895	108,7	22,1	0,4	131,2	114,1	25,3	139,5	1,69	4,70	0,32
	1896	111,0	21,7	0,4	133,1	119,1	24,6	143,7	2,11	-1,81	4,38
	1897	111,3	18,7	0,4	130,4	120,4	28,2	148,6	0,24	-13,70	1,12
	1898 ²⁾	111,7	20,2	0,4	132,3	117,9	32,9	150,8	0,40	8,09	-2,06
	1899 ³⁾	113,3	27,5	0,4	141,2	114,2	28,8	143,0	1,42	36,24	-3,15

¹⁾ Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen. *Non compris les contributions au trésor de la métropole.*²⁾ Berekend op de cijfers voor het jaar 1889. *Calculée sur les chiffres pour l'année 1889.*³⁾ Voorloopig. *Chiffres provisoires.*

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—99.

Récapitulation des services 1867—99.

Bron: S. C.

	Jaren. <i>Années.</i>	Ontv. m. uitv. v. uitkeeringen van de saldo's v. vroegere diensten. <i>Recettes, non compris l. soldes d. serv. antér.</i>	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Saldo.		Percentsgewijze toeneming der: <i>Augmentation en %:</i>	
				Voordeelig. <i>Bon solde.</i>	Nadeelig. <i>Déficit.</i>	ontyang. <i>des rec.</i>	uitgaaf. <i>des dép.</i>
Gemidd.	1867/71	122 525 678	191 208 101	21 317 577	—	*	*
	1872/76	138 750 081	129 184 827	9 565 254	—	13,24	27,63
	1877/81	145 685 675	151 944 443	—	6 258 768	5,00	17,62
	1882/86	135 889 854	140 575 643	—	4 685 789	-6,72	-7,48
	1890	136 289 482	127 736 739	8 552 744	—	4,17	-1,08 ¹⁾
	1891	115 666 933	130 638 830	—	14 971 898	-15,13	2,27
	1892	126 768 507	135 338 553	—	8 570 046	9,60	3,60
	1893	135 651 475	127 949 529	7 701 946	—	7,01	-5,46
	1894	127 968 700	138 683 776	—	10 715 076	-5,66	8,39
	1895	130 842 888	139 459 000	—	8 616 113	2,25	0,56
	1896	132 683 508	143 702 057	—	11 087 973	1,41	3,10
	1897	129 984 543	148 625 694	—	18 641 151	-2,04	3,43
	1898 ²⁾	131 946 530	150 810 086	—	18 863 556	1,51	1,47
	1899 ³⁾	140 785 556	143 044 061	—	2 258 505	6,69	-5,15

¹⁾ Berekend op de cijfers van het jaar 1889. *Calculée sur les chiffres pour 1889.*²⁾ Voorloopig. *Chiffres provisoires.*

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1894—1897
Bronnen: I. R., B. N. I. en Stbl. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

VERGELEKEN MET DE BEGROTINGSCIJFERS VAN 1898 TOT 1901 IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
des Indes Néerl. en milliers de florins.

Hoofdstukken en afdelingen der begrooting. <i>Chapitres et sous-divisions de budget.</i>	Rekeningscijfers. <i>Comptes définitifs.</i>						Toegestane Begrotingscijfers. <i>Evaluations votées.</i>									
	1894		1895		1896		1897		1898		1899		1900		1901	
	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>
I. Regering en hooge colleges. <i>Gouvernem., collèges.</i>																
1 Regering. <i>Gouvernement</i>	708	33	687	35	757	33	728	32	745	37	832	120	745	37	742	32
2 Algemeene Rekenkamer. <i>Cour des Comptes</i>	388	—	391	—	344	—	390	—	391	—	392	—	399	—	397	—
II. Departement van Justitie. <i>Justice.</i>																
3 Kosten van het Departement. <i>Département</i>	114	—	114	—	117	—	127	—	121	—	121	—	121	—	122	—
4 Rechtswezen. <i>Justice</i>	2 625	4	2 615	6	2 696	1	2 666	4	2 600	3	2 669	3	2 638	3	2 683	4
5 Gevangenen en veroordeelden. <i>Prisons</i>	2 098	82	2 001	94	2 107	13	2 149	28	2 086	32	2 099	40	2 174	65	2 093	42
6 Verschillende uitgaven. <i>Divers</i>	387	3	404	3	398	3	506	136	464	1	466	2	461	2	635	2
III. Departement van Financiën. <i>Admin. des finances.</i>																
7 Kosten van het Departement. <i>Département</i>	836	—	844	—	853	—	848	—	869	—	194	—	215	—	1034	—
8 Algemeene kassen. <i>Caisnes générales</i>	403	6	388	4	549	1	460	12	431	2	422	8	411	1	386	6
9 Uitgaven ter zake van geldleeningen en voorschotten. <i>Dépenses pour emprunts et pour avances</i> ..	1 862	1 862	2 093	2 093	2 045	2 045	2 576	2 576	2 585	2 585	4 187	4 187	4 288	4 288	4 061	4 061
10 Inning der belastingen. <i>Recover. des impôts</i>	2 791	561	2 895	489	3 552	424	2 876	306	4 401	745	4 544	1 093	3 504	1 107	4 509	699
11 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onderstanden, pensioenen, enz. <i>Pensions de retraite etc.</i>	10 506	6 521	10 804	6 647	10 981	6 689	11 289	6 848	11 226	7 016	11 642	7 202	12 754	7 332	12 223	7 517
12 Verschillende uitgaven. <i>Divers</i>	1 046	216	874	222	979	245	1 028	244	1 203	335	1 199	332	3 369	326	1 218	349
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. <i>Administration civile intérieure.</i>																
13 Kosten van het Departement. <i>Département</i>	198	—	198	—	197	—	194	—	194	—	194	—	194	—	198	—
14 Europeesch gewestelijk bestuur. <i>Adm. européenne</i>	5 452	5	5 528	4	5 524	5	5 626	5	5 764	9	5 662	50	5 644	50	5 863	1
15 Inlandsch bestuur. <i>Id. indigène</i>	7 078	—	7 028	—	7 082	—	7 203	—	8 080	—	8 340	—	8 397	—	8 327	—
16 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. <i>Princes et personnages indigènes</i> ..	2 834	—	2 844	—	2 809	—	2 790	—	2 818	—	2 975	—	3 000	—	3 181	—
17 Openbare orde en veiligheid. <i>Sûreté publique</i>	1 725	58	1 667	16	1 639	22	1 275	15	1 327	30	1 265	25	1 416	48	1 317	15
18 Landbouw en veeteelt. <i>Agriculture</i>	290	—	269	—	255	—	259	—	299	—	292	—	303	—	232	—
19 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. <i>Imp. foncier</i>	1 771	—	1 776	—	1 768	—	1 743	—	1 778	—	1 734	—	1 811	—	1 820	—
20 Veeartsenijdienst. <i>Service Vétérinaire</i>	86	3	83	3	96	3	143	6	137	—	129	—	138	3	146	3
21 Topographisch-statist. opname. <i>Topographie statist.</i>	619	17	628	17	639	17	608	21	638	23	630	20	629	19	628	18
22 Koffie. <i>Café</i>	8 214	1 198	7 897	1 176	7 065	1 040	10 141	808	5 177	1 500	7 448	832	5 713	462	6 292	571
23 Kina. <i>Quinquina</i>	110	23	105	18	112	20	122	23	125	25	121	25	123	26	129	34
24 Boschwezen. <i>Forêts</i>	775	10	825	13	888	13	895	12	1 090	8	1 172	4	1 229	2	1 238	3
25 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. <i>Magasins</i> ..	223	—	227	1	203	—	204	—	220	—	219	—	211	1	204	1
26 Pakketvaart. <i>Serv. de paquebots</i>	708	—	711	—	756	—	717	—	737	—	711	—	451	—	451	—
27 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en verblijfkosten in Indië. <i>Indemn. de voyage</i>	1 212	453	1 137	365	1 104	377	1 161	380	1 144	370	1 116	370	1 096	350	1 071	305
28 Verschillende uitgaven. <i>Divers</i>	163	3	230	21	118	25	187	12	346	25	291	25	291	25	300	25
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. <i>Enseignement, cultes, industrie.</i>																
29 Kosten van het Departement. <i>Département</i>	127	—	125	—	125	—	126	—	119	—	119	—	119	—	121	—
30 Onderwijs voor Europeanen. <i>Enseign. p. Européens</i>	2 276	15	2 400	15	2 487	28	2 577	36	2 647	36	2 753	36	2 736	36	2 847	33
31 " " Inlanders. <i>Id. p. indigènes</i>	1 224	—	1 226	—	1 244	—	1 297	—	1 421	—	1 463	—	1 415	—	1 482	—

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1894—1897
Bronnen: I. R., B. N. I en Stbl.

Aperçu des dépenses du gouvernement

VERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1898 TOT 1901 IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
des Indes Néerland. en milliers de florins. (Suite.)

Hoofdstukken en afdelingen der begrooting. <i>Chapitres et sous-divisions du budget.</i>	Rekeningscijfers. <i>Comptes définitifs.</i>						Toegestane Begrootingscijfers. <i>Evaluations votées.</i>									
	1894		1895		1896		1897		1898		1899		1900		1901	
	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Waarvan in Nederland. <i>Dont aux Pays-Bas.</i>
32 Kunsten en wetenschappen. <i>Beaux-arts, sciences..</i>	188	9	164	10	177	12	182	13	221	13	217	12	217	12	226	12
33 Eeredienst. <i>Cultes.</i>	636	1	658	1	669	2	710	7	722	9	717	9	723	9	748	9
34 Geneeskundige dienst. <i>Serv. médical.</i>	2 097	185	2 075	175	2 101	193	2 170	223	2 176	190	2 185	190	2 228	200	2 323	200
35 Mijnwezen. <i>Mines.</i>	351	38	326	26	382	65	363	44	406	59	413	64	398	51	429	66
36 Tin. <i>Etain.</i>	3 867	304	4 020	367	6 196	406	4 838	337	4 492	504	4 770	518	5 514	724	5 816	993
37 Steenkolen. <i>Houille.</i>	1 161	102	1 097	67	1 089	34	1 172	67	1 265	40	1 444	40	1 740	113	1 914	98
38 Zout. <i>Sel.</i>	2 520	—	2 318	—	2 470	—	2 471	109	2 453	75	2 407	75	2 409	75	2 474	19
39 Verschillende uitgaven. <i>Divers.</i>	366	121	356	96	347	99	342	91	473	116	584	164	486	136	490	139
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken.																
<i>Travaux publics.</i>																
40 Kosten van het Departement. <i>Département.</i>	150	—	150	—	149	—	150	—	150	—	150	—	148	—	148	—
41 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. <i>Pers. des travaux publics.</i>	1 237	—	1 243	—	1 246	—	1 274	—	1 272	—	1 272	—	1 268	—	1 436	—
42 Openbare werken. <i>Travaux publics.</i>	1 861	1 861	690	690	542	542	1 153	1 153	770	770	913	913	540	540	1 521	1 521
43 Onderh. en herst. van gebouwen. <i>Entret. de bdtisses.</i>	874	—	822	—	942	—	909	—	968	—	919	—	819	—	864	—
44 Onderh. en herst. van bevoeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. <i>Id. de ponts et chaus.</i>	2 027	—	2 065	—	2 209	—	2 144	—	2 217	—	2 126	—	2 110	—	2 164	—
45 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. <i>Renouv. de bdtisses.</i>	1 305	—	1 587	—	956	—	1 319	—	1 184	—	1 327	—	1 819	—	1 189	—
46 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. <i>Idem de ponts et chaussées.</i>	5 005	—	5 913	—	6 670	—	5 018	—	6 078	—	2 896	—	2 188	—	3 604	—
47 Post- en telegraafdienst. <i>Postes, télégraphes.</i>	2 120	255	2 038	278	2 142	352	2 612	681	2 330	402	2 250	329	2 262	357	3 219	1 102
48 Spoorwegen en stoomwezen. <i>Chemins de fer.</i>	12 169	2 881	13 389	3 690	12 518	3 393	12 997	3 033	17 866	7 428	12 333	3 131	13 455	2 662	12 071	2 570
49 Verschillende uitgaven. <i>Divers.</i>	1 467	3	1 474	2	1 530	3	1 966	3	1 164	5	1 626	5	1 565	5	2 105	5
VII. Departement van Oorlog. <i>Guerre et armée.</i>																
50 Kosten van het Departement. <i>Département.</i>	448	—	459	—	468	—	458	—	463	—	471	—	477	—	485	—
51 Kosten van de administratie. <i>Administration.</i>	960	—	1 000	—	989	—	993	—	1 001	—	908	—	904	—	909	—
52 Traktementen, soldijen enz. <i>Traitements, soldes.</i>	9 894	556	10 390	590	10 662	557	11 107	812	10 078	573	10 068	572	9 636	537	9 974	528
53 Materieel. <i>Matériel.</i>	2 296	2 078	2 682	2 383	2 541	2 167	4 641	4 217	3 886	4 459	3 771	3 399	2 929	2 600	2 900	2 497
54 Geniewerken. <i>Génie.</i>	1 351	—	1 656	—	1 534	—	2 034	—	1 796	—	1 706	—	2 943	—	3 517	—
55 Geneeskundige dienst. <i>Serv. médical.</i>	1 627	—	1 643	—	1 651	—	1 586	—	1 613	—	1 600	—	1 585	—	1 541	—
56 Militaire inrichtingen. <i>Etablissements militaires.</i>	636	366	591	338	561	315	733	498	625	361	911	407	704	418	681	387
57 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fourages, kleeding, enz. <i>Fournitures.</i>	5 485	—	6 118	—	6 309	—	6 560	—	6 518	—	5 061	—	5 061	—	4 928	—
58 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. <i>Transports.</i>	5 328	2 571	4 794	1 970	5 565	2 190	4 517	1 800	4 985	2 073	4 282	1 950	3 773	1 642	4 013	1 809
59 Expeditiën en troepen te velde. <i>Campagnes.</i>	2 739	—	823	—	1 119	—	1 226	—	2 121	—	871	—	1 012	—	1 805	—
60 Verschillende uitgaven. <i>Divers.</i>	2 092	7	2 129	7	2 662	2	2 192	—	3 300	50	3 052	50	3 176	50	1 803	54
VIII. Departement van Marine. <i>Marine.</i>																
61 Kosten van het Departement. <i>Département.</i>	195	—	197	—	205	—	204	—	196	—	197	—	206	—	203	—
62 Maritieme etabliss. en magazijnen. <i>Etabl. magasins.</i>	538	2	489	2	523	2	577	5	576	5	483	5	449	5	439	10
63 Geograph. en hydrogr. dienst. <i>Serv. géogr. et hydrogr.</i>	135	16	96	21	105	20	96	24	95	22	85	22	103	22	87	22
64 Haveninrichtingen. <i>Ports.</i>	177	—	167	—	161	—	164	—	163	—	233	—	242	—	211	—
65 Bebakening, kustverlicht, en loodsw. <i>Balisage etc.</i>	462	—	450	—	474	—	507	—	508	—	530	—	1 141	—	1 187	—
66 Personeel der zeemacht. <i>Personnel de la marine.</i>	3 359	1 743	3 569	1 931	3 306	1 742	3 608	2 147	3 567	2 097	3 531	2 056	2 934	2 114	3 299	2 484
67 Materiëel der zeemacht. <i>Matériel de la marine.</i>	2 283	691	2 662	1 436	2 829	1 560	2 476	1 436	3 305	2 065	2 528	1 234	2 748	1 510	3 299	1 713
68 Reis-, verblijf- en transportkosten. <i>Transports.</i>	171	—	217	—	170	—	167	—	279	—	244	—	222	—	173	—
69 Verschillende uitgaven. <i>Divers.</i>	35	3	27	—	25	2	28	1	215	50	215	50	224	50	215	50
Totaal. <i>Total.</i>	138 684	24 871	139 459	25 323	143 702	24 638	148 625	28 223	148 780	30 722	156 777	34 837	147 366	28 023	150 226	30 007

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. (IN DUIZENDTALLEN GULDENS)

Bronnen: I. R., B. N. I. en Stbl.

Rendement des principales sources de revenus. (Milliers de florins.)

Jaren. Années.	Belastingen.								Impôts.							
	Directe belastingen. Impôts directs.								Zegel, successie- en overschrijv. recht. Timbre, succ. transferts.	In en- uitvoerrechten. Donanes.	Accijnzen. ¹⁾ Accises. ¹⁾	Inkomsten uit onderwijs. Recettes ed l'enseignement.	Haven- loods-, kaai-, anker- gelden enz. Droits de port, de rade, de pilotage etc.	Post- en telegraaf- dienst. Postes et télégraphes.	Verschillende andere belastingen. enz. ²⁾ Autres imp.	
	Landelijke inkomsten. Imp. fonciers (indigènes.)	Verponding. Imp. fonc. (non-indig.)	Bedrijfsbelasting. Imp. sur les professions.		Personeele belasting. Imp. personnel.	Belasting op paarden en ruijtuigen. Chevaux et voitures.	Vendu- recht. Ventes publ.	Hoofdgeld Inl. Capitation (indigènes.)								
		Inl. en Vr. O. Orientaux.	Europ. Europ.													
Gemidd.	1867/71	13 104	1 039	773	—	—	287	491	—	997	6 522	118	158	183	698	846
	1872/76	15 635	1 300	1 270	—	—	367	714	—	1 402	8 572	303	219	265	1 099	1 381
	1877/81	17 625	1 614	2 190	389	430	320	744	—	1 436	8 791	439	321	350	1 257	1 640
	1882/86	19 257	1 792	2 823	766	790	178	601	2 223	1 477	9 565	268	371	524	1 325	2 012
	1887	19 919	1 689	3 058	723	859	158	719	2 686	1 379	8 108	1 522	341	404	1 348	2 378
	1888	17 605	1 642	2 921	805	832	175	644	2 713	1 396	8 262	1 574	337	409	1 382	2 046
	1889	15 315	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690	1 475	8 892	2 015	351	465	1 470	2 258
	1890	15 458	1 912	2 771	921	873	205	640	2 701	1 593	8 820	2 200	366	437	1 507	2 163
	1891	15 648	1 860	2 818	941	879	220	813	2 758	1 651	9 754	2 165	377	591	1 650	2 197
	1892	16 472	1 876	2 890	821	879	243	862	2 762	1 725	9 858	2 450	400	716	1 743	2 537
	1893	16 330	1 921	2 743	930	874	259	782	2 824	1 837	9 885	3 249	429	699	1 738	2 624
	1894	17 914	2 082	2 809	1 032	881	254	691	2 983	1 843	11 126	3 343	446	699	1 849	2 512
	1895	18 034	1 703	2 839	929	912	281	670	3 037	1 698	10 108	4 049	463	696	1 962	2 617
	1896	17 909	2 657	2 920	1 024	937	285	683	3 103	2 049	10 501	4 396	481	676	2 103	2 581
	1897	17 745	2 200	3 078	979	925	292	703	3 146	2 123	11 276	4 693	487	654	2 113	2 554
	1898 ⁷⁾	18 197	2 115	2 980	980	939	286	681	3 103	1 945	10 807	4 776	482	710	2 273	2 570
	1899 ⁷⁾	18 234	2 138	3 026	970	927	280	685	3 146	2 000	10 887	7 974	492	802	2 289	2 677
	1900 ⁷⁾	18 494	2 178	3 182	965	928	280	640	3 184	2 108	11 606	7 985	496	964	2 315	2 988
	1901 ⁷⁾	18 504	2 222	3 182	994	942	292	576	3 265	2 076	12 122	6 364	489	859	2 421	4 874

Jaren. Années.	Inkomsten uit den verkoop van Vente des produits du Gouvernement									Monopolies. Monopoles.			Inkomsten uit bosschen. Revenus des forêts de l'Etat.	Spoor- en tramwegen. Voies ferrées et tramways.		Afstand van grond en gebouwen. Cessions de terrains et de bdtiments.	Ontvangsten van verschillenden aard. ⁵⁾ Recettes diverses.		
	Koffie. Café.		Suiker. Sucre.		Kina. Quinquina.		Tin. Etain.		Andere producten ³⁾ Autres produits.	Opium. ⁴⁾	Andere verpachte middelen. Autres mon. affermés.	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. Sel.		Totaal. Total.	Daarvan in Nederland. Dont aux Pays-Bas.		Totaal. Total.	In Nederland. Dont aux Pays-Bas.	
	Totaal. Total.	Waarvan in Nederl. Dont aux Pays-Bas.	Totaal. Total.	In Nederland. Dont aux Pays-Bas.	Totaal. Total.	In Nederland. Dont aux Pays-Bas.	Totaal. Total.	In Nederland. Dont aux Pays-Bas.											
Gemidd.	1867/71	45 148	37 027	20 457	14 517	—	—	6 211	5 905	1 160	12 120	2 414	6 133	371	85	85	359	5 830	578
	1872/76	59 515	47 772	13 055	2 554	48	48	5 910	5 306	266	13 973	2 468	6 608	589	617	617	520	13 458	10 269
	1877/81	58 879	47 589	10 697	3	163	163	4 465	3 919	114	17 473	2 953	7 061	785	1 532	803	748	7 479	3 171
	1882/86	38 002	30 631	7 034	—	328	321	5 436	4 891	80	19 121	4 229	7 293	1 046	4 833	1 159	678	3 840	833
	1887	46 333	35 976	3 384	—	285	285	6 446	6 057	19	18 722	4 563	7 782	811	5 468	893	880	3 367	686
	1888	26 144	15 967	2 665	—	301	298	6 706	6 244	57	17 953	4 649	7 650	716	5 724	838	844	3 007	2 528
	1889	37 458	28 649	2 065	—	246	243	5 804	5 321	57	18 387	5 032	7 866	671	6 005	838	949	4 812	2 108
	1890	40 553	30 577	1 327	—	263	261	6 531	6 053	47	18 550	4 973	8 280	903	6 366	786	1 096	6 233	2 174
	1891	18 344	9 069	724	—	190	188	6 365	5 905	29	19 288	5 179	8 077	788	7 596	925	1 114	4 382	1 578
	1892	26 190	15 656	452	—	236	233	7 533	7 035	17	19 091	4 306	8 304	1 112	8 391	1 076	1 208	4 247	1 147
	1893	35 501	25 451	561	—	134	134	6 714	6 175	421	17 751	3 970	8 528	1 487	8 617	1 031	1 141	4 152	1 200
	1894	21 001	13 515	420	—	135	134	6 212	5 689	861	18 426	4 207	8 512	1 723	9 656	939	1 254	5 550	1 276
	1895	24 189	14 854	462	—	114	114	6 134	5 596	1 209	18 678	4 647	8 649	1 760	9 754	929	1 318	4 340	1 045
	1896	22 079	13 678	480	—	120	118	6 264	5 653	1 475	18 516	4 638	8 688	1 766	10 186	890	1 526	5 006	1 722
	1897	16 042	9 772	—	—	224	212	8 062	7 488	1 725	18 771	4 592	8 761	1 820	11 340	885	1 748	3 930	737
	1898 ⁷⁾	20 917	12 660	—	—	123	123	7 613	6 993	1 621	19 389	4 581	8 678	2 607	11 108	885	1 460	4 262	898
	1899 ⁷⁾	14 170	7 543	—	—	149	149	8 318	7 635	2 151	18 916	3 243	8 807	2 656	11 980	925	1 641	4 184	825
	1900 ⁷⁾	10 186	3 775	—	—	179	178	16 970	16 310	2 699	18 815	3 206	9 322	2 839	12 805	935	1 653	4 982	1 553
	1901 ⁷⁾	11 822	5 439	—	—	328	277	22 477	21 817	2 865	18 768	3 440	9 507	2 811	13 662	589	1 668	4 124	551

1) Hierin ook begrepen de belasting op den slacht voor zoover niet begrepen in de verpachte middelen. Y

2) In deze post zijn alle overige belastingen, retributiën enz. begrepen. Tous les autres impôts, rétributions etc.

3) Hierin ook begrepen huur van vogelnestgrotten, vischvijvers enz. Y compris le bail de quelques produits.

4) Hieronder ook de belasting op den invoer van opium in Atjeh en de opbrengst van de opium-regie. Y

5) Alle ontvangsten die niet het karakter van belasting of retributie hebben en niet onder een der vorige et qui n'appartiennent pas aux rubriques nommées spécialement.

6) Hieronder de uitkeeringen uit de saldo's, zie tabel I, blz. 97. Y compris les soldes de services antérieurs.

compris l'impôt sur l'abattage non fermé.

compris le droit d'entrée d'opium d'Atjeh et les revenus de la régie de l'opium.

posten konden worden ondergebracht. Toutes autres recettes, qui n'ont pas le caractère d'impôt ou de rétribution

voir tableau I, pag. 97. 7) Begrootingscijfers. Evaluations.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN VOLGENS DE GROEPEERING
DER VORIGE TABEL.

Recettes, par groupes principaux de revenus.

Bron: B. N. I.

Jaren.	Belastingen enz. <i>Impôts etc.</i>		Producten. <i>Vente de produits.</i>		Monopoliën. <i>Monopoles.</i>		Andere ontvangsten <i>Autres recettes.</i>		Totaal bedrag.
	Bedrag. <i>Montant.</i>	In pct. van het totaal. %	Bedrag. <i>Montant.</i>	In pct. van het totaal. %	Bedrag. <i>Montant.</i>	In pct. van het totaal. %	Bedrag. <i>Montant.</i>	In pct. van het totaal. %	<i>Total</i>
	× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000		× f 1000
1867	24 450	17,8	75 820	55,1	18 789	13,7	18 478	13,4	137 538
1868	23 903	20,8	68 017	59,0	20 270	17,6	3 043	2,6	115 234
1869	24 910	21,6	66 463	57,5	20 405	17,7	3 848	3,3	115 627
1870	25 629	20,7	72 396	58,6	21 586	17,5	3 910	3,2	123 523
1871	27 176	20,—	82 219	60,7	22 276	16,4	3 859	2,9	135 531
1872	29 699	21,5	74 214	53,8	22 835	16,5	11 460	8,3	138 209
1873	30 793	21,—	78 553	53,7	19 936	13,6	17 110	11,7	146 392
1874	34 250	23,3	82 366	56,1	22 516	15,3	7 710	5,3	146 843
1875	32 878	19,8	83 929	50,7	25 383	15,3	23 595	14,2	165 786
1876	35 018	23,2	74 862	49,7	24 573	16,3	16 206	10,8	150 660
1877	34 652	21,3	88 974	54,7	25 772	15,8	13 251	8,1	162 649
1878	35 625	23,9	75 297	50,4	27 086	18,1	11 455	7,7	149 473
1879	38 046	26,3	71 831	49,7	28 200	19,5	6 439	4,5	144 516
1880	39 175	26,7	73 714	50,2	27 701	18,9	6 751	4,2	146 838
1881	39 748	28,9	62 279	45,2	28 677	20,8	7 099	5,2	137 802
1882	41 346	31,7	52 069	40,0	28 293	21,7	8 607	6,6	130 315
1883	42 700	30,2	59 748	42,2	29 579	20,8	9 600	6,8	141 627
1884	45 643	32,0	52 646	37,0	32 203	22,6	11 954	8,4	142 266
1885	45 112	33,7	45 546	34,0	31 851	23,8	11 472	8,5	133 981
1886	44 661	34,0	44 636	34,0	31 343	23,9	10 620	8,1	131 259
1887	45 290	31,6	56 468	39,4	31 067	21,7	10 525	7,3	143 351
1888	42 745	35,1	35 873	29,5	30 252	24,9	12 820	10,5	121 690
1889	42 981	32,5	45 630	34,5	31 284	23,6	12 437	9,4	132 332
1890	42 567	30,9	48 722	35,3	31 802	23,1	14 698	10,7	137 789
1891	44 322	38,1	25 651	22,1	32 544	27,9	13 879	11,9	116 397
1892	46 233	36,3	34 429	27,0	31 700	24,9	14 958	11,8	127 319
1893	47 126	34,7	43 281	31,8	30 249	22,2	15 397	11,3	136 101
1894	50 464	39,3	28 627	22,3	31 144	24,2	18 182	14,2	128 419
1895	49 988	38,1	32 108	24,4	31 974	24,4	17 215	13,1	131 243
1896	52 338	39,3	30 419	22,9	31 842	23,9	18 485	13,9	133 084
1897	53 268	40,8	26 052	20,0	32 124	24,7	18 939	14,5	130 385
1898 ¹⁾	52 844	39,1	30 275	22,4	32 648	24,1	19 437	14,4	135 203
1899 ¹⁾	56 527	42,6	24 789	18,7	30 965	23,3	20 461	15,4	132 743
1900 ¹⁾	58 313	40,4	30 034	20,8	31 343	21,7	24 767	17,1	144 457
1901 ¹⁾	59 181	39,3	37 492	24,9	31 714	21,0	22 265	14,8	150 653

¹⁾ Raming. *Evaluation.*

VI. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN. *Aperçu du revenu des principaux impôts.*

1. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des indigènes („landrente”) à Java et Madoura (par provinces).

Bron: K. V.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1889.
	× f 1000									
Bantam	433	456	467	492	541	549	538	486	541	555
Batavia (domein Bloeboer)....	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8
Krawang	93	116	120	143	168	168	144	94	142	184
Preanger Regentschappen.....	1 090	1 092	1 065	1 043	1 164	1 171	1 171	1 151	1 284	1 364
Cheribon	1 137	1 109	1 111	1 140	1 198	1 209	1 188	1 132	1 189	1 189
Tegal	678	739	763	770	841	866	867	838	872	863
Pekalongan.....	351	339	371	319	397	395	404	392	390	406
Semarang.....	1 021	994	1 054	992	1 143	1 109	1 079	1 084	1 025	1 095
Japara	542	548	561	556	615	615	595	520	595	565
Rembang	565	662	791	783	854	840	816	836	846	820
Soerabaja.....	1 669	1 702	1 820	1 790	1 966	1 987	1 870	1 875	1 977	1 887
Pasoeroean	1 139	1 141	1 148	1 142	1 183	1 184	1 185	1 195	1 204	1 204
Probolinggo.....	682	690	722	719	753	766	770	773	785	787
Bezoeki	1 057	1 054	1 058	1 061	1 127	1 136	1 148	1 176	1 188	1 212
Banjoemas	832	825	816	832	925	946	939	921	952	966
Bagelen	907	899	922	923	1 032	1 036	1 054	1 064	1 066	1 059
Kedoe	627	583	579	612	653	651	662	654	646	652
Madioen.....	329	375	627	532	711	738	690	743	736	709
Kediri	1 001	923	1 125	1 062	1 211	1 211	1 214	1 247	1 207	1 222
Madoera	703	756	716	736	800	786	796	777	790	729
Totaal ¹⁾ ..... <i>Total</i>	14 863	15 009	15 844	15 653	17 288	17 369	17 136	16 966	17 444	17 475
Aanslag. <i>Montant des rôles</i> ...	16 483	16 756	16 791	16 775	17 769	17 895	17 730	17 750	17 881	17 999

¹⁾ Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven enz. *Montant dû.*

Jaren. <i>Années.</i>	Getal aangeslagenen. <i>Nombre de côtes.</i>				Bedrag van den aanslag voor: <i>Montant des côtes pour</i>								Achter- stallig ult°. Dec. <i>Arrérages fin décembre</i>
	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Chi- neezen. <i>Chinois.</i>	Andere vreemde Oosterl. <i>Autres Orien- taux.</i>	Te samen. <i>Total.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>	Chineezen. <i>Chinois.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>	Andere vreemde Oosterl. <i>Autres Orien- taux.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>	Te samen. <i>Total.</i>	Gemidd. per hoofd. <i>Moy. par tête.</i>	
a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen. b. <i>Autres possessions.</i>													
1890 { a	773 127	55 525	4 258	832 910	f 1 531 108	f 1,98	f 606 520	f 10,92	f 39 080	f 9,18	f 2 176 707	f 2,61	f 82 971
{ b	8 936	108 792	2 399	120 127	26 793	3,01	625 503	5,75	16 616	6,93	669 012	5,57	162 900
1891 { a	775 385	55 872	4 392	835 649	1 542 749	1,99	618 684	11,07	33 817	7,70	2 195 250	2,63	63 265
{ b	9 691	106 111	2 424	118 226	27 582	2,85	593 459	5,59	24 327	10,03	645 368	5,45	113 371
1892 { a	803 633	57 496	4 521	865 650	1 566 618	1,95	651 607	11,33	40 369	8,93	2 258 594	2,61	98 706
{ b	11 260	92 854	2 506	106 620	31 571	2,80	474 495	5,11	18 173	7,25	524 239	4,92	89 378
1893 { a	825 687	58 048	4 894	888 629	1 508 662	1,83	652 351	11,24	43 044	8,80	1) 2 202 699	2,48	104 543
{ b	11 048	93 744	2 629	107 421	29 606	2,68	475 912	5,08	18 669	7,10	524 186	4,88	90 481
1894 { a	863 648	60 267	5 039	928 954	1 538 612	1,78	669 346	11,11	43 501	8,63	2 251 459	2,42	64 507
{ b	11 102	92 972	2 685	106 759	29 446	2,65	477 969	5,14	19 260	7,17	526 674	4,93	195 004
1895 { a	909 839	63 324	5 231	978 394	1 583 515	1,74	668 430	10,56	44 956	8,60	2 296 902	2,35	59 671
{ b	11 401	100 922	2 919	115 242	29 841	2,62	513 366	5,09	19 762	6,77	562 968	4,89	235 076
1896 { a	937 533	64 798	5 375	1 007 706	1 620 964	1,73	684 243	10,56	44 758	8,33	2 349 964	2,33	60 149
{ b	13 986	107 916	3 150	125 052	35 502	2,54	536 952	4,97	21 204	6,73	593 658	4,75	284 738
1897 { a	964 092	64 475	5 412	1 033 979	1 629 621	1,69	690 009	10,70	44 190	8,09	2 363 820	2,29	70 656
{ b 2)	40 872	112 594	7 116	160 585	113 306	2,84	564 200	5,01	33 612	4,78	711 158	4,40	145 470
1898 { a	970 078	65 405	5 433	1 040 916	1 617 511	1,67	699 629	10,70	38 761	7,14	2 355 901	2,27	65 941
{ b	45 929	120 171	7 308	173 408	135 345	2,95	597 402	4,98	34 352	4,69	767 099	4,43	297 664
1899 { a	995 438	66 198	5 331	1 066 967	1 627 943	1,64	719 826	10,88	44 594	8,37	2 392 363	2,24	72 640
{ b	49 610	129 358	8 096	187 064	*	*	*	*	*	*	801 802	4,29	477 691

(Voorloopig.)

1) Dat dit totaal niet de som is der vorenstaande getallen vindt zijn oorzaak in verbetering der opgave van den totalen aanslag, welke niet is aangebracht bij de splitsing naar de landaarden. *Ce total ayant été corrigé ne s'accorde plus avec les chiffres précédents.*

2) Onvolledige cijfers wegens het ontbreken van opgaven voor Menado wat betreft de zoogenaamde inlandsche burgers en voor Amboina waar voor de afdeling Banda geene gegevens waren ingekomen. *Chiffres incomplètes*

4. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i> Gewesten. <i>Provinces.</i> a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Aanslag. <i>Total des rôles.</i>	Vermindering in den aanslag ontstaan. <i>Réduction.</i>	Werkelijk te heffen bedrag. <i>Montant dû.</i>	Geïnd bedrag. <i>Montant perçu.</i>
1890	a 796 020	f 87 703	f 708 317	f 704 603
	b 217 887	5 878	212 510	213 535
1891	a 735 374	32 647	702 727	697 429
	b 239 883	7 079	232 803	243 579
1892	a 784 150	37 548	746 602	668 785
	b 160 375	8 554	151 821	152 690
1893	a 843 414	47 082	796 332	790 417
	b 150 042	8 584	141 458	139 902
1894	a 854 781	41 993	812 788	876 577
	b 164 777	6 548	158 230	155 505
1895	a 820 191	34 314	785 877	737 058
	b 194 130	4 486	189 643	191 913
1896	a 809 505	39 029	770 476	822 777
	b 229 776	4 879	224 898	217 108
1897	a 811 087	52 850	758 237	747 506
	b 209 362	10 466	198 896	204 418
1898	a 794 586	43 263	751 323	743 241
	b 235 579	11 096	224 484	215 765
1899 ¹⁾	a 827 665	35 189	792 476	789 737
	b 285 524	20 909	264 616	255 722

5. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. <i>Années.</i> Gewesten. <i>Provinces.</i> a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Aanslag. <i>Total des rôles.</i>	Vermindering in den aanslag ontstaan. <i>Réduction.</i>	Werkelijk te heffen bedrag. <i>Montant dû.</i>	Geïnd bedrag. ²⁾ <i>Montant perçu.</i>	Kosten van schatting. ³⁾ <i>Frais de taxation.</i>
1890	a 699 098	f 39 202	f 659 897	f 702 880	f 4 862
	b 174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891	a 707 701	42 896	664 805	696 791	5 805
	b 184 849	9 567	175 283	181 868	522
1892	a 725 907	45 860	680 047	712 870	5 751
	b 175 638	10 638	165 000	165 770	260
1893	a 745 119	41 998	703 120	718 377	8 436
	b 169 035	12 021	157 013	156 039	413
1894	a 757 127	45 577	711 550	725 535	7 679
	b 164 690	11 700	152 990	155 862	349
1895	a 778 055	44 718	733 337	751 194	8 254
	b 170 428	10 194	160 234	160 945	304
1896	a 805 595	48 947	756 648	772 636	25 275
	b 179 043	10 403	168 640	166 730	704
1897	a 796 132	50 974	745 158	754 925	5 005
	b 177 199	10 291	166 908	169 462	277
1898	a 791 882	47 434	744 447	758 846	6 158
	b 187 482	12 807	174 675	178 872	396
1899 ¹⁾	a 798 062	45 823	752 238	772 460	7 176
	b 186 664	11 979	174 685	175 323	378

¹⁾ Voorloopig. *Chiffres provisoires.*²⁾ Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd. *Y compris les arrérages.*³⁾ Voor zoover aan de belastingsschuldigen in rekening gebracht. *Portés au compte des imposables.*

6. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. <i>Marchandises.</i>	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
	<i>Invoerrecht. Droits d'entrée.</i>				
Manufacturen. <i>Tissus</i>	f 2 311 598	f 2 274 895	f 2 376 973	f 2 585 550	f 2 620 197
Gambier	684 216	594 760	624 235	620 946	632 222
Gedistilleerd. <i>Boiss. distill.</i> ..	1 006 267	1 068 029	1 057 423	1 039 356	1 086 793
Tabak en sigaren	374 244	338 580	338 191	276 925	302 205
Petroleum	248 861	228 093	223 742	183 253	185 392
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd).....					
<i>Aliments (acc. poisson et beurre)</i>	738 708	785 354	793 149	861 585	956 228
Kramerij. <i>Mercerie</i>	304 892	313 416	321 184	361 267	307 150
Visch. <i>Poisson</i>	593 276	544 691	607 154	635 827	713 667
Wijn. <i>Vin</i>	167 017	173 409	200 986	183 345	180 832
Garens. <i>Fils</i>	189 574	181 846	197 563	213 472	192 380
Kleederen enz. <i>Vêtements</i> ..	219 566	248 859	270 563	334 708	357 288
Thee. <i>Thé</i>	288 324	246 788	311 196	332 912	365 119
Boter. <i>Beurre</i>	131 260	107 996	144 686	156 324	162 264
Aardew. (geb.) en porc. <i>Poterias</i>	101 160	91 872	92 823	118 270	137 439
Meel. <i>Farine</i>	166 455	153 725	173 078	158 264	174 581
Was. <i>Cire</i>	56 029	85 315	49 000	70 476	68 702
Papier, schrijf- en teekenbehoefden. <i>Papier, papeterie</i>	158 600	176 219	177 950	196 302	217 181
IJzer en staal en dito werk. <i>Fer brut et ouvré</i>	86 854	93 475	140 504	182 566	175 933
Meubelen. <i>Meubles</i>	63 669	60 664	58 928	64 180	66 947
Drog. en medic. <i>Drogues, médic.</i>	73 413	76 598	78 671	93 591	97 843
Bier. <i>Bière</i>	68 695	81 250	81 868	94 824	102 495
Leder en lederwerk. <i>Cuir</i>	40 926	*) *	*	*	*
Glasen glasw. <i>Verre et verrer</i>	57 122	59 815	71 835	77 693	84 538
Mineraalwater. <i>Eaux minérales</i>	47 770	50 889	61 429	47 437	44 407
Zout. <i>Sel</i>	99 354	122 442	132 213	139 380	173 346
Vuurwerk. <i>Feu d'artifice</i>	52 403	40 501	50 994	55 556	59 469
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). <i>Autres march.</i>	399 110	502 734	511 333	569 934	604 602
Nagev. invoerr. <i>Arrérages</i>	51	3	6	1 782	3 508
Totaal. <i>Total</i>	f 8 729 414	f 8 702 218	f 9 147 678	f 9 655 725	f 10 072 728
Af: terugbetalingen. <i>Restitutions</i>	8 336	9 920	5 892	5 974	9 031
Zuiver ontvangen. <i>Produit net</i>	f 8 721 078	f 8 692 298	f 9 141 786	f 9 649 751	f 10 063 697
	<i>Uitvoerrecht. Droits de sortie.</i>				
Suiker. <i>Sucre</i> ¹⁾	f 221 199	f 617 179	f 774 499	f 128 296	—
Koffie. <i>Café</i>	354 498	306 863	420 074	226 601	f 408 199
Tabak. <i>Tabac</i>	317 918	284 214	367 736	444 417	493 494
Tin. <i>Etain</i>	154 591	177 291	187 430	187 371	221 026
Indigo	58 510	63 621	79 965	89 343	67 475
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). <i>Autres march.</i>	172 511	169 097	184 843	201 350	217 499
Nagev. uitvoerr. <i>Arrérages</i> ..	16	—	—	119	—
Totaal. <i>Total</i>	f 1 279 234	f 1 708 265	f 2 014 547	f 1 277 497	f 1 407 693
Af: terugbetalingen. <i>Restitutions</i>	16 705	6 330	4 158	27 229	6 681
Zuiver ontvangen. <i>Produit net</i>	f 1 262 529	f 1 701 935	f 2 010 389	f 1 250 268	f 1 401 012

¹⁾ Dit uitvoerrecht was sedert 1 Juni 1887 tot en met 1893 en van 1 Juni 1895—1 Juni 1896 geschorst. Later weder geheven, werd het bij de Wet van 1 Febr. 1898 geheel afgeschaft. *Suspendu da 1 Juin 1887—31 Déc. 1893 et du 1 Juin 1895—1 Juin 1896; abolì suivant la loi du 1 Févr. 1898.*

²⁾ Sedert het jaar 1895 begrepen onder de „andere artikelen”. *Depuis 1895 compris dans les „autres marchandises”.*

7. In- en uitvoerrechten en pakhuisuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. <i>Provinces.</i>	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899.
Bantam	f 19	f 26	f 129	f 146	f 300	f 85
Batavia	2 173 927	2 011 979	2 093 773	2 286 440	2 230 005	2 332 183
Krawang	20	534	3 179	2 359	4 678	6 132
Cheribon	469 089	366 071	403 236	452 374	421 621	396 125
Tegal	109 350	46 745	84 558	77 366	40 614	30 547
Pekalongan	53 339	19 881	46 897	43 580	19 661	16 898
Semarang	2 488 692	2 384 455	2 216 670	2 435 635	2 361 026	2 341 595
Japara	36 862	6 459	18 858	29 269	1 659	68
Rembang	11 394	2 689	1 122	1 054	68	27
Soerabaja	3 489 030	3 050 579	3 009 046	3 004 345	2 888 185	2 874 431
Pasoeroean	146 539	107 826	144 660	145 800	62 214	102 579
Probolinggo	98 030	78 000	91 801	144 487	83 289	97 271
Bezoeki	140 185	118 860	137 328	180 296	142 201	125 765
Banjoemas	69 809	49 198	59 967	103 359	69 906	64 160
Madoera	3 248	6 722	2 458	1 841	2 578	3 191
Totaal Java en Madoera	9 289 533	8 250 024	8 313 682	8 908 351	8 328 005	8 391 057
Sumatra's Wk.	549 542	513 030	536 035	569 319	507 751	545 535
Benkoelen	3 228	4 588	10 590	11 926	9 212	8 363
Lampongs	3 927	2 799	5 320	7 407	8 293	8 491
Palembang	206 164	200 161	192 968	255 397	251 771	298 305
Atjeh	—	—	—	—	—	102 485
Riouw	14 238	15 578	17 719	21 384	54 541	100 182
Sum. Oostk.	664 771	717 734	942 143	974 136	1 213 674	1 380 231
Banka	58 166	65 133	71 664	70 857	71 645	69 160
Billiton	73 498	72 527	77 143	76 348	79 680	90 357
Borneo W. A.	130 986	130 075	130 908	138 616	160 674	182 282
Borneo Z. en O.	84 373	81 152	88 426	109 513	130 997	141 708
Menado	—	—	—	—	66 352 ²⁾	130 312
Ternate	—	—	—	—	—	892
Bali en Lombok	—	12 110	73 565	83 023	70 171	59 077
Tot. Ned.-Ind.	11 077 526	10 064 911	¹⁾ 10 460 093	11 226 277	10 952 766	11 508 437

¹⁾ Na aftrek van f 70.— terugbetalingen. *Remboursements à f 70.— déduits.*²⁾ Over 7 maanden. *Revenu de 7 mois.*

8. Opbrengst van eenige voornamelijk onverpachte middelen.

Bron: K. V.

Principaux autres droits.

Jaren. <i>Années.</i>	Zegelrecht. <i>Timbre.</i>		Zuivere winst aan vendu- procenten. <i>Ventes publ.</i>	Recht van overschrijving van vaste goederen. ¹⁾ <i>Droits de transf. d'immeubl.</i>		Recht van successie en overgang. ²⁾ <i>Droits de succession.</i>	
	Java.	Buiten- bezittingen. <i>Autres poss.</i>		Java.	Buiten- bezittingen. <i>Autres poss.</i>	Java.	Buiten- bezittingen. <i>Autres poss.</i>
1890	f 767 478	f 188 942	f 478 450	f 547 335	f 62 104	f 31 454	
1891	759 251	211 139	480 750	544 221	88 141	46 119	
1892	797 131	206 849	481 350	562 015	84 293	2 596	
1893	912 439	250 065	487 255	541 685	85 976		
1894	973 546	222 038	482 249	512 379	42 219	f 55 966	f 44 598
1895	896 223	254 830	433 754	396 067	57 704	73 105	19 506
1896	1 016 008	278 514	499 222	626 113	63 485	89 011	4 499
1897	1 110 200	270 237	467 650	554 154	80 785	68 187	9 184
1898	1 037 886	295 275	407 200	540 513	70 510	76 402	8 432
1899 (voor- loopig.)	1 031 220	276 131	381 263	559 595	54 322	44 997	9 590
						73 163	9 249

¹⁾ Met inbegrip van het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen. *Y compris le droit de mutation levé des orientaux étrangers.*²⁾ Successierecht wordt alleen van Europeanen en daarmee gelijkgestellten geheven. *Le droit de succession est seulement levé des Européens et assimilés.*

VII. MIDDENCIJFERS UIT DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN EN BRONNEN VAN INKOMSTEN IN DE BUITENBEZITTINGEN GEDURENDE 1895 TOT EN MET 1899.

Produit moyen des principaux revenus dans les possessions hors de Java et Madoura, années 1895—99

Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. <i>Provinces.</i>	Belastingen <i>Impôts.</i>	In- en uitvoer- rechten. <i>Douanes.</i>	Inkomsten uit producten. <i>Vente de prod.</i>	Inkomsten uit ver- pachtingen. <i>Fermes.</i>	Inkomsten uit verkoop van zout. <i>Vente du sel.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000
Sumatra's Westkust	119	534	2 494	481	390	4 018
Benkoelen	158	9	—	38	65	270
Lampongsche Distrikten	177	6	—	1	51	235
Palembang	1 120	240	—	164	259	1 783
Oostkust van Sumatra	533	1 046	—	2 010	—	3 589
Atjeh en Onderhoorigheden	143	20	—	314	—	477
Riouw " "	60	42	—	623	—	725
Banka " "	29	70	6 110	329	63	6 601
Billiton	35	79	449	247	—	810
West. Afd. van Borneo	67	149	—	214	167	597
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo	454	110	—	41	325	930
Celebes en Onderhoorigheden	421	—	—	265	—	686
Menado	342	39	235	70	—	686
Amboina	186	—	—	125	—	311
Ternate	14	—	—	4	—	18
Timor en Onderhoorigheden	8	—	—	10	—	18
Bali en Lombok	265	60	—	103	—	428
Totaal... Total	4 131	2 405	9 288	5 039	1 320	22 183
Aandeel der buiten- bezittingen in andere belastingen, <i>Autres revenus (part des possessions extérieures dans leur rendement.)</i>	Zegelbelasting. <i>Timbre</i>					275
	Recht op de overschr. van vaste goederen. <i>Transcr. des immeubles</i>					65
	Recht van successie en overgang. <i>Succession</i>					8
	Haven- en anker gelden. <i>Droits de ports et de rade</i>					63
	Accijs op de tabak. <i>Accise sur le tabac</i>					27
	" " " petroleum. " " <i>le pétrole</i>					275
	" " " lucifers. " " <i>les allumettes</i>					150
	Enregistrément van werk-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda eil. <i>Enregistrement des contrats de travail</i>					67
	Totaal generaal... Total général					23 113

VIII. INKOMSTEN UIT PRODUCTEN. ¹⁾ *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant.

Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Jaren. <i>Années.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Jaren. <i>Années.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>	Jaren. <i>Années.</i>	Opbrengst. <i>Recettes.</i>
1877	f 4 015 269	1882	f 3 073 124	1887 ²⁾	f 797 732	1892	f 432 300
1878	4 019 750	1883	2 743 460	1888	589 468	1893	561 423
1879	4 011 456	1884	2 317 111	1889	506 211	1894	419 861
1880	3 707 420	1885	2 036 536	1890	295 062	1895	462 000
1881	3 401 847	1886	1 636 509	1891	200 354	1896	480 223

¹⁾ Een overzicht der sedert 1860 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1899 (Rijk in Europa), bladz. 172—173. *Voir aussi Annuaire Statistique des Pays-Bas (Métropole) pag. 172—173 pour 1899.*

²⁾ Bij de wet van 25 Dec. 1886 (Stbl. n° 247) is voor de jaren 1887—1891 uitstel van betaling verleend voor de helft van den cijns over den Gouvernements-aanplant tot de jaren 1892—96 en is van den cijns voor den vrijen aanplant tot nadere voorziening ontheffing verleend.

Les moitiés du redevance pour plantations de canne à sucre du Gouvernement pour les années 1887—1891 ont été payées dans les années 1892—1896. Exemption a été donnée du redevance pour plantations de canne à sucre particulières.

2. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. ¹⁾*Ventes de café, recette totale et par picol.*

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Java-Koffie. <i>Café de Java.</i>			Menado-Koffie. <i>Café de Menado.</i>		Padang-Koffie. <i>Café de Padang.</i>	
	Opbrengst in Nederl. ²⁾ <i>Recette aux Pays-Bas.</i>		Opbrengst in Indië. ⁴⁾ <i>Recette aux Indes.</i>	Opbrengst in Nederl. <i>Recette aux Pays-Bas.</i>		Opbrengst. <i>Recette.</i>	
	Totaal. <i>Total.</i>	Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.) ³⁾		Totaal. <i>Total.</i>	Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid.)	1e soort. <i>1e qual.</i>	2e soort. <i>2e qual.</i>
	× f 1000	f	× f 1000	× f 1000	f	× f 1000	× f 1000
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23
1892	15 655	60,92	6 201	—	—	4 105	47
1893	24 958	58,60	6 214	475	82,93	3 929	51
1894	13 016	58,53	5 620	497	76,51	1 504	16
1895	14 746	60,86	5 961	96	88,82	3 206	25
1896	13 374	57,61	5 387	304	83,82	2 855	36
1897	9 770	52,82	4 028	—	—	2 158	14
1898	8 507	41,83	4 712	400	82,68		2 492
1899	7 618	35,40	2 058	163	91,21		2 058

¹⁾ De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 78. *Voir aussi pag. 78.*

²⁾ Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrek van het rabat voor contante betaling à 1½ %.

³⁾ Na aftrek van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afschepping, vervoer en verkoop.

⁴⁾ Hier worden telken jare ± 100 000 picols verkocht.

3. Ingeleverde en verkochte hoeveelheden Banka-tin; kosten en winstberekening.

Quantités d'étain de Banca livrées et vendues, frais et gains.

Bron: K. V.

Jaren. Années.	Bij's lands pakhuizen ingeleverd. Picol. <i>Picols livrés en magas. au Gouvt.</i>	Uitgaven in Indië tot den afscheep. <i>Frais jusqu' à l'embarquement.</i>	Gezam. kosten per picol. <i>Montant des frais par picol.</i>	In Ned. verkocht. <i>Vendu aux P.-Bas.</i>	
				Aantal picols bij afscheep. <i>Picols poids brut.</i>	Br.-opb. p. pic. ber. over de afg. hoef. <i>Rendement brut p. picol.</i>
1890	107 190	f 2 472 479	f 23,06 ⁵⁾	85 057	f 69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01
1892	121 736	3 053 806	25,09	100 052	68,41
1893	119 513	3 125 898	26,16	90 002	64,52
1894	129 951	3 102 214	23,87	100 005	51,81
1895	169 198	3 783 462	22,73	110 146	47,34
1896	148 122	3 600 699	26,46	120 023	44,31
1897	163 541	4 069 827	27,02	157 354	45,26
1898	192 973	4 815 286	27,26	160 170	46,88
1899	185 974	4 544 825	27,82	160 566	91,52

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veilings- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. Années.	Voor vervoer der producten ingehuurd: <i>Affrété pour transp. de prod.:</i>		Totale opbrengst der veilingen. (zie noot ²⁾ van tabel 2) <i>Produit total des ventes.</i>	Veilingskosten door koopers vergoed. <i>Frais de vente remboursés par les acheteurs.</i>	Onkosten van afscheppen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. <i>Frais non remboursés.</i>	Verkoop-commissie. <i>Courtages.</i>
	lasten in zeilschepen. <i>Voiliers (lasts).</i>	lasten in stoomschepen. <i>Vapeurs (lasts).</i>				
1890	4 275	7 696	f 35 870 909	f 360 479	f 2 254 748	f 350 648
1891	485	10 180	15 160 329	152 343	855 862	227 405
1892	124	9 236	22 923 076	230 364	1 328 376	343 846
1893	4 440	13 083	31 596 666	317 364	1 993 512	473 679
1894	187	8 285	18 830 221	189 221	1 097 371	282 428
1895	946	12 363	20 181 863	202 711	1 081 611	302 557
1896	—	10 764	19 114 293	191 277	963 807	286 714
1897	369	9 360	17 103 459	171 882	835 661	256 552
1898	—	11 459	17 476 298	175 625	903 972	262 144
1899	—	9 258	22 818 395	229 308	1 011 578	342 275

IX. MONOPOLIËN. *Monopoles.*

1. Opiumpacht op Java en Madoera.

Monopole (afferme) de l'opium à Java et Madouva.

Bron: K. V.

Gewesten. ¹⁾ Provinces. ¹⁾	Aantal toegestane kisten. <i>Débits licites.</i>		Pachtsom en winst van het opium in 1898 en 1899. <i>Fermage et bénéfice.</i>				Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. <i>Quant. débit. en % du maximum.</i>		
	1898	1899	Verschuldigde pachtsom. <i>Fermage.</i>		Winst op de verstrekte hoeveelheden. <i>Bénéfice.</i>		1897	1898	1899
			1898	1899	1898	1899			
			× f 1000						
Batavia	24	24							
Krawang	7	7	880	880	f 166 776	f 163 868	94,50	90,92	91,66
Lampongs	5	5							
Cheribon	11	11	136	136	52 820	46 491	83,33	99,99	91,66
Tegal	23	23	240	240	34 161	41 030	43,33	32,23	40,20
Pekalongan	33	33	205	205	28 976	33 414	45,69	33,34	39,74
Semarang	73	73	1 500	1 500	272 883	252 134	53,87	67,72	64,44
Japara	54	54	480	480	94 363	92 541	44,44	47,03	47,77
Rembang	50	50	624	624	127 718	110 067	28,33	36,73	32,69
Soerabaja	57	—	1 140	—	184 455	—	40,05	46,43	—
Banjoemas	10	10	180	180	52 362	64 526	54,17	65,79	84,03
Bagelen	17	17	144	144	34 883	31 975	77,08	65,56	62,50
Kedoe	31	31	336	336	65 890	57 655	50,46	70,83	64,29
Djokjokarta	94	94	336	336	56 200	57 070	45,—	41,67	43,33
Soerakarta	145	145	1 128	1 128	240 164	243 641	55,—	63,10	65,48
Madioen	64	64	660	660	98 839	95 642	33,96	51,84	51,19
Kediri	120	120	1 921	1 920	220 691	239 172	54,72	53,95	66,05
Totaal.	818	761	9 911	8 770	1 731 181	1 529 226	49,09	55,48	58,58

¹⁾ In de gewesten Pasoeroean, Probolinggo, Soerabaja, Bezoeki en Madoera is de regie ingevoerd. *Dans les provinces de la Pasoeroean, de Soerabaja, de Probolinggo, de Bezoeki et de Madoera la régie a été introduite.*

2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned. Indië.

Recettes et dépenses du fermage et de la régie de l'opium dans les Indes Néerlandaises.

Bron: K. V. en B. N. I.

Jaren. <i>Années.</i>	Inkomsten. <i>Recettes.</i>				Uitgaven. <i>Dépenses.</i>				
	Opbrengst der pacht. <i>Montant du fermage.</i>	Verstrekk. van opium aan de pachters. <i>Fourniture de l'opium.</i>	Opbrengst van de opium-regie. <i>Revenu de l'opium.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Inkoop en transport van opium. <i>Achat et transport de l'opium.</i>	Tegengang van den sluikhandel. <i>Surveillance.</i>	Kosten van de opium-regie. <i>Frais de la régie de l'opium.</i>	Andere uitgaven. <i>Autres dépenses.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000
1892	15 708	3 361	—	19 069	360	498	11	69	937
1893	14 142	3 565	—	17 707	570	560	20	50	1 200
1894	14 751	3 550	92	18 393	614	381	99	25	1 119
1895	15 013	3 351	271	18 635	681	385	203	28	1 297
1896	13 769	2 694	2 053	18 516	939	484	583	38	2 044
1897	14 087	2 633	2 051	18 771	370	405	535	148	1 458
1898	13 729	2 627	1 934	18 290	305	380	902	21	1 608
¹⁾ 1899	12 150	2 259	3 744	18 153	572	387	1 040	20	2 019
²⁾ 1900	12 532	2 437	3 846	18 815	666	428	1 019	33	2 146
²⁾ 1901	12 721	2 294	3 350	18 365	657	414	995	27	2 093

¹⁾ Voorloopig. *Chiffres provisoires.* ²⁾ Toegestaan. *Voté.*

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen.
Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen. <i>Principales fermes.</i>	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buiten- bezittingen. <i>Autres possessions.</i>	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. ¹⁾ <i>Abatt.</i>	—	f 11 503 ⁴⁾	f 11 503
Dobbelspelen ²⁾ <i>Jeux</i>	f 213 888	810 039	1 023 927
Varkenslacht. <i>Abatt. (porcs)</i>	1 680	102 192	103 872
Tolbruggen en overvaarten. <i>Passages</i>	107 076	24 090 ³⁾	131 166
Vogelnestklippen. ³⁾ <i>Nids d'oiseaux</i>	111 192	—	111 192
Pandhuizen. <i>Monts de piété</i>	1 147 248	120 516	1 267 764
Andere. <i>Autres</i>	57 924	797 071	854 995
Totaal incl. andere kl. middelen 1900	1 639 008	1 865 411	3 504 419
<i>Total incl. autres.</i>	1899	1 634 434	3 205 289
	1898	3 033 948	4 643 793
	1897	2 973 287	4 597 321
	1896	3 246 063	4 669 039
	1895	3 274 042	4 629 347
	1894	2 802 825	4 139 498
	1893	2 785 585	4 207 717
	1892	2 737 771	4 328 266
	1891	3 084 805	5 116 156

¹⁾ Op Java in eigen collecte overgegaan met 1 Jan. 1899. *Depuis le 1 Janvier non plus fermé.*

²⁾ Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Amboina en Ternate. ³⁾ Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera. ⁴⁾ In Benkoelen en in Celebes alléén rundslacht; in Ternate geen buffel, maar wel varkenslacht. ⁵⁾ Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprizen, en geldelijke opbrengst.

Bron: K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.*

Prijzen. <i>Prix.</i>	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.	1899. voorl. cijfer. <i>chiffre prov.</i>
Java en Madoera.							
à f 6,72 per p. (normaalpr.).	911 721 ²⁾	941 901	950 516	957 819	975 045	1 023 408	1 033 403
à f 5,92 (Zuidkust).....	54 987 ³⁾	1 039	—	—	—	—	—
à f 6 (Soerakarta).....	30 989	31 580	34 486	36 388	35 218	35 327	36 134
à f 2 (industriële doeleind.).	332	212	242	134	117	484	96
à f 0,12 per K. G. ¹⁾	80 161	90 126	102 722	102 144	99 838	106 791	110 519
à f 0,03 ³⁾ p. K.G. (v. ind. doel.)	2 797	2 793	3 089	3 206	2 305	2 449	1 576
à f 0,13 p. K.G.	—	—	—	—	—	—	9 676
Totaal pic. <i>Tot., picols.</i>	1 080 987	1 067 650	1 091 054	1 099 690	1 112 522	1 168 260	1 191 404
Geldel. opbr. <i>Prov. tot.</i>	f 7 201 255	f 7 158 573	f 7 316 080	f 7 372 565	f 7 463 403	f 7 838 474	f 7 996 616
Buitenbez. <i>Autres poss.</i>							
à f 6,72 (Banka, Lampongs met uitz. van Telok Betong).	12 082	—	⁴⁾ 95 161	95 474	88 235	82 911	91 075
à f 6 (Sum. W. en Palemb.).	—	—	⁴⁾ 107 517	106 423	113 681	116 052	116 237
à f 5,83 ³⁾ (Palemb. en W. Born.).	72 402	⁴⁾ 201 430	— ⁴⁾	—	—	—	—
à f 6,66 ³⁾ (Bank. Z. en O. Born.).	55 721	— ⁴⁾	— ⁴⁾	—	—	—	—
à f 5 (Sum. W. en Telok Bet.).	80 415	— ⁴⁾	— ⁴⁾	—	—	—	—
à f 2 (industriële doeleind.).	3	15	25	60	105	60	55
Totaal pic. <i>Tot., picols.</i>	220 623	201 444	202 703	201 957	22 117	202 024	207 367
Geldel. opbr., <i>Prov. tot.</i>	f 1 277 209	f 1 275 085	f 1 284 631	f 1 280 243	f 1 275 235	f 1 243 604	f 1 309 559
Geld. opbr. Ned. Ind. <i>Provenu, tot. des colon.</i>	f 8 478 463	f 8 433 657	f 8 600 711	f 8 652 808	f 8 738 639	f 9 082 078	f 9 306 175

¹⁾ In de vier verkooppplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja en sedert 1894 ook op één verkooppplaats in Krawang. ²⁾ Ook voor de Zuidkust sedert 9 Januari 1894. ³⁾ Zie voorgaande noot. ⁴⁾ In den loop van Januari 1894 werd de zoutprijs voor Telok Betong, Benkoelen en W. en Z. O. afd. van Borneo tot f 6,72, voor Sumatra's Westk. en Palembang tot f 6,— per pikol verhoogd.

X. SPOORWEGEN. *Chemins de fer.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opnemng der Staatsspoorwegen in Nederl. Indië.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. <i>Lignes.</i>	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1895. <i>Dépenses avant fin 1895.</i>	Uitgaven in: <i>Dépenses en:</i>				
		1896.	1897.	1898.	1899.	Totaal.
A. Java.						
	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.
Opnemng en aanleg van de Oosterlijnen.....	46 042 370	4 808 685	3 392 326	1 744 605	694 006	56 681 992
Westerlijnen.....	52 831 949	551 968	121 489	4 760 932	156 322	59 422 658
Batavia-Bantam.....	51 954	80 448	2 636 565	3 787 976	2 276 865	8 833 808
Djokj. Poerw. Magel.-Willem I	110 743	—	—	—	—	110 743
Kalisat-Banjoewangi.....	51 121	31 224	18 469	—	613 499	714 314
Goebeng-Kalimas Oost.....	—	—	—	—	101 573	101 573
Opnemng van de lijnen:						
Preanger-Cheribon.....	35 685	—	—	—	5 830	41 515
Krawang Padalarang.....	—	—	—	32 055	35 468	67 523
B. Buitenbez.						
Opnemng en aanleg:						
Lijn ter Sum. Westk.....	18 678 462	1 070 488	91 117	160 029	114 419	20 114 515
Opnemng:						
Tramlijn-eiland Lombok.....	—	—	19 208	2 707	—	219 16
Bangkabetoeng-Laboean.....	—	—	—	—	32	32
Totaal..	123 137 920 ¹⁾	6 542 812	6 279 174	10 487 589 ¹⁾	3 998 014	150 445 508 ¹⁾

¹⁾ Waaronder deze totalen niet de sommen zijn der daarbovenstaande cijfers wordt in de bron niet verklaard.

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie in duizendt. guldens.

Chemins de fer, postes et télégraphes. Recettes du Trésor. (milliers de florins.)

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. <i>Années.</i>	Staatsspoorwegen. <i>Chemins de fer de l'État.</i>						Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. <i>Récognitions des lignes privées.</i>	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. <i>Postes et télégr.</i>		
	Oosterlijnen. <i>Réseau Est.</i>		Westerlijnen. <i>Réseau Ouest.</i>		Lijn ter Sumatra's Westkust. <i>Ligne sur Sum. Ouest</i>			Uitgaven. ¹⁾ <i>Dépenses.</i>	Ber. kost. verz. van dienstst. <i>Dont pour docum. de service.</i>	Voordeelige saldo's. ²⁾ <i>Saldes défavorables.</i>
	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Saldo's.	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Saldo's.	Uitgaven. <i>Dépenses.</i>	Saldo's.				
1890	1 841	1 826	810	327	—	—	168	2 034	378	— 145
1891	2 070	2 142	864	456	102	108	285	2 054	381	— 17
1892	2 072	2 358	856	683	293	273	243	2 790	617	— 427
1893	2 020	2 556	895	453	428	319	75	1 979	568	330
1894	2 020	3 513	1 168	420	461	295	164	2 035	592	427
1895	2 058	3 146	1 610	1 026	537	352	125	1 947	571	588
1896	2 466	2 892	2 081	737	577	495	120	2 077	684	745
1897	2 704	3 229	2 265	905	658	478	162	2 542	618	220
1898	3 057	2 870	2 591	1 300	656	498	170	2 174	643	669
1899	3 163	3 533	2 805	1 382	673	596	220	*	*	*

¹⁾ Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven. *Y comprises quelques dépenses aux Pays-Bas.*

B. DEFENSIE. *Défense.*a. Landmacht. *Armée.*I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult ^o . Dec.	Officieren en adj. onderofficier, dienstd. als officier. <i>Officiers.</i>		Onderofficieren en manschappen. <i>Sous-officiers et soldats.</i>					Paarden. <i>Chevaux.</i>
	Europ. <i>Européens.</i>	Inland. <i>Indig.</i>	Europea- nen. <i>Européens.</i>	Afrika- nen. <i>Afri- cains.</i>	Amboi- neezen. <i>Amboin- nais.</i>	Overige inlanders. <i>Autres indigènes.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232
1892	1 384	—	13 847	55	2 359	17 078	33 339	1 191
1893	1 358	—	13 883	55	2 481	16 854	33 273	1 200
1894	1 402	—	15 812	55	2 593	18 145	36 605	1 278
1895	1 376	—	16 339	56	2 777	19 421	38 593	1 329
1896	1 466	—	16 066	55	3 662	20 412	40 195	1 428
1897	1 421	—	15 839	52	3 934	21 332	41 157	1 478
1898	1 442	—	15 911	50	4 434	21 840	42 235	1 385
1899	1 345	—	14 960	45	4 251	20 132	39 388	1 346

II. DE AANWEZIGE STERKTE OP ULT^o. DECEMBER 1898, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN. ¹⁾
Effectif de l'armée divisé selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1898. ¹⁾

Bron: K. V.

Rangden. <i>Grades.</i>	Staven en diensten. <i>Etat- major et services.</i>	Wapens. <i>Corps.</i>				Totaal. <i>Total.</i>
		Infanterie. <i>Infanterie.</i>	Cavalerie. <i>Cavalerie.</i>	Artillerie. <i>Artillerie.</i>	Mineurs en sappeurs. <i>Genie.</i>	
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaals-Majoor	2	1	—	—	—	3
Kolonels	5	1	—	1	1	8
Luitenant-Kolonels	19	15	1	4	2	41
Majoor	17	26	1	7	4	55
Kapiteins	144	176	6	36	21	383
1 ^e Luitenaants	196	298	14	54	24	586
2 ^e "	41	172	9	22	9	253
Onder-luitenaants	—	47	—	—	—	47
Adj.-Onderofficieren dd. als Officieren	—	30	—	21	—	51
Totaal Offic. <i>Total Offic.</i> ..	425	766	31	245	61	1 428
Onderoffic. en manschappen	2 810	34 398	911	3 298	818	42 235
<i>Sous-offic. et soldats</i>						
Totaal. <i>Total</i>	3 235	35 164	942	3 543	879	43 663

¹⁾ Latere gegevens ontbreken. *Pour l'année 1899 les données font défaut.*

III. SPECIFICATIE DER WINST- EN VERLIESCIJFERS VAN OFFICIEREN.

Bron: K. V.

Aperçu des pertes et des compléments des officiers.

Jaren. <i>Années.</i>	Verliezen. <i>Pertes.</i>				Winsten. <i>Compléments.</i>				Voor- of na- deelige ver- schillen. <i>Soldes favo- rables ou défavor.</i>
	Voor goed ont- vallen. <i>Pertes définitives</i>	Tijdelijk ont- vallen. <i>Pertes tempor.</i>	Opheffing van detach. <i>Ledétach. était fini.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Nieuw benoemd. <i>Nommés nouvel- lem.</i>	Overge- pl. v. h. N. leger. <i>De l'arm. Néerl.</i>	Andere winsten. <i>Autres compl.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	
1890	59	112	14	180	89	2	123	214	+ 34
1891	76	112	9	202	110	1	94	205	+ 3
1892	59	132	7	198	93	9	89	191	— 7
1893	71	121	5	197	73	3	92	168	— 29
1894	88	160	9	257	118	5	163	286	+ 29
1895	69	166	14	249	86	2	140	228	— 21
1896	82	137	10	229	80	—	201	281	+ 52
1897	88	157	5	250	65	—	124	189	— 61
1898	77	121	25	223	55	11	157	223	—
1899	83	149	40	273 ¹⁾	60	4	118	182	— 91

¹⁾ Waaronder 1 vermist. *Dont 1 absent.*

IV. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN.

Bron: K. V.

Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats.

Jaren.	Landaard.	Overleden waaronder ook de ge- sneuvelden. <i>Morts au feu et autre- ment.</i>	Gepaspor- teerd. <i>Licenciés avec passe- ports.</i>	Gegageerd. <i>Licenciés avec gages.</i>	Uit de sterkte af- gevoerd om andere rede- nen. <i>Déduits de Feff. p. autr. causes.</i>	Totaal verlies. <i>Total des pertes.</i>	Nationalités.	Années
1890	Europ. en Afrik.	322	694	976	222	2 214	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1890
	Inlanders.....	519	1 057	494	327	2 397		
1891	Europ. en Afrik.	331	552	807	203	1 893	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1891
	Inlanders.....	492	797	439	373	2 101		
1892	Europ. en Afrik.	282	597	808	212	1 899	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1892
	Inlanders.....	461	891	403	247	2 002		
1893	Europ. en Afrik.	201	579	807	229	1 816	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1893
	Inlanders.....	426	1 081	552	250	2 309		
1894	Europ. en Afrik.	337	576	760	414	2 087	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1894
	Inlanders.....	532	1 232	513	266	2 533		
1895	Europ. en Afrik.	285	541	764	500	2 090	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1895
	Inlanders.....	516	998	535	307	2 356		
1896	Europ. en Afrik.	432	556	755	1 165	2 908	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1896
	Inlanders.....	450	1 256	552	325	2 583		
1897	Europ. en Afrik.	411	409	750	1 022	2 592	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1897
	Inlanders.....	416	967	602	295	2 280		
1898	Europ. en Afrik.	220	324	737	956	2 237	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1898
	Inlanders.....	275	567	550	369	1 761		
1899	Europ. en Afrik.	176	263	858	1 143	2 440	<i>Europ. et Afric. Indigènes.....</i>	1899
	Inlanders.....	334	658	811	262	2 065		

V. WERVING IN NEDERLAND BIJ HET KOL. WERFDEPOT EN STERKTE DER KOLONIALE RESERVE.

Bron: K. V.

Recrutement aux Pays-Bas, et effectif de la réserve coloniale.

Jaren. Années.	Bij het Koloniaal werfdepot. <i>Dépôt de recrutement.</i>					Koloniale reserve. ¹⁾ <i>Réserve coloniale.</i>				
	Nederlanders. <i>Néerlandais.</i>				Vreemde- lingen. <i>Etrangers.</i>	Algemeen totaal. <i>Total général.</i>	Officieren. <i>Officiers.</i>	Minderen. <i>Autres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>	Bovendien in Indië aanwezig. <i>En outre aux Indes.</i>
	Overgen. v. h. leger hier te lande. <i>de l'armée Néerland.</i>		Nieuw aan- geworven. <i>Autres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>						
1890	561	207	459	1 227	332	1 559	—	—	—	—
1891	582	289	606	1 477	417	1 894	12	179	191	—
1892	447	283	748	1 478	527	2 005	15	361	376	—
1893	405	261	844	1 510	386	1 896	14	389	403	—
1894	633	969	1 231	2 833	445	3 278	16	426	442	352
1895	325	404	590	1 319	539	1 858	18	660	678	615
1896	531	644	407	1 582	359	1 941	17	628	645	1 076
1897	201	765	515	1 481	353	1 834	19	878	897	1 301
1898	157	685	521	1 363	412	1 775	25	884	909	1 544
1899	86	180	529	795	312	1 107	27	886	943	1 438

1) In de jaren 1891 en 1892 op 1° Augustus, in volgende jaren op 1° Juli.

VI. AANVULLING IN NEDERLANDSCH INDIË MET UITZONDERING VAN DE WERVING IN INDIË EN DE REËNGAGEMENTEN.

Bron: K. V. *Complètement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et des réengagements.*

Jaren. <i>Années.</i>	Aangekomen suppletietroepen in Indië. <i>Recrues arrivées des Pays-Bas aux Indes.</i>					Teruggekeerd van desertie enz. <i>Retournés de désertion etc.</i>		
	Nederlan- ders.	In % van het totaal.	Vreemde- lingen.	In % van het totaal.	Totaal.	Europeanen en Afrikanen.	Anderen. <i>Autres.</i>	Totaal.
	<i>Néerlandais</i>	<i>% du total.</i>	<i>Etrangers.</i>	<i>% du total.</i>	<i>Total.</i>			<i>Total.</i>
1890	1 073	75	363	25	1 436	47	97	144
1891	1 232	78	242	22	1 574	40	103	143
1892	1 420	73	528	27	1 948	39	89	129
1893	1 334	76	322	24	1 656	45	88	133
1894	3 283	87	501	13	3 784	42	90	132
1895	1 756	77	528	23	2 284	58	115	173
1896	1 931	83	400	17	2 331	74	124	198
1897	1 629	81	381	19	2 010	87	114	201
1898	1 676	79	451	21	2 127	47	105	152
1899	975	77	289	23	1 264	61	160	221

VII. WERVING IN INDIË.

Bron: K. V. *Recrutement aux Indes.*

Jaren. <i>Années.</i>	Europeanen. <i>Européens.</i>	Afrikanen <i>Africaines.</i>	Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren	Javanen, Soendaneezen en Maleiers	Madoereezen.	Boegineezen.	Totaal. <i>Total.</i>
1890	171	3	442	1 934	147	50	2 747
1891	208	9	206	2 587	120	38	3 168
1892	153	3	213	1 290	71	41	1 771
1893	170	4	294	1 745	43	27	2 283
1894	184	3	305	3 493	20	44	4 049
1895	252	4	373	3 226	59	46	3 960
1896	244	1	1 072	3 163	79	7	4 566
1897	208	2	478	2 802	84	12	3 586
1898	169	1	665	1 923	37	21	2 816
1899	164	—	21	8	—	—	193

VIII. REËNGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË.

Bron: K. V. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. <i>Années.</i>	Europeanen en Afrikanen. <i>Européens et Africains.</i>					Amboineezen en andere inlanders. <i>Amboinais et autres indigènes.</i>					Totaal generaal. <i>Total général.</i>
	voor 1 jaar. 1 an.	voor 2 jaren. 2 ans.	voor 4 jaren. 4 ans.	voor 6 jaren. 6 ans.	Totaal.	voor 1 jaar. 1 an.	voor 2 jaren. 2 ans.	voor 4 jaren. 4 ans.	voor 6 jaren. 6 ans.	Totaal.	
	1890	107	778	164	476	1 525	128	1041	171	985	
1891	122	860	166	469	1 617	144	1071	155	565	1 935	3 552
1892	185	819	193	562	1 759	200	1234	201	723	2 358	4 117
1893	238	723	240	587	1 788	379	1506	296	1 076	3 257	5 045
1894	269 ¹⁾	776	198	572	1 815	461	1478	263	975	3 177	4 992
1895	256 ²⁾	699	202 ³⁾	353	1 510	508	1732	334	920	3 494	5 004
1896	195	723	208 ⁴⁾	412	1 538	403	1641	385	1 146	3 575	5 113
1897	179 ⁵⁾	711	249 ⁶⁾	456	1 595	445	1780	399	916	3 540	5 135
1898	222 ⁴⁾	666	270 ⁷⁾	587	1 745	371	1504	425	775	3 075	4 820
1899	206	628	297	549	1 680	443	1617	535	1 010	3 605	5 285

¹⁾ Hieronder 8 voor $\frac{1}{2}$ jaar. *Dont 8 pour $\frac{1}{2}$ an.* ²⁾ Id. 12. ³⁾ Id. 1. ⁴⁾ Id. 2. ⁵⁾ Waaronder 1 voor 3 jaar. *Dont 1 pour 3 ans.* ⁶⁾ Idem 3. ⁷⁾ Id. 2.

IX. OVERZICHT VAN HET AANTAL BEHANDELDE, AFGEKEURDEN EN OVERLEDENEN NAAR DE VOORNAAMSTE ZIEKTEVORMEN EN IN VERHOUDING TOT HET TOTAAL.

Bron: K. V.

Nombre des malades par maladies.

Jaren. <i>Années.</i>	Ziektevormen. <i>Maladies.</i>						
	Malaria- ziekten. <i>Fièvres.</i>	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. <i>Malad. vénér.</i>	Overige ziekten. <i>Autres.</i>	Totaal. <i>Total.</i>
	Behandelde. <i>Traités.</i>						
	%	%	%	%	%	%	
1894	11 631 of 21,61	2 of —	4 908 of 9,12	790 of 1,47	10 131 of 18,83	26 357 of 48,97	53 819
1895	14 706 „ 24,76	1 „ —	5 652 „ 9,52	863 „ 1,46	10 478 „ 17,64	27 691 „ 46,62	59 391
1896	14 639 „ 23,26	137 „ 0,22	5 780 „ 9,19	938 „ 1,49	10 829 „ 17,20	30 610 „ 48,64	62 933
1897	17 534 „ 28,96	229 „ 0,38	2 211 „ 3,66	1 016 „ 1,68	11 661 „ 19,29	27 776 „ 46,03	60 427
1898	19 342 „ 31,96	5 „ 0,01	1 152 „ 1,90	1 304 „ 2,16	11 666 „ 19,26	27 045 „ 44,71	60 514
1899	14 928 „ 27,79	— „ —	1 324 „ 2,47	1 216 „ 2,26	11 622 „ 21,63	24 634 „ 45,85	53 724
	Afgekeurden. <i>Invalisés.</i>						
1894	152 of 6,96	— „ —	796 of 36,46	27 of 1,24	82 of 3,76	1 126 of 51,58	2 183
1895	293 „ 13,53	— „ —	516 „ 23,83	25 „ 1,15	67 „ 3,10	1 264 „ 58,39	2 165
1896	316 „ 11,55	— „ —	726 „ 26,55	27 „ 0,99	111 „ 4,06	1 555 „ 56,85	2 735
1897	242 „ 12,46	2 of 0,10	442 „ 22,76	19 „ 0,98	65 „ 3,25	1 172 „ 60,35	1 942
1898	263 „ 17,98	— „ —	132 „ 9,02	29 „ 1,98	81 „ 5,67	958 „ 65,35	1 463
1899	279 „ 13,89	— „ —	184 „ 9,16	28 „ 1,40	88 „ 4,38	1 429 „ 71,17	2 008
	Overledenen. <i>Décédés.</i>						
1894	112 of 17,92	1 of 0,16	231 of 36,96	1 of 0,16	11 of 1,76	269 of 43,04	625
1895	193 „ 26,01	1 „ 0,13	236 „ 31,81	3 „ 0,40	20 „ 2,70	289 „ 38,95	742
1896	173 „ 24,26	82 „ 11,50	151 „ 21,18	5 „ 0,70	23 „ 3,23	279 „ 39,13	713
1897	158 „ 24,84	158 „ 24,84	92 „ 14,47	2 „ 0,31	23 „ 3,62	203 „ 31,92	636
1898	165 „ 41,35	3 „ 0,75	40 „ 10,03	4 „ 1,00	9 „ 2,26	178 „ 44,61	399
1899	137 „ 33,58	— „ —	61 „ 14,95	1 „ 0,24	14 „ 3,43	195 „ 47,80	408

X. VERDEELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD EN VERHOUDING VAN HET AANTAL ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIRES (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V.

Nombre des malades par nationalités.

Jaren. <i>Années.</i>	Landaard. <i>Nationalité.</i>					
	Europeanen. <i>Européens.</i>		Afrikanen. <i>Africains.</i>		Inlanders. <i>Indigènes.</i>	
	Aantal. <i>Nombre.</i>	Op 100 Eur. militairen. <i>Sur 100 soldats Eur.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Op 100 Afr. militairen. <i>Sur 100 soldats Afr.</i>	Aantal. <i>Nombre.</i>	Op 100 ind militairen. <i>Sur 100 sold. ind.</i>
	Ziektegevallen behandeld. <i>Cas de maladie traités.</i>					
1894	27 122	163	112	162	26 585	128
1895	31 841	185	97	143	27 453	129
1896	33 333	179	82	119	29 518	123
1897	30 763	178	49	91	29 615	120
1898	30 117	185	48	87	30 449	128
1899	26 398	161	1)	1)	27 326	113
	Afgekeurden. <i>Invalisés.</i>					
1894	678	4,08	1	1,45	1 504	7,22
1895	819	4,76	2	2,94	1 344	6,31
1896	1045	5,61	—	—	1 690	7,01
1897	772	4,48	3	5,56	1 167	4,71
1898	598	3,66	—	—	865	3,47
1899	759	4,62	1)	1)	1 249	5,19
	Overledenen. <i>Décédés.</i>					
1894	191	1,15	1	1,45	433	2,08
1895	257	1,49	—	—	485	2,28
1896	329	1,77	—	—	384	1,59
1897	292	1,69	—	—	344	1,39
1898	177	1,09	—	—	222	0,89
1899	132	0,80	1)	1)	276	1,15

1) Begrepen onder de Europeanen. *Compris dans les Européens.*

b. Zeemacht. *Marine.*

I. STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.

Bron: K. V.

Effectif de la marine.

Jaren. ult°. Dec. <i>Années.</i>	Indische militaire marine, <i>Marine militaire des Indes Orient.</i>			Auxiliair eskader, <i>Escadre auxiliaire.</i>			Totaal aantal schepen. <i>Total des navires.</i>	Totale beman- ning. ¹⁾ <i>Total des équipages.</i>
	Aantal schepen. <i>Nombre de navires.</i>	Bemanning. <i>Equipages.</i>		Aantal schepen. <i>Nombre de navires.</i>	Bemanning. <i>Equipages.</i>			
		Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		Euro- peanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>		
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	244	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 539	705	4	841	208	27	3 307
1890	22	1 694	942	4	790	198	26	3 638
1891	23	1 825	956	4	849	243	27	3 887
1892	23	1 897	956	4	832	282	27	3 981
1893	21	1 746	851	4	1 017	275	25	3 903
1894	25	2 008	990	4	966	219	29	4 196
1895	23	1 519	879	5	1 325	319	28	4 056
1896	21	1 441	818	4	992	218	25	3 483
1897	21	1 450	776	4	977	205	25	3 419
1898	20	1 349	737	4	984	207	24	3 288
1899	18	1 268	727	4	1 067	206	22	3 282

¹⁾ Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal”, ook nog begrepen zij, die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën belast en die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1900.

Bron: K. V.

Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1900.

Soort en aantal van vaartuigen in dienst. <i>Nombre et espèce des bâtiments.</i>	Aantal stukken. <i>Nombre de canons.</i>	Bemanning. <i>Equipages.</i>			
		Bepaalde sterkte. <i>Formation.</i>		Aanwezige sterkte. <i>Effectif actuel.</i>	
		Europeanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>	Europeanen. <i>Européens.</i>	Inlanders. <i>Indigènes.</i>
Zee­stoomers, <i>Bâtiments de mer: (vap.)</i>					
18 schroefstoomschepen (<i>hél.</i>)	37	97	492	108	461
Rivierstoomers, <i>Bâtiments de rivière: (vap.)</i>					
1 raderstoomschepen (<i>roues</i>)	2	4	23	4	22
1 Hekwielstoomschip.	4	3	16	3	15
Totaal 20 schepen. <i>Total 20 bâtiments.</i>	43	104	531	118 ¹⁾	498
Kleine zeilvaartuigen: <i>Petits voiliers.</i>					
9 adviesbooten (<i>avisos</i>)	2 per boot.	—	99	—	99

¹⁾ Met inbegrip van 3 gedetacheerden. *Dont 3 détachés.*